

Қазақстан
Республикасы
Статистика агенттігі

Қоршаған ортаны қорғау және Қазақстанның орнықты дамуы

Охрана окружающей среды и устойчивое развитие Казахстана

Астана 2008

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СТАТИСТИКА АГЕНТТІГІ

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАННЫҢ
ОРНЫҚТЫ ДАМУЫ

ОХРАНА ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ И УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ
КАЗАХСТАНА

Статистикалық жинақ
Статистический сборник

Астана 2008

Қоршаған ортаны қорғау және Қазақстанның орнықты дамуы. Статистикалық жинақ. / Редакциясын басқарған А.Мешімбаева/ - Астана, 2008, - 270 бет /

Редакция алқасы:
Ю.Қ. Шоқаманов
Ә.К. Қасенова
М.М. Әмірханова

Адамзаттың ғаламдық мәселелерінің бірі - елдердің және тұтастай адамзаттың орнықты дамуын қамтамасыз ету болып табылады. Бұл мәселе 1992 жылы Рио-де-Жанейрода қоршаған орта және даму бойынша БҰҰ-ның Бүкіләлемдік Конференциясында әлем қоғамдастығының күн тәртібіне қойылған болатын, ал мемлекеттер мен халықаралық ұйымдарын бұл конференция шешімдерін іске асыру нәтижелері 10 жыл өткен соң Иоханнесбургте қарастырылған. Осы мәселенің шешілуі 2000 жылы Нью-Йоркте БҰҰ-ның Бас ассамблеясының сессиясында Мыңжылдық декларациясы мақсаттарының бірі ретінде тұжырымдалды.

Осыған байланысты, қоғамды Қазақстанның орнықты дамуы жолында жүзеге асырып жатқан қадамдары туралы ақпараттандыру үшін осы статистикалық жинақты шығару қажеттілігі туды. Қазақстанның халықаралық жүйелермен салыстырмалы түрде әлеуметтік-экономикалық жүйесінің тұрақтылығын бағалау үшін БҰҰ-ның орнықты даму Комиссиясы ұсынған индикаторлар тізбесінен қоғамның экономикалық, экологиялық және әлеуметтік салаларын сипаттайтын 60 индикатор таңдап алынды.

Статистикалық жинақ мемлекеттік статистика органдарымен кәсіпорындардан, ұйымдардан, іріктеп зерттеу және басқа да статистикалық байқау нәтижелері, сондай-ақ қызметі табиғатты пайдалану, экологиялық бақылау және қоршаған ортаны қорғаумен байланысты министрліктер мен ведомстволардан (Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі, ҚР Ауыл шаруашылығы министрлігінің Орман және аңшылық шаруашылығы комитеті, Су ресурстары комитеті, Қазақстан Республикасы Жер ресурстарын басқару агенттігі, Қазақстан Республикасы Қоршаған ортаны қорғау министрлігінің "Казгидромет" Республикалық мемлекеттік кәсіпорны) алынған деректер негізінде Қазақстан Республикасы Статистика агенттігімен даярланған.

Жинақ пайдаланушылардың қалың қауымына: экономистерге, басқару органдарының қызметкерлеріне, ғылыми қызметкерлерге, бұқаралық ақпарат құралдарына және жұртшылыққа арналған.

Шартты белгілер:
« - » – құбылыс болмаған;
« ... » - деректер жоқ;
« 0,0 » - аз шама.

Охрана окружающей среды и устойчивое развитие Казахстана. Статистический сборник. /Под редакцией А. Мешимбаевой/ - Астана, 2008, - 270 стр.

Редакционная коллегия:
Шоқаманов Ю.К.
Касенова А.К.
Амирханова М.М.

Одна из глобальных проблем человечества является обеспечение устойчивого развития стран и человечества в целом. Эта проблема была поставлена в повестку дня мирового сообщества на Всемирной Конференции ООН по окружающей среде и развитию в Рио-де-Жанейро в 1992 году, а результаты усилий государств и международных организаций по реализации решений этой конференции были рассмотрены спустя 10 лет в Иоханнесбурге. Решение этой проблемы сформулировано в качестве одной из целей Декларации тысячелетия на сессии Генеральной ассамблеи ООН в Нью-Йорке в 2000 году.

В связи с этим для информирования общественности о шагах, предпринимаемых Казахстаном на пути устойчивого развития, возникла необходимость выпуска данного статистического сборника. Для оценки устойчивости социально-экономической системы Казахстана в сравнении с международными системами из перечня индикаторов, рекомендованных Комиссией устойчивого развития ООН, были отобраны 60 индикаторов, характеризующих экономические, экологические и социальные сферы общества.

Статистический сборник подготовлен Агентством Республики Казахстан по статистике на основе данных, получаемых органами государственной статистики от предприятий, организаций, результатов выборочного обследования и других форм статистического наблюдения, а также информации, предоставленной министерствами и ведомствами, деятельность которых связана с природопользованием, экологическим контролем и охраной окружающей среды (Министерством здравоохранения Республики Казахстан, Комитетами лесного и охотничьего хозяйства, водных ресурсов Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан, Агентства Республики Казахстан по управлению земельными ресурсами, Республиканским государственным предприятием «Казгидромет» Министерства охраны окружающей среды Республики Казахстан).

Сборник рассчитан на широкий круг пользователей: экономистов, работников органов управления, научных работников, средств массовой информации и общественности.

Условные обозначения:
« - » – явление отсутствует;
« ... » - данных не имеется;
« 0,0 » - небольшая величина

1. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ГЕОГРАФИЯЛЫҚ СИПАТТАМАСЫ

Қазақстан Республикасының астанасы – Астана қаласы

Республика аумағы – 2724,9 мың шаршы км
Халық тығыздығы –1 шаршы км-ге 5,7 адам
2008ж. 1 қаңтарға халық саны – 15 571,5 мың адам
Халықтың табиғи өсімі – 1000 адамға 10,57 промилле

Ең ірі тау сілемдері, метр

Хан Тәңірі шыңы (Сарыжаз жотасы) – 6995
БҚГ 100 жылдығы шыңы (Меридианалды жотасы) – 6276
Талғар шыңы (Іле Алатауы) – 4979
Шоқтал тауы (Күнгей Алатауы) – 4653
Бесбақан тауы (Жетісу Алатауы) – 4771
Металлург тауы (Іле Алатауы) – 4600
Мұзтау шыңы (Алтай таулары, Қатын жотасы) – 4506
Манас шыңы (Талас жотасы) – 4484
Комсомол шыңы (Іле Алатауы) – 4331

Ең ірі көлдер, мың шаршы км

Каспий теңізі – 376,0
Арал теңізі (Орта Азия) – 41,0
Балқаш – 18,2

Республика шекарасының ұзындығы, км

Жалпы ұзындығы – 13349,94
оның ішінде:
Ресей Федерациясымен – 7548,10
Өзбекстан Республикасымен – 2351,43
Түрікменстанмен – 426,08
Қырғыз Республикасымен – 1241,58
Қытаймен – 1782,75
Каспий теңізі бойынша – 600

Республиканың аумағында 85022 өзен мен уақытша ағын сулар ағады

Ең ұзын өзендер, км

Ертіс – 4248
республика шегіндегі ұзындығы – 1700
Есіл – 2450
республика шегіндегі ұзындығы – 1400
Жайық - 2428
республика шегіндегі ұзындығы – 1082
Сырдария - 2219
республика шегіндегі ұзындығы – 1400

Ең ірі облыс,

Қарағанды – 428 мың шаршы км

Ең ірі қала – Алматы, халқы 1 324,7 мың адам (01.01.2008ж.)

**2007 жылы қалалар бойынша айлық орташа ауа температурасы
және жауын-шашын мөлшері***

градус/С

	Айлар											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Петропавл	-8,2	-15,3	-8,5	5,3	13,3	16,3	20,4	17,7	12,3	5,3	-6,6	-13,7
Қостанай	-6,8	-13,1	-9,0	6,0	15,3	17,7	21,1	20,6	13,5	5,7	-5,8	-15,4
Астана	-8,5	-10,9	-9,0	7,2	15,0	18,0	21,2	19,1	14,1	5,8	-4,4	-12,9
Павлодар	-8,3	-10,1	-8,6	9,7	14,9	18,2	22,0	18,5	13,5	4,3	-6,6	-12,5
Орал	-0,9	-9,1	-2,4	7,8	17,1	19,8	22,3	24,9	15,7	5,9	-4,2	-15,2
Атырау	0,7	-3,1	1,8	10,6	20,1	24,6	27,0	28,9	19,4	11,3	-0,3	-6,6
Ақтау	3,3	1,7	5,9	10,9	18,9	23,9	25,0	28,1	22,0	14,5	5,4	0,8
Ақтөбе	-4,5	-9,8	-7,6	5,7	16,2	19,0	22,6	24,0	15,1	5,5	-5,7	-16,0
Қарағанды	-7,6	-9,5	-7,5	8,6	14,2	17,4	19,8	17,9	13,4	4,5	-4,5	-12,6
Өскемен	-10,4	-8,8	-8,8	9,9	13,9	17,6	21,8	17,7	13,3	4,8	-3,2	-9,4
Қызылорда	-2,9	-1,4	3,0	16,1	21,7	26,2	28,3	27,1	19,6	9,9	2,0	-6,1
Шымкент	-0,5	3,6	6,6	16,1	19,3	25,0	26,8	26,1	20,8	11,4	8,3	-1,2
Жамбыл	-1,4	1,9	3,8	14,6	18,4	24,3	26,0	23,9	18,7	8,9	5,8	-4,0
Алматы	-2,8	0,5	3,6	14,9	17,4	22,9	24,6	23,4	19,6	9,3	5,2	-4,3
Талдықорған	-7,3	-2,4	1,7	14,0	17,3	22,2	25,4	22,9	18,3	8,0	3,1	-6,2

* «Казгидромет» РМК-ның деректері бойынша.

2007 жылы ай сайынғы жауын-шашын мөлшері*

миллиметр

	Айлар											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Петропавл	30	47	12	45	41	49	82	38	31	10	19	15
Қостанай	20	40	4	30	48	27	56	13	31	4	41	8
Астана	13	36	20	25	51	19	58	11	7	29	18	17
Павлодар	5	26	15	4	22	35	102	14	9	14	15	13
Орал	59	27	3	28	50	32	99	1	20	8	28	14
Атырау	11	9	10	45	23	7	2		17	0	50	25
Ақтау	24	12	7	47	2	5	12	0	0	1	38	29
Ақтөбе	31	54	11	95	62	16	10	5	13	0	34	10
Қарағанды	22	27	15	44	39	81	113	25	5	38	27	16
Өскемен	16	17	27	36	123	30	56	7	14	41	15	45
Қызылорда	5	7	21	21	7	3	2	1	0	4	12	7
Шымкент	52	96	73	84	45	5	1	1		8	83	123
Жамбыл	4	21	39	27	28	6	24	1		1	44	52
Алматы	24	39	45	109	164	35	37	42	17	32	54	53
Талдықорған	17	51	29	50	56	37	24	25	1	10	50	40

* «Казгидромет» РМК –ның деректері бойынша.

2. ӘЛЕУМЕТТІК ФАКТОРЛАР

Негізгі әлеуметтік көрсеткіштер

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Алаң, мың шаршы км	2724,9	2724,9	2724,9	2724,9	2724,9	2724,9	2724,9
Халық, мың адам, жыл соңына	14851,1	14866,8	14951,2	15074,8	15219,5	15396,9	15571,5
Халық тығыздығы, 1 шаршы км-ге, адам	5,4	5,5	5,5	5,5	5,6	5,6	5,7
Қала халқының үлесі, %	56,5	56,6	56,7	56,4	57,1	57,4	53,1
Ауыл халқының үлесі, %	43,5	43,4	43,3	43,6	42,9	42,6	46,9
Туған кезден күтілетін өмір ұзақтығы, жыл	65,8	66,0	65,8	66,2	65,9	66,2	66,3
Сәбилер өлімінің коэффициенті, тірі туған 1 000 балаға шаққанда	19,1	17,0	15,7	14,5	15,2	13,9	14,6
Дәрігерлер саны, халықтың 10 000 адамына шаққанда	34,6	36,1	36,5	36,3	36,5	37,6	38,4
Жұмыспен қамтылу деңгейі, %	89,6	90,7	91,2	91,6	91,9	92,2	92,7
Жұмыссыздық деңгейі, %	10,4	9,3	8,8	8,4	8,1	7,8	7,3
Нақты есептелген жалақы, өткен жылға %-бен	111,1	110,9	107,0	114,6	111,7	110,2	116,1
Табысы күнкөрістің ең төмен деңгейінен төмен халықтың үлесі, % ¹⁾	46,7	44,5	37,5	33,9	31,6	18,2	12,7
Табысы азық-түлік қоржыны құнынан төмен халықтың үлесі, % ¹⁾	16,1	13,8	9,1	6,3	5,2	2,7	1,4
Қылмыстылық деңгейі, 10 000 адамға шаққанда	103	91	80	96	97	92	83
15 және одан жоғары жастағы халықтың сауаттылық деңгейі, % ²⁾	99,5	99,5	99,5	99,5	99,5	99,5	99,5
Мемлекеттік бюджеттің білім беруге шығысы, ЖІӨ-нің %-ы	3,3	3,2	3,2	3,2	3,4	3,2	3,6
Мемлекеттік бюджеттің денсаулық сақтауға шығысы, ЖІӨ-ге %-бен	1,9	1,9	1,9	2,2	2,4	2,2	2,3
Мемлекеттік бюджеттің әлеуметтік қамтамасыз ету мен әлеуметтік көмекке шығысы, ЖІӨ-ге %-бен	5,7	5,3	5,1	4,6	4,5	4,1	3,9

¹⁾ 2006 жылғы деректермен сәйкестендіру мақсатында, өткен жылдардағы ең төменгі күнкөріс деңгейінің шамасы 2006 жылдың 1 қаңтарынан бастап, жаңа есептеу әдіснамасы бойынша есептелген.

²⁾ 1999 жылғы халық санағының деректері бойынша.

2000-2007 жылдардағы Қазақстан Республикасындағы адам дамуы индексі мен оның құрамдастарының серпіні

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Күтілетін өмір ұзақтығының индексі	0,675	0,680	0,683	0,681	0,686	0,682	0,687	0,690
Білімге қолжетімділік индексі	0,920	0,923	0,933	0,937	0,943	0,947	0,947	0,973
Кіріс индексі	0,635	0,660	0,679	0,698	0,715	0,733	0,752	0,768
АДИ	0,743	0,754	0,765	0,772	0,782	0,787	0,795	0,810

Туғандар, өлгендер саны және халықтың табиғи өсімі

	Туғандар			Өлгендер			Табиғи өсім		
	барлығы	әйелдер	ерлер	барлығы	әйелдер	ерлер	барлығы	әйелдер	ерлер
2001	221487	107462	114025	147876	65326	82550	73611	42136	31475
2002	227171	111105	116066	149381	65985	83396	77790	45120	32670
2003	247946	120336	127610	155277	68061	87216	92669	52275	40394
2004	273028	132479	140549	152250	65946	86304	120778	66533	54245
2005	278977	135482	143485	157121	68108	89013	121856	67374	54482
2006	301756	146652	155104	157210	67840	89370	144546	78812	65734
2007	321963	156420	165543	158297	67881	90416	163666	88539	75124

Туу, өлім-жітім және табиғи өсімнің жалпы коэффициенттері

1000 адамға шаққанда

	Туғандар			Өлгендер			Табиғи өсім		
	барлығы	әйелдер	ерлер	барлығы	әйелдер	ерлер	барлығы	әйелдер	ерлер
2001	14,91	13,95	15,93	9,95	8,48	11,53	4,95	5,47	4,40
2002	15,29	14,43	16,22	10,05	8,57	11,65	5,24	5,86	4,56
2003	16,63	15,57	17,77	10,41	8,81	12,15	6,22	6,76	5,63
2004	18,19	17,02	19,45	10,14	8,47	11,94	8,05	8,55	7,51
2005	18,42	17,25	19,68	10,37	8,67	12,21	8,05	8,58	7,47
2006	19,71	18,47	21,05	10,27	8,54	12,13	9,44	9,93	8,92
2007	20,79	19,47	22,22	10,22	8,45	12,14	10,57	11,02	10,08

Халықаралық көші-қон

адам

	2006			2007		
	Иммигранттар	Эмигранттар	Көші-қон айырымы	Иммигранттар	Эмигранттар	Көші-қон айырымы
Барлығы	66731	33690	33041	53397	42435	10962
соның ішінде:						
ТМД елдері	56635	30271	26364	42613	39767	2846
Өзірбайжан	301	52	249	121	61	60

Жалғасы

	2006			2007		
	Иммигранттар	Эмигранттар	Көші-қон айырымы	Иммигранттар	Эмигранттар	Көші-қон айырымы
Армения	317	15	302	67	9	58
Беларусь	148	623	-475	136	805	-669
Қырғызстан	2397	130	2267	1760	126	1634
Молдова	28	19	9	19	15	4
Ресей	15001	28228	-13227	10966	37704	-26738
Тәжікстан	684	38	646	154	25	129
Түрікменстан	4565	17	4548	4090	25	4065
Өзбекстан	32620	608	32012	24940	451	24489
Украина	371	535	-164	287	539	-252
Грузия	203	6	197	73	7	66
ТМД-дан тыс елдер	10096	3419	6677	10784	2668	8116
Германия	615	2528	-1913	562	1848	-1286
Израиль	81	123	-42	82	63	19
Канада	38	182	-144	19	152	-133
Моңғолия	3648	43	3605	3706	25	3681
Түркия	343	6	337	304	3	301
АҚШ	37	235	-198	40	155	-115
Греция	15	16	-1	17	6	11
Латвия	7	2	5	4	3	1
Литва	2	0	2	2	2	0
Эстония	2	0	2	6	3	3
Басқа елдер	5308	284	5024	6042	408	5634

2007 жылы жынысы және өлім себептерінің негізгі жіктелімі бойынша өлгендер

Өлім себептерінің жіктелімі	Адам			Өлім-жітім коэффициенті*)		
	барлығы	әйелдер	ерлер	барлығы	әйелдер	ерлер
Барлығы	158297	67881	90416	1022,3	844,9	1213,6
одан:						
қан айналымы жүйесінің аурулары	81793	40638	41155	528,3	505,8	552,4
жазатайым оқиғалар, улану және жарақаттану	22488	4813	17675	145,2	59,9	237,2
жаңа өскін	18224	8232	9992	117,7	102,5	134,1
тыныс органдарының аурулары	8691	2943	5748	56,1	36,6	77,2
ас қорыту органдарының аурулары	7831	2813	5018	50,6	35,0	67,4
жұқпалы және паразиттік аурулар	3612	1003	2609	23,3	12,5	35,0
басқа аурулар	15658	7439	8219	101,1	92,6	110,3

*) 100 000 халыққа шаққанда.

Аналардың өлімі

Жылдар	Жүкті, босанатын, босанған әйелдердің өлім саны, адам*)	100 000 тірі туғандарға шаққанда
2001	108	48,6
2002	118	50,5
2003	104	42,1
2004	100	36,9
2005	114	40,5
2006	138	45,6
2007	153	46,8

* ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің деректері бойынша.

Нәресте өлімі

тірі туған 1000 балаға шаққанда 1 жасқа дейінгі өлген балалар саны

Жылдар	Өлім коэффициенті		
	барлығы	қыздар	ұлдар
2001	19,13	15,92	22,16
2002	17,02	14,45	19,47
2003	15,67	13,41	17,80
2004	14,50	16,47	12,42
2005	15,15	16,81	13,38
2006	13,91	12,12	15,60
2007	14,57	12,29	16,73

5 жасқа дейінгі балалар өлімі

1000 туғандарға шаққанда

Жылдар	Өлім коэффициенті		
	барлығы	қыздар	ұлдар
2001	24,51	20,94	27,70
2002	21,27	18,68	25,08
2003	19,54	17,58	22,69
2004	17,70	15,19	20,07
2005	18,83	16,70	20,84
2006	17,54	15,33	19,64
2007	17,91	15,46	20,21

2007 жылы туғандардан күтілетін орташа өмір ұзақтығы

	жас шамасының саны		
	Барлық халық	Әйелдер	Ерлер
Қазақстан Республикасы	66,34	72,58	60,70
Ақмола	63,77	70,23	58,17
Ақтөбе	66,17	72,81	59,56

Жалғасы

	Барлық халық	Әйелдер	Ерлер
Алматы	66,37	71,94	61,40
Атырау	66,56	73,11	60,59
Шығыс Қазақстан	65,02	71,71	58,96
Жамбыл	67,28	72,92	62,12
Батыс Қазақстан	66,24	72,77	60,26
Қарағанды	63,70	70,64	57,32
Қостанай	64,93	71,50	58,86
Қызылорда	66,86	71,42	62,32
Маңғыстау	66,57	72,49	61,69
Павлодар	65,67	72,61	59,22
Солтүстік Қазақстан	64,73	71,25	58,93
Оңтүстік Қазақстан	67,65	72,29	63,18
Астана қаласы	72,63	77,13	68,21
Алматы қаласы	70,45	75,50	64,65

Халықтың ауру топтары бойынша сырқаттанушылығы

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Диагнозы өмірінде бірінші рет қойылып, тіркелген аурулар саны – барлығы, мың оқиға одан:	7720,3	8543,9	8410,6	8607,5	8764,5	8902,4	9070,4
жұқпалы және паразиттік аурулар	390,7	389,7	370,0	350,8	333,4	336,2	327,5
жаңа өскін	72,0	77,7	77,4	73,3	74,1	80,4	76,9
эндокриндік аурулар, тамақтану мен зат алмасудың бұзылуы	115,5	160,2	144,0	153,2	152,6	161,3	150,1
қан, қан жасау органдарының аурулары және иммунді механизмді шарпыған жекелеген ауытқулар	209,0	302,1	267,2	273,1	296,4	417,5	408,7
психиканың бұзылуы және мінез-құлықтың бұзылуы	28,0	27,3	26,6	26,3	24,4	22,1	21,2
Психикаға әсер ететін күшті дәрі-дәрмектерді қолданудан болған психиканың және мінез-құлықтың бұзылуы	50,7	62,4	65,4	60,7	64,6	61,0	59,3
жүйке жүйесі аурулары	275,4	337,8	312,3	327,3	322,9	321,5	321,2
көз бен оның қосалқы мүшелерінің аурулары	378,9	440,7	409,7	409,4	408,1	410,0	429,5
құлақ пен емізік тәрізді өсіндінің аурулары	258,6	283,2	262,7	266,0	269,5	263,4	265,6
қан айналымы жүйесінің аурулары	207,1	294,8	261,5	277,0	264,9	292,6	295,2
тыныс алу мүшелерінің аурулары	3035,3	3141,2	3303,9	3365,7	3453,9	3420,9	3558,0
ас қорыту мүшелерінің аурулары	487,2	591,1	549,9	563,6	569,8	578,7	564,4
несеп-жыныс жүйесінің аурулары	537,4	629,5	588,7	608,0	661,1	670,2	684,5

Жалғасы

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
жүктіліктің, босану мен туғаннан кейінгі кезеңнің асқынуы	146,9	168,1	195,9	216,5	236,8	269,7	276,5
тері мен шел жасушасының аурулары	597,1	621,2	573,5	590,9	569,2	560,5	548,7
сүйек-бұлшық ет жүйесі мен дәнекер тін аурулары	231,6	300,7	268,3	280,9	278,1	271,5	278,8
іштен ауытқулармен туу (өсіп-жетілу кемістігі), деформациялар мен хромосомдық бұзылулар	24,2	27,9	26,3	27,3	26,2	25,8	28,6
симптомдар, белгілер және нормадан ауытқулар	33,3	32,9	29,5	30,0	27,1	40,8	42,9
жарақаттар және уланулар	573,3	590,7	596,9	615,4	626,5	583,8	617,5

100 000 адамға шаққандағы халықтың ауру топтары бойынша сырқаттанушылығы

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Диагнозы өмірінде бірінші рет қойылып, тіркелген аурулар саны, оқиғалар одан:	51973,2	57518,0	56412,7	57333,7	57865,0	58154,9	58578,6
жұқпалы және паразиттік аурулар	2630,0	2623,2	2482,0	2336,8	2204,0	2196,5	2115,2
жаңа өскін	484,4	523,0	519,2	488,0	489,4	525,4	496,9
эндокриндік аурулар, тамақтану мен зат алмасудың бұзылуы	777,5	1078,8	965,7	1020,4	1006,9	1053,7	969,6
қан, қан жасау органдарының аурулары және иммунді механизмді шарпыған жекелеген ауытқулар	1406,8	2034,0	1792,3	1819,3	1956,8	2727,4	2639,7
психиканың бұзылуы және мінез-құлықтың бұзылуы	188,5	183,8	178,4	175,2	161,7	144,2	137,1
Психикаға әсер ететін күшті дәрі-дәрмектерді қолданудан болған психиканың және мінез-құлықтың бұзылуы	341,3	420,1	438,7	404,5	426,6	398,3	382,9
жүйке жүйесі аурулары	1853,9	2274,2	2095,0	2179,9	2131,9	2100,1	2074,5
көз бен оның қосалқы мүшелерінің аурулары	2550,6	2966,6	2748,1	2726,9	2694,7	2678,4	2773,6
құлақ пен емізік тәрізді өсіндінің аурулары	1741,1	1906,6	1761,9	1772,1	1779,5	1720,5	1715,2
қан айналымы жүйесінің аурулары	1394,2	1984,4	1754,3	1845,1	1749,1	1911,4	1906,6
тыныс алу мүшелерінің аурулары	20433,5	21146,8	22161,2	22418,7	22802,7	22346,9	22978,4

Жалғасы

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ас қорыту мүшелерінің аурулары	3279,9	3979,3	3688,6	3754,1	3762,0	3780,4	3644,8
несеп-жыныс жүйесінің аурулары	3617,8	4238,1	3948,5	4050,1	4365,1	4377,9	4420,5
жүктіліктің, босану мен туғаннан кейінгі кезеңнің асқынуы	3567,7	4045,8	4657,3	5080,8	5493,2	6186,5	6285,2
тері мен шел жасушасының аурулары	4019,4	4238,0	3846,9	3936,2	3758,1	3661,8	3543,4
сүйек-бұлшық ет жүйесі мен дәнекер тін аурулары	1559,2	2024,4	1799,9	1871,2	1836,1	1773,3	1800,7
іштен ауытқулармен туу (өсіп-жетілу кемістігі), деформациялар мен хромосомдық бұзылулар	163,0	188,0	176,2	181,9	173,2	168,3	184,8
симптомдар, белгілер және нормадан ауытқулар	224,4	221,5	197,9	200,1	244,9	266,5	277,0
жарақаттар және уланулар	3859,4	3976,6	4003,6	4099,1	4136,5	3813,4	3987,7

Халықтың жекелеген жұқпалы және паразиттік аурулармен сырқаттанушылығы*

	мың оқиға						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Өткір ішек жұқпасы	36,2	30,9	26,1	26,5	25,0	22,4	22,7
Iш сүзегі және А, В, С қылауы	0,04	0,2	0,04	0,03	0,01	0,01	0,01
Сальмонеллез жұқпалары	3,0	2,6	2,4	2,2	2,0	2,4	3,2
Вирусты гепатит, барлығы	20,9	13,0	9,8	11,9	9,9	9,6	11,9
Тұмау және өткір вирусты жұқпалар	1477,0	1370,5	1756,0	1551,3	1383,9	1194,7	1397,2
Жәншау	3,5	3,4	1,7	1,4	1,4	1,7	2,2
Күл ауруы	0,01	0,01	0,004	-	0,001	0,009	0,005
Көкжөтел	0,07	0,03	0,01	0,06	0,2	0,1	0,1
Сіреспе	0,008	0,003	0,002	0,002	0,005	0,002	0,004
Өткір полиомиелит	-	-	-	-	-	-	-
Қызылша	0,1	0,02	0,02	2,2	16,1	0,1	0,01

* «Республикалық санитарлық-эпидемиологиялық станциясы» ММ-нің деректері бойынша.

Халықтың 100 000 адамына шаққандағы халықтың жекелеген жұқпалы және паразиттік аурулармен сырқаттанушылығы

	оқиға саны						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Өткір ішек жұқпасы	244,1	208,3	174,9	176,6	164,7	146,3	146,7
Iш сүзегі және А, В, С қылауы	0,2	1,5	0,3	0,2	0,1	0,1	0,04
Салмонеллез жұқпалары	19,9	17,6	15,8	14,9	13,2	15,7	20,8

Жалғасы

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Вирусты гепатит, барлығы	141,1	87,7	65,7	79,5	65,6	62,5	76,9
Тұмау және өткір вирусты жұқпалар	9958,8	9226,3	11778,3	10333,1	9136,2	7804,1	9023,5
Жәншау	23,5	23,0	11,3	9,2	9,5	11,0	13,9
Күл ауруы	0,1	0,1	0,03	-	0,01	0,1	0,03
Көкжетел	0,5	0,2	0,08	0,4	1,5	0,8	0,4
Сіреспе	0,05	0,02	0,01	0,01	0,03	0,01	0,03
Өткір полиомиелит	-	-	-	-	-	-	-
Қызылша	0,6	0,1	0,2	14,7	106,4	0,7	0,08

Туберкулезбен сырқаттанушылық*

халықтың 100 000 адамына шаққандағы ауырғандар саны

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	155,7	164,8	160,4	154,3	147,3	132,1	126,4
Ақмола	195,5	220,6	219,8	189,0	169,6	167,3	155,1
Ақтөбе	213,7	259,4	279,7	242,6	208,3	163,4	145,4
Алматы	115,5	123,1	120,6	108,9	113,7	106,0	98,7
Атырау	267,8	242,6	225,7	218,1	209,7	204,4	181,9
Шығыс Қазақстан	138,1	149,6	143,2	153,2	152,8	144,1	138,3
Жамбыл	157,4	151,1	155,4	150,9	149,6	126,7	120,6
Батыс Қазақстан	211,4	222,6	208,8	189,9	182,6	171,9	159,8
Қарағанды	148,0	172,4	171,7	173,8	167,2	145,6	136,7
Қостанай	170,0	178,8	165,6	162,9	158,7	150,4	148,8
Қызылорда	291,6	292,2	278,2	255,0	233,3	193,7	167,0
Маңғыстау	247,8	237,9	217,6	209,2	209,4	166,0	157,9
Павлодар	196,9	194,7	198,0	198,5	178,9	163,1	147,5
Солтүстік Қазақстан	136,5	140,7	134,2	183,7	181,7	167,2	167,2
Оңтүстік Қазақстан	112,6	119,6	115,7	105,8	98,4	82,2	86,2
Астана қаласы	131,2	162,8	132,7	113,7	111,7	147,0	128,3
Алматы қаласы	67,9	69,4	72,3	69,9	67,7	49,4	72,2

* Мұнда және одан әрі ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің деректері бойынша.

Туберкулезден өлгендер

халықтың 100 000 адамына шаққандағы өлгендер саны

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	24,4	25,5	23,7	22,0	23,6	20,3	18,1
Ақмола	29,6	25,5	24,7	15,4	12,9	15,0	15,5
Ақтөбе	35,3	33,7	31,5	27,5	28,4	24,0	23,9
Алматы	17,9	13,9	12,1	13,3	14,5	7,8	8,6
Атырау	29,8	34,0	23,5	21,7	21,8	21,8	16,7
Шығыс Қазақстан	28,2	29,7	24,1	24,7	24,1	24,9	22,6

Жалғасы

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Жамбыл	22,5	22,4	22,6	21,3	21,9	22,3	19,5
Батыс Қазақстан	23,0	28,4	23,2	25,6	30,6	20,9	20,7
Қарағанды	29,7	29,7	28,6	30,9	36,2	30,8	26,1
Қостанай	25,4	32,0	30,3	23,6	28,8	22,6	21,3
Қызылорда	27,8	28,4	26,9	25,9	25,2	21,6	20,7
Маңғыстау	43,9	35,4	38,6	36,3	34,2	27,5	26,8
Павлодар	34,9	38,9	40,3	34,8	40,6	31,7	29,6
Солтүстік Қазақстан	28,1	31,7	26,1	28,9	38,4	41,7	27,5
Оңтүстік Қазақстан	14,4	15,8	15,1	12,0	11,5	9,7	10,1
Астана қаласы	27,2	33,2	27,7	22,7	23,7	26,3	15,8
Алматы қаласы	11,9	15,9	20,0	18,9	19,0	12,4	10,9

Тыныс алу мүшелерінің ауруымен сырқаттанушылық

халықтың 100 000 адамына шаққандағы ауырғандар саны

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	20433,5	21146,8	22160,2	22418,7	22802,7	22346,9	15484,2
Ақмола	16145,6	15660,7	14612,4	17950,4	19192,8	19881,3	748,0
Ақтөбе	22177,1	27022,5	24675,7	23975,7	23099,3	20591,9	699,6
Алматы	19246,7	24494,6	26167,4	26256,8	28521,1	27605,0	1632,0
Атырау	11781,7	10358,6	11012,5	11732,4	12073,7	12243,8	485,5
Шығыс Қазақстан	28325,0	28534,0	29326,0	30940,1	29539,0	28277,2	1420,9
Жамбыл	13225,4	13955,0	15415,1	16749,2	17255,1	17847,7	1014,0
Батыс Қазақстан	17709,8	18189,2	18504,2	17736,3	18176,8	19368,6	613,9
Қарағанды	19652,4	21304,8	22229,6	22157,4	21397,3	21619,8	1340,7
Қостанай	14106,4	14783,1	17767,1	17214,0	18913,6	18477,4	897,3
Қызылорда	22212,2	20225,5	21629,2	20738,6	20237,4	19517,9	628,7
Маңғыстау	22969,5	24474,2	23076,1	25974,5	23223,0	20309,5	399,0
Павлодар	21265,9	22096,6	23329,9	24814,9	28734,7	26907,8	745,7
Солтүстік Қазақстан	19870,9	14494,6	15219,6	15811,4	16177,4	16527,5	657,4
Оңтүстік Қазақстан	12631,2	12924,2	13779,4	14625,6	16050,0	14451,8	2307,0
Астана қаласы	19001,9	19186,9	24167,7	24135,4	23462,9	23728,6	588,6
Алматы қаласы	43871,2	43049,8	44307,5	39831,4	37817,8	39527,2	1306,0

Тыныс алу мүшелері ауруынан өлгендер

халықтың 100 000 адамына шаққандағы өлгендер саны

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	65,5	66,1	69,1	58,3	58,7	53,9	56,1
Ақмола	83,3	90,7	89,4	84,0	83,4	89,9	77,5
Ақтөбе	74,9	72,3	70,7	52,6	40,1	43,3	32,6
Алматы	54,1	62,9	69,7	61,5	57,4	45,5	45,9
Атырау	55,7	48,7	52,8	24,5	23,1	17,6	20,6

Жалғасы

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Шығыс Қазақстан	68,3	67,3	72,3	67,6	69,6	66,3	64,5
Жамбыл	48,0	46,4	50,0	42,5	40,0	40,6	25,7
Батыс Қазақстан	55,7	57,7	62,9	40,6	49,7	64,5	59,3
Қарағанды	62,8	64,5	66,8	55,7	53,0	48,1	60,7
Қостанай	78,4	80,1	98,3	78,2	92,0	83,1	82,8
Қызылорда	77,3	70,7	65,7	49,2	51,4	41,0	47,7
Маңғыстау	38,6	39,3	32,0	28,4	23,1	38,7	111,0
Павлодар	62,2	52,0	58,4	54,5	56,8	45,2	48,8
Солтүстік Қазақстан	118,7	121,9	126,9	118,9	121,4	99,2	114,4
Оңтүстік Қазақстан	73,4	75,5	71,2	57,7	60,9	55,8	60,6
Астана қаласы	43,1	49,8	48,2	46,2	48,0	43,6	43,2
Алматы қаласы	42,0	39,1	46,9	40,8	40,0	32,7	32,5

Қатерлі жаңа өскін сырқаттанушылығы

халықтың 100 000 адамына шаққандағы ауырғандар саны

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	195,6	197,3	193,4	194,2	192,5	190,4	184,7
Ақмола	239,8	235,2	224,8	239,4	230,7	230,5	229,3
Ақтөбе	155,2	157,8	152,2	163,8	162,9	160,9	159,0
Алматы	149,3	145,3	124,7	127,1	135,3	134,0	133,0
Атырау	157,1	152,5	151,6	128,8	136,0	133,5	131,4
Шығыс Қазақстан	278,5	286,8	294,7	289,6	276,8	278,5	266,9
Жамбыл	130,1	120,5	113,0	121,0	119,7	118,7	120,9
Батыс Қазақстан	222,6	232,1	201,3	204,1	207,3	206,3	205,2
Қарағанды	240,8	244,2	244,3	246,5	244,0	243,3	238,7
Қостанай	219,4	235,1	233,2	239,9	258,9	259,9	258,5
Қызылорда	143,6	160,6	169,6	168,3	154,4	152,8	157,3
Маңғыстау	141,2	131,7	124,9	120,3	133,9	128,9	109,5
Павлодар	246,3	256,8	265,7	279,5	284,1	283,9	266,9
Солтүстік Қазақстан	245,1	275,0	253,4	265,1	264,8	265,7	235,3
Оңтүстік Қазақстан	104,8	98,2	104,2	111,3	105,9	103,9	93,2
Астана қаласы	186,4	176,7	186,7	185,0	179,5	172,3	181,6
Алматы қаласы	275,8	274,5	270,3	241,0	233,5	226,3	228,3

Жас топтары бойынша анемиямен ауыру

халықтың 100 000 адамына шаққандағы ауырғандар саны

Жас топтары	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
0-14 жастағы балалар	2316,0	2825,8	3011,7	3061,1	3645,3	5713,1	5556,7
15-17 жастағы жасөспірімдер	1556,1	2516,6	2256,4	2418,5	2576,2	4480,0	4047,7
18 және одан жоғары жастағы ересектер	917,4	1517,3	1138,9	1170,3	1183,6	1350,8	1195,3
Барлығы	1332,9	1922,1	1686,0	1719,0	1870,6	2589,7	2404,9

Диспансерлік есепте тұрған анемиямен ауырғандар саны

Жас топтары	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
0-14 жастағы балалар	99960	111817	121338	126298	144311	188487	187633
15-17 жастағы жасөспірімдер	10823	15522	16413	16564	18494	28357	26984
18 және одан жоғары жастағы ересектер	90710	117477	120958	126322	130166	131994	121867
Барлығы	201493	244816	258709	269184	292971	348838	336484

Облыстар бойынша анемиямен сырқаттанушылық

	халықтың 100 000 адамына шаққандағы ауырғандар саны			
	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	1719,0	1870,6	2589,7	2404,9
Ақмола	762,6	1017,0	1464,3	1237,8
Ақтөбе	2960,9	2796,4	2908,6	3239,3
Алматы	2119,6	2393,0	4449,5	2946,8
Атырау	1871,7	2172,3	2473,5	2489,2
Шығыс Қазақстан	1471,2	1405,9	1763,2	1562,8
Жамбыл	1370,5	1618,8	3233,9	3042,6
Батыс Қазақстан	2269,9	2136,9	2663,2	2485,8
Қарағанды	944,9	1075,0	1474,8	1356,5
Қостанай	591,6	635,2	849,0	893,5
Кызылорда	4950,6	5373,6	6569,8	6828,1
Манғистау	3573,7	3894,1	4760,8	4234,2
Павлодар	1008,7	1427,4	1456,9	1383,5
Солтүстік Қазақстан	837,6	980,7	1723,0	1597,3
Оңтүстік Қазақстан	2340,8	2620,9	3164,2	3066,6
Астана қаласы	1216,9	1014,4	1281,2	1365,2
Алматы қаласы	881,0	884,7	1624,6	2017,5

2007 жылы экологиясы қолайсыз облыстар мен Алматы қаласы халқының сырқаттанушылығы

	халықтың 100 000 адамына шаққандағы ауырғандар саны				
	Қазақстан Республикасы	Шығыс Қазақстан ¹⁾	Қызылорда ²⁾	Қарағанды ³⁾	Алматы қ.
Өршіген туберкулез	126,4	138,3	167,0	136,7	72,2
Қатерлі жаңа өскіндер	184,7	266,9	157,3	238,7	228,3
Сүт безінің қатерлі жаңа өскіндері, адам	3078	342	72	364	452
Алкогольді тұтыну салдарынан психика мен мінез-құлықтың бұзылуы	317,9	479,3	305,4	357,7	1144,7
Психика мен мінез-құлықтың бұзылуы	137,1	161,4	209,7	205,8	181,6

Ескерту:

¹⁾ Шығыс-Қазақстан облысы – бұрынғы Семей ядролық полигонының экологиялық апат аумағы.

²⁾ Қызылорда облысы – Арал өңірі экологиялық апат аумағы.

³⁾ Қарағанды облысы – ең ірі табиғатты ластағыштар – Республикадағы ластаудың үштен бір бөлігін беретін Балқаш кен өндіру - металлургия комбинаты және «Испат-Кармет» АТАҚ-ы.

Балалардың алдын ала егумен қамтылуы*

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
БЦЖ ¹⁾	104,0	105,0	106,0	65,4	98,3	107,1	97,6
ОПВ – 3 ²⁾	100,0	100,0	100,0	99,3	99,5	99,4	100,6
АҚДС -3 ³⁾	99,5	98,9	99,4	81,6	98,2	100,3	99,9
АДС – 3	100,0	99,5	99,8	82,7	...	...	...
Эпидемиялық паротит (2 жасқа дейінгілер)	100,0	99,4	99,8	99,5	...	...	...
Қызылша (2 жасқа дейінгілер)	100,0	98,7	99,6	98,9	99,3	99,4	100,0
БЦЖ бойынша екінші рет егу (7 жасқа дейін)	67,1	70,0	70,4	1,7			...
Қызылшаға қарсы екінші рет егу	99,9	99,9	100,0	100,0	96,4	100,2	99,2
ВГВ-3 ⁴⁾	100,0	100,0	100,0	99,5	...	...	...

* «Республикалық санитарлық-эпидемиологиялық станциясы» ММ-нің деректері бойынша

¹⁾ БЦЖ- туберкулезге;

²⁾ ОПВ-3 – полиомиелитке қарсы курстың толық вакцинациясы;

³⁾ АҚДС-3 – құл ауру, көкжөтел және сіреспеге;

⁴⁾ ВГВ-3 – В вирусты гепатитіне қарсы егілген балалар санының пайызы.

2007 жылы 0-14 жастағы балаларды алдын ала қарау нәтижесі*

	1000 баланы қарау кезінде анықталғаны:			
	есту қабілетінің төмендігі	көру қабілетінің төмендігі	омыртқалардың қисаюы	мүсіннің бұзылуы
Қазақстан Республикасы	2,6	22,3	4,6	9,8
Ақмола	1,3	23,4	3,3	6,8
Ақтөбе	2,7	18,6	3,3	7,8
Алматы	2,7	12,8	2,8	7,9
Атырау	3,0	13,2	1,0	1,3
Шығыс Қазақстан	2,6	25,8	11,7	16,1
Жамбыл	1,7	6,3	1,1	2,1
Батыс Қазақстан	4,6	24,8	4,2	5,2
Қарағанды	1,8	32,7	3,4	7,1
Қостанай	2,0	31,2	5,3	15,0
Қызылорда	9,1	21,9	3,0	4,7
Маңғыстау	3,1	58,3	5,7	12,9
Павлодар	3,0	44,2	25,8	58,8
Солтүстік Қазақстан	2,9	20,8	4,1	8,8
Оңтүстік Қазақстан	2,2	11,1	1,5	2,1
Астана қаласы	0,8	53,1	5,1	22,7
Алматы қаласы	1,3	27,1	4,7	13,0

* ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің деректері бойынша.

**2007 жылы 18 және одан жоғары жастағы ауыл тұрғындарын
алдын ала қарау***

	пайызбен			
	Қарауға жататын, мың адам	Қаралды	Табылған аурулар	Сауықтырылды
Қазақстан Республикасы	1370,1	92,3	20,0	11,1
Ақмола	216,8	91,2	13,3	7,9
Ақтөбе	54,9	100,0	23,0	14,9
Алматы	247,3	83,7	23,5	17,1
Атырау	32,5	100,0	22,8	16,3
Шығыс Қазақстан	98,7	74,9	17,5	9,8
Жамбыл	104,8	95,8	21,1	13,3
Батыс Қазақстан	78,1	99,4	27,9	20,9
Қарағанды	72,5	95,2	15,2	11,9
Қостанай	66,4	99,8	15,1	1,1
Қызылорда	31,6	95,9	34,5	28,8
Маңғыстау	16,4	98,2	25,6	17,1
Павлодар	72,2	98,3	18,6	14,3
Солтүстік Қазақстан	73,9	100,0	19,6	5,5
Оңтүстік Қазақстан	204,0	95,2	20,5	1,7

* ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің деректері бойынша.

**Зиянды және қауіпті еңбек жағдайында жұмыс істейтін
қызметкерлердің саны***

	адам			
	2001		2002	
	Қызметкер- лер саны, барлығы	қызметкерлердің жалпы санын- дағы олардың үлесі, %-бен	Қызметкер- лер саны, барлығы	қызметкерлердің жалпы санын- дағы олардың үлесі, %-бен
Қызметкерлер саны, барлығы	1251813	100	1281166	100
соның ішінде:				
санитарлық-гигиеналық талаптарға сай келмейтін жағдайларда жұмыс істейтін қызметкерлер	244379	19,5	247903	19,3
соның ішінде:				
шу мен діріл деңгейінің көтеріңкі жағдайында жұмыс істейтіндер	80537	6,4	88630	6,9
ШРШ-дан асатын, шаңдатылған жұмыс орны мен лас ауаның жоғары деңгейінде	120436	9,6	120629	9,4
қолайсыз температуралық режимде	46000	3,7	49083	3,8

Жалғасы

	2001		2002	
	Қызметкерлер саны, барлығы	қызметкерлердің жалпы санындағы олардың үлесі, %-бен	Қызметкерлер саны, барлығы	қызметкерлердің жалпы санындағы олардың үлесі, %-бен
ауыр дене еңбегімен шұғылданатын қызметкерлер	32457	2,6	33782	2,6
қауіпсіздік талаптарына сай келмейтін жабдықтарда жұмыс істейтін қызметкерлер	1266	0,1	1884	0,1

жалғасы

	2003		2004	
	Қызметкерлер саны, барлығы	қызметкерлердің жалпы санындағы олардың үлесі, %-бен	Қызметкерлер саны, барлығы	қызметкерлердің жалпы санындағы олардың үлесі, %-бен
Қызметкерлер саны, барлығы	1286821	100	1340433	100
соның ішінде:				
санитарлық-гигиеналық талаптарға сай келмейтін жағдайларда жұмыс істейтін қызметкерлер	254876	19,8	263792	19,7
соның ішінде:				
шу мен діріл деңгейінің көтеріңкі жағдайында жұмыс істейтіндер	85014	6,6	91452	6,8
ШРШ-дан асатын, шаңдатылған жұмыс орны мен лас ауаның жоғары деңгейінде	121827	9,5	120854	9,0
қолайсыз температуралық режимде	47333	3,7	48687	3,6
ауыр дене еңбегімен шұғылданатын қызметкерлер	36885	2,9	37002	2,8
қауіпсіздік талаптарына сай келмейтін жабдықтарда жұмыс істейтін қызметкерлер	1743	0,1	1843	0,1

жалғасы

	2005		2006		2007	
	Қызметкерлер саны, барлығы	қызметкерлердің жалпы санындағы олардың үлесі, %-бен	Қызметкерлер саны, барлығы	қызметкерлердің жалпы санындағы олардың үлесі, %-бен	Қызметкерлер саны, барлығы	қызметкерлердің жалпы санындағы олардың үлесі, %-бен
Қызметкерлер саны, барлығы	1390944	100	1458102	100	1511207	100
соның ішінде:						
санитарлық-гигиеналық талаптарға сай келмейтін жағдайларда жұмыс істейтін қызметкерлер	284804	20,5	314172	21,5	314198	20,8
соның ішінде:						
шу мен діріл деңгейінің көтеріңкі жағдайында жұмыс істейтіндер	96725	7,0	116998	8,0	114334	7,6
ШРШ-дан асатын, шаңдатылған жұмыс орны мен лас ауаның жоғары деңгейінде	124331	8,9	125600	8,6	132711	8,8
қолайсыз температуралық режимде	54925	3,9	51837	3,6	50995	3,4
ауыр дене еңбегімен шұғылданатын қызметкерлер	41794	3,0	43067	3,0	41112	2,7
қауіпсіздік талаптарына сай келмейтін жабдықтарда жұмыс істейтін қызметкерлер	1160	0,1	484	0,0	351	0,0

*) Өнеркәсіп, құрылыс, көлік және байланыс, денсаулық сақтау, ғылым саласы кәсіпорындары мен мекемелеріндегі еңбек жағдайы туралы ақпарат.

2007 жылы экономикалық қызмет түрлері бойынша зиянды және қауіпті еңбек жағдайында жұмыс істейтін қызметкерлердің саны*

адам

	Қызметкерлер саны, барлығы	Соның ішінде:					
		санитарлық-гигиеналық талаптарға (нормаларға) сай келмейтін жағдайларда жұмыс істейтін қызметкерлер	соның ішінде, зиянды және қауіпті еңбек жағдайларында жұмыс істейтіндер			ауыр дене еңбегімен шұғылданатын қызметкерлер	қауіпсіздік талаптарына сай келмейтін жабдықтарда жұмыс істейтін қызметкерлер
			шу мен діріл деңгейінің көтеріңкі жағдайында	ШРШ-дан асатын, шаңдатылған жұмыс орны мен лас ауаның жоғары деңгейінде	қолайсыз температуралық режимде		
Өнеркәсіп, барлығы	715977	214420	80299	112079	38332	24528	247
оның ішінде:							
кен өндіру өнеркәсібі	169252	53083	22970	25522	7608	9729	-
өңдеу өнеркәсібі	417563	123047	41573	68277	19602	13168	48
Электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлу	129162	38290	15756	18280	11122	1631	199
Құрылыс	227457	24471	8499	10101	5020	6429	4
Көлік және байланыс	271177	40787	25008	8687	6839	9390	2
Зерттеулер мен әзірлемелер	17545	1134	143	222	182	12	-
Денсаулық сақтау	279051	33386	385	1622	622	753	98

*) Өнеркәсіп, құрылыс, көлік және байланыс, денсаулық сақтау, ғылым саласы кәсіпорындарында және мекемелеріндегі еңбек жағдайы туралы ақпарат.

Еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғалар кезінде зардап шеккендердің саны

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғалар кезінде зардап шеккендердің саны, барлығы, адам	3513	3395	3348	3333	3197	2829
соның ішінде өлімге әкелгені	325	294	345	357	414	341
Еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғалар кезінде зардап шеккендердің саны, 1000 адамға шаққанда, адам	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9	0,7
соның ішінде өлімге әкелгені	0,1	0,09	0,1	0,1	0,1	0,09

Жазатайым оқиғалар кезінде зардап шеккендердің санын қызмет түріне қарай бөлу

	адам					
Топтардың атауы	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қорғаныс күштері	20	15	12	15	4	6
Билік және басқару органдарының басшылары (өкілдері) және барлық деңгейдегі басқармалар, ұйымдардың басшыларын қосқанда	44	49	50	49	39	39
Біліктілігі жоғары деңгейдегі мамандар	115	116	162	181	147	134
Біліктілігі орта деңгейдегі мамандар (қосалқы қызметкерлер)	237	218	256	219	244	221
Ақпарат дайындау, құжаттарды ресімдеу, есеппен және қызмет көрсетумен шұғылданатын қызметкерлер	31	34	32	35	35	37
Қызмет көрсету саласының, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығының, сауда және соған ұқсас қызмет түрлерінің қызметкерлері	186	174	104	131	130	114
Ауыл, орман, аң аулау шаруашылығының, балық өсіру және балық аулау шаруашылығының білікті қызметкерлері	134	86	69	68	56	43
Ірі және шағын өнеркәсіп ұйымдарының, көркем кәсіпшіліктің, құрылыстың, көліктің, байланыстың, геологияның және жер қойнауын барлаудың білікті мамандары	1535	1439	1738	1682	1664	1489
Қондырғылар мен машиналардың операторлары, аппаратшылар, машинистер және слесарь-құрастырушылар	515	500	510	494	502	409
Біліксіз жұмысшылар	452	473	415	459	376	337

Жазатайым оқиғалар себебінен зардап шеккендердің саны

	адам					
Жазатайым оқиғалардың себептері	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Конструкциялық кемшілік, машиналардың, механизмдердің, жабдықтардың, қондырғылардың жетілдірілмеуі, сенімділіктің жетіспеушілігі	62	60	44	37	37	31
Бұзылған машиналарды, механизмдерді, жабдықтарды, санитарлық-техникалық қондырғыларды пайдалану	60	62	36	37	23	23
Технологиялық процестердің жетілдірілмеуі	32	21	15	28	16	20
Технологиялық процестерді бұзу	141	175	131	100	92	100
Көлік құралдарын пайдалану кезінде талап етілетін қауіпсіздікті бұзу	161	142	118	102	100	104
Жол қозғалысы ережесін бұзу	150	169	154	153	170	182
Өндіріс жұмыстарын қанағаттанарлықсыз ұйымдастыру	306	271	259	263	349	234

Жалғасы

Жазатайым оқиғалардың себептері	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Жұмыс орындарын ұйымдастырудың кемшіліктері және қанағаттанарлықсыз ұстау	106	125	103	115	105	104
Үймереттің, ғимараттың, аумақтың техникалық жағдайының қанағаттанарлықсыздығы	49	27	30	31	22	26
Еңбекке қабылдаудағы қауіпсіздікті оқытудың кемшіліктері	111	114	101	87	74	91
Жеке қорғау құралдарын қолданбау	100	86	75	73	52	33
Ұжымдық қорғау құралдарын қолданбау	28	20	32	28	38	24
Еңбек және өндірістік тәртіпті бұзу	180	158	133	131	103	102
Жұмыс істеушіні мамандығынсыз пайдалану	23	13	10	20	14	14
Жұмыс орны ауасының көп шаңдануы	7	2	2	2	2	1
Жұмыс орны ауасының көп газдануы	16	6	4	6	2	12
Шудың жоғары деңгейі	2	2	-	-	-	1
Жалпы және жергілікті дірілдеудің жоғары деңгейі	1	1	1	-	1	2
Барометрлік қысымның жоғарылауы, төмендеуі	1	2	1	1	1	-
Ылғалдылықтың жоғарылауы, төмендеуі, ауаның қозғалысы	6	1	4	5	2	4
Ультракүлгін, инфрақызыл радиациялардың жоғары деңгейі	-	1	2	-	-	-
Жұқпалы ауру көздерімен қарым-қатынас	-	-	1	1	1	1
Адам организміне денеге түсетін ауыр салмақтың әсер етуі	9	5	4	9	3	7
Санитарлық-техникалық қондырғылардың жоқтығы	3	1	1	3	-	1
Белгіленген еңбек режимін бұзу	26	15	21	13	6	8
Апат	71	67	82	73	113	52
Зардап шегушінің дәрежі абайсыздығы	1089	1030	1184	1240	1147	946
Өзге де	529	528	479	496	398	375

Жазатайым оқиғалар себебінен өлгендер саны

адам

Жазатайым оқиғалардың себептері	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Конструкциялық кемшілік, машиналардың, механизмдердің, жабдықтардың, қондырғылардың жетілдірілмеуі, сенімділіктің жетіспеушілігі	7	9	4	5	5	2	7
Бұзылған машиналарды, механизмдерді, жабдықтарды, санитарлық-техникалық қондырғыларды пайдалану	4	6	10	5	7	4	6
Жұқпалы ауру көздерімен байланыста болу	-	-	-	-	1	-	-

Жалғасы

Жазатайым оқиғалардың себептері	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Технологиялық процестердің жетілдірілмеуі	-	4	4	1	3	3	1
Технологиялық процестерді бұзу	21	20	12	24	21	14	16
Келік құралдарын пайдалану кезінде талап етілетін қауіпсіздікті бұзу	27	21	16	21	18	27	20
Жол қозғалысы ережесін бұзу	17	35	34	22	28	31	35
Өндіріс жұмыстарын қанағаттанарлықсыз ұйымдастыру	38	37	44	40	34	99	47
Жұмыс орындарын ұйымдастырудың кемшіліктері және қанағаттанарлықсыз ұстау	10	5	7	7	6	16	17
Үймереттің, ғимараттың, аумақтың техникалық жағдайының қанағаттанарлықсыздығы	4	11	5	4	5	1	4
Еңбекке қабылдаудағы қауіпсіздікті оқытудың кемшіліктері	19	10	5	4	5	10	14
Жеке қорғау құралдарын қолданбау	12	6	5	7	7	11	5
Ұжымдық қорғау құралдарын қолданбау	4	12	4	10	7	13	11
Еңбек және өндірістік тәртіпті бұзу	31	27	22	29	32	20	19
Жұмыс істеушіні мамандығынсыз пайдалану	3	1	2	2	1	3	1
Жұмыс орны ауасының көп шаңдануы	-	1	-	-	1	1	-
Жұмыс орны ауасының көп газдануы	2	1	2	1	3	1	4
Шудың жоғары деңгейі	-	-	-	-	-	-	-
Жалпы және жергілікті дірілдеудің жоғары деңгейі	-	-	-	1	-	-	1
Барометрлік қысымның жоғарылауы, төмендеуі	-	-	1	-	-	-	-
Ылғалдылықтың жоғарылауы, төмендеуі, ауаның қозғалысы	-	-	-	-	-	-	-
Адам организміне денеге түсетін ауыр салмақтың әсер етуі	1	-	-	1	-	-	1
Санитарлық-техникалық қондырғылардың жоқтығы	-	-	-	-	1	-	1
Белгіленген еңбек режимін бұзу	1	4	3	3	6	-	1
Апат	9	23	14	37	20	18	8
Зардап шегушінің дөрекі абайсыздығы	45	61	66	84	100	98	89
Өзге де	27	31	34	36	46	42	32

Кәсіптік аурулардан зардап шеккендердің саны

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Кәсіби аурулармен (улану) бірінші рет анықталғандар саны, барлығы адам	246	244	291	321	279	326	330
Ауру түрлері бойынша ауру оқиғаларының саны:							
органикалық ерітінділердің улағыш әсері	1	-	-	-	-	-	-
алкогольдің улағыш әсері	-	-	-	-	-	1	-
ірітіп-шірететін заттардың улағыш әсері	1	-	-	-	-	-	-
басқа да органикалық емес заттардың улағыш әсері	33	8	54	49	25	15	18
басқа және анықталмаған заттардың улағыш әсері	-	-	1	-	-	-	-
желінген тамақтық азық-түліктердің құрамындағы басқа улы заттардың улағыш әсері	4	-	-	-	-	-	-
дәрі-дәрмек құралдарымен, медикаменттермен және биологиялық заттармен улану зардаптары	-	-	-	1	-	-	-
химиялық заттардың, газдардың, түтіндердің және булардың салдарынан болған бронхит, пневмонит	5	5	5	-	1	-	2
химиялық заттардың, газдардың, түтіндердің және булардың салдарынан болған басқа да өткір және өткір респираторлық жағдайлар	1	-	-	-	-	-	-
химиялық заттардың, газдардың, түтіндердің және булардың салдарынан болған химиялық респираторлық жағдай: эмфизема (диффузиялық), (созылмалы), облитерациялық бронхит (созылмалы), өткірлеу), өкпе фиброзы (созылмалы)	12	2	-	1	1	1	-
улағыш энцефалопатия	-	1	-	-	-	1	2
химиялық заттардың, газдардың, түтіндердің және булардың салдарынан болған басқа да респираторлық жағдайлар жүйке жүйесінің анықталмаған вегетативті (автономды) бұзылуы	1	-	-	-	-	-	-
химиялық заттардың, газдардың, түтіндердің және булардың салдарынан болған өткір өкпе ісігі	-	-	2	-	-	-	-
тері аурулары: эпидермоз, жұқпалы дерматит, фотодерматит, онехиялар, паранехиялар, улағыш меланодермия, майлы фолликулит	1	1	2	-	1	-	3
алкогольдің улағыш әсері	-	-	-	1	-	1	-
металдардың улағыш әсері	-	8	5	14	3	1	-
басқа металдардың	2	-	-	-	-	-	-
көмір өндіруші пневмокозиозы	4	2	4	5	1	1	1

Жалғасы

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
асбестпен және басқа минералдық заттардың салдарынан болған пневмокозиоз	-	-	-	-	-	1	-
құрамында кремнийі бар шаңның салдарынан болған пневмокозиоз	-	-	4	3	21	10	5
басқа да органикалық шаңның салдарынан болған пневмокозиоз	1	-	-	-	1	4	3
туберкулезбен байланысты пневмокозиоз	-	-	-	1	-	-	-
пневмокозиоздар (микотоксикоздар, актиномикоздар)	-	-	-	1	-	-	-
анықталмаған пневмокозиоз пневмокозиоз неуточненный	6	7	1	-	1	-	1
ерекше органикалық шаңның салдарынан болған тыныс алу жолдарының ауруы (биссинхоз және басқалар)	1	-	-	-	-	-	-
кәсіби бронхит (шаңды, улы-шаңды), обструктивті және обструктивті емес бронхитті қоса	34	81	102	95	98	101	91
созылмалы бронхит	-	-	1	-	1	-	-
дірілді ауру	31	52	16	35	33	46	20
құлақтың екі жақты нейросонсорлық мүкістігі	13	19	6	12	23	26	31
құлақтың аралас кондуктивті екі жақты нейросонсорлық мүкістігі	-	5	5	2	1	-	1
қолдардың вегетативті-сенсорлық (ангионевроз) полиневропатиясы	29	24	42	53	36	69	48
басқа полиневропатиялар	-	-	-	-	-	1	-
облитерациялық эндартерит, вегетативті-сенсорлық полиневропатия (ангионевроз)	-	-	-	1	-	-	-
басқа анықталған полиневропатиялар	2	-	1	1	-	1	-
кординаторлық невроздар, соның ішінде жазба жұмысынан болған саусақ спазмдары	1	-	-	-	-	-	-
басқа мононевропатиялар	4	-	-	-	-	-	-
басқа бас сүйек жүйкелерінің зақымдануы	-	-	1	-	-	-	-
кокстарроз (ұршық буынының артрозы)	-	-	2	-	-	-	-
гонартроз (тізе буынының артрозы)	-	-	-	1	1	5	-
басқа артроздар	2	5	5	12	4	3	6
тізенің ішкі буынының зақымдануы	-	-	-	-	-	1	-
буынның басқа да айрықша зақымдануы	-	-	1	-	-	1	-
денекер тіннің басқа да жүйелік зақымдануы	-	1	-	-	-	-	-
басқа тарауда топтастырылған аурулардағы денекер тіннің жүйелік зақымдануы	-	1	-	-	-	-	-
мойын бөлігінің омыртқа аралық дискілерінің зақымдануы	1	-	1	-	-	-	-

	<i>Жалғасы</i>						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
басқа бөліктердің омыртқа аралық дискілерінің зақымдануы	53	63	62	97	75	83	107
иықтың зақымдануы	-	1	-	-	-	-	-
бұлшық еттердің басқа да зақымдануы	-	-	-	1	-	-	-
бактериялық және гистологиялық дәлелденген тыныс алу органдарының туберкулезі	-	4	1	2	1	5	8
басқа органдар туберкулезі	-	2	1	1	1	-	-
вазомоторлық және аллергиялық ринит сарып	1	1	-	-	-	-	-
көмекейдің қатерлі жаңа өскіні	1	-	-	-	-	-	-
демікпе	-	1	1	3	-	4	-
демікпелік статус	-	-	-	-	1	-	-
аяқтың мононевропатиясы	-	-	-	-	1	-	-
басқа да сүйек-буын жүйелерінің және дәнекер тіннің табылған деформациялары	-	-	-	-	1	3	21
бронх мен өкпенің қатерлі жаңа өскіні	-	-	-	1	-	1	-
миелоидті лейкоз (миелолейкоз)	-	-	-	-	-	1	-

Бірінші рет мүгедек деп танылғандарды ауру түрлері бойынша бөлу

	адам						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Барлығы	40820	38993	37577	42825	43957	43810	35908
ауру түрлері бойынша:							
туберкулез	2862	2776	3016	2849	2903	2865	2770
қатерлі жаңа өскін	6979	6964	6829	6383	5874	5656	5863
эндокриндік аурулар, тамақтану мен зат алмасудың бұзылуы	1461	1536	1410	1322	1339	1256	1144
мінез-құлықтың психикалық бұзылуы	4227	3471	3103	2732	2572	2624	2196
жүйке жүйесінің аурулары	1913	1524	1434	1271	1317	1302	1251
көз бен оның қосалқы мүшелерінің аурулары	2485	2187	1840	1740	3045	3059	2726
құлақ пен емізік тәрізді өсіндінің аурулары	361	270	224	229	428	517	509
қан айналымы жүйесінің аурулары	8792	8884	8874	8550	8236	8246	8530
тыныс алу мүшелерінің аурулары	1061	990	959	833	758	702	710
ас қорыту мүшелерінің аурулары	903	932	842	789	722	690	682
сүйек-бұлшық ет жүйесі мен дәнекер тін аурулары	2527	2371	2319	2312	2246	2378	2358
жарақаттар (барлығы)	4566	4605	4635	4615	5422	5545	5467
кәсіптік аурулар мен уланулар (силикотуберкулез бен пневмококиоздан басқа)	134	95	141	209	126	127	185

Жалғасы

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ү-сәулелендіруден кейінгі қауіпті психосоматикалық десинхроноз жағдайы	385	357	282	178	120	122	164
өзге де	2164	2031	1669	924	878	895	822

Жол апатынан болған өлім көрсеткіштері

	Өлгендер саны, адам					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	2203	2421	3042	3783	4896	4934
Ақмола	136	112	126	175	260	267
Ақтөбе	18	81	125	141	165	154
Алматы	181	269	346	503	718	809
Атырау	31	80	97	148	94	53
Шығыс Қазақстан	238	241	251	338	375	152
Жамбыл	116	144	176	277	366	385
Батыс Қазақстан	84	94	66	113	157	465
Қарағанды	230	233	320	332	435	164
Қостанай	92	89	104	127	161	188
Қызылорда	85	116	113	152	203	132
Маңғыстау	61	54	106	154	123	941
Павлодар	98	119	171	178	280	254
Солтүстік Қазақстан	124	106	127	121	124	104
Оңтүстік Қазақстан	554	591	713	684	867	372
Астана қ.ә.	63	23	66	130	182	157
Алматы қ.ә.	92	69	135	210	386	337

жалғасы

	100 000 адамға					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	14,83	16,24	20,26	24,98	31,98	31,86
Ақмола	18,10	14,96	16,84	23,43	34,78	35,70
Ақтөбе	2,69	12,09	18,51	20,65	23,88	22,01
Алматы	11,62	17,18	21,89	31,50	44,53	49,57
Атырау	6,89	17,60	21,07	31,63	19,73	10,92
Шығыс Қазақстан	16,14	16,50	17,33	23,53	26,26	26,18
Жамбыл	11,84	14,65	17,80	27,79	36,41	37,97
Батыс Қазақстан	13,97	15,59	10,91	18,59	25,70	24,76
Қарағанды	17,18	17,49	24,04	24,90	32,54	34,68
Қостанай	9,92	9,71	11,42	14,03	17,85	18,28
Қызылорда	14,11	19,15	18,53	24,71	32,65	29,91
Маңғыстау	18,29	15,69	29,80	41,84	32,16	33,09
Павлодар	13,01	15,93	22,97	23,95	37,64	34,06
Солтүстік Қазақстан	18,06	15,63	18,95	18,21	18,73	15,82

Жалғасы

	100 000 адамға					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Оңтүстік Қазақстан	26,44	27,73	32,83	30,90	38,40	40,79
Астана қ.ә.	12,66	4,54	12,69	24,08	32,36	26,67
Алматы қ.ә.	8,06	5,94	11,32	17,09	30,45	25,80

Табыстың біркелкі бөлінбеуі

пайызбен

	Ең төменгі күнкөріс деңгейінен	Азық-түлік қоржыны құнынан	Кедейліктің тереңдігі* (ең төменгі күнкөріс деңгейінің шамасы бойынша)	Кедейліктің өткірлігі* (ең төменгі күнкөріс деңгейінің шамасы бойынша)	Халықтың 20%-ы топтары бойынша Джини коэффициенті	Халықтың 10 пайызы ең жоғары және ең төмен табыстары барларының ара қатынасы
	табысы төмен халық үлесі ¹⁾					
2005	31,6	5,2	7,5	2,5	0,290	6,8
2006	18,2	2,7	3,9	1,3	0,296	7,4
2007	12,7	1,4	2,4	0,8	0,293	7,2

* Мұнда және одан әрі деректер табыс эквиваленттілігі шәкілін қолдану арқылы алынған.

Ең төменгі күнкөріс деңгейінен де төмен тұтынуға жұмсалған табыстары бар халық үлесі, өңірлер бойынша*

пайызбен

	2006			2007		
	ең төменгі күнкөріс деңгейінен де төмен табысы бар халық үлесі	соның ішінде		ең төменгі күнкөріс деңгейінен де төмен табысы бар халық үлесі	соның ішінде	
		қала халқы	ауыл халқы		қала халқы	ауыл халқы
Қазақстан Республикасы	18,2	13,6	24,4	12,7	6,9	18,1
Ақмола	25,4	25,7	25,1	16,6	15,9	17,0
Ақтөбе	17,2	5,7	32,6	10,3	3,7	17,8
Алматы	21,3	20,0	21,9	18,1	5,2	20,3
Атырау	23,8	11,6	42,8	13,0	6,3	17,6
Шығыс Қазақстан	12,5	9,7	16,4	9,8	7,2	12,2
Жамбыл	23,6	21,5	25,2	9,9	4,5	12,6
Батыс Қазақстан	13,2	6,2	18,0	10,3	3,5	14,9
Қарағанды	20,2	15,5	41,0	8,5	5,6	15,0
Қостанай	14,0	4,4	24,9	10,4	4,1	15,8
Қызылорда	37,5	37,2	38,2	24,6	17,4	31,6
Маңғыстау	26,5	17,2	63,2	26,9	7,0	56,3
Павлодар	12,0	6,5	21,1	8,3	3,7	16,3
Солтүстік Қазақстан	22,3	10,0	30,1	16,0	4,4	23,3

Жалғасы

	2006			2007		
	ең төменгі күнкөріс деңгейінен де төмен табысы бар халық үлесі	соның ішінде		ең төменгі күнкөріс деңгейінен де төмен табысы бар халық үлесі	соның ішінде	
		қала халқы	ауыл халқы		қала халқы	ауыл халқы
Оңтүстік Қазақстан	14,1	11,4	16,2	14,3	9,3	17,3
Астана қ.	5,5	5,5	-	3,2	3,2	-
Алматы қ.	12,1	12,1	-	8,5	8,5	-

Азық-түлік қоржынының құнынан төмен тұтынуға жұмсаған табыстары бар халық үлесі, өңірлер бойынша*

пайызбен

	2006			2007		
	табысы азық-түлік қоржынының құнынан төмен халық үлесі	соның ішінде		табысы азық-түлік қоржынының құнынан төмен халық үлесі	соның ішінде	
		қала халқы	ауыл халқы		қала халқы	ауыл халқы
Қазақстан Республикасы	2,7	1,8	3,8	1,4	0,7	2,1
Ақмола	5,6	5,8	5,4	4,1	3,0	4,8
Ақтөбе	2,0	-	4,6	2,4	0,9	4,0
Алматы	3,4	4,3	3,0	3,1	1,7	3,3
Атырау	3,7	0,8	8,4	0,4	1,0	-
Шығыс Қазақстан	1,6	1,0	2,5	1,2	1,0	1,4
Жамбыл	3,0	1,4	4,3	0,6	-	0,9
Батыс Қазақстан	2,6	2,0	3,0	1,8	-	3,1
Қарағанды	4,0	3,2	8,0	0,9	0,2	2,6
Қостанай	2,7	0,1	5,6	0,2	-	0,4
Қызылорда	4,1	5,7	1,5	2,9	2,5	3,4
Маңғыстау	0,8	-	4,0	2,3	-	5,7
Павлодар	0,6	0,1	1,3	0,8	-	2,2
Солтүстік Қазақстан	5,6	1,8	7,9	1,2	0,9	1,4
Оңтүстік Қазақстан	1,6	1,6	1,5	1,0	1,5	0,7
Астана қ.	0,4	0,4	-	-	-	-
Алматы қ.	0,8	0,8	-	0,5	0,5	-

Қазақстандағы кедейліктің өңірлер бойынша бөлінуі*

пайызбен

	Халықтың республика халқының жалпы санындағы үлесі		Кедейлердің республикадағы кедейлердің жалпы санындағы үлесі	
	2006	2007	2006	2007
Қазақстан Республикасы	100,0	100,0	100,0	100,0
Ақмола	5,6	5,6	7,8	7,4
Ақтөбе	4,3	4,3	4,1	3,5
Алматы	10,4	10,1	12,1	14,4
Атырау	3,1	3,2	4,1	3,3
Шығыс Қазақстан	10,0	10,0	6,9	7,7
Жамбыл	6,8	6,9	8,8	5,4
Батыс Қазақстан	4,1	4,0	3,0	3,3
Қарағанды	10,3	10,3	11,4	6,9
Қостанай	7,1	7,1	5,5	5,8
Қызылорда	4,2	4,1	8,5	8,0
Маңғыстау	2,5	2,4	3,6	5,2
Павлодар	5,5	5,6	3,6	3,7
Солтүстік Қазақстан	4,6	4,6	5,6	5,8
Оңтүстік Қазақстан	12,5	12,9	9,7	14,3
Астана қ.	1,9	1,8	0,6	0,5
Алматы қ.	7,1	7,1	4,7	4,8

Өңірлер бойынша кедейлік көрсеткіштері*

пайызбен

	Кедейлердің үлесі		Кедейліктің тереңділігі		Кедейліктің өткірлігі	
	2006	2007	2005	2007	2006	2007
Қазақстан Республикасы	18,2	12,7	3,9	2,4	1,3	0,8
Ақмола	25,4	16,6	7,0	4,5	2,7	1,7
Ақтөбе	17,2	10,3	2,9	2,4	1,0	0,9
Алматы	21,3	18,1	5,0	4,1	1,7	1,4
Атырау	23,8	13,0	5,1	1,9	1,6	0,5
Шығыс Қазақстан	12,5	9,8	2,3	1,9	0,7	0,6
Жамбыл	23,6	9,9	4,7	1,6	1,5	0,4
Батыс Қазақстан	13,2	10,3	3,3	2,2	1,1	0,7
Қарағанды	20,2	8,5	5,0	5,0	1,9	0,5
Қостанай	14,0	10,4	3,5	1,4	1,2	0,3
Қызылорда	37,5	24,6	7,8	4,6	2,5	1,4
Маңғыстау	26,5	26,9	4,8	5,0	1,2	1,3
Павлодар	12,0	8,3	1,8	1,6	0,5	0,5
Солтүстік Қазақстан	22,3	16,0	5,6	3,0	2,1	0,9
Оңтүстік Қазақстан	14,1	14,3	2,6	2,3	0,8	0,6
Астана қ.	5,5	3,2	1,0	0,3	0,3	0,1
Алматы қ.	12,1	8,5	2,2	1,4	0,6	0,4

Үй шаруашылықтары көлеміне байланысты ең төмен табысы бар халық үлесі

	2006			2007		
	іріктеу жиынтығындағы халықтың жалпы саны, адам	ең төменгі күнкөріс деңгейінен	азық-түлік қоржыны құнынан	іріктеу жиынтығындағы халықтың жалпы саны, адам	ең төменгі күнкөріс деңгейінен	азық-түлік қоржыны құнынан
	табысы төмен халық үлесі			табысы төмен халық үлесі		
Үй шаруашылықтары, құрамы:						
1 адам	1495	2,5	0,1	1555	1,5	0,1
2 адам	5126	5,4	0,4	5348	2,9	0,2
3 адам	8298	8,3	0,9	8358	5,4	0,2
4 адам	10480	15,1	2,3	9996	9,6	0,8
5 және одан көп адам	14718	32,2	5,0	14313	23,9	3,2

10 пайыздық (децильдік) халық топтары бойынша халықтың табыс үлесі*

пайызбен

	Децильдік топтар бойынша халық табысының үлесі									
	1 (ең төменгі табыспен)	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (ең жоғарғы табыспен)
2005	3,60	4,85	5,77	6,68	7,79	9,02	10,45	12,36	15,14	24,34
2006	3,50	4,94	5,83	6,67	7,62	8,75	10,08	11,93	14,82	25,86
2007	3,58	4,96	5,81	6,74	7,70	8,75	10,06	11,86	14,84	25,70

* Қалыптасқан табыстар бойынша эквиваленттілік шәкіліңіз.

Өңірлер бойынша 10 пайыздық (децильдік) халық топтары бойынша халықтың табыс үлесі*

пайызбен

	2006 жылғы децильдік топтар										Барлығы
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Қазақстан Республикасы	3,50	4,94	5,83	6,67	7,62	8,75	10,08	11,93	14,82	25,86	100,0
Ақмола	3,12	4,54	5,70	6,59	7,69	8,88	10,15	12,02	15,23	26,08	100,0
Ақтөбе	3,62	5,05	5,45	6,13	7,25	8,46	9,81	11,85	15,05	27,33	100,0
Алматы	3,81	5,37	6,49	7,24	7,90	8,93	10,21	11,63	14,27	24,15	100,0
Атырау	3,85	5,16	6,07	6,56	7,15	8,36	9,45	11,38	15,59	26,43	100,0
Шығыс Қазақстан	3,66	4,99	5,89	6,85	7,83	8,95	10,41	12,12	14,59	24,71	100,0
Жамбыл	4,12	5,67	6,55	7,56	8,34	9,31	10,44	12,10	14,47	21,44	100,0
Батыс Қазақстан	3,90	5,78	6,59	7,26	8,05	9,30	10,58	12,10	14,53	21,91	100,0

Жалғасы

	2006 жылғы децильдік топтар										Бар-лығы
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Қарағанды	3,06	4,54	5,46	6,47	7,51	8,64	9,96	11,82	14,77	27,77	100,0
Қостанай	3,57	5,21	5,84	6,71	7,75	9,07	10,36	12,05	14,73	24,71	100,0
Қызылорда	4,27	5,69	6,45	7,21	7,79	8,61	9,62	11,23	13,45	25,68	100,0
Маңғыстау	4,16	5,02	5,86	7,15	8,59	9,77	11,11	12,51	14,74	21,09	100,0
Павлодар	3,67	5,06	6,25	7,11	8,18	9,25	10,57	11,95	14,27	23,69	100,0
Солтүстік Қазақстан	3,40	4,98	6,21	7,16	8,21	9,36	10,69	12,60	15,19	22,20	100,0
Оңтүстік Қазақстан	4,45	5,98	6,67	7,51	8,36	9,20	10,26	11,83	14,27	21,47	100,0
Астана қ.	3,06	4,51	5,33	5,94	6,82	7,91	9,43	12,12	16,65	28,23	100,0
Алматы қ.	3,81	5,21	6,11	6,86	7,74	8,83	10,09	11,86	14,46	25,03	100,0
<i>жалғасы</i>											
	2007 жылғы децильдік топтар										Бар-лығы
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Қазақстан Республикасы	3,58	4,96	5,81	6,74	7,70	8,75	10,06	11,86	14,84	25,70	100,0
Ақмола	2,92	4,54	5,41	6,25	7,44	8,80	10,08	11,97	15,06	27,53	100,0
Ақтөбе	3,39	4,74	5,28	6,26	7,27	8,28	9,57	11,44	14,66	29,11	100,0
Алматы	3,52	5,00	6,02	6,99	7,92	9,00	10,22	12,15	15,25	23,93	100,0
Атырау	4,60	6,02	7,27	7,92	8,36	8,97	9,82	11,19	13,45	22,40	100,0
Шығыс Қазақстан	3,51	4,78	5,66	6,69	7,75	9,03	10,39	12,25	15,03	24,91	100,0
Жамбыл	4,23	5,69	6,75	7,62	8,45	9,30	10,26	11,74	14,58	21,38	100,0
Батыс Қазақстан	4,00	5,47	5,92	6,70	7,90	9,15	10,39	12,07	15,24	23,16	100,0
Қарағанды	3,64	5,00	5,83	6,75	7,69	8,72	10,04	12,00	14,74	25,59	100,0
Қостанай	3,75	4,84	5,78	6,66	7,64	8,80	10,02	11,87	14,93	25,71	100,0
Қызылорда	4,29	5,62	6,40	7,09	7,98	8,84	9,89	11,27	13,88	24,74	100,0
Маңғыстау	4,30	5,27	6,09	7,58	8,70	9,87	10,80	11,98	14,10	21,31	100,0
Павлодар	3,46	4,92	6,38	7,35	8,32	9,25	10,18	11,99	14,87	23,28	100,0
Солтүстік Қазақстан	3,60	5,00	6,23	7,10	8,21	9,30	10,74	12,53	15,11	22,18	100,0
Оңтүстік Қазақстан	4,58	5,97	6,98	7,61	8,36	9,23	10,24	11,64	14,07	21,32	100,0
Астана қ.	3,46	4,63	5,60	6,57	7,42	8,88	10,15	12,01	15,42	25,86	100,0
Алматы қ.	3,91	5,15	5,86	6,73	7,53	8,50	9,67	11,70	14,22	26,73	100,0

*) Қалыптасқан табыстар бойынша эквиваленттілік шәкілісіз.

Тұрғын үй қорын көркейту

	пайызбен					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Жабдықталған тұрғын үй қоры алаңының үлес салмағы:						
су құбырымен	52	53	54	54	55	56
кәрізбен	43	43	44	45	45	46
орталық жылумен	37	38	38	39	39	39
газбен	88	88	88	88	87	88
ыстық сумен жабдықталған	32	33	34	34	34	34
ванналармен	38	36	38	40	40	41
едендік электр тақтайшалармен	7	7	7	7	8	8
қалалық жерде						
су құбырымен	77	77	77	78	79	82
кәрізбен	69	68	68	69	70	73
орталық жылумен	62	62	62	62	62	65
газбен	86	86	86	85	85	84
ыстық сумен	53	54	55	55	55	57
ванналармен	62	59	61	63	64	67
едендік электр тақтайшалармен	12	11	12	12	12	13
ауылдық жерде						
су құбырымен	17	17	17	17	17	21
кәрізбен	7	6	6	6	6	8
орталық жылумен	2	2	2	2	2	3
газбен	91	91	91	91	91	94
ыстық сумен	1	1	1	1	1	2
ванналармен	3	3	3	3	3	4
едендік электр тақтайшалармен	-	-	-	-	-	-

Орталықтандырылмаған сумен жабдықтау объектілерінің ауыз су сапасы*

нормаға сәйкес келмейтін, сынама судың үлес салмағы, %

	санитарлық-химиялық көрсеткіштер бойынша						микробиологиялық көрсеткіштер бойынша					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	15,0	10,2	9,2	7,0	8,1	6,2	7,5	6,2	5,3	4,4	5,0	3,8
Ақмола	21,1	14,8	7,0	7,2	12,1	7,5	8,1	7,7	7,5	7,2	8,6	7,8
Ақтөбе	23,1	16,8	11,5	5,6	5,0	5,0	3,9	4,9	2,8	0,4	1,4	4,0
Алматы	1,01	3,2	1,0	0,4	1,7	0,5	20,6	3,3	3,2	2,3	2,4	2,2
Атырау	7,1	5,4	4,0	3,3	4,6	0,0	5,4	9,2	2,9	2,4	6,3	2,8
Шығыс Қазақстан	1,0	2,5	3,3	2,7	1,8	3,6	2,7	2,1	2,4	2,2	2,8	2,6
Жамбыл	4,7	6,3	7,1	7,8	10,1	6,0	11,3	7,8	6,2	5,7	7,9	1,7
Батыс Қазақстан	2,1	3,3	1,8	1,3	12,3	5,4	6,8	8,5	4,4	3,2	3,5	4,0
Қарағанды	22,7	19,9	19,7	17,2	14,8	4,5	6,5	2,3	4,0	2,4	3,5	1,5
Қостанай	25,6	8,1	4,6	3,4	2,8	1,6	13,5	10,2	8,4	6,6	5,5	4,5
Қызылорда	49,2	38,1	40,1	28,5	23,4	29,6	3,9	7,8	7,7	8,7	5,3	6,5
Маңғыстау	3,6	6,6	4,8	0,0	1,7	0,8	1,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0
Павлодар	17,6	10,6	13,3	7,7	6,8	6,0	12,0	7,2	5,6	3,6	2,4	5,0
Солтүстік Қазақстан	14,7	14,7	11,8	8,4	7,3	5,8	6,5	3,6	3,9	2,7	2,6	1,6
Оңтүстік Қазақстан	10,0	10,0	9,6	12,4	11,7	14,6	7,7	7,5	6,1	8,1	9,0	8,2
Көліктегі СЭҚБО	13,6	5,7	7,6	2,7	13,6	2,6	12,2	9,8	7,4	3,4	7,4	2,6
Республикалық СЭС	...	19,5	18,2	21,0	...	0,0	...	22,7	19,2	62,0	...	0,0

* Мұнда және одан әрі "Республикалық санитарлық-эпидемиологиялық станциясы" ММ-нің деректері бойынша.

Орталықтандырылған сумен жабдықтау объектілерінің ауыз су сапасы

нормаға сәйкес келмейтін, су құбырындағы сынама судың үлес салмағы, %

	санитарлық-химиялық көрсеткіштер бойынша						микробиологиялық көрсеткіштер бойынша					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	7,2	4,7	4,3	2,9	2,4	1,8	3,2	2,8	3,0	2,5	2,2	1,8
Ақмола	18,0	14,8	14,2	6,5	7,2	6,5	5,2	4,8	5,2	3,8	4,2	3,8
Ақтөбе	5,8	3,4	3,5	3,6	3,5	2,8	2,6	2,7	3,0	1,2	1,7	1,4
Алматы	2,9	2,2	1,0	1,2	1,1	0,4	2,6	2,5	2,4	2,5	1,3	1,6
Атырау	3,4	2,2	2,4	2,5	1,7	2,3	2,0	2,2	2,3	1,5	1,5	2,3
Шығыс Қазақстан	2,6	1,3	1,9	1,3	1,1	0,8	1,6	0,9	1,6	1,1	1,3	1,1

Жалғасы

	санитарлық-химиялық көрсеткіштер бойынша						микробиологиялық көрсеткіштер бойынша					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Жамбыл	1,7	0,8	0,5	0,7	0,6	0,5	5,6	2,2	1,6	1,6	1,6	0,6
Батыс Қазақстан	14,8	9,3	3,2	1,8	1,4	3,2	4,2	2,7	1,1	1,5	2,1	2,0
Қарағанды	4,2	2,5	5,1	2,1	1,8	0,8	1,2	1,3	3,0	1,5	0,6	0,3
Қостанай	10,9	4,8	1,6	0,4	0,7	0,6	3,8	3,0	2,8	1,7	2,3	1,2
Қызылорда	23,3	15,4	14,9	13,6	9,2	5,1	4,5	5,1	7,4	6,9	6,4	5,3
Манғыстау	4,1	5,5	3,0	1,9	1,5	0,5	0,2	0,2	0,3	0,1	0,3	0,3
Павлодар	4,1	1,6	2,5	1,9	1,9	1,8	2,2	1,9	1,1	2,13	1,1	1,2
Солтүстік Қазақстан	13,0	6,8	7,4	5,7	1,5	1,1	2,7	1,8	1,8	1,9	1,3	1,3
Оңтүстік Қазақстан	1,7	3,3	2,5	2,9	2,2	2,0	3,8	2,7	2,6	3,0	2,8	3,0
Астана қаласы	3,4	1,7	1,3	2,01	1,7	2,0	1,2	1,0	2,4	0,9	1,7	1,1
Алматы қаласы	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	1,6	1,4	1,8	2,0	1,0	0,8
Көліктегі СЭҚБО	7,8	4,3	4,9	2,6	2,3	1,4	5,0	4,8	3,7	3,3	2,9	2,0
Республикалық СЭС	...	2,7	16,7	15,6	...	10,7	...	2,7	4,5	15,1	...	0,0

Құбырдағы сумен қамтамасыз етілген халық үлесі

	пайыз						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	74,0	73,7	75,1	76,4	77,4	78,7	79,4
Ақмола	77,0	77,7	74,4	76,1	77,8	79,8	79,0
Ақтөбе	75,8	76,2	71,3	71,0	71,3	71,7	71,9
Алматы	77,6	75,9	79,5	81,0	78,6	79,7	80,1
Атырау	61,9	63,8	65,6	67,0	68,9	73,5	81,2
Шығыс Қазақстан	68,7	68,4	70,2	72,4	73,6	74,9	75,3
Жамбыл	60,6	61,4	64,7	65,5	67,0	68,2	68,2
Батыс Қазақстан	56,8	61,2	63,8	65,3	71,7	74,3	76,9
Қарағанды	88,0	88,8	86,7	90,0	91,8	92,2	92,9
Қостанай	57,1	62,9	64,4	64,8	67,5	68,4	72,2
Қызылорда	74,4	76,5	82,4	84,3	86,3	86,7	87,0
Маңғыстау	70,1	70,3	70,6	70,4	73,3	72,5	79,8
Павлодар	75,4	76,8	73,9	74,4	73,6	75,5	76,7
Солтүстік Қазақстан	51,2	52,3	55,5	56,9	63,2	64,6	71,9
Оңтүстік Қазақстан	61,1	62,5	63,7	65,5	65,7	67,5	67,5
Астана қаласы	100	100	100	100	100	99,6	100
Алматы қаласы	100	100	100	100	100	100	100
Көліктегі СЭС орталығы	89,2	88,0	93,7	91,8	92,5	94,7	0,0

**Орталықтандырылмаған сумен жабдықтау көздерінен ауыз сумен
қамтамасыз етілген халық үлесі**

	пайыз						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	21,3	20,6	20,2	19,9	19,2	18,1	17,5
Ақмола	18,7	19,6	22,4	20,7	19,3	18,6	18,3
Ақтөбе	23,9	23,4	28,2	28,4	28,2	28,0	27,8
Алматы	19,3	19,1	18,0	17,0	19,2	18,9	18,6
Атырау	40,9	4,7	4,2	3,8	4,0	2,7	1,6
Шығыс Қазақстан	28,8	29,1	27,8	25,9	24,9	23,8	23,5
Жамбыл	37,0	35,6	34,3	33,3	31,5	30,7	30,3
Батыс Қазақстан	33,8	33,7	32,3	31,2	26,4	24,4	21,7
Қарағанды	10,8	10,5	12,2	9,2	8,0	7,7	7,0
Қостанай	34,4	29,0	29,0	29,2	26,6	25,2	21,8
Қызылорда	19,8	18,1	10,9	10,5	8,4	10,0	10,8
Маңғыстау	1,1	1,0	1,0	1,0	1,2	3,5	4,5
Павлодар	20,0	21,2	25,4	25,3	25,6	23,6	22,6
Солтүстік Қазақстан	38,9	37,8	35,8	35,2	33,4	32,6	26,2
Оңтүстік Қазақстан	29,6	28,9	28,6	26,8	27,2	25,0	25,0
Көліктегі СЭС орталығы	2,4	3,6	3,4	4,1	3,5	2,4	0,0

3. ЭКОНОМИКАЛЫҚ ФАКТОРЛАР

Негізгі экономикалық көрсеткіштер

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ЖІӨ нақты көлем индексі, алдындағы жылға %	113,5	109,8	109,3	109,6	109,7	110,7	108,9
ЖІӨ нақты көлем индексі, 1990 жылға %-бен	78,8	86,5	94,5	103,6	113,6	125,8	137,0
ЖІӨ, ағымдағы бағамен, млн. теңге	3250593,3	3776277,3	4611975,3	5870134,3	7590593,5	10213731,2	12849794,0
ЖІӨ, ағымдағы бағамен, млн. АҚШ доллары	22152,1	24636,5	30832,8	43150,1	57123,7	81003,5	104853,5
халықтың жан басына шаққандағы ЖІӨ, теңге	218772,4	254141,6	309338,0	391003,8	501127,5	667211,6	829865,3
халықтың жан басына шаққандағы ЖІӨ, АҚШ доллары	1490,9	1658,1	2068,0	2874,2	3771,3	5291,6	6771,6
Өнеркәсіп үлесі, ЖІӨ-нің %-ы	30,7	29,5	29,1	29,3	29,8	29,5	28,3
Кен өндіру өнеркәсібінің үлесі, ЖІӨ-нің %-ы	11,4	12,1	12,1	13,6	15,8	16,1	15,1
Өңдеу өнеркәсібінің үлесі, ЖІӨ-нің %-ы	16,5	14,5	14,5	13,3	12,0	11,6	11,5
Электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлу үлесі, ЖІӨ-нің %-ы	2,8	2,9	2,9	2,4	2,0	1,8	1,5
Тұрғын үйлерді іске қосу, мың шаршы метр (жалпы көлемі)	1506	1552	2111	2591	4992	6245	6679
ТМД-дан тыс елдермен сыртқы сауда айналымы, млн. АҚШ доллары*)	9131,0	11016,7	14422,6	22662,4	33000,6	45289,7	57974,1

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Жалғасы 2007
соның ішінде:							
экспорт	5994,5	7475,9	9946,2	15999,0	23782,3	32676,3	39790,0
импорт	3136,5	3540,8	4476,4	6663,4	9218,3	12613,4	18157,1
ТМД елдерімен сыртқы сауда айналымы, млн. АҚШ доллары*)	5954,1	5237,6	6912,8	10215,1	12200,6	16637,5	22564,6
соның ішінде:							
экспорт	2644,6	2194,4	2980,5	4097,2	4066,7	5574,0	7965,3
импорт	3309,5	3043,2	3932,3	6117,9	8133,9	11063,5	14599,3

* Бір жылдан жоғары.

Салалар бойынша Қазақстанның ЖІӨ өндірісінің құрылымы

	ЖІӨ-нің жалпы көлеміндегі экономика салаларының үлес салмағы, %-бен						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстандағы ЖІӨ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ауыл шаруашылығы	8,7	8,0	7,8	7,1	6,4	5,4	5,7
Өнеркәсіп	30,7	29,5	29,1	29,1	29,8	29,5	28,3
Құрылыс	5,5	6,3	6,0	6,1	7,8	9,8	9,4
Сауда	12,1	12,2	11,6	12,5	11,8	11,4	12,4
Көлік және байланыс	11,2	11,6	12,4	11,8	11,8	11,5	11,5
Өзге де қызметтер ¹⁾	31,8	32,4	33,1	33,4	32,4	32,4	32,7

* Таза салықты және қаржы делдалдығының жанама өлшенетін қызметтерін қоса.

2007 жылғы жалпы өңірлік өнім

	Жалпы өңірлік өнім*)		
	млн.теңге	республикалық деңгейге пайызбен	жан басына шаққанда, мың теңге
Қазақстан Республикасы	12 849 794,0	100,0	830,0
Ақмола	406 298,4	3,1	543,3
Ақтөбе	678 938,6	5,3	970,7
Алматы	550 708,3	4,3	337,5
Атырау	1 234 007,6	9,6	2 541,7
Шығыс Қазақстан	800 527,5	6,2	563,6
Жамбыл	266 467,7	2,1	262,8
Батыс Қазақстан	617 693,4	4,8	1 006,2
Қарағанды	1 144 309,4	8,9	853,6
Қызылорда	560 378,3	4,4	624,6
Қостанай	499 619,9	3,9	794,9

Жалғасы

	Жалпы өңірлік өнім*)		
	млн.теңге	республикалық деңгейге пайызбен	жан басына шаққанда, мың теңге
Маңғыстау	756 591,8	5,9	1 896,7
Павлодар	591 977,8	4,6	794,0
Солтүстік Қазақстан	320 390,7	2,5	487,4
Оңтүстік Қазақстан	611 763,8	4,8	265,2
Астана қаласы	1 134 213,5	8,8	1 927,3
Алматы қаласы	2 675 907,3	20,8	2 049,6

*) Жалпы өңірлік өнім (ЖӨӨ) - мемлекеттік мекемелер мен қаржы ұйымдарының қоғамға көрсетілген қызметтері, сондай-ақ тұтас Қазақстан экономикасы бойынша есептелетін өнім және импортқа салықтар есебінсіз өңірлік деңгейде өндірілген жалпы қосылған құн.

Қазақстан Республикасының өңірлері бойынша өнеркәсіп өнімдерінің нақты көлемінің индекстері

	өткен жылға %-бен						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	113,8	110,5	109,1	110,4	104,8	107,2	105,0
Ақмола	107,3	110,1	121,1	101,4	121,6	131,3	120,1
Ақтөбе	115,8	118,7	120,4	115,5	110,2	103,4	101,4
Алматы	116,3	118,4	114,5	108,0	109,9	111,9	103,8
Атырау	116,0	106,9	102,1	109,1	103,2	100,4	104,7
Шығыс Қазақстан	116,5	101,4	104,8	104,8	103,0	105,5	107,1
Жамбыл	121,5	102,3	110,8	128,7	100,7	105,4	114,1
Батыс Қазақстан	107,5	121,5	106,3	130,7	121,5	102,4	112,7
Қарағанды	108,2	105,5	101,4	103,0	90,9	104,9	99,6
Қостанай	102,3	109,5	113,0	106,6	96,5	109,1	108,1
Қызылорда	116,0	135,6	119,6	109,6	85,4	129,0	104,0
Маңғыстау	117,1	116,4	109,3	117,9	109,3	105,4	103,0
Павлодар	113,0	101,1	114,6	108,8	110,4	107,5	106,3
Солтүстік Қазақстан	110,6	101,2	98,7	116,5	102,5	105,0	96,8
Оңтүстік Қазақстан	111,3	108,5	109,4	100,3	112,5	110,1	105,3
Астана қ.	118,5	113,7	110,8	124,7	110,5	116,7	122,6
Алматы қ.	122,9	111,6	117,8	112,4	120,2	111,2	117,5

Экономикалық қызмет түрлері бойынша өнеркәсіп өндірісінің көлемі

	млн. теңге					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Өнеркәсіп – барлығы	2336929	2836002	3867857	5253000	6509896	7815865
соның ішінде:						
кен өндіру өнеркәсібі	1120177	1371299	2065903	3121064	3761259	4445405
отын-энергетикалық пайдалы қазбаларды өндіру	1023975	1250422	1878623	2885135	3487003	4077164

Жалғасы

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
көмір, лигнит және шымтезек өндіру	33116	40557	42301	64713	64374	71817
шикі мұнай және табиғи газ өндіру, мұнай және газ өндіру бойынша қызмет көрсету	986042	1204322	1820171	2812843	3408775	3988424
шикі мұнай және ілеспе газ өндіру	922701	1123119	1689898	2645996	3214760	3776625
табиғи (жанатын) газ өндіру	9398	12714	22621	27159	31666	25140
кен өндіру өнеркәсібі, отын-энергетикалық пайдалы қазбаларды өндіруден басқа	96202	120876	187281	235928	274256	368241
металл кендерін өндіру	82084	96410	155470	201910	231938	304264
кен өндіру өнеркәсібінің басқа да салалары	14118	24466	31811	34018	42318	63977
өңдеу өнеркәсібі	1011410	1217121	1536622	1851566	2406501	2955881
тамақ өнімдерін өндіру, сусындар мен темекіні қоса	279272	334423	404779	463098	518506	637253
тоқыма және тігін өнеркәсібі	39673	37839	38556	39759	39564	28548
былғары, былғарыдан жасалған бұйымдар өндіру және аяқ-киім өндіру	2685	2709	3052	1786	2135	2581
ағаш өңдеу және ағаштан жасалған бұйымдар өндіру	6939	5337	5250	5899	6439	8377
целлюлоза-қағаз өнеркәсібі, баспа ісі	22816	28220	35683	46052	56448	69918
кокс, мұнай өнімдері мен ядролық материалдарды өндіру	91571	125242	134434	165881	17990	193098
химия өнеркәсібі	31084	38511	43170	53912	54064	72258
резина және пластмасса бұйымдарын өндіру	9350	13302	19839	29037	38083	56833
металға жатпайтын өзге де минералды өнімдерді өндіру	31461	45054	71210	109674	151479	247184
металлургия өнеркәсібі және дайын металл бұйымдарын өндіру	414203	482309	631876	733188	1092291	1306183
машина жасау	72081	92198	127953	179491	228732	281243
өнеркәсіптің өзге де салалары	10276	11976	20820	23787	38859	52407
Электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлу	205342	247583	265332	280370	342136	414579

Экономикалық қызмет түрлері бойынша негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар

	нақты бағаларда, млн. тенге					
	2002	2003	2004	2005	2006 ^{*)}	2007 ^{*)}
Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар - барлығы	1099986	1327864	1703684	2420976	2824523	3392122
соның ішінде:						
Ауыл шаруашылығы, аңшылық және орман шаруашылығы	15972	17612	34617	39743	30676	41240
Балық аулау және өсіру	237	280	173	165	215	395
Өнеркәсіп	587953	630418	687775	838278	983063	1212685
кен өндіру өнеркәсібі	457010	470972	459565	540152	643924	826489
өңдеу өнеркәсібі	103421	131012	200368	263078	299227	320234
электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлу	27522	28434	27842	35048	39912	65962
Құрылыс	50366	82025	151222	297888	355774	412707
Сауда; көліктерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке басқа пайдаланатын заттарды жөндеу	46845	58790	89699	114140	124284	103252
Қонақ үйлер мен мейрамханалар	2953	3869	9096	7493	9312	5558
Көлік және байланыс	121613	163112	194171	195531	235235	283000
Қаржы қызметі	9569	12554	16829	31153	43433	63143
Жылжымайтын мүлікпен операциялар, жалға беру және тұтынушыларға қызмет көрсету	138640	190997	302503	612300	660895	717034
Мемлекеттік басқару	106458	145959	190722	255471	338895	501365
Білім беру	7976	9156	7704	9979	12344	20444
Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызмет көрсету	4939	2425	5001	5819	8456	11806
Коммуналдық, әлеуметтік және дербес қызмет көрсету	6465	10667	14172	13016	21941	19493

^{*)} Жедел деректер бойынша.

Электр және жылу энергия өндірісі

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Электр энергиясы, млн. кВт. с.	55384	58331	63866	66942	67920	71668	76621
соның ішінде облыстар бойынша							
Ақмола	364	478	431	422	533	696	662
Ақтөбе	1179	1513	1604	1033	2017	1741	1848
Алматы	3998	4425	4594	4543	4237	4280	4163
Атырау	2033	2167	2172	2316	2435	2552	2689
Шығыс Қазақстан	7346	7502	7456	7207	7234	7238	7800
Жамбыл	169	622	649	604	1286	1598	3145

Жалғасы

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Батыс Қазақстан	169	417	601	678	817	899	1135
Қарағанды	10777	11180	11210	11977	11524	11287	11700
Қызылорда	111	88	94	410	467	660	799
Қостанай	1064	1268	1453	1551	1615	1613	1555
Маңғыстау	2276	2443	2662	2868	2925	3312	3729
Павлодар	21517	21615	26132	28218	27790	30768	31851
Солтүстік Қазақстан	1556	1495	1655	1964	1950	1977	1878
Оңтүстік Қазақстан	848	1093	1074	1084	1048	1004	1146
Астана қаласы	1425	1456	1482	1492	1451	1479	2042
Алматы қаласы	551	567	598	575	589	564	480
Жылу энергиясы, мың. Гкал	76398	78651	85699	87324	90829	83183	93218
соның ішінде облыстар бойынша:							
Ақмола	3021	3165	3975	3539	3251	3584	4430
Ақтөбе	3938	4662	4790	4189	5480	4918	5334
Алматы	5568	6087	6477	5493	7109	6164	6888
Атырау	1947	3829	4295	3630	3906	3166	3898
Шығыс Қазақстан	9642	8815	8540	10522	11711	9493	10845
Жамбыл	1359	1556	2070	2198	2015	1649	1798
Батыс Қазақстан	2204	2600	2368	3629	3458	3188	3633
Қарағанды	15191	15470	16833	16330	15678	15004	15918
Қызылорда	487	768	834	1016	1113	827	1068
Қостанай	5231	4771	5305	5864	5862	4856	5533
Маңғыстау	2757	2671	2769	3380	3465	3678	4059
Павлодар	12581	12188	13989	13817	13477	13652	14964
Солтүстік Қазақстан	3340	3299	3350	3570	4299	3155	3680
Оңтүстік Қазақстан	1373	1446	1635	2004	1839	1564	2168
Астана қаласы	2686	2793	3403	3308	3329	3460	4072
Алматы қаласы	5073	4531	5064	4835	4837	4825	4930

Ауыл шаруашылығы дақылдарының егіс алқабы

шаруашылықтардың барлық санаттарында, мың гектар

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Жалпы егістік жерлер	16785,2	17756,3	17454,2	18036,4	18445,2	18369,1	18954,5
соның ішінде:							
дәнді дақылдар - барлығы	13208,7	14022,7	13872,6	14278,0	14841,9	14839,8	15427,9
қант қызылшасы (фабрикалық)	19,9	19,8	22,2	22,3	17,5	14,4	13,7
картоп	164,6	163,0	166,9	168,2	168,2	153,9	155,5
көкөніс	107,7	108,7	110,2	111,3	110,6	102,2	104,1
Бақша дақылдары	41,4	47,0	42,2	43,6	43,4	42,0	38,8

Жалғасы

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
майлы дақылдар - жалпы	347,5	409,6	631,9	665,0	669,7	751,4	672,8
соның ішінде күнбағыс	253,5	321,2	446,0	457,6	454,5	492,6	365,7

Негізгі ауыл шаруашылығы дақылдарының жалпы түсімі

шаруашылықтардың барлық санаттарында, мың тонна

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Дән	15896,9	15959,9	14777,4	12374,2	13781,4	16511,5	20137,8
Күнбағыс	149,1	189,8	292,6	265,6	267,4	268,0	205,8
Қант қызылшасы (фабрикалық)	282,4	372,2	423,6	397,9	310,8	339,0	309,4
Картоп	2184,8	2268,8	2308,3	2260,7	2520,8	2361,6	2414,8
Көкөністер	1782,0	1857,0	1938,3	2059,3	2168,8	2059,2	2196,4

Негізгі ауыл шаруашылығы дақылдарының шығымдылығы

шаруашылықтардың барлық санаттарында, бір гектардан центнерлер

	2001*)	2002*)	2003*)	2004	2005	2006	2007
Дәнді дақылдар - жалпы	12,2	11,5	10,8	8,8	10,0	11,7	13,3
Күнбағыс	6,0	5,9	6,8	5,9	6,3	5,9	5,9
Қант қызылшасы (фабрикалық)	173	207	210	197	209	241	249
Картоп	133	139	139	134	150	154	156
Көкөністер	166	172	177	186	196	201	211

*) Жиналған алқаптан шығымдылық.

Мал және құс басы

шаруашылықтардың барлық санаттарында, жыл соңына, мың бас

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ірі қара мал	4293,5	4559,5	4871,0	5203,9	5457,4	5660,4	5840,9
Шошқа	1123,8	1229,8	1368,8	1292,1	1281,9	1304,9	1352,7
Қой мен ешкі	10478,6	11273,0	12247,1	13409,1	14334,5	15350,3	16080,0
Жылқы	989,5	1019,3	1064,3	1120,4	1163,5	1235,6	1291,1
Түйе	103,8	107,5	114,9	125,7	130,5	138,6	143,2
Құс	21130,2	23790,6	24823,1	25606,1	26215,5	28239,3	29506,8

Мал шаруашылығы өнімінің негізгі түрлерін өндіру

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ет (сойыс салмағында), млн. тонна	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8
Сүт, млн. тонна	3,9	4,1	4,3	4,6	4,7	4,9	5,1
Жұмыртқа, млрд. дана	1,9	2,1	2,3	2,3	2,5	2,5	2,7

4. ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ФАКТОРЛАР

4.1. ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУҒА ЖҰМСАЛҒАН ШЫҒЫНДАР

Қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған шығындар

нақты қолданыстағы бағаларда, млн. теңге

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қоршаған ортаны қорғауға және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға бағытталған инвестициялар	22418,2	21769,5	26704,7	37163,0	42087,3	64471,5	7777,1
Қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған ағымдағы шығындар	17780,8	18555,3	24664,0	28682,1	43558,2	56320,1	58725,5
Қоршаған ортаны қорғау бойынша өндірістік қорларды күрделі жөндеуге жұмсалған шығындар	2699,8	3743,5	5275,1	3136,5	3319,7	4503,2	4236,9

Қоршаған ортаны қорғауға және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға бағытталған инвестициялар

нақты қолданыстағы бағаларда, млн. теңге

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Барлығы	21769,5	26704,7	37163,0	42087,3	64471,5	77776,1
соның ішінде:						
су ресурстарын ұтымды пайдалануға және қорғауға	4207,7	6336,5	6300,1	8791,4	8531,2	7526,0
атмосфералық ауаны қорғауға	12745,2	9085,8	24786,7	24879,6	42842,5	56442,6
жерді ұтымды пайдалануға және қорғауға	4385,9	4221,1	2420,5	4983,1	9082,9	9264,5
орман ресурстарын ұтымды пайдалануға және қорғауға	6,9	-	-	-	0,2	46,0
жер қойнауларын және минералдық ресурстарды ұтымды пайдалануға және қорғауға, қалдықтарды басқаруға	406,5	7049,4	2735,3	3371,1	4006,0	4491,3
қорықтарды ұйымдастыруға	9,0	9,0	16,0	60,5	7,8	2,1
басқа шаралар	8,3	2,9	904,4	1,6	0,9	3,6

**2007 жылғы қаржыландыру көздері бойынша қоршаған ортаны
қорғауға және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға бағытталған
инвестициялар**

нақты қолданыстағы бағаларда, млн. теңге

	Игерілген инвестициялар	соның ішінде			
		республикалық бюджет есебінен	жергілікті бюджет есебінен	мекемелер мен ұйымдардың өз қаражаттары есебінен	шетел инвестициялары есебінен
Барлығы	77776,1	1955,6	3211,1	68092,5	4516,9
соның ішінде:					
су ресурстарын ұтымды пайдалануға және қорғауға	7526,0	199,3	895,5	5395,2	1036,0
атмосфералық ауаны қорғауға	56442,6	-	142,0	54384,9	1915,7
жерді ұтымды пайдалануға және қорғауға	9264,5	1742,4	1568,6	5714,2	239,3
жер қойнауларын және минералдық ресурстарды ұтымды пайдалануға және қорғауға, қалдықтарды басқаруға	4491,3	13,9	555,4	2596,1	1325,9
қорықтарды және басқа табиғат қорғау аумақтарын ұйымдастыруға	2,1	-	-	2,1	-
басқа шараларға	49,6	-	49,6	-	-

**Инвестордың экономикалық қызмет түрлері бойынша қоршаған ортаны
қорғауға және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға бағытталған
инвестициялар**

нақты қолданыстағы бағаларда, мың теңге

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ауыл шаруашылығы, аң аулау және орман өсіру	554786	586010	715414	935605	1158240	1320859
Кен өндіру өнеркәсібі	16590665	16605948	25347299	28273801	53434465	63156066
Өңдеу өнеркәсібі	2424189	3875432	5282919	7934087	4566522	6488732
Электр энергиясын, газ бен суды өндіру және бөлу	740009	1740870	1037825	837062	1081519	1380817
Құрылыс	597859	780000	-	-	-	249342
Көлік және байланыс	96258	43020	149926	431417	46004	482593
Жылжымайтын мүлікпен операциялар, кәсіпорындарға жалға беру және қызмет көрсету	63198	1550363	1608521	823205	1496536	954899
Мемлекеттік басқару	700370	1521121	3020040	2796451	2662370	3418046
Өзге де коммуналдық, әлеуметтік және дербес қызметтер	2196	1901	1040	55684	25015	324761

Қоршаған ортаны қорғауға және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға бағытталған инвестициялар

	нақты қолданыстағы бағаларда, мың теңге						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	22418223	21769530	26704665	37162984	42087312	64471489	77776115
Ақмола	20000		1002	-	-	-	133852
Ақтөбе	704656	996057	1307722	787028	2195645	1612201	8196186
Алматы	593865	597859	780000	982095	505014	113051	152925
Атырау	11965874	6386258	5252804	22800981	20785557	37407661	20463542
Шығыс Қазақстан	1984878	1415007	3016471	4546232	1403600	2054026	3380632
Жамбыл	19665	1800	9091	19250	80963	138750	380354
Батыс Қазақстан	1897271	4742735	6275403	868277	1802146	2710592	3368528
Қарағанды	913931	509273	1146019	463712	465869	1059904	2357383
Қостанай	653217	492243	570779	1556170	452834	329330	1796990
Қызылорда	1477919	4183597	4281558	1147093	4170447	3033820	20801355
Маңғыстау	442884	424620	801636	1259753	5634247	11859668	11295441
Павлодар	1033126	1173848	2434211	1747147	2596725	1986377	2872798
Солтүстік Қазақстан	66430	56820	21487	60097	776536	82000	89737
Оңтүстік Қазақстан	352766	160811	118186	116395	149331	680849	329486
Астана қаласы	284475	628602	688296	808754	1057194	1179830	1417400
Алматы қаласы	7266	-	-	-	11204	223430	739506

Қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған ағымдағы шығындар

	нақты қолданыстағы бағаларда, мың теңге						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Барлығы	17780775	18555290	24664041	28682088	43558238	56320119	58725516
соның ішінде:							
су ресурстарын ұтымды пайдалануға және қорғауға	8344627	8391619	10370770	11935904	16937160	22710746	17934563
атмосфералық ауаны қорғауға	5121929	4831500	5772873	7582847	10857948	10357501	21451077
қоршаған ортаны өндіріс және тұтыну қалдықтарынан қорғауға	3862459	4666047	7169101	8339825	14339059	21478792	16751260
жерді қайта құнарландыруға	451760	666124	1351297	823512	1424071	1773080	2588616

**Экономикалық қызмет түрлері бойынша қоршаған ортаны қорғауға
жұмсалған ағымдағы шығындар**

нақты қолданыстағы бағаларда, мың теңге

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ауыл шаруашылығы, аңшылық және орман шаруашылығы	19 555,4	28493,6	38681,5	46275,5	55729,8	65127,7
Балық шаруашылығы және балық өсіру	-	-	-	2946,5	740,4	740,4
Кен өндіру өнеркәсібі	6515317,9	10308755,5	10972030,4	20980095,2	29010809	26145568,9
Отын-энергетикалық пайдалы қазбаларды өндіру	3247188,2	5784428,1	5567975,5	15216440,9	20308583,7	18389267,8
Кен өндіру өнеркәсібі, отын-энергетикалық пайдалы қазбаларды өндіруден басқа	3268129,7	4524327,4	5404054,9	5763654,3	8702225,3	7756301,1
Өңдеу өнеркәсібі	851475,0	9019899,2	11277831,3	16125370,9	17471720,9	20528273,7
Тамақ өнімдерін өндіру, сусындар мен темекіні қоса	185631,6	166545,6	204491,5	257620,5	353842,9	428320,7
Тоқыма және тігін өнеркәсібі	7 483,3	9059,0	14351,7	10015,8	13308,3	14328,9
Былғары, былғарыдан жасалған бұйымдар өндіру және аяқ-киім өндіру	1356,5	1449,8	1514,5	2137,2	3573,8	3710,8
Сүрек өңдеу және ағаштан жасалған бұйымдар өндіру	2 372,4	3102,3	4013	3104,4	4333,6	5572,7
Целлюлоза-қағаз өнеркәсібі, баспа ісі	1 223,9	2392,5	3143	6834,3	8454,8	12350,5
Кокс өндіру, мұнай айдау және ядролық материалдарды өндіру мен қайта өңдеу	1791699,2	1999310,9	2954877,9	6007899,3	3287470,2	4424624,2

Жалғасы

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Химия өнеркәсібі	569 471,2	842955,2	422921	938493,2	835478,9	962200
Резина және пластмасса бұйымдарын өндіру	2005,9	6124,4	5343,8	5294,3	11025,5	11396,4
Метал емес өзге де минералды өнімдерді өндіру	75713,2	101684,4	135634,8	160644,6	335475,4	250794
Металлургия өнеркәсібі және дайын металл бұйымдарын өндіру	5265 805,6	5667285,0	7248932,6	8445446,2	12288270,7	14076185
Машина және жабдықтар жасау	98041,2	128435,4	156086,2	130352,4	133948	149185,8
Электр жабдықтарын, электрондық және оптикалық жабдықтарды өндіру	8357,3	21501,4	19116,5	25870,2	32363,2	28116,1
Көлік құралдарын және жабдықтарын өндіру	38666,5	62312,0	88241	107776	112422,4	134690
Өнеркәсіптің өзге де салалары	3 647,2	7741,3	19163,8	23882,5	51753,2	26798,6
Электр энергиясын, газ бен суды өндіру және бөлу	3121 494,7	3619919,1	4108219,3	4298022,9	5074570,7	66444407,7
Құрылыс	204101,5	71968,8	90705,8	136096,4	172894	353953,5
Сауда, автомобиль және үйде пайдаланатын бұйымдарды, жеке тұтыну бұйымдарын жөндеу	10317,7	15613,6	17133,8	18826,7	68682,8	123461,9
Қонақ үйлер мен мейрамханалар	2240,0	2054,9	2399,6	7079,2	28701,3	39173,1
Көлік және байланыс	181464,5	258901,5	231545	492111,2	684584,5	720524,2
Қаржылық қызмет	22,3	221,8	214	756,3	4663,5	5032,9

Жалғасы

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Жылжымайтын мүлікпен операциялар, жалға беру және тұтынушыларға қызмет көрсету	368 972,4	1214168,3	1696780,5	1137915,5	3281089,5	3352067,2
Мемлекеттік басқару	609,9	1649,3	1135,2	2049,2	23772,3	24497,6
Білім беру	2808,4	2198,5	3271,1	12103,5	35634,1	55470,9
Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызмет көрсету	3409,0	9113,5	8334,8	8794,1	44187,4	75621,2
Өзге де коммуналдық, әлеуметтік және дербес қызметтер	73500,9	111083,0	233805,3	289794,4	362338,4	591594,8

Қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған ағымдағы шығындар

нақты қолданыстағы бағаларда, мың теңге

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	17780775	18555290	24664041	28682088	43558237,5	56320118,6	58725515,7
Ақмола	234548	202074	254787	263336	324101,6	387532,8	304445,6
Ақтөбе	864824	1236927	2121425	2839126	4741222	3052725,3	3998799
Алматы	239555	178990	212731	266836	306336,6	374943,2	379405
Атырау	2392944	1662083	3192490	3922287	5631372,2	3345944,6	5059147,8
Шығыс Қазақстан	2724390	2693628	3028502	2661219	3493976,9	4990306,9	6431564,9
Жамбыл	47785	279299	588777	604930	683472,8	601426,4	578236
Батыс Қазақстан	529972	515880	583131	608285	359934,5	247483,2	271769,5
Қарағанды	3578788	3837969	3660083	5088883	5363153,5	7834578,2	9896975,8
Қостанай	1493802	2214422	3069600	3964385	4089098	7071751,2	5607060,4
Қызылорда	149589	44956	86815	103587	856102,6	883379,3	1210163,4
Маңғыстау	1356850	1371626	2724444	1952335	10894270,3	19103499,2	14890999,1
Павлодар	2875773	2849668	3518434	4404327	4938780,1	5967055,6	6857608,4
Солтүстік Қазақстан	108716	120424	144793	176921	179980	213584,4	221017
Оңтүстік Қазақстан	573830	647826	730452	944715	862982,8	1033019,5	1206855
Астана қаласы	30560	189157	106950	189039	85607,8	122786,7	148297,2
Алматы қаласы	578849	510361	640627	691879	747845,8	1090102,1	1663171,3

Табиғи ресурстарды ластанудан қорғау қуаттарын іске қосу

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ақаба суларды тазартуға арналған ғимараттар, тәулігіне мың текше метр су	195,5	73,6	3,6	211,1	83,7	18,4	93,3
Айналымдағы сумен жабдықтау жүйелері, тәулігіне мың текше метр су	738,1	19,8	318,6	-	3,0	210,0	0,9
Газ қалдықтарынан зиянды заттарды ұстау және зиянсыздандыру үшін қондырғылар, сағатына мың текше метр газ	131,4	1169,1	1585,3	295,0	872,4	3133,4	110,2

Су ресурстарын ластаудан қорғау қуаттарын іске қосу (ақаба суларды тазартуға арналған қондырғылар)

	тәулігіне мың текше метр су						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	195,5	73,6	3,6	211,1	83,7	18,4	93,3
Ақмола	-	-	-	-	-	-	-
Ақтөбе	43,4	1,5	-	-	0,1	-	49,1
Алматы	-	-	-	7,0	-	-	-
Атырау	-	-	-	-	-	15,5	-
Шығыс Қазақстан	67,0	-	3,5	88,5	-	-	1,5
Жамбыл	4,0	-	-	-	0,03	-	-
Батыс Қазақстан	3,5	-	-	11,7	0,07	-	-
Қарағанды	-	-	-	0,7	-	0,1	-
Қостанай	-	0,04	-	-	-	-	-
Қызылорда	-	-	-	0,7	70,0	-	42,6
Маңғыстау	0,01	66,0	0,01	-	-	-	0,1
Павлодар	51,5	6,0	-	100,0	-	-	-
Солтүстік Қазақстан	-	-	-	2,5	13,0	-	-
Оңтүстік Қазақстан	26,0	-	-	-	0,5	2,8	-
Алматы қаласы	-	-	-	-	-	-	-

Атмосфералық ауаны ластаудан қорғау бойынша қуаттарды іске қосу (газ қалдықтарынан зиянды заттарды ұстау және зарарсыздандыру үшін қондырғылар)

	сағатына мың текше метр газ					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	1169,1	1585,3	295,0	872,4	3133,4	110,2
Ақтөбе	30,0	-	-	450,4	613,4	102,2
Алматы	-	-	-	77,0	-	-
Шығыс Қазақстан	56,9	-	291,0	345,0	-	-
Батыс Қазақстан	25,3 ¹⁾	-	-	-	-	8,0

	<i>Жалғасы</i>					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қарағанды	696,0	-	-	-	-	-
Қостанай	0,8	-	-	-	-	-
Маңғыстау	-	-	-	-	-	-
Павлодар	380,3	1575,9	-	-	1400,0	-
Оңтүстік Қазақстан	5,1	9,4	4,0	-	-	-
Астана қаласы	-	-	-	-	-	-
Алматы қаласы	-	-	-	-	1120,0	-

¹⁾ Жылына мың тонна зиянды заттар.

4.2. ЖЕР РЕСУРСТАРЫ

Есептік санаттар бойынша жер қорының бөлінуі (1 қарашадағы жағдай бойынша)*

	Мың га					
Жер санаттары	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасының пайдалануындағы барлық жерлер	272490,2	272490,2	272490,2	272490,2	272490,2	272490,2
оның ішінде:						
ауыл шаруашылығына арналған жер	86218,8	83336,6	82214,2	82214,7	85034,5	86824,1
үлес салмағы, %	31,6	30,6	30,2	30,2	31,2	31,9
елді мекендер жері	20505,2	20472	20446,8	20874,6	21228,2	21938,7
үлес салмағы, %	7,5	7,5	7,5	7,7	7,8	8,0
өнеркәсіп, көлік, байланыс, қорғаныс және басқа да ауыл шаруашылығына арналмаған жерлер	13656,2	13679,2	13714,1	13753,1	13786,1	13853,1
үлес салмағы, %	5	5	5	5	5,1	5,1
ерекше қорғалатын табиғат аумақтарының жері	1378,1	2659,9	2892,6	2893,8	3281,4	4540,8
үлес салмағы, %	0,5	1	1,1	1,1	1,2	1,7
орман қорындағы жер	22432,4	22363,3	23348,4	23408,8	23426,4	23245,5
үлес салмағы, %	8,2	8,2	8,6	8,6	8,6	8,5
су қорындағы жер	3603,9	3612,1	3652,6	3789,8	3713,9	4020,9
үлес салмағы, %	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,5
босалқы жерлер	124696,5	126368	126222,4	125556,3	122020,6	118068,0
үлес салмағы, %	45,8	46,4	46,3	46,1	44,8	43,3

* Мұнда және одан әрі Қазақстан Республикасы Жер ресурстарын басқару агенттігінің деректері бойынша.

Ауыл шаруашылығына арналған жерлер

	мың га					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ауыл шаруашылығына арналған жер	86218,8	83336,6	82214,2	82214,7	85034,5	86824,1
оның ішінде:						
азаматтардың бау шаруашылығы мен саяжай құрылысын жүргізуге арналған жері	83,8	83	82,2	71,3	64,1	64,8
азаматтардың шаруа қожалығын жүргізуге арналған жері	31524,3	32770,7	34964,4	37429,0	39901,1	41851,4
басқа да мемлекеттік емес ауыл шаруашылығы заңды тұлғаларының жерлері	51715,2	47744,8	44553,5	42315,9	42770,2	42722,7
мемлекеттік ауыл шаруашылығы заңды тұлғаларының жерлері	2895,5	2738,1	2614,1	2398,5	2299,1	2185,2

Елді мекен (қалалар, кенттер және ауылдық елді мекендер) жерлері

	мың га					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Елді мекендер (қалалар, кенттер және ауылдық елді мекендер) жері	20505,2	20472	20446,8	20874,6	21228,2	21938,7
соның ішінде:						
қалалар мен кенттер	1963,1	1941,8	1930,5	1931,6	1919,2	1829,4
ауылдық елді мекендер	18542,1	18530,2	18516,3	18943,0	19309,0	20109,3

Өнеркәсіп, көлік, байланыс, қорғаныс және өзге ауылшаруашылық емес мақсаттағы жерлер*

	мың га					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Өнеркәсіп, көлік, байланыс, қорғаныс және өзге ауылшаруашылық емес мақсаттағы жерлер	13656,2	13679,2	13714,1	13753,1	13786,1	13853,1
оның ішінде:						
өнеркәсіп	602,7	639,8	674,2	702,5	737,4	774,7
автомобиль көлігі	291,0	291,0	291,2	292,4	295,3	298,8
темір жол көлігі	194	190,5	191,5	191,8	192,2	191,7
байланыс	4,8	5,2	5,0	5,1	5,2	5,1
өзге ауылшаруашылық емес мақсаттағы кәсіпорындар	12563,7	12552,7	12552,2	12561,3	12556,0	12582,8

* Қазақстан Республикасы Жер ресурстарын басқару агенттігінің Ресей жалға алған әскери полигондар мен "Байқоңыр" космодромының жерлерін қоса есептегендегі деректері бойынша.

Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар мен орман қорының жері*

	мың га					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ерекше қорғалатын табиғи аймақтардың жері	1378,1	2659,9	2892,6	2893,8	3281,4	4540,8
оның ішінде:						
емдеу-сауықтыруға арналған қорықтар, ұлттық саябақтар, дендрологиялық және хайуанаттар саябақтар, ботаникалық бақтар	5,8	3,3	3,1	3,2	3,1	3,2
Орман қорындағы жерлер	1367,8	1983,6	1991,3	2186,5	2335,6	2772,5
оның ішінде:						
қорықтар, ұлттық саябақтар, дендрологиялық және хайуанаттар саябақтар, ботаникалық бақтар	22432,4	22363,3	23348,4	23408,8	23426,4	23245,5
қорықтар, ұлттық саябақтар, дендрологиялық және хайуанаттар саябақтар, ботаникалық бақтар	838,8	344,0	341,2	341,1	347,9	297,1

* Мұнда және одан әрі Қазақстан Республикасы Жер ресурстарын басқару агенттігінің деректері бойынша.

Пайдалы жер құрамы бойынша жер қорының бөлінуі (1 қарашадағы жағдай бойынша)

	Жалпы ауданы	соның ішінде								
		егістік жерлер	көп-жылдық екпе ағаштар	тыңайған жерлер	шабындықтар	жайылым	орман көлемі	батпақ	су астында	өзгелері
2000	272490,2	21399,9	135,8	8759,4	5015,5	187081,8	12955,5	1105,5	7716,3	28320,5
2001	272490,2	22270,6	125,9	7089,1	5037,6	187902,2	12952,0	1107,0	7716,2	28289,6
2002	272490,2	22800,3	123,0	5545,6	5048,2	189017,4	12953,8	1105,1	7713,4	28100,7
2003	272490,2	22656,9	121,8	5686,7	5047,5	189034,2	12957,3	1101,5	7714,3	28170,0
2004	272490,2	23230,4	119,7	5248,4	5045,1	188902,6	12941,8	1104,7	7711,3	28186,2
2005	272490,2	23397,6	115,7	5164,7	5024,7	188844,7	12952,5	1104,7	7710,9	28174,7
2006	272490,2	23249,3	115,5	5366,7	5024,3	188769,5	12954,3	1105,9	7711,3	28193,4
2007	272490,2	23145,3	114,4	5495,9	5022,7	188642,8	12998,2	1104,7	7712,4	28253,8

2007 жылғы 1 қарашадағы пайдалы жерлердің құрамы бойынша жер қорының бөлінуі

	Жалпы ауданы	соның ішінде								
		егістік жерлер	көп-жылдық екпе ағаштар	тыңайған жерлер	шабындықтар	жайылым	орман көлемі	батпақ	су астында	өзгелері
Республика аумағы	272490,2	23145,3	114,4	5495,9	5022,7	188642,8	12998,2	1104,7	7712,4	28253,8
оның ішінде:										
ауыл шаруашылығына арналған жер	86824,1	21924,6	66,2	3501,9	1805,6	55839,5	5,6	667,9	224,0	3288,8
елді мекендер жері (қалалар мен кенттер, ауылдық елді мекендер)	21938,7	291,6	28,5	89,3	242,1	19184,1	10,6	57,8	226,0	1808,7
Өнеркәсіп, көлік, байланыс, қорғаныс және өзге ауылшаруашылық емес мақсаттағы жерлер	2519,4	10,2	1,1	2,0	1,3	1088,4	5,5	3,6	164,3	1243,0
ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың жері	4540,8	3,4	1,6	0,2	88,8	1702,9	1402,1	46,7	376,8	918,3
орман қорындағы жер	23245,5	79,4	3,3	5,8	257,2	8675,7	11563,1	48,6	85,8	2526,6
су қорындағы жер	4020,9	0,1	0,2	0	26,3	80,0	0,2	37,9	3790,4	85,8
босалқы жерлер	118068,0	836,1	13,5	1896,7	2372,4	95529,8	10,8	742,0	2843,9	13822,8

2007 жылғы 1 қарашадағы жағдайына пайдалы жерлердің құрамы бойынша жер қорының бөлінуі

мың га

	Жалпы ауданы	соның ішінде								
		егістік жерлер	көп-жылдық екпе ағаштар	тыңайған жерлер	шабындықтар	жайылым	орман көлемі	батпақ	су астында	өзгелері
Қазақстан Республикасы	272490,2	23145,3	114,4	5495,9	5022,7	188642,8	12998,2	1104,7	7712,4	28253,8
Ақмола	14621,9	5031,8	5,2	1057,9	257,9	6881,3	431,6	64,5	448,8	442,9
Ақтөбе	30062,9	843,9	1,6	419,7	312,8	25390,3	83,7	17,8	280,3	2712,8
Алматы	22392,4	1057,6	31,4	156,8	467,7	14698,0	1907,0	155,3	1354,8	2563,8
Атырау	11863,1	2,0	0,7	6,8	132,6	9671,9	22,9	409,1	97,0	1520,1
Шығыс Қазақстан	28322,6	1138,6	5,8	501,2	1056,2	19922,8	2372,9	88,0	857,9	2379,2
Жамбыл	14426,4	824,7	8,9	-	230,8	9425,0	1014,9	29,4	352,3	2540,4
Батыс Қазақстан	15133,9	580,0	2,7	1066,8	1226,4	11025,6	150,8	34,4	152,1	895,1
Қарағанды	42798,2	1063,5	3,0	459,7	384,4	35505,5	169,4	19,2	535,4	4658,1
Қостанай	19600,1	5659,3	11,4	28,3	351,6	12072,2	286,3	136,5	447,4	607,1
Қызылорда	22601,9	146,5	2,9	53,4	116,9	10541,5	5004,3	12,6	2357,1	4366,7
Маңғыстау	16564,2	0,5	0,6	0,3	0,3	12690,7	128,1	-	3,9	3739,8
Павлодар	12475,5	1461,6	3,1	1242,9	301,2	8159,4	368,7	43,1	297,7	597,8
Солтүстік Қазақстан	9799,3	4466,8	5,1	336,1	41,6	3530,3	592,3	91,9	368,7	366,5
Оңтүстік Қазақстан	11724,9	860,1	26,9	165,5	141,0	9107,0	453,9	2,0	155,0	813,5
Астана қаласы	71,0	6,1	0,6	0,5	1,3	20,5	11,2	0,9	3,0	26,9
Алматы қаласы	31,9	2,3	4,5	-	-	0,8	0,2	-	1,0	23,1

Құнарлылығына ықпал ететін белгілері бойынша 2006 жылғы 1 қарашадағы ауыл шаруашылығы пайдалы жерлерінің сипаттамасы

мың га

	Жалпы көлемі	соның ішінде				
		жағымсыз белгілерімен шиеленістірілмеген		Ұсақталған және тасты	Тұз басқан	Сортаңдалған
		барлығы	соның ішінде сөзсіз жарамдысы			
Қазақстан Республикасы	215825,4	42081,7	22668,0	42260,7	34268,1	58874,0
Ақмола	13235,7	5299,3	5297,9	2080,8	1292,3	3679,3
Ақтөбе	26223,7	7841,2	1446,2	1809,8	1488,7	11476,8

Жалғасы

	Жалпы көлемі	соның ішінде				
		жағымсыз белгілерімен шиеленістірілмеген		Ұсақталған және тасты	Тұз басқан	Сортаңдалған
		барлығы	соның ішінде сөзсіз жарамдысы			
Алматы	16419,5	2969,3	778,6	3567,3	2902,6	573,1
Атырау	9155,0	579,3	11,9	137,3	1757,9	3393,2
Шығыс Қазақстан	22661,6	3573,6	1478,6	12094,1	1573,9	3573,7
Жамбыл	9350,5	822,1	459,0	3098,3	1141,1	879,5
Батыс Қазақстан	12857,6	1427,0	1047,8	282,8	1324,2	6775,2
Қарағанды	33038,3	3870,4	1184,9	12963,9	2566,7	11456,8
Қостанай	18127,7	5901,9	5406,2	577,8	2894,2	7096,2
Қызылорда	12165,1	1350,7	51,0	236,3	6975,0	605,4
Маңғыстау	12695,8	1606,3	0,5	934,2	6885,5	1637,7
Павлодар	11168,6	1336,0	959,0	2898,7	701,8	3783,8
Солтүстік Қазақстан	8389,8	3627,2	3627,2	492,9	527,5	2919,3
Оңтүстік Қазақстан	10301,5	1868,7	911,6	1083,9	2231,9	1010,8
Астана қаласы	27,1	4,3	4,3	1,1	4,8	13,2
Алматы қаласы	7,9	4,4	3,3	1,5	0,0	0,0

жалғасы

	соның ішінде					
	шайылған	азған	жел және су эрозиясына ұшыраған	артық ылғалданған	батпақтанған	өзгелері
Қазақстан Республикасы	4988,9	25493,1	189,7	3059,3	941,9	3668,0
Ақмола	561,0	1,5	0,0	170,9	75,8	74,8
Ақтөбе	473,1	2101,1	8,3	268,7	25,9	730,1
Алматы	802,4	4988,3	0,0	207,3	186,1	223,1
Атырау	0,0	3083,3	0,0	45,7	4,3	154,0
Шығыс Қазақстан	424,9	856,9	1,4	251,7	121,9	189,5
Жамбыл	352,6	2849,0	0,0	128,2	78,9	0,8
Батыс Қазақстан	257,1	1915,6	180,0	321,4	64,3	310,0
Қарағанды	140,9	854,6	0,0	485,4	64,9	634,7
Қостанай	160,2	611,6	0,0	297,6	182,2	406,0
Қызылорда	2,9	2914,1	0,0	40,4	2,0	38,3
Маңғыстау	802,8	657,8	0,0	0,0	0,0	171,5
Павлодар	1,0	1546,4	0,0	281,3	38,5	581,1
Солтүстік Қазақстан	49,9	0,0	0,0	555,9	94,8	122,3
Оңтүстік Қазақстан	958,7	3112,9	0,0	1,0	1,8	31,8
Астана қаласы	0,0	0,0	0,0	3,2	0,5	0,0
Алматы қаласы	1,4	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0

**Құнарлылығына ықпал ететін белгілері бойынша 2007 жылғы
1 қарашадағы ауыл шаруашылығы пайдалы жерлерінің сипаттамасы**

мың га

	Жалпы көлемі	соның ішінде				
		жағымсыз белгілерімен шиеленістірілмеген		Ұсақталған және тасты	Тұз басқан	Сортаңдалған
		барлығы	соның ішінде сөзсіз жарамдысы			
Қазақстан Республикасы	215719,3	42081,7	22668,0	42260,7	34268,1	58768,2
Ақмола	13237,2	5299,3	5297,9	2080,8	1292,3	3680,8
Ақтөбе	26224,4	7841,2	1446,2	1809,8	1488,7	11477,5
Алматы	16418,2	2969,3	778,6	3567,3	2902,6	571,8
Атырау	9151,2	579,3	11,9	137,3	1757,9	3389,4
Шығыс Қазақстан	22661,3	3573,6	1478,6	12094,1	1573,9	3573,4
Жамбыл	9350,5	822,1	459,0	3098,3	1141,1	879,5
Батыс Қазақстан	12775,8	1427,0	1047,8	282,8	1324,2	6693,4
Қарағанды	33018,2	3870,4	1184,9	12963,9	2566,7	11436,7
Қостанай	18127,6	5901,9	5406,2	577,8	2894,2	7096,1
Қызылорда	12165,0	1350,7	51,0	236,3	6975,0	605,3
Маңғыстау	12692,5	1606,3	0,5	934,2	6885,5	1634,4
Павлодар	11168,5	1336,0	959,0	2898,7	701,8	3783,7
Солтүстік Қазақстан	8389,3	3627,2	3627,2	492,9	527,5	2918,8
Оңтүстік Қазақстан	10301,5	1868,7	911,6	1083,9	2231,9	1010,8
Астана қаласы	30,5	4,3	4,3	1,1	4,8	16,6
Алматы қаласы	7,6	4,4	3,3	1,5	-	-

жалғасы

	соның ішінде					
	шайылған	азған	жел және су эрозиясына ұшыраған	артық ылғалданған	батпақтанған	өзгелері
Қазақстан Республикасы	4988,9	25493,1	189,7	3059,0	941,9	3668,0
Ақмола	561,0	1,5	-	170,9	75,8	74,8
Ақтөбе	473,1	2101,1	8,3	268,7	25,9	730,1
Алматы	802,4	4988,3	-	207,3	186,1	223,1
Атырау	-	3083,3	-	45,7	4,3	154,0
Шығыс Қазақстан	424,9	856,9	1,4	251,7	121,9	189,5
Жамбыл	352,6	2849,0	0	128,2	78,9	0,8
Батыс Қазақстан	257,1	1915,6	180,0	321,4	64,3	310,0
Қарағанды	140,9	854,6	-	485,4	64,9	634,7
Қостанай	160,2	611,6	-	297,6	182,2	406,0
Қызылорда	2,9	2914,1	-	40,4	2,0	38,3

Жалғасы

	соның ішінде					
	шайылған	азған	жел және су эрозиясына ұшыраған	артық ылғалданған	батпақтанған	өзгелері
Маңғыстау	802,8	657,8	-	-	-	171,5
Павлодар	1,0	1546,4	-	281,3	38,5	581,1
Солтүстік Қазақстан	49,9	0	-	555,9	94,8	122,3
Оңтүстік Қазақстан	958,7	3112,9	-	1,0	1,8	31,8
Астана қаласы	-	-	-	3,2	0,5	0
Алматы қаласы	1,4	-	-	0,3	0	0

Бүлінген, жұмыс істелінген, қайта өңделген жерлер

	жыл аяғына, гектар					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Бүлінген жерлер	172068	170957	170645	169446	169707	170969
Бүлінген жерлерде жұмыс істелді	51610	50814,5	51176	49520	49346	48482
Қайта өңделді	9019	4913	5759	7205	4641	1644
оның ішінде:						
егістік жерлерге	287	37	604	53	44	-
басқа ауыл шаруашылығына пайдалы жерлер	6883	2972	3389	4520	2536	637
орманды, екпе ағаштар	16	5	68	800	43	11
су қоймалары (басқа мақсаттар)	1833	1899	1698	1832	2018	996

Бүлінген және жұмыс істелінген жерлер

	2004 жылдың басына		2005 жылдың басына		2006 жылдың басына		2007 жылдың басына	
	бүлінген жерлер	бүлініп, жұмыс істелінген жерлер	бүлінген жерлер	бүлініп, жұмыс істелінген жерлер	бүлінген жерлер	бүлініп, жұмыс істелінген жерлер	бүлінген жерлер	бүлініп, жұмыс істелінген жерлер
Қазақстан Республикасы	170957	50814,5	170645	51176	169471	49520	169707	49346
Ақмола	16472	7081	16480	7089	16480	7089	17287	7089
Ақтөбе	9901	2664	10500	2876	10492	2845	10047	2929
Алматы	3250	820	3250	842	3250	842	3250	842
Атырау	1455	37	1542	124	1542	124	1542	124
Шығыс Қазақстан	12256	5917	12800	6268	12899	6296	12878	6252

Жалғасы

	2004 жылдың басына		2005 жылдың басына		2006 жылдың басына		2007 жылдың басына	
	бүлінген жерлер	бүлініп, жұмыс істелінген жерлер	бүлінген жерлер	бүлініп, жұмыс істелінген жерлер	бүлінген жерлер	бүлініп, жұмыс істелінген жерлер	бүлінген жерлер	бүлініп, жұмыс істелінген жерлер
Жамбыл	6353	1983	6353	1983	6353	1983	6353	1983
Батыс Қазақстан	910	365	870	687	1059	631	1109	631
Қарағанды	44015	12650	43104	12473	42018	10949	42102	10949
Қостанай	29549	8280	29606	8230	30202	8296	30723	8347
Қызылорда	1680	544,5	1722	549	1752	555	1956	569
Маңғыстау	21162	3592	21162	3592	21162	3592	21147	3592
Павлодар	14284	1703	13644	1242	12816	1232	12146	1232
Солтүстік Қазақстан	7368	5090	7310	5133	7144	4998	6865	4719
Оңтүстік Қазақстан	1735	-	1735	-	1735	0	1735	0
Астана қаласы	468	88	468	88	468	88	468	88
Алматы қаласы	99	-	99	-	99	-	99	0

Пайдалы жерлер бойынша суармалы жерлердің қолда бары

1 қараша бойынша, мың гектар

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Суармалы жерлердің көлемі, барлығы	2141,1	2131,2	2132,2	2127,7	2127,5	2133,7
оның ішінде:						
ауыл шаруашылығына арналған жер елді мекендер жері (қалалар мен кенттер және ауылдық елді мекендер)	1591,5	1578,3	1597,7	1598,4	1602,3	1637,9
өнеркәсіп, көлік, байланыс қорғаныс және басқа да ауыл шаруашылығына пайдаланылмайтын жерлер	3,5	3,6	3,8	3,8	3,7	4,5
ерекше қорғалатын табиғи аумақтарының жері	1,5	0,4	0,9	0,9	0,9	1,2
орман қорындағы жер	8,1	7,8	6,3	6,6	6,5	8,6
су қорындағы жер	0,9	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3
босалқы жерлер	393,3	398,5	380,8	371,0	368,4	329,2
басқа аудандардың, облыстардың, мемлекеттердің жер пайдаланушылары пайдаланатын жерлер	0,5	-	-	-	-	-

Облыстар бойынша суармалы жерлердің болуы

мың га

	2002		2003		2004	
	жалпы көлемі	соның ішінде егістік жер	жалпы көлемі	соның ішінде егістік жер	жалпы көлемі	соның ішінде егістік жер
Қазақстан Республикасы	2141,1	1441,3	2131,2	1474	2132,2	1500,0
Ақмола	42,2	22	42,2	18,5	42,2	18,8
Ақтөбе	29,3	11,8	29,3	11,5	29,3	11,7
Алматы	596,4	456,2	596,3	463,6	597,1	480,5
Атырау	11,7	1,9	11,8	1,8	12,1	1,9
Шығыс Қазақстан	219,1	84,7	219,1	87	219,1	80,9
Жамбыл	226,5	205,4	226,5	205,4	226,5	205,6
Батыс Қазақстан	55,8	14,7	55,8	15,2	55,8	16,4
Қарағанды	88,2	40,3	88,2	47,5	88,2	52,8
Қостанай	41,6	18,4	41,6	18,4	41,6	18,4
Қызылорда	224,8	122,6	214,9	131,6	214,9	130,4
Маңғыстау	1,9	0,4	1,9	0,4	1,8	0,4
Павлодар	59,5	19,6	59,5	23,2	59,5	22,4
Солтүстік Қазақстан	22,8	14,3	22,8	13,8	22,0	11,9
Оңтүстік Қазақстан	511,7	423,4	511,7	430,5	512,5	442,3
Астана қаласы	4,7	3,8	4,7	3,8	4,9	3,8
Алматы қаласы	4,9	1,8	4,9	1,8	4,7	1,8

жалғасы

	2005		2006		2007	
	жалпы көлемі	соның ішінде егістік жер	жалпы көлемі	соның ішінде егістік жер	жалпы көлемі	соның ішінде егістік жер
Қазақстан Республикасы	2127,7	1474,5	2127,5	1429,1	2133,7	1423,5
Ақмола	42,2	18,8	42,2	18,8	42,2	18,9
Ақтөбе	29,4	11,5	29,4	11,3	28,1	10,0
Алматы	597,1	455,3	597,1	447,7	597,1	455,3
Атырау	12,5	1,9	12,4	2,0	12,4	2,0
Шығыс Қазақстан	219,1	82,6	219,1	68,2	219,1	55,8
Жамбыл	226,5	205,6	226,5	205,6	226,5	205,6
Батыс Қазақстан	55,8	11,2	55,8	11,2	55,8	11,2
Қарағанды	88,1	53,5	88,1	49,5	87,9	54,0
Қостанай	32,4	9,2	32,4	9,2	32,4	9,2
Қызылорда	215,4	143,8	215,4	142,9	217,6	146,5
Маңғыстау	1,8	0,4	2,0	0,5	2,0	0,5
Павлодар	59,5	20,9	59,5	18,9	59,5	19,3
Солтүстік Қазақстан	22,0	10,9	22,0	10,9	22,0	10,9
Оңтүстік Қазақстан	516,3	443,2	516,3	427,0	522,1	419,1
Астана қаласы	4,7	3,9	4,4	3,6	4,3	3,5
Алматы қаласы	4,9	1,8	4,9	1,8	4,9	1,7

Органикалық тыңайтқыштарды шашу

Қазақстан Республикасы	мың тонна					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ақмола	135,1	164,2	122,6	76,8	127,0	77,9
Ақтөбе	1,4	9,3	8,9	5,0	2,1	0,0
Алматы	-	-	-	-	-	0,0
Атырау	29,3	41,1	70,2	32,5	30,3	10,1
Шығыс Қазақстан	-	0,6	0,4	0,1	-	-
Жамбыл	8,3	5,0	3,7	-	10,2	20,4
Батыс Қазақстан	13,5	21,6	3,7	0,1	-	0,9
Қарағанды	-	-	-	-	-	-
Қостанай	0,0	2,8	0,9	0,4	1,3	1,4
Қызылорда	33,1	33,6	9,3	12,7	76,8	32,6
Маңғыстау	0,1	0,7	0,1	0,2	0,0	0,3
Павлодар	24,7	46,3	1,4	15,7	5,6	6,4
Солтүстік Қазақстан	16,5	1,8	16,8	9,6	0,6	5,2
Оңтүстік Қазақстан	3,7	1,4	4,2	0,5	0,1	0,4
Алматы қаласы	4,5	0,0	3,0	-	0,0	0,2

Минералдық тыңайтқыштарды шашу

	100% қоректі заттарға қайта есептегенде, мың центнер					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	236,5	337,3	420,3	374,8	414,5	589,6
Ақмола	23,9	34,9	37,5	39,7	51,4	62,1
Ақтөбе	-	6,2	4,6	4,9	1,4	0,0
Алматы	45,4	55,5	96,3	20,1	39,7	63,1
Атырау	0,2	0,6	0,5	0,2	0,2	0,1
Шығыс Қазақстан	-	0,0	-	0,2	1,9	1,9
Жамбыл	1,5	4,0	10,7	11,5	2,5	11,5
Батыс Қазақстан	-	0,0	0,1	0,8	0,4	-
Қарағанды	4,0	6,3	7,0	5,3	8,2	5,2
Қостанай	29,7	24,1	29,6	69,6	81,1	170,7
Қызылорда	86,4	155,7	131,9	128,4	184,3	135,5
Маңғыстау	0,1	-	-	0,1	0,3	0,0
Павлодар	-	1,9	0,9	2,5	1,6	3,1
Солтүстік Қазақстан	25,2	24,6	71,3	73,4	20,4	108,7
Оңтүстік Қазақстан	20,1	22,9	29,8	18,1	20,8	27,1
Астана қаласы	-	0,6	0,0	0,0	0,3	0,2
Алматы қаласы	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,4

Жер ресурстары бойынша бақылау қызметінің негізгі көрсеткіштері

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Апаттық шығарындылар және ластағыш заттарды шығару - барлығы, оқиғалар	8	4	14	6	20	7
Залал сомасы, мың теңге	1655,9	537,2	38140,0	4767,7	103723,2	237020,3
Кәсіпорындардың, цехтардың, агрегаттардың, объектілердің табиғат қорғау заңнамасының бұзылуынан өндірістік қызметін тоқтатуы	28	19	39	58	51	59
Табиғатты қорғау заңнамасын бұзғаны үшін прокуратураға берліген істер	76	39	15	41	6	8
Қылмыстық жауапкершілікке нақты тартылғаны (бұрын қаралған істерді қоса), адамдар	20	7				-
Табиғатты қорғау заңнамасын бұзғаны үшін алынған айыппұлдар, мың теңге	18835,4	21229,7	33832,2	56089,0	291470,3	326245,0
Табиғатты қорғау заңнамасын бұзғаны үшін алынған шағымдар, мың теңге	135942,1	1234703,9	390717,6	577936,8	499973,3	925957,8

4.3. СУ РЕСУРСТАРЫ

Өзен ағындысының ресурстары*

Жылдар	Су ресурстарының көлемі, млн. текше метр		
	Барлығы	оның ішінде	
		ҚР аймағында қалыптасатын	шектес мемлекеттерден келетін
2000	102,5	50,1	52,4
2001	121,7	68,5	53,2
2002	141,6	75,7	65,9
2003	125,1	65,1	60,0
2004	115,7	60,1	55,6
2005	123,7	57,8	65,9
2006	112,7	58,9	53,8
2007	117,5	64,9	52,6

* Мұнда және одан әрі ҚР Ауыл шаруашылығы министрлігі Су ресурстары комитетінің деректері бойынша.

Ірі өзендердің негізгі сипаттамасы

Аса ірі өзендердің атауы	Ұзындығы, км		Бассейннің жалпы көлемі (су жиыны, мың шаршы км)	Жылдық ағынның көлемі, текше км	
	жалпы ұзындығы	ҚР аумағындағы		2007 жылы	орташа көпжылдық
Ертіс	4248	1698	15292	31,38	33,5
Есіл	2450	1400	155	6,1	2,23
Тобол	1591	800	395	1,63	0,6
Нұра	978	978	55,1	0,4	0,91
Жайық	2428	1082	231	13,21	9,2
Сырдария	2219	1400	462	26,72	17,9
Шу	1186	800	148	2,49	2,79
Талас	661		52,7	0,74	0,76
Іле	1001	815	131	19,8	17,8

Аса ірі көлдердің негізгі сипаттамасы

Көлдің атауы	Су бетінің көлемі (су беті), шаршы км	Су көлемі, млн. текше м	Тереңдік, м	
			орташа	ең үлкен
Балқаш *)	18200	106	5,8	26,5
Алакөл *)	2650	58,6	22,1	54,0
Марқакөл	449	6,3	14,0	25,0

*) Негізгі морфометриялық сипаттамалар: Балқаш көлі бойынша – БС 324,0 м деңгейіне қатысты, Алакөл көлі бойынша – су деңгейінің жоғары тұруы үшін анықталған (БС 347,3 м).

Аса ірі су қоймаларындағы су көлемі

Су қоймаларының атауы	Су беті көлемі, шаршы км	Су көлемі, млн. текше м	
		толық	пайдалы
Бұқтарма ¹⁾	5490 (3750) ¹⁾	49,6	30,8
Сергеевск	117	0,69	0,63
Вячеславск	61	0,42	-
Қапшағай	1850	28,1	6,64
Шардара	900	5,7	4,7

¹⁾ Өзендер мен көлден құралған, Бұқтарма су қоймасы үшін су бетінің екі жалпы және көлмен алынған (жақшада) мағынасы келтірілген.

Негізгі өзендер суларының сапалық жағдайы*

Су объектісі	Судың ластану индексі					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ертіс	1,10	1,18	1,72	1,34	1,20	1,20
Жайық (Орал)	0,7	0,73	0,74	0,99	0,69	0,98
Сырдария		1,98	1,87	2,12	2,14	2,20
Нұра	2,08	1,95	1,90	1,62	1,70	1,46
Іле	2,36	1,8	1,55	1,78	2,04	2,54
Есіл	0,9	1,0	0,87	1,08	0,95	1,10
Шу	1,20	1,8	1,93	1,85	2,20	2,34
Талас	0,5	0,63	0,70	1,21	1,57	1,38
Тобол	0,53	0,6	0,66	0,46	0,46	1,76
Балқаш көлі	3,35	2,6	2,23	2,44	2,20	2,42

*«Қазгидромет» РМК-ның деректері бойынша.

2007 жылы Қазақстандағы жер беті суларының гидрохимиялық көрсеткіштері бойынша сапасының жағдайы*

Өзеннің атауы	Судың ластану индексі		Ингредиенттер және су сапасының көрсеткіштері	Орташа концентрация, мг/л	ШРШ-ның асып түсу еселігі	Су сапасының сипаттамасы
	2006	2007				
Ертіс (Шығыс Қазақстан)	1,44	1,31	Аммонилы азот	0,46	1,2	3 кл., аздап ластанған
			Мыс	0,0018	1,8	
			Мырш	0,05	5,0	
Ертіс (Павлодар)	0,95	1,07	Мыс	0,0023	2,0	3 кл., аздап ластанған
			Нитритті азот	0,025	1,3	
			Аммонилы азот	0,61	1,6	
Бұқтарма (Шығыс Қазақстан)	1,47	1,06	Мыс	0,0019	1,9	3 кл., аздап ластанған
			Мырш	0,054	5,4	
			Темір жалп.	0,29	2,87	
Есіл (Солтүстік Қазақстан)	1,16	1,32	Темір жалп.	0,28	2,8	3 кл., аздап ластанған
			Никель	0,0132	1,3	
Нұра (Ақмола)	1,23	1,08	Сульфаттар	379	3,8	3 кл., аздап ластанған
			Мұнай өнімдері	239	2,4	
Нұра (Қарағанды)	2,16	1,84	Нитритті азот	0,111	5,6	3 кл., аздап ластанған
			Мыс	0,0032	3,2	
			Мұнайөнімдері	0,17	3,4	
			Сульфаттар	303	3,3	
			фенолдар	0,002	2,0	
Іле (Алматы)	2,04	2,54	Мыс	0,0013	13,2	4 кл., ластанған
			Хром (6*)	0,0245	24,5	
			Темір жалп.	0,12	1,2	
Шу (Жамбыл)	2,20	2,34	Мыс	0,0046	4,6	3 кл., аздап ластанған
			Нитритті азот	0,074	3,7	
			Фенолдар	0,002	2,0	
			Мұнайөнімдері	0,06	1,2	

Жалғасы

Өзеннің атауы	Судың лас-тану индексі		Ингредиенттер және су сапасының көрсеткіштері	Орташа концентрация, мг/л	ШРШ-ның асып түсу еселігі	Су сапасының сипаттамасы
	2006	2007				
Балқаш көлі (Қарағанды)	2,20	2,42	Мыс	0,0132	13,2	3 кл., 1,2 аздап ластанған
			Мырш	0,012		
			Мұнайөнімдері	0,06		
Сырдария Оңтүстік Қазақстан	1,97	2,20	Сульфаттар	580	5,8	3 кл., 4,0 аздап ластанған
			Мыс	0,004		
			Нитритті азот	0,035		
			Магний	63,1		

*«Қазгидромет» РМК-ның деректері бойынша.

Су ресурстарын қорғау және пайдалануды сипаттайтын негізгі көрсеткіштер*

	млн. текше метр						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Табиғи су көздерінен су алу – барлығы	19695	21105	21856	26436	24798	21244	22814
Оның ішінде жер асты қабаттарынан	1135	1157	1106	1174	1153	1172,8	1217
Тасымалдау кезіндегі су шығыны	4978	5486	6149	3814	3777	3166	3483
Суды тұтыну (суды пайдалану) - барлығы	14580	14930	15242	20204	21422	18442	19906
оның ішінде өндірістік қажеттілікке	3698	3710	3983	4390	4062	4419	4905
Суды пайдаланудағы су айналымының көлемі	5950	6528	6991	8532	7190	7141	7394
өндірістік қажеттілікке пайдаланылған жалпы судың %-ы	62	64	64	66	64	62	60
Нормативті–тазартылған судың ағызылу көлемі	212	217	253	188	298	237	260
Ластанған ақаба суды ағызып жіберу көлемі (тазартылмаған және толық тазартылмаған)	155	156	76	210	132	240	393
оның ішінде тазартылмаған	32	46	14	96	118	132	310

* Мұнда және одан өрі ҚР Ауыл шаруашылығы министрлігі Су ресурстары комитетінің деректері бойынша.

Табиғи көздерден су алу

	млн. текше метр						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	19695	21105	21856	26436	24797	21244	22814
Ақмола	133	134	148	84	91	88	102
Ақтөбе	188	223	231	207	203	266	585

Жалғасы

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Алматы	3262	2997	3131	3392	3020	3156	3069
Атырау	226	240	245	200	283	280	282
Шығыс Қазақстан	695	668	642	669	614	597	582
Жамбыл	2271	1974	1883	2273	2321	1556	2789
Батыс Қазақстан	565	714	748	826	885	403	582
Қарағанды	1374	1322	1305	1418	1392	1413	1540
Қостанай	144	152	147	154	159	154	159
Қызылорда	3894	5165	6022	6228	7543	5260	5453
Маңғыстау	666	670	663	858	718	857	1034
Павлодар	2388	2282	2587	2598	2609	2758	2818
Солтүстік Қазақстан	51	51	52	55	63	62	64
Оңтүстік Қазақстан	3571	4246	3778	7141	4550	4038	3378
Астана қаласы	...	...	...	62	64	66	68
Алматы қаласы	267	267	274	271	282	290	309

Суды табиғи ресурстардан алу, халықтың жан басына шаққанда

халықтың жан басына шаққанда мың текше метр

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	1,3	1,4	1,5	1,8	1,6	1,4	1,5
Ақмола	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Ақтөбе	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,8
Алматы	2,1	1,9	2,0	2,2	1,9	2,0	1,9
Атырау	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6	0,6	0,6
Шығыс Қазақстан	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,9
Жамбыл	2,3	2,0	1,9	2,3	2,3	1,5	2,8
Батыс Қазақстан	0,9	1,2	1,2	1,4	1,5	0,7	0,4
Қарағанды	1,0	1,0	1,0	1,1	1,0	1,1	1,7
Қостанай	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Қызылорда	6,4	8,6	9,9	10,2	12,3	8,5	13,7
Маңғыстау	2,0	2,0	1,9	2,4	2,0	2,2	0,4
Павлодар	3,1	3,0	3,5	3,5	3,5	3,7	3,8
Солтүстік Қазақстан	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Оңтүстік Қазақстан	1,7	2,0	1,8	3,3	2,1	1,8	2,4
Астана қаласы	...	...	...	0,1	0,1	0,1	0,1
Алматы қаласы	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

Тасымалдау кезіндегі су шығыны

млн. текше метр

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	4978	5486	6149	3814	3777	3166	3483
Ақмола	37	33	34	18	16	23	18

Жалғасы

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ақтөбе	8	9	9	7	15	40	47
Алматы	1299	1036	1181	937	792	824	790
Атырау	36	37	40	38	38	48	40
Шығыс Қазақстан	51	59	72	56	65	54	49
Жамбыл	849	620	581	624	908	561	944
Батыс Қазақстан	190	233	231	246	274	127	192
Қарағанды	102	102	112	22	27	23	22
Қостанай	10	14	16	13	15	15	12
Қызылорда	1135	1945	2565	1171	712	672	684
Маңғыстау	2	2	2	2	2	3	3
Павлодар	101	138	195	85	98	13	13
Солтүстік Қазақстан	3	3	4	4	6	7	7
Оңтүстік Қазақстан	1072	1169	1017	509	716	652	563
Астана қаласы	...	...	...	20	17	16	10
Алматы қаласы	83	86	90	62	76	88	89

Суды пайдалану

млн. текше метр

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	14580	14930	15242	20204	21422	18442	19906
Ақмола	91	99	109	67	72	63	81
Ақтөбе	180	179	180	200	186	221	527
Алматы	1927	1906	1893	2321	2097	2214	2193
Атырау	181	193	194	175	236	252	269
Шығыс Қазақстан	604	572	540	587	524	506	498
Жамбыл	1440	1346	1292	1574	1419	1007	1839
Батыс Қазақстан	258	352	287	579	624	273	383
Қарағанды	1332	1369	1354	1542	1453	1515	1634
Қостанай	89	84	86	140	82	83	75
Қызылорда	2762	3462	3457	5020	6831	4640	4786
Маңғыстау	674	677	670	878	745	892	1038
Павлодар	2151	2005	2256	2497	2302	2557	2612
Солтүстік Қазақстан	47	48	48	47	52	50	51
Оңтүстік Қазақстан	2670	2468	2704	4342	4550	3916	3647
Астана қаласы	...	...	...	44	48	52	59
Алматы қаласы	174	170	172	191	201	201	214

Өндірістік қажеттілікке таза суды пайдалану

млн. текше метр

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	3698	3710	3983	4390	4062	4419	4905
Ақмола	26	25	26	10	15	18	17
Ақтөбе	18	19	20	34	15	16	24
Алматы	69	65	79	87	84	92	84
Атырау	65	76	91	78	88	100	101
Шығыс Қазақстан	206	197	194	202	206	204	216
Жамбыл	29	32	29	30	33	33	155
Батыс Қазақстан	7	9	9	11	8	10	10
Қарағанды	1246	1271	1249	1376	1309	1357	1464
Қостанай	17	21	21	18	20	20	23
Қызылорда	55	61	53	15	16	17	19
Маңғыстау	656	659	653	809	673	801	947
Павлодар	1215	1191	1466	1625	1497	1638	1721
Солтүстік Қазақстан	14	17	16	14	16	16	14
Оңтүстік Қазақстан	43	42	33	37	26	40	45
Астана қаласы	...	...	...	15	16	17	22
Алматы қаласы	32	25	44	29	40	40	43

Таза суды шаруашылық-ауыз су қажеттіліктеріне пайдалану

млн. текше метр

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	602	599	601	621	694	698	709
Ақмола	33	40	43	18	16	15	18
Ақтөбе	29	27	28	17	35	17	29
Алматы	34	34	34	29	32	34	34
Атырау	15	15	15	6	18	20	19
Шығыс Қазақстан	67	60	57	70	60	68	67
Жамбыл	28	32	30	30	29	27	22
Батыс Қазақстан	17	18	17	12	17	16	15
Қарағанды	59	74	79	90	90	111	104
Қостанай	44	39	41	42	40	41	42
Қызылорда	11	11	25	21	42	36	36
Маңғыстау	15	14	14	14	15	24	23
Павлодар	48	41	39	42	40	40	42
Солтүстік Қазақстан	16	14	14	14	17	16	18
Оңтүстік Қазақстан	49	40	40	31	56	43	39
Астана қаласы	...	...	...	25	28	31	33
Алматы қаласы	137	140	125	160	159	159	168

Таза суды суаруға, суландыруға және ауыл шаруашылығын сумен қамтамасыз етуге пайдалану

млн. текше метр

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	10235	10590	10573	12020	11329	10897	11512
Ақмола	31	34	40	33	41	30	46
Ақтөбе	132	132	133	149	135	126	141
Алматы	1824	1807	1781	2205	1981	2089	2075
Атырау	61	74	48	43	74	75	94
Шығыс Қазақстан	331	316	289	292	254	235	215
Жамбыл	1383	1282	1233	1510	1357	947	1662
Батыс Қазақстан	233	325	261	557	308	82	13
Қарағанды	27	24	26	38	40	47	52
Қостанай	27	24	24	22	23	23	11
Қызылорда	2695	3389	3379	3041	3323	3408	3572
Маңғыстау	3	3	3	8	8	3	3
Павлодар	888	773	751	823	765	787	764
Солтүстік Қазақстан	17	17	18	19	19	17	19
Оңтүстік Қазақстан	2578	2385	2584	3273	2995	3023	2840
Астана қаласы	...	...	...	4	3	3	3
Алматы қаласы	5	5	3	3	3	2	2

Айналымдық және қайталама - біртіндеп сумен жабдықтау көлемі

млн. текше метр

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	5950	6528	6991	8532	7190	7141	7394
Ақмола	149	137	66	27	132	176	200
Ақтөбе	55	51	64	0	0	0	86
Алматы	416	313	255	306	295	297	345
Атырау	169	172	179	0	91	100	50
Шығыс Қазақстан	302	341	337	328	280	280	271
Жамбыл	91	97	149	142	232	188	322
Батыс Қазақстан	4	2	3	0	4	0	0
Қарағанды	1499	1924	1972	1529	1495	1444	1414
Қостанай	450	426	603	654	760	532	582
Қызылорда	0	25	-	-	-	-	0
Маңғыстау	31	36	36	-	-	-	0
Павлодар	2298	2501	2823	5243	3335	3418	3431
Солтүстік Қазақстан	288	315	319	5	335	412	344
Оңтүстік Қазақстан	141	132	142	119	65	122	123
Астана қаласы	...	...	...	148	145	149	207
Алматы қаласы	57	56	43	31	21	23	19

Жер беті су объектілеріне ластанған ақаба суларды төгу*

	млн. текше метр						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	155	156	76	210	131	240	393
Ақмола	0	1	0	6	5	0	0
Ақтөбе	0	0	0	0	0	6	5
Алматы	1	1	9	50	112	124	115
Атырау	0	0	0	38	1	0	0
Шығыс Қазақстан	107	82	61	85	11	82	161
Жамбыл	0	0	0	0	0	0	0
Қарағанды	6	6	6	6	0	4	111
Қызылорда	0	23	0	0	0	0	0
Манғыстау	0	0	0	25	0	0	0
Павлодар	41	43	0	0	0	0	0
Алматы қ.	0	0	0	0	2	24	1

* ҚР Ауыл шаруашылығы министрлігі Су ресурстары комитетінің деректері бойынша.

Су ресурстары бойынша бақылау қызметінің негізгі көрсеткіштері

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ластағыш заттарды апатты ағызу және шығару - барлығы, оқиға	7	7	5	6	21	12	4
Залал сомасы, мың теңге	1863,6	5863,0	847,3	12314,1	9267,6	5984,6	4859,6
Табиғатты қорғау заңнамасын бұзғаны үшін кәсіпорынның, цехтардың, агрегаттардың объектілердің өндірістік қызметін тоқтату	70	27	12	22	28	50	63
Табиғатты қорғау заңнамасын бұзғаны үшін прокуратураға берілген істер	38	35	22	15	13	4	9
Қылмыстық жауапкершілікке нақты тартылғандар (бұдан бұрын қарастырылған істерді қоса), адам	-	8	6	-	-	-	-
Табиғатты қорғау заңнамасын бұзғаны үшін алынған айыппұлдар, мың теңге	5843,9	10180,7	9884,1	16827,3	24337,6	45849,5	445157,4
Табиғатты қорғау заңнамасын бұзғаны үшін талаптар өндірілді, мың теңге	32551,7	30364,9	164599,2	301036,1	125948,5	71569,8	8712460,08

4.4. АТМОСФЕРАЛЫҚ АУА

Қалалардағы атмосфералық ауаның сапасы*

Қала	Атмосфералық ауаның ластану индексі						Ауаның ластануына әсер ететін өнеркәсіп салалары
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
Ақтау	4,8	5,4	4,4	4,0	3,5	4,3	химиялық
Ақтөбе	9,5	9,0	9,6	10,1	9,7	9,5	қара металлургия, химиялық
Алматы	11,7	11,3	15,0	15,2	12,1	12,6	энергетика, автокөлік
Астана	2,6	3,9	3,1	3,7	4,7	4,5	энергетика, автокөлік
Атырау	2,0	1,2	1,6	2,2	2,3	2,4	мұнайды қайта өңдеу
Балқаш	2,4	2,7	3,8	3,0	2,8	3,8	түсті металлургия, энергетика
Жезқазған	6,8	5,1	5,0	5,5	5,8	5,2	түсті металлургия, энергетика
Қарағанды	6,5	11,8	12,5	13,9	10,7	7,5	энергетика, көмір өндіруші автокөлік
Қостанай	3,4	3,6	3,5	3,5	2,9	3,1	энергетика
Риддер	11,3	8,3	7,4	8,3	7,6	7,4	түсті металлургия, энергетика
Павлодар	1,5	1,3	1,2	1,3	1,7	1,9	мұнайды қайта өңдеу, энергетика
Петропавл	3,4	3,9	4,5	4,0	4,2	4,3	энергетика, құрал жасау
Семей	2,6	3,6	4,1	4,8	4,0	4,6	энергетика, құрылыс материалдары
Тараз	7,3	7,2	8,0	8,0	7,6	7,5	химиялық
Теміртау	8,8	7,3	7,4	8,3	8,9	8,6	қара металлургия, химиялық
Орал	1,2	0,7	1,2	1,0	0,8	0,7	энергетика
Өскемен	16,0	8,9	7,0	8,7	6,5	7,2	түсті металлургия, энергетика
Шымкент	9,5	13,6	15,1	11,8	10,7	11,2	түсті металлургия, химиялық, мұнайды қайта өңдеу
Екібастұз	1,9	1,9	1,3	1,5	1,3	1,2	энергетика, көмір өндіру

* «Қазгидромет» РМК-ның деректері бойынша.

2007 жылы Қазақстан қалалары ауа бассейнінің ластануы*

Қала, елді мекен	Атмосфераның ластану индексі (АПИ ₂)	ЖБШ-дан асып түсетін қоспалардың атауы	Орташа шоғырлану		Ең жоғарғы шоғырлану		ЖБШ-дан асып түсетін жоғары қоспалар шоғырлануының қайталануы, %-бен
			мг/м3	ЖБШ-дан асып түсу еселігі	мг/м3	ЖБШ-дан асып түсу еселігі	
Ақтау	4,3	Өлшенген	0,27	1,8	1,0	2,0	4
		Азот диоксиді	0,04	1,0	0,17	2,0	3
Ақтөбе	9,5	Көміртегі оксиды	1,5		5,0	1,0	
		Азот диоксиді	0,05	1,3	0,11	1,3	2
		Күкірт сутегі	0,005		0,014	1,8	1
Алматы	12,1	Формальдегид	0,013	4,3	0,024		
		Өлшенген	0,34	2,3	1,40	2,8	14
		Көміртегі оксиды	2,7		27	5,4	10
		Азот диоксиді	0,09	2,2	0,29	3,4	47
Астана	4,7	Фенол	0,001		0,011	1,1	0,1
		Формальдегид	0,012	4,0	0,053	1,5	1
		Өлшенген	0,37	2,5	32,6	65,2	21
		Көміртегі оксиды	0,7		10	2,0	1
Атырау	2,3	Азот диоксиді	0,04	1,0	2,02	23,8	12
		Фтор сутегі	0,003		0,080	4,0	4
		Өлшенген	0,17	1,2	1,7	3,4	9
Балқаш	2,8	Өлшенген	0,17	1,2	5,8	11,6	1
		Көміртегі оксиды	0,109	2,2	10,660	21,3	4
		Күкірт диоксиді	0,7		10	2,0	0,2
		Азот диоксиді	0,01		0,11	1,3	0,1
Глубокое кенті	4,6	Өлшенген	0,05		0,9	1,8	0,3
		Азот диоксиді	0,06	1,5	0,22	2,6	24
		Фенол	0,002		0,028	2,8	4
Жезқазған	5,8	Өлшенген	0,25	1,7	1,0	2,0	6
		Күкірт диоксиді	0,016		0,497	1,0	
		Азот диоксиді	0,03		0,14	1,6	3
		Көміртегі оксиды	0,9		6	1,2	0,1
Қарағанды	10,7	Фенол	0,005	1,7	0,018	1,8	10
		Өлшенген	0,07		0,7	1,4	0,1
		Көміртегі оксиды	1,7		15	3,0	2
		Азот диоксиді	0,03		0,29	3,4	3
Қостанай	2,9	Фенол	0,005	1,7	0,020	2,0	3
		Формальдегид	0,008	2,7	0,022		
		Көміртегі оксиды	1,6		27	5,4	1
		Азот диоксиді	0,06	1,5	0,22	2,6	5

Қала, елді мекен	Атмосфераның ластану индексі (АЛИ ₅)	ЖБШ-дан асып түсетін қоспалардың атауы	Орташа шоғырлану		Ең жоғарғы шоғырлану		ЖБШ-дан асып түсетін жоғары қоспалар шоғырлануының қайталануы, %-бен
			мг/м3	ЖБШ-дан асып түсу еселігі	мг/м3	ЖБШ-дан асып түсу еселігі	
Қызылорда	5,5	Өлшенген	0,43	2,8	7,0	14,0	10
		Көміртегі диоксиды	0,051	1,0	0,129		
		Азот диоксид	0,04	1,0	0,14	1,6	0,2
Павлодар	1,7	Өлшенген	0,11		2,4	4,8	1,4
		Көміртегі оксиды	1,2		24	4,8	1,0
		Азот диоксиді	0,02		0,29	3,4	1,9
		Күкірт сутегі	0,001		0,011	1,4	0,1
		Фенол	0,001		0,011	1,1	0,1
		Хлор сутегі	0,030		0,57	2,9	1,6
Петропавл	4,2	Көміртегі оксиды	1,9		10	2,0	2
		Азот диоксиді	0,05	1,3	0,15	1,8	2
		Формальдегид	0,004	1,3	0,010		
Риддер	7,6	Өлшенген	0,15	1,0	0,30		
		Көміртегі диоксиды	0,092	1,8	0,243		
		Азот диоксиді	0,07	1,7	0,17	2,0	21
		Фенол	0,005	1,7	0,011	1,1	0,1
Семей	4,0	Өлшенген	0,15	1,0	2,0	4,0	1
		Көміртегі оксиды	1,6		10	2,0	0,6
		Азот диоксиді	0,06	1,5	0,26	3,1	21
		Фенол	0,003	1,0	0,040	4,0	6
Тараз	7,6	Өлшенген	0,14		2,4	4,8	0,7
		Көміртегі оксиды	1,9		26	5,2	3
		Азот диоксиді	0,06	1,5	0,32	3,8	17
		Фтор сутегі	0,002		0,036	1,8	0,3
		Аммиак	0,028		0,42	2,1	0,1
		Формальдегид	0,008	2,7	0,048	1,4	0,1
Теміртау	8,9	Өлшенген	0,20	1,3	1,0	2,0	5
		Көміртегі оксиды	1,1		23	4,6	1
		Азот диоксиді	0,03		0,20	2,4	6
		Күкірт сутегі	0,002		0,018	2,3	1
		Фенол	0,009	3,0	0,048	4,8	29
		Аммиак	0,083	2,1	0,540	2,7	4
Орал	0,8	Азот диоксиді	0,02		0,04		

Жалғасы

Қала, елді мекен	Атмосфераның ластану индексі (АПИ ₉)	ЖБШ-дан асып түсетін қоспалардың атауы	Орташа шоғырлану		Ең жоғарғы шоғырлану		ЖБШ-дан асып түсетін жоғары қоспалар шоғырлануының қайталануы, %-бен
			мг/м3	ЖБШ-дан асып түсу еселігі	мг/м3	ЖБШ-дан асып түсу еселігі	
Өскемен	6,5	Өлшенген	0,15	1,0	2,0	4,0	6
		Күкірт диоксиді	0,048	1,0	1,530	3,1	0,4
		Көміртегі оксиды	0,8		12	2,4	1
		Азот диоксиді	0,06	1,5	0,46	5,4	23
		Фенол	0,003	1,0	0,039	3,9	6
		Хлор	0,004		0,19	1,9	0,1
		Формальдегид	0,006	2,0	0,056	1,6	0,1
		Фтор сутегі	0,002		0,051	2,6	1
Шымкент	10,7	Өлшенген	0,22	1,5	1,0	2,0	0,1
		Көміртегі оксиды	2,1		20	4,0	3
		Азот диоксиді	0,05	1,3	0,25	2,9	6
		Күкірт сутегі	0,001		0,009	1,1	0,1
		Аммиак	0,045	1,1	0,230	1,2	0,1
		Формальдегид	0,013	4,3	0,075	2,1	2
Екібастұз	1,3	Өлшенген	0,06		1,3	2,6	0,2
		Азот диоксиді	0,9		9	1,8	0,6

*) «Қазгидромет» РМК-ның деректері бойынша.

Атмосфераны ластайтын заттардың тұрақты көздерден шығарылуы және ұстау

Жылдар	Атмосфераға шығарылған ластағыш заттар, млн. тонна	Ұсталған және зиянсыздандырылған ластағыш заттар	
		млн. тонна	тұрақты көздерден шығарылған ластағыш заттар қалдықтарының жалпы санынан, пайызбен
2001	2,6	18,1	87,5
2002	2,5	17,7	87,5
2003	2,9	18,8	86,7
2004	3,0	21,3	87,6
2005	3,0	21,7	87,9
2006	2,9	23,1	88,8
2007	2,9	23,8	89,1

Атмосфераны ластайтын заттектердің тұрақты көздерден шығарылуы

	мың тонна						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	2582,7	2529,3	2884,3	3016,5	2968,8	2921,2	2915,0
Ақмола	40,0	40,3	53,4	41,4	44,0	53,9	78,2
Ақтөбе	80,8	92,7	107,5	130,8	168,2	199,0	204,6
Алматы	60,2	59,6	67,0	69,8	68,4	71,8	62,4
Атырау	130,4	110,1	117,8	92,2	89,4	95,0	107,7
Шығыс Қазақстан	274,7	193,7	185,3	184,1	165,7	157,8	166,5
Жамбыл	11,7	12,6	15,1	17,5	18,9	20,0	21,2
Батыс Қазақстан	33,6	66,3	58,7	93,7	76,4	52,3	47,3
Қарағанды	1142,3	1144,0	1373,6	1465,2	1415,4	1303,2	1265,9
Қостанай	113,5	126,4	157,1	133,8	100,4	118,1	115,6
Қызылорда	31,2	34,9	18,8	22,4	40,0	35,9	36,3
Маңғыстау	61,1	69,3	73,3	57,6	63,5	66,7	64,9
Павлодар	463,6	443,7	506,9	556,1	556,8	582,9	575,4
Солтүстік Қазақстан	54,7	57,6	60,8	63,4	65,5	66,2	69,3
Оңтүстік Қазақстан	21,6	22,4	27,7	31,1	36,8	38,9	39,9
Астана қаласы	50,6	44,5	45,9	44,8	43,9	44,4	44,7
Алматы қаласы					15,5	15,1	15,1

Тұрақты көздерден шығатын атмосфераны ластайтын заттектердің шығарылуы, халықтың жан басына шаққанда

	килограмм						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	174	170	193	201	196	191	188
Ақмола	53	54	71	55	59	72	105
Ақтөбе	121	139	160	194	246	288	292
Алматы	39	38	43	44	43	45	38
Атырау	291	244	258	200	191	199	222
Шығыс Қазақстан	185	132	127	127	115	111	117
Жамбыл	12	13	15	18	19	20	21
Батыс Қазақстан	56	110	97	155	126	86	77
Қарағанды	850	858	1032	1101	1062	975	944
Қостанай	121	138	172	147	111	131	129
Қызылорда	52	58	31	37	65	58	58
Маңғыстау	186	205	210	162	173	174	163
Павлодар	612	593	680	747	749	784	772
Солтүстік Қазақстан	79	84	90	95	99	100	105
Оңтүстік Қазақстан	10	11	13	14	17	17	17
Астана қаласы	103	89	90	86	81	79	76
Алматы қаласы	11	10	13	11	13	12	12

Тұрақты көздерден шығатын атмосфераны ластайтын заттектердің шығарылуы, жеке қалалар бойынша

	МЫҢ ТОННА						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Көкшетау	7,2	4,3	7,7	7,0	5,5	7,8	10,1
Ақтөбе	75,1	71,3	86,1	104,2	129,0	178,1	178,2
Атырау	19,4	20,5	23,9	15,5	13,7	14,1	15,1
Талдықорған	5,5	3,9	5,3	5,3	4,5	5,2	5,8
Өскемен	111,0	27,6	103,9	96,0	70,7	72,3	70,3
Семей	27,2	27,0	31,3	32,7	35,6	29,6	33,4
Риддер	12,6	11,5	11,2	11,3	11,2	11,1	10,8
Зырянновск	4,1	3,5	4,3	4,5	4,4	4,5	4,2
Глубокое кенті	88,3	18,6	0,0	1,4	1,6	1,6	1,7
Тараз	6,5	7,9	9,0	11,6	12,1	12,7	13,3
Орал	2,9	2,0	1,5	2,1	2,1	2,7	2,9
Қарағанды	66,4	62,7	59,2	51,6	48,6	47,7	47,4
Теміртау	334,7	338,4	338,9	348,4	321,0	293,8	328,1
Жезқазған	141,1	137,3	137,9	147,3	144,5	136,4	127,4
Балқаш	491,5	491,2	718,6	780,8	764,0	689,0	620,7
Қызылорда	25,7	27,8	15,2	19,9	36,3	24,8	21,1
Қостанай	4,3	5,9	9,4	5,7	3,0	5,3	9,5
Арқалық	4,3	4,3	4,5	2,8	4,5	4,7	4,1
Рудный	54,0	59,8	76,8	63,9	69,1	69,8	72,6
Ақтау	0,3	0,3	1,6	9,8	27,8	21,5	23,3
Павлодар	114,1	103,6	146,9	145,8	150,7	154,4	154,4
Ақсу	169,2	144,1	162,3	161,5	148,3	161,4	149,6
Екібастұз	177,2	192,7	194,6	137,2	138,2	160,1	162,6
Петропавл	37,9	37,0	38,6	42,0	42,1	41,3	41,0
Шымкент	17,2	18,2	23,2	27,9	34,0	35,5	34,0

Тұрақты көздерден шығатын атмосфераны ластайтын ең көп таралған заттектердің шығарылуы

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Барлығы, мың тонна	2582,7	2529,3	2884,3	3016,5	2968,8	2921,2	2915,0
соның ішінде:							
қатты заттар	672,4	673,4	729,6	752,9	713,7	721,4	717,6
газ тәрізді және сұйық заттар	1910,3	1855,9	2154,7	2263,6	2255,1	2199,8	2197,4
оның ішінде:							
күкіртті ангидрид	1208,6	1132,2	1385,4	1492,1	1452,8	1367,2	1300,7
азот тотығы	178,6	176,1	191,6	196,9	199,0	201,8	205,8
көміртегі тотығы	375,9	377,6	393,5	411,9	408,1	421,5	444,8
көмірсутектер (ұшпа органикалық қоспаларсыз)	31,3	108,3	130,1	115,3	116,0	107,7	115,0
ұшпа органикалық қоспалар	31,3	20,3	26,0	22,9	41,3	49,5	52,5

**Ластайтын заттектердің шығарылуы және 2007 жылы ластайтын
заттектерді шығаруға белгіленген нормативтер**

тонна

	Атмосфераны ластайтын заттектердің шығарылуы	Ластайтын заттектердің шығарылуына белгіленген нормативтер		Рұқсат етілген шығарылыммен салыстырғанда ластайтын заттектер шығарылымының азаюы (-), көбеюі (+)
		шекті рұқсатты шығарылым	уақытша келісілген шығарылым	
Барлығы	2915034,485	2161203,217	1228031,149	-474199,881
соның ішінде				
күкіртті ангидрид	1300682,287	645079,647	811264,973	-155662,333
күкіртсутек	1876,039	1233,982	245,283	+396,774
көміртегі тотығы	444819,956	292953,079	230216,991	-78350,114
азот тотығы (NO ₂ –ға қайта есептегенде)	205786,169	226668,004	34801,431	-55683,266
аммиак	1749,406	2538,984	297,569	-1087,147
бестотықты ваннадий	13,248	38,589	6,147	-31,488
кадмий оксиді (кадмийге қайта есептегенде)	0,111	0,142		0,031
марганец және оның қоспалары (марганец қос тотығына қайта есептегенде)	338,296	625,190	1,846	-288,740
мыс оксиді (мысқа қайта есептегенде)	621,708	11,702	667,543	-57,537
металдық никель	1,223	0,710		+0,513
сынап	0,318	0,001	0,327	-0,010
қорғасын және оның қосылыстары (қорғасынға қайта есептегенде тетраэтилқорғасыннан басқа)	2667,879	54,151	2631,584	-17,856
алты валентті хром (хром үш тотығына қайта есептегенде)	8,205	11,941	0,104	-3,84
азот қышқылы	11,637	21,516		-9,879
HCl молекуласы бойынша хлорлы сутек (тұзды қышқыл)	127,515	118,543	79,523	-70,551
H2SO4 молекуласы бойынша күкірт қышқылы	182,696	89,620	157,334	-64,258
мышьяк (органикалық емес қосылыстар)	1548,071	3,160	1635,995	-91,084
күйе	10773,549	13611,535	651,183	-3489,169
селен диоксиді	2,743	2,671	0,019	+0,053
күкірт көміртегі	88,123	118,804	43,432	-74,113
газ тәрізді фторлық қосылыстар (фторлы сутек, төрт фторлы кремний)	106,078	158,392	12,015	-64,329

Жалғасы

	Атмосфераны ластайтын заттардың шығарылуы	Ластайтын заттардың шығарылуына белгіленген нормативтер		Рұқсат етілген шығарылыммен салыстырғанда ластайтын заттардың шығарылымының азаюы (-), көбеюі (+)
		шекті рұқсатты шығарылым	уақытша келісілген шығарылым	
хлор	61,631	58,978	583,688	-581,035
тұйықгексан	0,174	0,331		-0,157
бензин	474,374	492,862	153,581	-172,069
ксилол	694,409	960,007	15,240	-280,838
стирол	6,763	13,270		-6,507
толуол	970,668	1168,515	192,868	-390,715
бенз(а)пирен	2,254	2,502		-0,248
нафталин	69,439	19,250	72,571	-22,382
дихлорэтан	625,005	800,049		-175,044
төрт хлорлы көміртек	6,663	6,697		-0,034
изопропилді спирт	26,161	48,269	3,985	-26,093
метилді спирт	114,097	135,136		-21,039
трикрезол	0,028	0,443		-0,415
фенол	73,970	25,136	10,593	+38,241
бутилацетат	112,227	164,389	1,388	-53,550
этилацетат	149,084	174,031	0,378	-25,325
акролеин	21,764	79,940	0,003	-58,179
формальдегид	141,416	190,121	7,363	-56,068
ацетон	258,041	187,596	18,627	+51,818
фталды ангидрид (булар, аэрозоль)	0,489	2,450		-1,961
капролактан	23,830	23,830		
сіркесу қышқылы	50,719	91,375	0,028	-40,684
метилмеркаптан	2,881	4,463		-1,582
Белокты витамин концентратының (БВК) тозаң белогы	2,502	2,502		
бензин (мұнайлы, көміртекке қайта есептегендегі аз күкіртті)	5840,582	7556,476	4,138	-1720,032
эпоксидті ұнтақ бояу	3,533	3,104		+0,429
минералды мұнай майлары (жіп иіретін машиналарға арналған және басқалар)	141,373	157,043	2,049	-17,719
жылдам өтетін пиролиздің жеңіл шайыр фракциялы фенолы	0,598	0,608		-0,01
салмақталған заттар	31052,163	18991,143	14486,069	-2425,049
тақта тасты күл	40,565	6,127		+34,438

	Атмосфераны ластайтын заттардың шығарылуы	Ластайтын заттардың шығарылуына белгіленген нормативтер		Рұқсат етілген шығарылыммен салыстырғанда ластайтын заттардың шығарылымының азаюы (-), көбеюі (+)
		шекті рұқсатты шығарылым	уақытша келісілген шығарылым	
мазут күлі (наванадийге қайта есептегенде)	3035,941	4125,822	7,026	-1096,907
қос тотықты кремний бар органикалық емес шаң, % > 70	72007,825	76360,001	1114,126	-5466,302
карбомидті құрғақ желімнің шаңы	0,054	0,067		-0,013
құрама жем шаңы	422,417	321,908		+100,509
цементті фосфорлы гипстен пайда болған органикалық емес гипсті тұтқыр шаң	253,848	422,176		-168,328
шыны пластика шаңы	2,628	4,548		-1,92
мақта шаңы	362,837	662,279		-299,442
цемент өндірісіндегі шаң (60% кальций оксиді бар)	83,698	303,633		-219,935
35-40% кальций тотығы бар көмір күлі	73491,557	39039,171	42943,371	-8490,985
сүрек шаңы	1240,370	1618,521	74,245	-452,396
өзгелері	751760,650	823638,085	85626,513	-157503,948

2007 жылы тұрақты көздерден шығатын ең көп таралған атмосфераны ластайтын заттардың шығарылуы

мың тонна

	Барлығы	соның ішінде:						
		қатты	газ тәрізді және сұйық барлығы	оның ішінде:				ұшпа органикалық қоспалар (ҰОҚ)
				күкіртті ангидрид	азот тотығы	көміртегі тотығы	көмірсутектер (ҰОҚ-сыз)	
Қазақстан Республикасы	2915,0	717,6	2197,4	1300,7	205,8	444,8	115,0	52,5
Ақмола	78,2	43,1	35,1	19,8	3,0	7,7	0,1	0,1
Ақтөбе	204,6	16,2	188,4	74,0	10,5	52,4	3,7	21,3
Алматы	62,4	21,9	40,5	22,7	7,4	7,6	0,4	0,4
Атырау	107,7	2,0	105,6	17,0	13,1	26,0	38,5	1,6
Шығыс Қазақстан	166,5	45,0	121,5	58,4	15,0	40,4	1,0	0,8
Жамбыл	21,2	9,5	11,7	4,3	2,7	1,9	0,3	1,5
Батыс Қазақстан	47,3	2,6	44,8	6,5	6,4	11,2	18,5	1,4
Қарағанды	1265,9	210,1	1055,8	804,2	36,8	209,8	0,8	0,5

Жалғасы

	Барлығы	соның ішінде:						
		қатты	газ тәрізді және сұйық-барлығы	оның ішінде:				ұшап органикалық қоспалар (ҰОҚ)
				күкіртті ангидрид	азот тотығы	көміртегі тотығы	көмірсутектер (ҰОҚ-сыз)	
Қостанай	115,6	53,7	61,9	32,6	7,0	14,7	1,1	0,1
Қызылорда	36,3	5,6	30,7	1,4	4,6	18,9	1,6	4,1
Маңғыстау	64,9	2,9	62,0	0,5	10,2	10,0	32,6	4,0
Павлодар	575,4	239,7	335,7	214,6	68,5	27,9	13,1	0,1
Солтүстік Қазақстан	69,3	39,6	29,7	18,3	4,3	5,7	0,4	0,4
Оңтүстік Қазақстан	39,9	6,3	33,6	8,3	2,3	4,7	2,2	15,5
Астана қаласы	44,7	16,3	28,4	14,0	10,0	3,6	0,3	0,1
Алматы қаласы	15,1	3,1	12,0	4,1	4,0	2,3	0,4	0,6

2007 жылы тұрақты көздерден шығатын ең көп таралған атмосфераны ластайтын заттектердің шығарылуы, жеке қалалар бойынша

мың тонна

	Барлығы	соның ішінде:						
		қатты	газ тәрізді және сұйық-барлығы	оның ішінде:				ұшап органикалық қоспалар (ҰОҚ)
				күкіртті ангидрид	азот тотығы	көміртегі тотығы	көмірсутектер (ҰОҚ-сыз)	
Көкшетау	10,1	3,9	6,2	3,2	0,4	2,2	0,0	0,1
Ақтөбе	178,2	11,2	167,0	63,5	8,7	44,6	2,9	21,2
Атырау	15,1	1,3	13,8	3,5	2,3	3,6	1,3	1,5
Талдықорған	5,8	2,0	3,8	1,6	0,4	1,5	0,0	0,0
Өскемен	70,3	5,6	64,7	41,6	5,6	14,8	0,7	0,4
Семей	33,4	14,0	19,4	4,6	4,0	10,5	0,1	0,0
Риддер	10,8	2,0	8,8	6,1	1,4	1,1	0,0	0,0
Зырянновск	4,2	1,5	2,7	0,7	0,4	1,4	0,0	0,0
Глубокое кенті	1,7	0,9	0,8	0,2	0,1	0,5	0,0	0,0
Тараз	13,3	5,8	7,5	3,5	2,3	0,5	0,2	0,1
Орал	2,9	0,9	2,0	0,0	0,4	1,2	0,2	0,1
Қарағанды	47,4	26,2	21,2	12,0	5,0	3,3	0,4	0,2
Теміртау	328,1	46,5	281,6	77,4	12,9	190,3	0,1	0,2
Жезқазған	127,4	34,8	92,6	84,9	4,2	3,1	0,2	0,0
Балқаш	620,7	21,7	599,0	593,1	3,2	1,5	0,0	0,0
Қызылорда	21,1	1,9	19,2	0,7	3,2	10,0	1,6	3,8
Қостанай	9,5	2,1	7,4	0,2	0,5	1,0	0,2	0,0
Арқалық	4,1	2,5	1,6	0,5	0,2	0,8	0,1	0,0

	Барлығы	соның ішінде:							
		қатты	газ тәрізді және сұйық-барлығы	оның ішінде:					ұшпа органикалық қоспалар (ҰОҚ)
				күкіртті ангидрид	азот тотығы	көміртегі тотығы	көмірсутектер (ҰОҚ-сыз)		
Рудный	72,6	31,3	41,3	29,6	5,1	5,8	0,6	0,0	
Ақтау	23,3	1,8	21,5	0,4	4,8	6,0	8,0	1,1	
Павлодар	154,4	52,1	102,3	63,0	16,6	6,6	13,0	0,0	
Ақсу	149,6	63,6	86,0	53,6	17,2	12,2	0,1	0,0	
Екібастұз	162,6	73,3	89,3	54,4	24,0	7,1	0,0	0,0	
Петропавл	41,0	20,0	21,0	14,0	3,5	2,2	0,3	0,3	
Шымкент	34,0	4,3	29,7	8,0	2,1	3,9	0,3	15,4	

2007 жылы тұрақты көздерден шығатын ең көп таралған атмосфераны ластайтын заттектердің шығарылуы, қызмет түрлері бойынша

мың тонна

	Барлығы	соның ішінде:							
		қатты	газ тәрізді және сұйық-барлығы	оның ішінде:					ұшпа органикалық қоспалар (ҰОҚ)
				күкіртті ангидрид	азот тотығы	көміртегі тотығы	көмірсутектер (ҰОҚ-сыз)		
Ауыл шаруашылығы, аңшылық және орман шаруашылығы	26,8	16,0	10,8	3,0	0,9	5,1	0,0	0,1	
кен өндіру өнеркәсібі отын-энергетикалық пайдалы қазбаларды өндіру	432,5	79,5	353,0	126,2	30,6	116,4	35,2	12,4	
көмір, лигнит және шымтезек өндіру	316,4	17,9	298,5	93,5	23,4	104,0	34,2	12,3	
шикі мұнай және табиғи газ өндіру, осы салалардағы қызмет көрсету	24,0	12,8	11,2	2,4	1,1	7,5	0,0	0,0	
уран және торий кендерін өндіру	292,1	5,1	287,0	91,0	22,3	34,1	34,1	12,3	
кен өндіру өнеркәсібі, отын-энергетикалық пайдалы қазбаларды өндіруден басқа	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	
металл кендерін өндіру	116,1	61,7	54,4	32,7	7,3	12,4	1,0	0,0	
	102,1	50,4	51,7	32,1	6,8	11,1	0,9	0,0	

Жалғасы

	Бар-лығы	соның ішінде:						
		қатты	газ тәрізді және сұйық, барлығы	оның ішінде:				ұшпа органикалық қоспалар (ҰОҚ)
				кү-кіртті анги-рид	азот тоты-ғы	көмір-тегі тотығы	көмірсу-тектер (ҰОҚ-сыз)	
кен өндіру өнеркәсібінің өзге салалары	14,0	11,2	2,8	0,5	0,4	1,3	0,1	0,0
өңдеу өнеркәсібі	1338,6	169,1	1169,5	845,5	39,4	247,0	14,4	15,4
тамақ өнімдерін өндіру, сусындар мен темекіні қоса тоқыма және тігін өнеркәсібі	15,5	5,0	10,5	2,8	1,4	5,3	0,0	0,5
сүрек өңдеу және ағаштан жасалған бұйымдар өндіру	1,0	0,6	0,4	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0
целлюлоза-қағаз өнеркәсібі; баспа ісі	0,6	0,3	0,3	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
кокс, мұнай өнімдері және ядролық материалдарды өндіру	0,7	0,1	0,6	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
химия өнеркәсібі	48,7	0,7	48,0	15,3	2,3	2,3	13,0	13,7
резеңке және пластмасса бұйымдарын өндіру	13,9	7,3	6,6	1,8	0,4	3,2	0,0	0,1
металға жатпайтын өзге де минералдық өнімдерді өндіру	1,2	0,2	1,0	0,1	0,1	0,5	0,0	0,1
металлургия өнеркәсібі және дайын металл бұйымдарын өндіру	47,3	24,3	23,0	5,4	5,0	12,0	0,2	0,0
машина және құрал-жабдықтар өндірісі	1196,4	127,0	1069,4	818,0	29,3	218,3	0,9	0,4
электр құрал-жабдықтарын және электронды және оптикалық құрал-жабдықтарды өндіру	4,6	1,2	3,4	0,7	0,3	2,0	0,1	0,1
көлік құралдарын және құрал-жабдықтарды өндіру	1,8	0,2	1,6	0,3	0,0	0,2	0,0	0,3
өнеркәсіптің өзге де салалары	5,7	2,0	3,7	1,0	0,4	2,0	0,0	0,1
электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлу	1,2	0,4	0,8	0,1	0,1	0,5	0,0	0,0
құрылыс	848,4	375,4	473,0	306,8	114,8	35,5	1,4	1,3
	15,7	8,0	7,7	1,5	0,8	3,2	0,7	0,3

	Барлығы	соның ішінде:							
		қатты	газ тәрізді және сұйық барлығы	оның ішінде:					ұшпа органикалық қоспалар (ҰОҚ)
				күкіртті ангидрид	азот тотығы	көміртегі тотығы	көмірсутектер (ҰОҚ-сыз)		
сауда; көліктерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке басқа пайдаланатын заттарды жөндеу	8,8	2,2	6,6	0,3	0,2	1,0	3,3	1,3	
қонақ үйлер мен мейрамханалар	0,6	0,2	0,4	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	
көлік және байланыс қаржы қызметі	130,2	9,2	121,0	2,1	12,9	11,7	58,7	20,7	
жылжымайтын мүлікпен операциялар, жалға беру және тұтынушыларға қызмет көрсету	23,8	7,8	16,0	3,7	2,8	5,8	1,0	0,9	
мемлекеттік басқару білім беру	34,4	18,4	16,0	3,8	1,3	7,6	0,0	0,0	
денсаулық сақтау және әлеуметтік қызмет көрсету	32,2	19,8	12,4	3,9	1,0	6,7	0,1	0,1	
коммуналдық, әлеуметтік және дербес қызмет көрсету	14,0	8,0	6,0	2,1	0,6	2,8	0,0	0,0	
	9,0	4,0	5,0	1,6	0,4	1,6	0,1	0,1	

2007 жылы тұрақты көздерден шығатын атмосфераны ластайтын заттарды ұстау және кәдеге жарату

	Ұсталған және зиянсыздандырылған ластағыш заттар		Кәдеге жаратылған ластағыш заттар	
	нақты, мың тонна	тұрақты көздерден шығатын ластағыш заттардың жалпы көлемінен пайызбен	нақты, мың тонна	ұсталған және зиянсыздандырылған ластағыш заттардың жалпы көлемінен пайызбен
Қазақстан Республикасы	23802,4	89,1	5316,3	22,3
Ақмола	452,3	85,2	11,1	2,4
Ақтөбе	84,5	29,2	48,7	57,7
Алматы	679,0	91,6	26,6	3,9
Атырау	9,0	7,7	0,6	6,5
Шығыс Қазақстан	1385,3	89,3	1090,3	78,7
Жамбыл	200,0	90,4	9,4	4,7
Батыс Қазақстан	12,3	20,7	12,2	99,0
Қарағанды	5659,3	81,7	606,1	10,7
Қостанай	1215,1	91,3	520,6	42,8

Жалғасы

	Ұсталған және зиянсыздандырылған ластағыш заттектер		Кәдеге жаратылған ластағыш заттектер	
	нақты, мың тонна	тұрақты көздерден шығатын ласта- ғыш заттектердің жалпы көлемінен пайызбен	нақты, мың тонна	ұсталған және зиян- сыздандырылған ластағыш заттектер- дің жалпы көлемі- нен пайызбен
Қызылорда	0,4	1,2	0,4	100
Маңғыстау	0,1	0,2	0,1	96,9
Павлодар	12323,6	95,5	2829,3	23,0
Солтүстік Қазақстан	703,4	91,0	3,1	0,4
Оңтүстік Қазақстан	143,2	78,2	138,8	96,9
Астана қаласы	815,3	94,8	7,5	0,9
Алматы қаласы	119,6	88,8	11,5	9,5

**2007 жылы жеке қалаларда тұрақты көздерден шығатын атмосфераны
ластайтын заттектерді ұстау және кәдеге жарату**

	Ұсталған және зиянсыздандырылған ластағыш заттектер		Кәдеге жаратылған ластағыш заттектер	
	нақты, мың тонна	тұрақты көздерден шығатын ластағыш заттектердің жалпы көлемінен пайыз- бен	нақты, мың тонна	ұсталған және зиян- сыздандырылған ластағыш заттек- тердің жалпы көле- мінен пайызбен
Ақтөбе	82,3	31,6	48,7	52,9
Атырау	9,0	37,4	0,6	6,5
Арқалық	0,2	5,6	0,2	100
Ақтау	0,1	0,5	0,1	96,5
Ақсу	3798,6	96,2	353,0	9,3
Балқаш	728,6	54,0	246,8	33,9
Глубокое кенті	1,3	42,4	0,0	0,4
Жезқазған	731,5	85,2	-	-
Зырянск	19,2	82,2	0,0	0,0
Көкшетау	96,9	90,6	6,3	6,5
Қарағанды	894,0	95,0	8,7	1,0
Қостанай	3,5	26,9	3,2	93,2
Қызылорда	0,4	2,0	0,4	100
Павлодар	4645,3	96,8	2471,3	53,2
Петропавл	692,4	94,4	1,0	0,1
Рудный	1051,1	93,5	444,6	42,3
Риддер	297,3	96,5	247,2	83,1
Семей	187,0	84,8	141,1	75,5
Талдықорған	13,0	69,2	13,0	99,2
Тараз	195,2	93,6	5,2	2,6
Теміртау	1610,6	83,1	204,0	12,7
Орал	2,5	47,0	2,4	95,1

	Ұсталған және зиянсыздандырылған ластағыш заттектер		Көдеге жаратылған ластағыш заттектер	
	нақты, мың тонна	тұрақты көздерден шығатын ластағыш заттектердің жалпы көлемінен пайызбен	нақты, мың тонна	ұсталған және зиянсыздандырылған ластағыш заттектердің жалпы көлемінен пайызбен
Өскемен	546,0	88,6	376,6	69,0
Шымкент	132,3	79,5	129,5	97,9
Екібастұз	2398,3	93,6	3,8	0,0

2007 жылы қызмет түрі бойынша тұрақты көздерден шығатын атмосфераны ластайтын заттектерді ұстау және көдеге жарату

	Ұсталған және зиянсыздандырылған ластағыш заттектер		Көдеге жаратылған ластағыш заттектер	
	нақты, мың тонна	тұрақты көздерден шығатын ластағыш заттектердің жалпы көлемінен пайызбен	нақты, мың тонна	ұсталған және зиянсыздандырылған ластағыш заттектердің жалпы көлемінен пайызбен
ауыл шаруашылығы, аңшылық және орман шаруашылығы	5,5	17,0	3,0	53,2
кен өндіру өнеркәсібі	1283,0	74,8	554,3	43,2
отын-энергетикалық пайдалы қазбаларды өндіру	26,6	7,8	12,6	47,4
көмір, лигнит және шымтезек өндіру	26,6	52,6	12,6	47,4
уран және торий кендерін өндіру	0,0	4,7	0,0	100
кен өндіру өнеркәсібі, отын-энергетикалық пайдалы қазбаларды өндіруден басқа	1256,3	91,5	541,6	43,1
метал кендерін өндіру	1089,9	91,4	471,0	43,2
кен өндіру өнеркәсібінің өзге салалары	166,4	92,2	70,7	42,5
өңдеу өнеркәсібі	8756,3	86,7	4690,0	53,5
тамақ өнімдерін өндіру, су-сындар мен темекіні қоса	35,1	69,4	25,3	72,0
тоқыма және тігін өнеркәсібі	2,2	67,2	2,1	94,4
сүрек өңдеу және ағаштан жасалған бұйымдар өндіру	0,8	59,6	0,5	61,6
кокс, мұнай өнімдері және ядролық материалдарды өндіру	23,2	32,3	3,0	12,9
химия өнеркәсібі	249,9	94,7	50,4	20,2

Жалғасы

	Ұсталған және зиянсыздандырылған ластағыш заттектер		Көдеге жаратылған ластағыш заттектер	
	нақты, мың тонна	тұрақты көздерден шығатын ластағыш заттектердің жалпы көлемінен пайызбен	нақты, мың тонна	ұсталған және зиянсыздандырылған ластағыш заттектердің жалпы көлемінен пайызбен
резеңке және пласт масса бұйымдарын өндіру	0,3	22,2	0,3	94,0
металға жатпайтын өзге де минералдық өнімдерді өндіру	723,9	93,9	712,5	98,4
металлургия өнеркәсібі және дайын металл бұйымдарын өндіру	7707,4	86,6	3891,3	50,5
машина және құрал-жабдық өндіру	3,7	44,3	0,5	15,1
электр құрал-жабдықтар және электронды және оптикалық құрал-жабдықтар өндіру	0,6	25,6	0,3	44,6
көлік құралдарын және жабдықтарды өндіру	3,4	37,4	0,8	24,9
өнеркәсіптің өзге де салалары	5,7	82,3	3,0	50,9
электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлу	13700,3	94,2	46,7	0,3
құрылыс	23,6	60,1	9,2	39,0
сауда; көліктерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке басқа пайдаланатын заттарды жөндеу	6,3	41,8	5,0	79,5
көлік және байланыс жылжымайтын мүлікпен операциялар, жалға беру және тұтынушыларға қызмет көрсету	17,9	12,1	5,3	29,7
мемлекеттік басқару	3,3	8,7	0,2	5,3
білім беру	1,2	3,7	0,6	47,9
денсаулық сақтау және әлеуметтік қызмет көрсету	0,9	6,0	0,3	29,8
коммуналдық, әлеуметтік және дербес қызмет көрсету	0,7	7,1	0,0	8,1

Атмосфералық ауа бойынша бақылау қызметінің негізгі көрсеткіштері

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Апаттық шығарындылар және жөне ластағыш заттарды шығару, барлығы, оқиғалар	7	12	6	37	32	39	35
Залал сомасы, мың теңге	15363,8	1524,2	286,7	603925,6	267179,4	653699,9	7 976 658,08
Табиғатты қорғау заңнамасын бұзғаны үшін кәсіпорындардың, цехтардың, агрегаттардың, объектілердің өндірістік қызметін тоқтату	24	43	44	27	59	117	98
Табиғатты қорғау заңнамасын бұзғаны үшін прокуратураға берілген істер	44	47	23	4	7	22	11
Қылмыстық жауапкершілікке нақты тартылғаны (бұрын қаралған істерді қоса), адамдар	-	18	7	-	-	-	-
Табиғатты қорғау заңнамасын бұзғаны үшін өндірілген айыппұлдар, мың теңге	25370,1	28209,9	30307,9	46069,1	49217,4	275960,6	384954,7
Табиғатты қорғау заңнамасын бұзғаны үшін шағым, мың теңге	90096,4	274520,8	489042,9	1345012,4	3041275,2	2884781,8	3995692,7

Көлік құралдарының қолда бары

	Автомобильдер саны, мың бірлік	соның ішінде:				1000 тұрғынға шаққандағы автомобильдер саны
		жүк көлігі	автобустар	жеңіл көлік	арнаулы көлік	
2001	1349,5	204,5	50,2	1057,8	37,0	91
2002	1365,1	214,2	51,4	1062,6	36,9	92
2003	1471,5	223,1	61,4	1148,7	38,3	98
2004	1532,3	224,9	62,9	1204,1	40,4	102

Жалғасы

	Автомобильдер саны, мың бірлік	соның ішінде:				1000 тұрғынға шаққандағы автомобильдер саны
		жүк көлігі	автобустар	жеңіл көлік	арнаулы көлік	
2005	1752,6	281,5	65,7	1405,3	-	116
2006	2131,9	311,8	75,0	1745,1	-	139
2007	2625,7	359,2	83,4	2183,1	-	170

2007 жылы көлік құралдарының қолда бары

	Автомобильдер саны, мың бірлік	соның ішінде:				1000 тұрғынға шаққандағы автомобильдер саны
		жүк көлігі	автобустар	жеңіл көлік	арнаулы	
Қазақстан Республикасы	2625697	359194	83372	2183131	-	170
Ақмола	111738	29181	4469	78088	-	149
Ақтөбе	133521	18098	3804	111619	-	191
Алматы	209877	37516	5208	167153	-	129
Атырау	58259	12716	5667	39876	-	120
Шығыс Қазақстан	188235	26350	5479	156406	-	132
Жамбыл	100045	11126	4048	84871	-	99
Батыс Қазақстан	95393	13965	4188	77240	-	155
Қарағанды	198307	23119	6022	169166	-	148
Қостанай	150495	26898	3592	120005	-	168
Қызылорда	75751	16412	4148	55191	-	120
Маңғыстау	94013	16078	3928	74007	-	236
Павлодар	141895	22555	4525	114815	-	190
Солтүстік Қазақстан	92241	14999	2111	75131	-	140
Оңтүстік Қазақстан	328352	36614	12895	278843	-	142
Астана қаласы	151809	17611	3712	130486	-	258
Алматы қаласы	495766	35956	9576	450234	-	380

4.5 ӨНДІРІСТІҢ УЫТТЫ ҚАЛДЫҚТАРЫ

Өндірістің уытты қалдықтарының пайда болуы, пайдаланылуы және зиянсыздандырылуы

млн. тонна

Жылдар	Уытты қалдықтардың пайда болуы	Кәсіпорындарда уытты қалдықтарды пайдалану	Уытты қалдықтарды зиянсыздандыру
2001	130,0	23,7	1,6
2002	137,1	34,8	0,1
2003	141,9	29,1	3,7
2004	146,1	24,6	5,7

Жалғасы

Жылдар	Уытты қалдықтардың пайда болуы	Кәсіпорындарда уытты қалдықтарды пайдалану	Уытты қалдықтарды зиянсыздандыру
2005	228,2	13,8	5,1
2006	264,0	42,2	6,5
2007	281,8	24,9	31,3

2007 жылы ең көп таралған өндірістің уытты қалдықтарының пайда болуы, пайдаланылуы мен зиянсыздандырылуы

тонна

	Уытты қалдықтардың пайда болуы	Кәсіпорындарда уытты қалдықтарды пайдалану	Уытты қалдықтарды зиянсыздандыру
Барлығы	281768754,7	24898463,0	31268939,8
оның ішінде қалдықтардың құрамында:			
мұнай өнімдері	86,0	9715,9	11997,5
мышьяк	5411,9	-	-
мұнай шламы	20366,4	45,8	6320,8
қорғасын	11290352,8	3918628,0	44,3
асбест	3391479,7	166438,1	-
фтор	53,2	854,5	-
фосфор	18259,5	2515,8	-

2007 жылы өндірістің уытты қалдықтарының пайда болуы, пайдаланылуы мен зиянсыздандырылуы

	Уытты қалдықтардың пайда болуы, тонна	Кәсіпорындарда уытты қалдықтарды пайдалану	Уытты қалдықтарды зиянсыздандыру
Қазақстан Республикасы	281768754,7	24898463,0	31268939,8
Ақмола	21226451,9	704054,9	-
Ақтөбе	16445758,4	377678,7	13558234,0
Алматы	339903,0	30600,0	-
Атырау	469173,3	-	10336,8
Шығыс Қазақстан	44313398,9	6039171,0	17658753,3
Жамбыл	40791,7	1005,2	-
Батыс Қазақстан	320500,7	262178,9	13558,3
Қарағанды	48956357,3	13904482,5	1279,5
Қостанай	134437959,3	2494248,5	62,5
Қызылорда	26882,5	14068,4	5184,3
Маңғыстау	283497,6	55040,8	12519,3
Павлодар	13166730,5	928200,3	2,4
Солтүстік Қазақстан	862104,0	2356,2	9000,4
Оңтүстік Қазақстан	60144,6	85186,0	-
Астана қаласы	818524,9	-	3,7
Алматы қаласы	576,1	191,6	5,3

**2007 жылы кәсіпорындардың экономикалық қызмет түрлері бойынша
өндірістің уытты қалдықтарының пайда болуы, пайдаланылуы мен
зиянсыздандырылуы**

	Уытты қалдықтардың пайда болуы, тонна	Кәсіпорындарда уытты қалдықтарды пайдалану	Уытты қалдықтарды зиянсыздандыру
ауыл шаруашылығы, аңшылық және орман шаруашылығы	78381,3	7240,3	5262,5
кен өндіру өнеркәсібі	199317371,1	18223175,1	27576334,8
отын-энергетикалық пайдалы қазбаларды өндіру	29268230,9	10343458,8	17753141,1
кен өндіру өнеркәсібі, отын-энергетикалық пайдалы қазбаларды өндіруден басқа	170049140,2	7879716,3	9823193,7
өңдеу өнеркәсібі	70917664,1	6498870,0	3675298,0
тамақ өнімдерін өндіру, су-сындар мен темекіні қоса	9203,5	267,4	103,1
тоқыма және тігін өнеркәсібі	741,6	389,4	-
тері, тері бұйымдары және аяқ-киім өндіру	999,8	-	-
сүрек өңдеу және ағаштан жасалған бұйымдар өндіру	1191,1	14,7	61,5
целлюлоза -қағаз өнеркәсібі; баспа ісі	985,0	23,9	9,0
кокс, мұнай өнімдері және ядролық материалдарды өндіру	255670,8	2343,1	32,9
химия өнеркәсібі	568444,9	232129,5	0,6
резеңке және пластмасса бұйымдарын өндіру	813,0	3,4	0,4
металға жатпайтын өзге де минералдық өнімдерді өндіру	156143,0	264244,6	746,6
металлургия өнеркәсібі және дайын металл бұйымдарын өндіру	69850298,0	5989757,4	3674185,8
машина және құрал-жабдық өндіру	27008,9	9613,9	72,5
электр құрал-жабдықтар және электронды және оптикалық құрал-жабдықтар өндіру	667,7	15,0	-
көлік құралдарын және құрал жабдықтарды өндіру	4848,7	67,7	7,8
өнеркәсіптің өзге де салалары	40648,1	-	77,8
Электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлу	10508904,6	2662,2	1199,5
Құрылыс	46185,8	553,3	458,6
Сауда; көліктерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке басқа пайдаланатын заттарды жөндеу	5604,2	1730,7	298,5
Қонақ үйлер мен мейрамханалар	2015,1	-	-

Жалғасы

	Уытты қалдықтардың пайда болуы, тонна	Кәсіпорындарда уытты қалдықтарды пайдалану	Уытты қалдықтарды зиянсыздандыру
Көлік және байланыс	36557,0	2527,1	731,5
Жылжымайтын мүлікпен операциялар, жалға беру және тұтынушыларға қызмет көрсету	799339,3	143336,6	6433,7
Мемлекеттік басқару	15556,1	211,8	331,1
Білім	30157,8	215,7	2348,0
Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызмет көрсету	7001,6	139,2	56,0
Коммуналдық, әлеуметтік және дербес қызмет көрсету	4009,0	17801,0	179,0

Кәсіпорындарда өндірістің уытты қалдықтарының бары

(жыл аяғына, мың тонна)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	3541675,8	3583728,1	3576009,3	4248885,3	5915655,3	6118701,5	6280783,7
Ақмола	20720,6	21060,1	27610,8	21584,7	21818,4	25319,9	52195,1
Ақтөбе	147439,8	165071,0	190218,4	198075,9	221540,5	228645,7	231184,0
Алматы	54186,9	55353,2	55873,6	56919,5	57959,4	58967,3	362,5
Атырау	26,4	102,5	145,4	167,5	219,9	257,2	644,3
Шығыс Қазақстан	1443357,6	1460199,7	1356397,9	1374843,7	1393811,0	1400458,7	1421656,1
Жамбыл	1197,2	1207,8	1220,7	1319,0	1378,1	1417,9	1453,3
Батыс Қазақстан	104,0	121,0	136,6	99,2	105,5	124,8	162,4
Қарағанды	937284,9	976288,7	1013820,2	1076398,6	1122101,1	1175422,7	1210891,9
Қостанай	493067,9	578111,1	596596,6	1173211,1	2738076,5	2864989,0	2996932,3
Қызылорда	0,0	0,0	0,0	0,0	3,6	13,6	21,2
Маңғыстау	824,0	890,1	1061,1	1148,6	1214,2	1349,8	1190,2
Павлодар	257749,9	265381,4	271633,0	282679,0	293494,1	304908,0	316971,7
Солтүстік Қазақстан	33510,0	34088,9	34682,5	35350,1	36036,7	24866,6	25594,9
Оңтүстік Қазақстан	138403,5	11352,2	11364,3	11411,3	11473,7	14794,3	5688,4
Астана қаласы	12278,2	12895,5	13537,1	13891,6	14534,6	15187,4	15835,4
Алматы қаласы	1524,9	1604,9	1710,9	1785,5	1888,0	1978,6	0,0

4.6 ӨНДІРІСТІК ЖӘНЕ ТҰРМЫСТЫҚ ҚАЛДЫҚТАР

“Қайталама шикізатты өңдеу” экономикалық қызмет түрлері кәсіпорындарының өнеркәсіп өндірісінің көлемі

	мың теңге						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	6549944	3834510	3940259	10553320	10614592	22600927	31426003
Ақмола	268530	179798	118833	323413	139679	451020	541974
Ақтөбе	285358	271434	430951	526660	415923	884048	1240299
Алматы	511756	47299	121233	715578	353538	386934	706350
Атырау	-	3950	3240	-	-	-	-
Шығыс Қазақстан	417272	384759	288353	789518	1058051	1487263	2164092
Жамбыл	175882	96443	83272	567936	383506	931068	1140828
Батыс Қазақстан	101358	45640	62965	98595	454107	694108	1237847
Қарағанды	225580	260228	640395	1220363	1473900	1976696	1440804
Қостанай	383517	416957	415161	659819	505337	1139826	1841018
Маңғыстау	646	7558	6939	15340	50792	72245	119489
Павлодар	544320	718406	1143642	960481	822837	6520849	12110910
Солтүстік Қазақстан	72491	40392	41740	331904	416343	1003434	918835
Оңтүстік Қазақстан	125526	75143	44547	249798	371152	585114	745644
Астана қаласы	499555	186318	222173	460269	366525	763978	1361180
Алматы қаласы	2938153	1100185	316815	3633646	3802902	5704344	5856733

Кәсіпорындарға қоқысты жою бойынша көрсетілетін қызметтер көлемі

	млн. теңге							
	Қызмет көлемі, барлығы	2002			Қызмет көлемі, барлығы	2003		
		бюджеттің	кәсіпорының	халықтың		бюджеттің	кәсіпорының	халықтың
Қазақстан Республикасы	3016,1	1166,1	1113,6	815,7	3311,9	1182,8	1272,1	949,2
Ақмола	30,7	1,2	10,6	21,6	37,4	-	16	21,4
Ақтөбе	63,7	12,4	33,2	18,1	47,9	18,9	15,4	13,6
Алматы	107,2	37,2	51,3	19,6	279,9	72,5	177,7	31,1
Атырау	212,3	152,5	41,5	20,8	230,2	135	65,9	29,3
Шығыс Қазақстан	301,3	71,6	158,5	80,9	396,8	78,5	234	87,9
Жамбыл	58,5	23,8	9,5	26,9	102,4	51,5	23,6	27,4

Жалғасы

	2002				2003			
	Қызмет көлемі, барлығы	соның ішінде қаражаттар есебінен:			Қызмет көлемі, барлығы	соның ішінде қаражаттар есебінен:		
		бюджеттің	кәсіпорынның	халықтың		бюджеттің	кәсіпорынның	халықтың
Батыс Қазақстан	360,4	231,6	104,9	27,6	289,9	165,5	96,2	32,8
Қарағанды	187	23,5	121,6	46,1	67	14,2	22,8	33,6
Қостанай	202,9	91,6	31,2	91,7	179,2	52,7	36,7	101,1
Қызылорда	28,8		19,2	11,1	48,4	1	34,6	14,9
Маңғыстау	135,9	24,5	108,4	3,3	165,5	83,6	79,8	2,3
Павлодар	164	8,9	55,1	100,9	98	0,8	36,5	65,5
Солтүстік Қазақстан	127,8	29,7	44,8	60,8	145,2	56,6	33,2	64,2
Оңтүстік Қазақстан	162,5	114,6	6,8	46,7	179,6	110,4	20,5	55,4
Астана қаласы	204,5	4	153,1	52,8	219,8	-	149,1	82
Алматы қаласы	668,6	338,9	163,8	186,9	824,6	341,6	230	286,8

жалғасы

	2004				2005			
	Қызмет көлемі, барлығы	соның ішінде қаражаттар есебінен:			Қызмет көлемі, барлығы	соның ішінде қаражаттар есебінен:		
		бюджеттің	кәсіпорынның	халықтың		бюджеттің	кәсіпорынның	халықтың
Қазақстан Республикасы	1593,6	192,3	1110,1	323,6	2038,4	154,6	1323,9	559,9
Ақмола	4,0	0,0	4,0	0,0	5,4		5,4	
Ақтөбе	56,8	4,6	32,9	19,3	221,5	8,6	162,4	50,5
Алматы	151,4	29,8	104,6	17,3	186,6	78,9	70,0	37,7
Атырау	253,2	126,7	76,1	57,1	79,4	22,5	48,1	8,8
Шығыс Қазақстан	39,3	0,0	39,3	0,0	22,3	-	22,3	-
Жамбыл	7,9	0,0	0,0	7,9	24,9	7,5	10,7	6,7
Батыс Қазақстан	-	-	-	-	-	-	-	-
Қарағанды	127,3	0,3	50,6	87,0	93,2	-	38,8	54,4
Қостанай	162,9	1,9	159,4	1,7	154,5	-	154,5	-
Қызылорда	-	-	-	-	-	-	-	-
Маңғыстау	-	-	-	-	-	-	-	-
Павлодар	-	-	-	-	-	-	-	-
Солтүстік Қазақстан	122,3	7,5	55,4	68,3	66,5	3,6	33,9	29,0
Оңтүстік Қазақстан	32,3	21,6	7,3	3,4	64,3	33,5	27,5	3,3

Жалғасы

	2004				2005			
	Қызмет көлемі, барлығы	соның ішінде қаражаттар есебінен:			Қызмет көлемі, барлығы	соның ішінде қаражаттар есебінен:		
		бюджеттің	кәсіпорынның	халықтың		бюджеттің	кәсіпорынның	халықтың
Астана қаласы	4,3	0,0	4,3	0,0	33,8	-	33,8	
Алматы қаласы	631,9	0,0	576,3	61,6	1086,0	-	716,6	369,4

жалғасы

	2006				2007			
	Қызмет көлемі, барлығы	соның ішінде қаражаттар есебінен:			Қызмет көлемі, барлығы	соның ішінде қаражаттар есебінен:		
		бюджеттің	кәсіпорынның	халықтың		бюджеттің	кәсіпорынның	халықтың
Қазақстан Республикасы	2368,6	170,5	2022,1	176,0	4332,3	259,8	3894,8	177,7
Ақмола	0,0	-	0,0	-	20,1	0,0	20,1	0,0
Ақтөбе	645,1	35,4	567,1	42,6	967,4	19,0	892,6	55,8
Алматы	225,4	75,4	103,6	46,4	214,7	119,7	61,9	33,1
Атырау	239,3	24,1	201,4	13,8	842,4	25,3	801,7	15,5
Шығыс Қазақстан	30,0	0,9	29,1	-	18,5	0,0	18,5	0,0
Жамбыл	13,7	-	12,9	0,8	15,6	0,0	14,0	1,6
Батыс Қазақстан	-	-	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Қарағанды	18,5	-	17,7	0,8	5,1	0,0	5,1	0,0
Қостанай	188,5	-	188,5	-	255,5	0,0	255,5	0,0
Қызылорда	35,9	-	32,6	3,3	37,8	0,0	37,8	0,0
Маңғыстау	50,8	-	17,9	32,9	164,2	0,0	125,9	38,3
Павлодар	-	-	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Солтүстік Қазақстан	52,8	-	39,3	13,5	56,9	0,0	44,6	12,3
Оңтүстік Қазақстан	73,6	34,7	33,6	5,3	115,5	95,9	17,2	2,4
Астана қаласы	8,3	-	8,3	-	0,4	0,0	0,4	0,0
Алматы қаласы	786,7	-	770,1	16,6	1618,4	0,0	1599,7	18,7

4.7. ОРМАН РЕСУРСТАРЫ

Орман қорының негізгі көрсеткіштері*

	жыл басына						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Орман алаңы (уақытша пайдалануға берілген ормандарды қоса), млн.га	26,5	26,7	26,1	26,2	26,2	26,2	27,7
Орманды алқап, млн.га	11,4	11,7	11,7	12,4	12,4	12,3	12,3
Тамырдағы сүректің жалпы босалқы қоры млн.т.м.	366,1	373,6	373,6	375,6	376,7	376,7	376,7
Аумақтың орман-тоғайлылығы, %-бен	4,2	4,3	4,3	4,6	4,5	4,5	4,5

* Мұнда және одан әрі ҚР Ауыл шаруашылығы министрлігі Орман және аңшылық шаруашылығы комитетінің деректері бойынша.

Орман қоры

	2008 жылдың 1 қаңтарына			
	Орман қорының жалпы ауданы, млн, га	Орманды жерлер, млн.га	Тамырдағы сүректің жалпы босалқы қоры* млн.т.м.	Орман-тоғайлылығы, %-бен
Қазақстан Республикасы	27,7	12,3	376,7	4,5
Ақмола	0,9	0,4	42,9	2,7
Ақтөбе	0,9	0,1	1,1	0,2
Алматы	4,9	1,8	38,5	8,0
Атырау	0,1	0,01	0,4	0,1
Шығыс Қазақстан	3,6	1,8	167,1	6,4
Жамбыл	4,2	2,3	3,6	15,3
Батыс Қазақстан	0,2	0,1	8,1	0,7
Қарағанды	0,3	0,1	4,5	0,3
Қостанай	0,6	0,2	18,5	1,2
Қызылорда	6,6	3,1	6,0	13,6
Маңғыстау	0,5	0,1	0,04	0,7
Павлодар	0,5	0,3	26,8	2,0
Солтүстік Қазақстан	0,7	0,5	55,1	5,5
Оңтүстік Қазақстан	3,4	1,6	3,2	13,7

* Сүректің жалпы босалқы қоры 01.07.2003 жылға берілген.

2003 жылы мемлекеттік орман қорының орманды құрайтын негізгі түрлеріне алаңдардың бөлінуі

	Ауданы, мың га	оның ішінде негізгі түрлері бойынша				сексеуілдер
		қылқан жапырақты	қатты жапырақты	жұмсақ жапырақты		
		мың гектар				
Қазақстан Республикасы	9260,7	1650,8	100,3	1372,6	6136,9	
Ақмола	351,1	190,2	6,3	154,6	0,0	
Ақтөбе	29,6	0,5	21,6	4,8	2,7	
Алматы	1348,3	169,4	5,8	37,6	1135,5	
Атырау	7,0	0,0	0,3	6,7	0,0	
Шығыс Қазақстан	1395,0	974,3	3,8	417,0	0,0	
Жамбыл	1168,2	4,9	6,9	0,7	1155,7	
Батыс Қазақстан	80,7	0,6	26,3	53,8	0,0	
Қарағанды	54,0	25,4	7,6	21,0	0,0	
Қостанай	195,5	68,9	3,2	123,3	0,1	
Қызылорда	2683,0	0,0	0,8	0,4	2681,8	
Маңғыстау	20,0	0,0	0,0	0,0	20,0	
Павлодар	253,8	166,4	13,0	74,3	0,0	
Солтүстік Қазақстан	522,8	42,1	3,4	477,3	0,0	
Оңтүстік Қазақстан	1151,7	8,0	1,4	1,1	1141,2	

Орманды қалпына келтіру

	Орманды қалпына келтіру		Орманды қалпына келтіру жұмыстары жүргізілген жалпы алаңдағы ағаш егу және отырғызу үлесі, пайызбен
	барлығы	соның ішінде ағаш отырғызу және егу	
		мың гектар	
2001	10,0	6,7	67,0
2002	15,1	10,9	72,2
2003	18,9	15,2	80,4
2004	22,4	20,8	92,8
2005	30,9	24,9	80,5
2006	36,9	30,7	83,2
2007	40,9	31,8	77,7

Мемлекеттік маңызы бар ормандарды қалпына келтіру

	мың га						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	10,0	15,1	18,9	22,4	30,9	36,9	40,9
Ақмола	0,8	1,1	1,4	1,1	1,1	0,9	2,3
Ақтөбе	0,2		0,0	0,4	0,4	0,4	0,5
Алматы	0,8	2,6	0,7	0,7	2,4	3,1	3,3

	<i>Жалғасы</i>						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Атырау	0,3	0,0	0,0	0,3	0,2	0,3	0,2
Шығыс Қазақстан	1,1	1,0	0,0	0,6	2,0	2,3	3,2
Жамбыл	1,0	2,1	4,2	4,2	5,7	6,7	7,8
Батыс Қазақстан	0,2	0,2	-	0,1	0,1	0,1	0,5
Қарағанды	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1
Қостанай	0,4	0,3	0,7	0,5	1,0	0,9	1,5
Қызылорда	0,0	0,2	0,0	3,2	3,6	3,8	4,1
Маңғыстау	0,1	-	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
Павлодар	-	-	0,8	0,8	1,2	1,2	2,4
Солтүстік Қазақстан	0,7	0,5	0,4	0,4	0,6	0,7	1,2
Оңтүстік Қазақстан	2,8	2,4	2,0	2,0	7,1	11,0	8,6
Астана қаласы	0,7	2,5	4,5	4,7	5,1	5,0	5,0

**Жыралы, құмды, сай жерлерде және басқа қолайсыз жерлерде
екпе ағаштарын салу**

	мың га						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	0,7	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,35
Ақмола	-	-	-	0,0	-	-	0,0
Ақтөбе	0,3	-	-	-	0,1	0,1	-
Алматы	-	-	-	-	-	-	-
Атырау	-	-	-	-	-	-	-
Шығыс Қазақстан	-	-	-	-	-	-	-
Жамбыл	-	-	-	0,0	-	-	0,0
Батыс Қазақстан	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,35
Қарағанды	-	-	-	-	-	-	-
Қостанай	-	-	-	-	-	-	-
Қызылорда	0,0		0,0	-	-	-	-
Маңғыстау				-	-	-	-
Павлодар	-	-	-	-	-	-	-
Солтүстік Қазақстан	-	-	-	-	-	-	-
Оңтүстік Қазақстан	-	-	-	-	-	-	-

**Жас екпе ағаштарды құнды (жоғары өнімді) екпе ағаштар
санатына қосу**

	мың га						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Қазақстан Республикасы	20,3	9,2	7,1	7,3	8,7	4,9	21,18
Ақмола	0,5	0,7	0,7	0,9	1,4	1,6	2,4
Ақтөбе	-	-	-	-	-	1,9	-
Алматы	0,0	2,2	1,7	2,0	2,2	0,3	0,5

Жалғасы

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Атырау	-	-	-	-	-	0,0	-
Шығыс Қазақстан	1,5	0,4	-	-	-	-	3,1
Жамбыл	15,7	-	-	-	-	-	5,0
Батыс Қазақстан	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,3	0,2
Қарағанды	-	-	-	-	-	-	0,01
Қостанай	0,8	0,2	0,9	0,9	2,0	0,4	2,9
Қызылорда	-	-	-	0,6	-	-	0,04
Маңғыстау	-	-	-	-	-	-	-
Павлодар	-	-	0,3	-	0,1	0,1	0,03
Солтүстік Қазақстан	1,7	2,1	2,3	0,3	0,3	0,3	5,0
Оңтүстік Қазақстан	-	3,5	1,1	2,4	2,6	0,0	2,0

Орманды күтіп-баптау үшін кесу және іріктеп санитарлық кесу

	Кесу алаңы, барлығы, гектар	Кесілген сүректер, мың тығыз текше метр		
		барлығы	оның ішінде жоюға кесілгені	оның ішінде кәдеге жарамдысы
2001	36003	763,5	714,8	79,6
2002	27975	360,8	337,3	83,9
2003	28800	282,8	276,1	72,9
2004	39662	833,8	735,8	105,7
2005	41414	793,9	760,7	55,1
2006	47518	815,4	795,1	47,6
2007	17074	345,4	301,9	

2007 жылы орманды күтіп-баптау үшін кесу және іріктеп санитарлық кесу

	Кесу алаңы, барлығы, гектар	Кесілген сүректер, мың тығыз текше метр		
		барлығы	оның ішінде жоюға кесілгені	оның ішінде кәдеге жарамдысы
Қазақстан Республикасы	17074	345,5	301,9	
Ақмола	1160	29,7	28,9	
Ақтөбе	424	3,7	3,0	
Алматы	1330	7,6	3,8	
Атырау	191	1,6	1,2	
Шығыс Қазақстан	6241	176,5	144,3	
Жамбыл	0	0	0	
Батыс Қазақстан	980	19,5	19,5	
Қарағанды	220	0,7	0,7	
Қостанай	1672	37,2	35,9	
Қызылорда	0	0	0	
Маңғыстау	0	0	0	

Жалғасы

	Кесу алаңы, барлығы, гектар	Кесілген сүректер, мың тығыз текше метр		
		барлығы	оның ішінде жоюға кесілгені	оның ішінде кө- деге жарамдысы
Павлодар	750	18,1	18,1	
Солтүстік Қазақстан	4106	50,8	46,4	
Оңтүстік Қазақстан	0	0	0	
Астана қаласы	0	0	0	
Алматы қаласы	0	0	0	

Орман өрттері

Жылдар	Орман өрттерінің саны, оқиғалар	Өрт болған орман алаңы, гектарлар	Орман өртінен бол- ған залал, ағымдағы бағаларда, млн. га	Бір өрттің орташа алаңы, гектарлар
2001	786	30863	359,0	39,2
2002	668	31426	184,0	47,0
2003	1057	91929	359,0	87,0
2004	1315	59570	137,1	45,3
2005	760	21685	724,1	28,5
2006	959	46160	387,3	48,1
2007	505	139366	501915	275,9

Өсімдіктер әлемінің бақылау қызметінің негізгі көрсеткіштері

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Табиғатты қорғау заңнамасын бұзғаны үшін прокуратураға берілген істер	18	9	209	322	94	16	399
Қылмыстық жауапкершілікке нақты тартылғаны (бұрын қа- ралған істерді қоса), адамдар	2	5	87	198	44	16	38
Табиғатты қорғау заңнамасын бұзғаны үшін өндірілген айып- пұлдар, мың теңге	1381,1	2369,7	3916,6	6101,8	5161,1	8328,8	5963
Табиғатты қорғау заңнамасын бұзғаны үшін шағымдар, мың теңге	1140,7	9864,3	4318,2	4764,3	8061,4	17893,8	139944

4.8. ЕРЕКШЕ ҚОРҒАЛАТЫН ТАБИҒАТ АУМАҚТАРЫ

2007 жылы мемлекеттік табиғи қорықтардың негізгі сипаттамалары

Қорықтардың атауы	Жалпы алқап, га	Қорғалатын түрлердің саны			
		сүтқоректілер	құстар	балықтар	өсімдіктер
Қорғалжын (Ақмола)	258963,0	42	335	14	443
Алматы (Алматы)	71700,0	39	177	-	1440
Алакөл (Алматы)	20743	33	269	17	271
Батыс-Алтай (Шығыс Қазақстан)	86122,0	52	129	2	824
Марқакөл (Шығыс Қазақстан)	102979,0	58	260	6	935
Наурызым (Қостанай)	191381,0	44	288	10	687
Барсакелмес (Қызылорда)	160826,0	25	178	-	306
Үстірт (Маңғыстау)	223342,0	29	111	-	263
Ақсу-Жабағылы (Оңтүстік Қазақстан)	131934,0	52	267	5	1737
Қаратау (Оңтүстік Қазақстан)	34300,0	20	118	2	539

2007 жылы мемлекеттік ұлттық саябақтардың және табиғи резерваттардың негізгі сипаттамалары

	Жалпы алқап, га	Қорғалатын түрлердің саны			
		сүтқоректілер	құстар	балықтар	өсімдіктер
Мемлекеттік ұлттық табиғи парктер					
«Бурabay» (Ақмола)	83511,0	32	223	15	757
«Көкшетау» (Ақмола)	182076,0	51	224	19	624
Іле-Алатауы (Алматы)	199703,0	48	198	8	1031
«Алтынемел» (Алматы)	161153,0	78	260	26	1800
«Шарын каньоны» (Алматы)	88136,0	8	63		740
Қатон-Қарағай (Шығыс Қазақстан)	643477,0	65	255	8	1000
Қарқаралы (Қарағанды)	90323,0	45	124	16	244
Баянауыл (Павлодар)	50688,0	45	143	11	474
Сайрам-Угам (Оңтүстік Қазақстан)	149053	59	300	2	1635
«Көлсай көлдері» (Алматы)	161045	29	197	1	704
Мемлекеттік ормандық табиғи резерваттар					
«Семей Орманы» (Шығыс Қазақстан)	662167,0	19	10		54
«Ертіс Орманы» (Павлодар)	277961,0	18	40		84

4.9. ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ҚОРҒАУ

Жабайы жануарларды қорғау, есепке алу мен өсімін молайтуға, аңшылық - шаруашылық шараларына, аңшылық шаруашылықтарының аңшылық ісін ұйымдастыруға жұмсалған шығындар

	мың теңге					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Аңшылық шаруашылығын жүргізуге жалпы шығындар	188212	345953	541773	660811	764466	820626
оның ішінде:						
республикалық қаржы есебінен	63208	187705	133526	244939	...	...
жергілікті қаржы есебінен	46879	61424	268601	209507	...	...
Шығынның жалпы көлемінен						
жануарларды мемлекеттік қорғау инспекторларының жалақысы және оларды ұстау	18748	41417	109244	97082	...	...
қорықшылардың жалақысы және оларды ұстау	58704	90465	137162	140257	231866	235592
өзге де аңшылық шаруашылық жұмысшыларының жалақысы және оларды ұстау	42317	58099	49810	60342	98603	130954
жабайы жануарларды қорғау	12270	29621	40070	208928	220487	231235
жабайы жануарларды есепке алу саны	19624	14390	17409	22634	31789	25981
жабайы жануарларды сақтау және өсімін молайту бойынша биотехникалық шаралар	36549	63605	145367	122931	179850	157300
соның ішінде:						
жабайы аңдарды және құстарды орналастыру (орман алқаптарын зерттеу бойынша жұмыстарды қоса)	5251	933	241	3551	15945	...
жануарларды қоректендіруге жемшөп дайындау	8525	8029	17378	13425	26737	24507
биотехникалық құрылыс құрылғысы	2178	14654	4111	30681	8523	12196
жабайы жануарларға алқапқа жемшөп жеткізу үшін шығындар	1258	1133	1235	3655	3570	2869
аңшылық шаруашылық шаралары	9739	36797	47760	50751	85774	90367
Шаруашылық ішіндегі құрылғы	868	189	3001	11180	32825	68191
аңшылық ісін ұйымдастыру және аңшылық экономикалық зерттеулер	1342	985	645	159	4571	7366

Аңшылық шаруашылығы қызметінің нәтижелері және жануарлар дүниесін пайдаланғаны үшін бюджетке төленетін төлем

	мың теңге					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Аңшылық шаруашылығы қызметінен түскен табыс - барлығы, мың теңге	103729	88891	93680	95136	150756	160170
оның ішінде:						

Жалғасы

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
шетелдіктердің аңшылық туризмінен азаматтарға бекітілген аңшылық алқаптарда аңшылықпен айналысуға рұқсат беруден	58247	17391	17395	14604	28649	30500
аңшылықты өндіруде азаматтарға көрсетілген қызметтен	20782	20847	40620	43282	70802	82800
бағалы аң терілері мен терілерді өткізуден	14245	8631	14326	13776	19721	16178
тұяқты жабайы жануарлардың етін өткізуден	1147	2426	3102	4266	10071	1612
жабайы жануарлардың майын өткізуден	181	377	-	-	-	-
бұланның, бұғының, сібірлік тау текесінің мүйіздерін өткізуден	40	675	188	3066	325	296
киіктің мүйізін өткізуден	-	4430	3653	-	-	-
маралдың мүйізін өткізуден	-	2723	-	-	-	-
өзге де табыстар	-	-	-	-	-	-
жануарлар дүниесін пайдаланғаны үшін бюджетке аударылған төлемдер	9087	31391	14395	16142	21188	30784
	62246	64793	66374	47084	84026	82800

Аңшылық жерлердің алаңы

мың га

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Аңшылық жердің жалпы көлемі	270034	238060	241041	240362	253382	242073
Аңшылық шаруашылықтарға бекітілген аңшылық жердің көлемі	124540	116957	129681	145468	134796	108636
ерекше қорғалатын табиғат аймақтарына бекітілген аңшылық жердің көлемі	12665	12470	7756	15022	...	...
Аңшылық шаруашылықтарының аңшылық ісімен қамтылған аңшылық жерлерінің бекітілген алаңы	74711	59553	76201	81820	42430	105902
Жабайы жануарлардың саны есептелген аңшылық жердің көлемі	48534	78650	73334	73015	118288	242073
оның ішінде:						
аңшылық шаруашылықтың аңшылық жерлерінде	37083	53642	54872	59289	52839	108636
ерекше қорғалатын табиғат аумақтарындағы аңшылық жерлерде	11451	25008	5843	13726	...	...

Бекітілген аңшылық жерлердегі жабайы жануарлардың саны мен түсімі

бас

	2003		2004		2005		2006		2007	
	Жалпы саны	Ауланғаны (атылғаны)	Жалпы саны	Ауланғаны (атылғаны)	Жалпы саны	Ауланғаны (атылғаны)	Жалпы саны	Ауланғаны (атылғаны)	Жалпы саны	Ауланғаны (атылғаны)
Тұяқты жануарлар, барлығы	86472	1478	116942	1685	86472	1478	116942	1685	207911	3620
соның ішінде:										
бұлан	809	-	1065	-	809	-	1065	-	2103	16
ақбөкен	21207	-	30700	-	21207	-	30700	-	61000	-
елік	33327	1108	37873	1126	33327	1108	37873	1126	57271	2222
қарақұйрық	1840	-	7739	-	1840	-	7739	-	22186	-
қабан	10184	162	15844	286	10184	162	15844	286	20741	878
сібір тау текесі	8501	108	12155	164	8501	108	12155	164	18682	293
бұғылар – барлығы	5296	100	5497	88	5296	100	5497	88	8971	211
оның ішінде										
маралдар	3164	74	3693	74	3164	74	3693	74	8614	211
арқар	-	-	366	-	-	-	366	-	1350-	-
құдыр	360	-	-	-	360	-	-	-	600-	-
құлан	53	-	887	-	53	-	887	-	1872	-
арқар	4895	-	4816	21	4895	-	4816	21	13135	-
бағалы терілі аңдар, барлығы	3627908	74234	4061677	118934	3627908	74234	4061677	118934	3820096	218516
соның ішінде:										
аюлар	915	17	1316	-	915	17	1316	-	1283	41
тиін	15101	627	7829	340	15101	627	7829	340	22586	160
ақкіс	34750	-	21209	50	34750	-	21209	50	34372	50
қоян	624002	37651	819937	55594	624002	37651	819937	55594	1612723	105298
түлкі	100417	2615	125202	4098	100417	2615	125202	4098	145665	7235
қарсақ	34670	295	60078	722	34670	295	60078	722	60368	1386
ондатр	190865	10740	237404	29320	190865	10740	237404	29320	520749	72535
суыр	2496419	16817	2645252	23470	2496419	16817	2645252	23470	1234077	28196
қасқыр	29309	4508	21628	3830	29309	4508	21628	3830	21500	1500
құндыз	876	-	3808	-	876	-	3808	-	2070	4
сарышұнақ	20173	400	4235	-	20173	400	4235	-	-	-
бұлғын	2200	423	950	353	2200	423	950	353	5200	200
орман сусары	1139	-	1102	-	1139	-	1102	-	-	-
дала сасық күзені	54787	74	62538	374	54787	74	62538	374	103382	517

Жалғасы

	2003		2004		2005		2006		2007	
	Жалпы саны	Ауланғаны (атылғаны)	Жалпы саны	Ауланғаны (атылғаны)	Жалпы саны	Ауланғаны (атылғаны)	Жалпы саны	Ауланғаны (атылғаны)	Жалпы саны	Ауланғаны (атылғаны)
борсық	14209	46	23942	468	14209	46	23942	468	50139	1394
шиебөрі	6930	21	17911	315	6930	21	17911	315		
ұшатын жабайы құстар, барлығы	9289847	352710	23729482	519189	9289847	352710	23729482	519189	42762002	931218
соның ішінде:										
меңіреу құр	5300	2	6735	-	5300	2	6735	-	3290	18
құр	124210	2183	111466	2241	124210	2183	111466	2241	300870	20207
шіл	292839	3235	671399	10262	292839	3235	671399	10262	932550	39011
қаздар	3405578	36442	8104642	83489	3405578	36442	8104642	83489	1124688	131593
үйректер	4162106	293564	10021719	351775	4162106	293564	10021719	351775	31082706	576766
қырғауыл	121611	3888	169246	5629	121611	3888	169246	5629	244220	41304
қасқалдақ	915134	12792	1683942	42946	915134	12792	1683942	42946	7627566	110385
балшықты	259714	584	468353	3123	259714	584	468353	3123	1446112	11934
дуадақ	279	20	678	-	279	20	678	-	-	-
сұр құр	470	-	2616	-	470	-	2616	-	-	-
безгелдек	1006	-	1541	-	1006	-	1541	-	-	-
қарақұйрық										
бұлдырық	1600	-	50	-	1600	-	50	-	-	-

Жануарлар дүниесі бойынша бақылау қызметінің негізгі көрсеткіштері

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Аң аулау ережесін бұзулар саны, бірлік	1586	2060	1767	1967	1492	2661
Хаттамалар саны (актілер), бірлік	1452	1853	1551	1634	1410	1882
Қарауға берілген хаттамалар:						
органға (лауазымдық тұлғаға)	441	584	421	433	292	254
ішкі істер органдарына, прокуратураға, соттарға	257	494	251	226	160	139
Табиғатты қорғау заңнамасын бұзғаны үшін айыппұлдар өндірілді, мың теңге	960	1526	3230	2684	3722	2452
Табиғатты қорғау заңнамасын бұзғаны үшін шағымдар, мың теңге	13838	12173	6665	8949	6792	9617
бұзушылардан алынды, сотпен тәркіленді, бірлік						
ату құралдары	239	389	438	411	421	218
көлік құралдары	9	16	15	13	5	
жабайы жануарлар, бас	277	134	77	75	176	

5. КАДРЛАРДЫ ДАЯРЛАУ

Экология мамандықтары бойынша жоғары кәсіптік білім беруді бітіргендер

Мамандықтардың атауы	адам							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Экология және табиғатты пайдалану	165	416	469	328	449	158	407	480
Өрт қауіпсіздігі	137	172	225	139	187	260	186	187
Еңбек және өмір сүру қауіпсіздігі	50	58	90	82	66	127	37	245
Қолданбалы экология	225	245	298	263	365	425	436	421
Қоршаған ортаны инженерлік қорғау	75	160	120	94	80	111	139	168
Төтенше жағдайлардағы қорғау	-	-	20	30	40	20	36	22
Гидротехникалық құрылыс	5	44	42	5	18	8	-	47
Сумен жабдықтау, су тарту, су ресурстарын қорғау	164	131	77	134	102	107	108	126
Аңшылықтану және аң шаруашылығы	-	36	31	36	37	83	81	58
Су ресурстары және суды пайдалану	-	24	16	12	1	-	18	34
Мелиорация, жерді қайта өңдеу және жерді қорғау	78	106	36	14	11	103	119	96
Орман және саябақ шаруашылығы	105	66	46	88	71	99	89	103
Жер ресурстарын басқару және жерге орналастыру	97	176	171	137	122	116	107	100
Бакалавриат								
Экология	-	129	58	81	85	212	248	354
Магистратура								
Экология	-	-	29	76	55	59	67	-
Гидрометеорология	-	4	7	-	-	13	8	9
Қолданбалы экология	-	-	30	86	62	3	-	-
Тіршілік ету қауіпсіздігі	-	-	10	9	32	2	37	304

Экологиялық мамандықтар бойынша орта кәсіптік білім беруді бітіргендер

Мамандықтардың атауы	адам						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Экология және табиғи ресурстарды тиімді пайдалану	100	126	121	103	111	186	426
Мелиорация және жерді қорғау	-	-	-	31	-	-	10

Жалғасы

Мамандықтардың атауы	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Төтенше жағдайларда қорғау	34	25	68	79	88	128	111
Жерге орналастыру	78	-	43	35	60	230	183
Өсімдіктерді қорғау және агроэкология	27	36	52	36	68	74	49
Гидромелиорация	22	8	-	-	-	8	34
Аңшылықтану және аң шаруашылығы	-	-	9	24	25	69	55
Аңшылықтану және аң өсіру	67	36	70	74	129	161	252

Экологиялық мамандықтар бойынша бастауыш кәсіптік білімді бітіргендер

адам

Мамандықтардың атауы	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Лаборант-эколог (кең профильді)	105	204	46	99	77	48	53
Орман шаруашылығы жөніндегі шебер	53	34	-	17	33	22	69

6. ҚАЗАҚСТАН МЕН БҰҰ-НЫҢ МЫҢЖЫЛДЫҚ МАҚСАТТАРЫ (ҚОРШАҒАН ОРТАНЫҢ ЖАҒДАЙЫН СИПАТТАЙТЫН)

Мыңжылдық мақсаттары	Міндеттері	Индикаторлар	Қазақстанның қазіргі жағдайы (2007ж.)
7 мақсат: Экологиялық тұрақтылықты қамтамасыз ету	9 міндет: Ұлттық стратегиялар мен бағдарламаларға орнықты даму принциптерін енгізу, табиғи ресурстардан айырылу процестерін кері қайтару	1. Орманды жер алқабының үлесі 2. Ерекше қорғалатын аумақтардың үлесі 3. Қос тотықты көміртегінің шығарылымы, жан басына шаққанда 4. Жиналған қалдықтар	1. Қазақстанның орман алқабының аумағы, - 4,5% (2007 жылдың басына) (2003 жылдың басына - 4,3%) 2. Ерекше қорғалатын аумақтардың үлесі – 1% (2007 жылдың 1 қарашасына - 2,9 млн. га) (2003 жылдың 1 қарашасына - 1% (2,7 млн. га) 3. Халықтың жан басына шаққандағы CO ₂ -шығарылымдары – жылына 11,5 тонна (2005ж.) 4. Өндірістің және тұтынудың 21 млрд. тонна қалдықтар, оның ішінде 230 млн. астамы радиобелсенді қалдықтар
	10 міндет: 2015 жылға таза ауыз суы жоқ адамдардың үлесін екі есеге азайту	1. Ауыз судың сенімді көзіне тұрақты қол жеткізе алмайтын қала және ауыл халқының үлесі	1. Қала халқының 20,6%-ы және ауыл халқының 63,9%-ы қауіпсіз ауыз суға қол жеткізе алмайды (UNDP, 2006)

7. ХАЛЫҚАРАЛЫҚ САЛЫСТЫРУЛАР

2007 жылы ТМД елдерінің әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштері

	Әзірбайжан	Армения	Беларусь	Грузия	Қазақстан
Аумақ, мың шаршы км	86,6	29,8	207,6	69,7	2724,9
Халық тығыздығы, 1 шаршы метріне адам	99,7	108,4	46,7	64,6	5,7
2008 жылдың басына халық саны, млн. адам	8,6	3,2	9,7	4,5	15,6
Қала халқының үлесі, %	51,7	64,1	73,4	...	53,1
Ауыл халқының үлесі, %	48,3	35,9	26,6	...	46,9
Туған кезден күтілетін өмір ұзақтығы, жыл	72,41)	73,31)	69,41)	74,31)	66,3
Сәбилер өлімінің коэффициенті, тірі туған 1000 балаға шаққанда	12,1	10,9	-3,0	...	14,6
Жұмыссыздық деңгейі, %	1,2	6,6	1,0	...	0,7
Дәрігерлер саны, халықтың 10 000 адамы- на шаққанда	38,1	37,9	48,5	49,31)	38,4
Қылмыстылық деңгейі, 10 000 адамға шаққанда	218	261	1860	...	827
Мемлекеттік бюджеттің білім беруге шығысы, ЖІӨ-нің %-ы	3	3	...	...	4
Мемлекеттік бюджеттің денсаулық сақтауға шығысы, ЖІӨ-нің %-ы	1	1	...	...	2
ЖІӨ-нің нақты көлемінің индексі (тұрақты бағада), 2007ж. %-бен 2006 жылға	125,0	113,8	108,2	112,4	108,7
ЖІӨ-нің нақты көлемінің индексі, ЖІӨ (тұрақты бағада), 2007ж. %-бен 1991 жылға	187,6	176,1	153,1	83,3	153,7

Жалғасы

	Қырғызстан	Молдова	Ресей	Тәжікстан	Түрікменстан	Өзбекстан	Украина
Аумақ, мың шаршы км	199,9	33,8	17098,2	143,1	491,2	448,9	603,5
Халық тығыздығы, 1 шаршы метріне адам	26,1	115	8,3	50,4	...	60,3	76,5
2008 жылдың ба- сына халық саны, млн. адам	5,2	3,9	142,0	7,2	...	27,1	46,2

	Кыргызстан	Молдова	Ресей	Тәжікстан	Түрікменстан	Өзбекстан	Украина
Қала халқының үлесі, %	34,7	41,3	73,1	26,3	...	...	68,0
Ауыл халқының үлесі, %	65,3	58,7	26,9	73,7	...	...	32,0
Туған кезден күтілетін өмір ұзақтығы, жыл	66,4	67,8 ³⁾	66,1 ¹⁾	70,6	...	...	68,1 ¹⁾
Сәбилер өлімінің коэффициенті, тірі туған 1000 балаға шаққанда	30,6	11,3	9,4	...	...	13,7	11,0
Жұмыссыздық деңгейі, %	3,3	1,4	2,0	2,5	...	0,2	2,3
Дәрігерлер саны, халықтың 10 000 адамына шаққанда	24,7	35,6	49,4 ²⁾	18,8 ²⁾	27,9 ³⁾	26,6 ²⁾	48,3
Қылмыстылық деңгейі, 10 000 адамға шаққанда	557	681	2521	171	...	...	921
Мемлекеттік бюджеттің білім беруге шығысы, ЖІӨ-нің %-ы	6	...	4	4	...	...	6
Мемлекеттік бюджеттің денсаулық сақтауға шығысы, ЖІӨ-нің %-ы	3	...	12	1	...	...	4
ЖІӨ-нің нақты көлемінің индексі (тұрақты бағада), 2007ж. %-бен 2006 жылға	108,2	103,0	108,1	107,8	...	109,5	107,6
ЖІӨ-нің нақты көлемінің индексі, ЖІӨ (тұрақты бағада), 2007ж. %-бен 1991 жылға	96,9	64,0	110,7	74,5	...	150,6	79,3

¹⁾ 2004²⁾ 2006³⁾ 2003⁴⁾ Жыл аяғына тіркелген жұмыссыздық деңгейі

Туғандар, өлгендер саны және халықтың табиғи өсімі

мың адам

	Әзірбайжан	Армения	Беларусь	Грузия ^{*)}	Қазақстан
Туғандар саны					
2001	110	32	92	40	222
2002	111	32	89	...	227
2003	114	36	89	46,1	248
2004	132	37	89	...	273
2005	142	37,5	90	...	279
2006	149	38	98	...	302
2007	152	40	104	...	322
Өлгендер саны					
2001	45	24	140	39	148
2002	47	25	147	...	149
2003	49	26	143	46,0	155
2004	49	26	141	...	152
2005	52	26	142	...	157
2006	52	27	138	...	157
2007	54	27	133	...	158
Табиғи өсім, кемү (-)					
2001	65	8	-48	1	74
2002	64	7	-58	...	78
2003	65	10	-54	0,1	93
2004	82	12	-51	...	121
2005	90	11	-52	...	121
2006	97	10	-42	...	144
2007	98	13	-29	...	164

жалғасы

	Қырғызстан	Молдова	Ресей	Тәжікстан	Түрікменстан	Өзбекстан	Украина
Туғандар саны							
2001	98	36,4	1312	172	...	513	376
2002	101	36	1397	165	...	...	391
2003	105	36,5	1477	178	...	...	409
2004	110	38,3	1502	...	...	...	427
2005	110	38	1457	181	...	534	426
2006	121	38	1480	186	...	551	460
2007	123	38	1610	...	...	604	473
Өлгендер саны							
2001	33	40	2255	32	...	133	746
2002	35	42	2332	31	...	...	755
2003	36	43	2366	33	...	...	765
2004	35	42	2295	...	...	...	761

Жалғасы

	Қырғызстан	Молдова	Ресей	Тәжікстан	Түрікменстан	Өзбекстан	Украина
2005	37	45	2304	31		141	782
2006	39	43	2167	32		139	758
2007	38	43	2080	...	...	140	763
Табиғи өсім, кему (-)							
2001	65	-3,6	-943	140	...	380	-370
2002	66	-6	-935	138	...	...	-364
2003	69	-7	-889	145	...	...	-356
2004	75	-4	-793	...	...	...	-334
2005	73	-7	-847	149		782	-356
2006	82	-5	-687	154		758	-298
2007	85	-5	-470	...	...	464	-290

Туудың, өлім-жітімнің жалпы коэффициенттері және халықтың табиғи өсімі

1000 халыққа шаққанда

	Әзірбайжан	Армения	Беларусь	Грузия*)	Қазақстан
Туғандар саны					
2001	13,8	8,4 ¹⁾	9,2	10,8	14,9
2002	13,8	10,1	8,9	10,7	15,3
2003	14,0	11,2	9,0	10,7	16,6
2004	16,1	11,7	9,1	...	18,2
2005	17,2	11,7	9,2	...	18,4
2006	17,8	11,7	9,9	...	19,7
2007	18,0	12,4	10,7	...	20,8
Өлгендер саны					
2000	5,9	6,3 ¹⁾	13,5	10,7	10,1
2001	5,7	6,3 ¹⁾	14,1	10,5	10,0
2002	5,8	8,0	14,8	10,7	10,1
2003	6,0	8,1	14,5	10,6	10,4
2004	6,1	8,0	14,3	...	10,1
2005	6,3	8,2	14,5	...	10,4
2006	6,2	8,5	14,2	...	10,3
2007	6,3	8,3	13,7	...	10,2
Табиғи өсім, кему (-)					
2000	8,9	2,7 ¹⁾	-4,1	0,3	4,8
2001	8,1	2,1 ¹⁾	-4,9	0,3	4,9
2002	8,0	2,1	-5,9	0,0	5,2
2003	8,0	3,1	-5,5	0,1	6,2
2004	10,0	3,7	-5,2	...	8,1
2005	10,9	3,5	-5,3	...	8,1
2006	11,6	3,2	-4,3	...	9,4
2007	11,7	4,1	-3,0	...	10,6

жалғасы

	Қырғызстан	Молдова	Ресей	Тәжікстан	Түрікменстан	Өзбекстан	Украина
Туғандар саны							
2001	19,8	10,0	9,1 ¹⁾	27,2	...	20,4	7,7
2002	20,2	9,9	9,8 ¹⁾	27,3	...	...	8,1
2003	20,9	10,1	10,2	27,1	...	19,8	8,5
2004	21,6	10,6	10,4	26,8 ²⁾	...	20,8	9,0
2005	21,4	10,5	10,2	26,4 ³⁾	...	20,3	9,0
2006	23,3	10,5	10,4	26,7	...	20,9	9,8
2007	23,5	10,6	11,3	...	...	22,4	10,2
Өлгендер саны							
2001	6,6	11,0	15,6	5,1	...	5,3	15,3
2002	7,1	11,6	16,3	4,8	...	...	15,7
2003	7,1	11,9	16,4	5,1	...	5,3	16,0
2004	6,9	11,6	16,0	4,4 ²⁾	...	5,0	16,0
2005	7,2	12,4	16,1	4,6 ³⁾	...	5,4	16,6
2006	7,4	12,0	15,2	4,6	...	5,3	16,2
2007	7,3	12,0	14,6	...	...	5,2	16,4
Табиғи өсім, кему (-)							
2001	13,2	-1,0	-6,5	22,1	...	15,1	-7,6
2002	13,1	-1,7	-6,5	22,5	...	...	-7,6
2003	13,8	-1,8	-6,2	22,0	...	14,5	-7,5
2004	14,7	-1,0	-5,6	22,4 ²⁾	...	15,8	-7,0
2005	14,2	-1,9	-5,9	21,8 ³⁾	...	14,9	-7,6
2006	15,9	-1,6	-4,8	22,1	...	15,6	-6,4
2007	16,2	-1,4	-3,3	...	...	17,2	-6,2

*) Абхазия мен Оңтүстік Асетияның мәліметтерінсіз

Нәрестелік өлім

1000 тірі туғандарға шаққандағы 1 жасқа дейінгі өлген балалардың саны

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Әзірбайжан	12,5	12,8	12,8	9,8	9,3	10,1	12,1
Армения	15,3	...	12,0	11,6	12,3	13,9	10,9
Беларусь	9,1	7,8	7,7	6,9	6,4	6,1	5,2
Грузия	11,8	...	24,8	23,8	19,7	15,8	...
Қазақстан	19,1	17,0	15,3	14,5	15,1	13,9	14,6
Қырғызстан	21,7	21,2	20,9	25,7	29,7	29,2	30,6
Молдова	16,3	14,7	14,4	12,2	12,4	11,8	11,3
Ресей	14,6	13,3	12,4	11,6	11,0	10,2	9,4
Тәжікстан	...	...	...	...	...	...	...
Түрікменстан	...	...	...	...	...	...	...
Өзбекстан	18,3	...	...	...	...	...	13,7
Украина	11,3	10,3	9,6	9,5	10,0	10,1	11,0

Халықтың қатерлі жаңа өскінмен сырқаттанушылығы

халықтың 100 000 адамына шаққандағы ауырғандар саны

	1991	1995	2003	2004	2005	2006	2007
Әзірбайжан	107	81	69	75	76	94	83
Армения	136	125	185	192	199	222	226
Беларусь	273	296	352	377	367	374	402
Грузия		43	...	...	...	...	...
Қазақстан	195	181	193	194	192	187	185
Қырғызстан	113	96	89	85	89	88	85
Молдова	180	169	177	190	193	205	210
Ресей	266	279	317	328	330	334	...
Тәжікстан	69	26	46	31	29	12	...
Түрікменстан	86	55	...	...	...	...	...
Өзбекстан	76	69	...	...	...	...	...
Украина	305	309	326	330	336	330	333

Халықтың белсенді туберкулезбен сырқаттанушылығы

халықтың 100 000 адамына шаққандағы ауырғандар саны

	1991	1995	2003	2004	2005	2006	2007
Әзірбайжан	37	39	48	45	44	44	44
Армения	20	22	45	48	62	49	47
Беларусь	31	44	52	55	54	53	50
Грузия	...	...	...	...	...	...	...
Қазақстан	66	70	160	154	147	132	126
Қырғызстан	56	78	138	129	126	121	118
Молдова	43	55	88	91	106	103	99
Ресей	34	58	83	83	84	83	...
Тәжікстан	39	29	60	58	74	74	...
Түрікменстан	59	43	...	...	...	...	...
Өзбекстан	46	44	...	...	...	...	...
Украина	32	42	78	81	84	83	80

Еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғалар кезінде зардап шеккендердің саны

10 000 жұмысшыға

	1991	1995	2003	2004	2005	2006	2007
Әзірбайжан	5,6	1,4	2,0	2,8	2,0	3,0	3,0
Армения	...	3,3	8,0	8,0	7,0	9,0	9,0
Беларусь	46,7	33,4	15,0	14,2	11,7	10,0	8,9
Грузия	...	...	...	...	...	...	...
Қазақстан	56,4	29,0	10,7	10,1	9,6	8,7	7,25
Қырғызстан	21,8	11,0	4,0	5,0	4,0	4,0	3,0
Молдова	38,0	15,0	9,0	8,8	8,8	8,7	7,8

Жалғасы

	1991	1995	2003	2004	2005	2006	2007
Ресей	64,7	55,0	39,0	34,0	31,0	29,0	27,0
Тәжікстан	15,2	6,3	2,5	1,3	1,0	1,0	0,9
Түрікменстан	12,2	3,0	2,0	...	...	...	...
Өзбекстан	9,0	3,0	...	2,3	2,3	...	...
Украина	60,0	45,0	21,0	19,0	18,0	17,0	16,0

Еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғалар кезінде өлгендер саны

10 000 жұмысшыға

	1991	1995	2003	2004	2005	2006	2007
Әзірбайжан	0,5	0,5	0,6	0,8	0,6	0,8	1,3
Армения	...	0,3	2,0	2,0	2,0	2,0	1,0
Беларусь	0,9	0,9	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5
Грузия	...	...	...	...	...	...	...
Қазақстан	1,4	1,2	0,9	1,0	1,0	1,1	0,9
Қырғызстан	1,0	0,8	0,5	1,0	0,5	0,5	0,5
Молдова	1,3	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5	0,7
Ресей	1,3	1,4	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2
Тәжікстан	1,0	0,4	0,25	0,3	0,3	0,3	0,2
Түрікменстан	1,1	0,6	0,7	...	...	...	...
Өзбекстан	0,6	0,4	...	0,4	0,6	...	...
Украина	1,2	1,2	0,9	0,9	0,8	0,8	0,9

ТМД елдерінде тағайындалған ай сайынғы зейнетақының орташа мөлшері*

желтоқсан

	2006		2007	
	ұлттық валютада	АҚШ доллары**	ұлттық валютада	АҚШ доллары**
Қазақстан ¹⁾ , теңге	9898	77,94		
Әзірбайжан, манат ²⁾	41,1	47,16	62,9	74,41
Армения, драм	10912	30,02	12746	41,90
Беларусь, белорусь рублі	277626	129,73	328163	152,63
Грузия, лари	...	...	...	...
Қырғызстан, сом	747	19,59	881	24,82
Молдова, лей	442,2	34,27	548,3	48,44
Ресей рублі	2842	107,92	3309	134,82
Тәжікстан ²⁾ , сомони	42	12,35	45	13,05
Өзбекстан, сум	...	...	...	...
Украина, гривень	478	94,73	751	148,79

* Ақпарат көзі: ТМД-ы Мемлекетаралық статистикалық комитеті.

** Ұлттық Банктің бағамы бойынша.

¹⁾ Әскери күштер құрылымдарын есепке алғандағы деректер.²⁾ Деноминацияны есепке алғанда.

ТМД елдерінде жас бойынша зейнетақының ең төменгі мөлшері*

желтоқсан

	2006		2007	
	ұлттық валютада	АҚШ доллары **	ұлттық валютада	в АҚШ доллары **
Қазақстан, теңге ²⁾	6700	52,76	7236	60,15
Әзірбайжан, манат	35	40,16	50	59,15
Армения, драмов ¹⁾	4250	11,69	4250	13,97
Беларусь, белорусь рублі	165022	77,11	189795	88,28
Грузия, лари	33	19,26	...	...
Қырғызстан, сомдар ¹⁾	293	7,69	400	11,27
Молдова, лей	291	22,55	336	29,68
Ресей рублі ¹⁾	1035	39,31	1560	63,57
Тәжікстан, сомони ²⁾	20	5,84	20	5,77
Өзбекстан, сумдары ¹⁾	...	...	...	...
Украина, гривень	359	71,09	395	78,22

* Ақпарат көзі: ТМД-ы Мемлекетаралық статистикалық комитеті.

** Ұлттық Банкілердің бағамы бойынша.

¹⁾ Базалық зейнетақының мөлшері.²⁾ Өтем ақыны есепке алмағанда.

ТМД елдеріндегі күнкөріс деңгейінің мөлшері*

	2006		2007	
	ұлттық валютада	АҚШ доллары **	ұлттық валютада	АҚШ доллары **
Қазақстан, теңге	8410	66,7	9653	78,8
Әзірбайжан, манат	58,2	65,1	69,1	80,5
Армения, драм	...	...	...	...
Беларусь, мың белорусь рублі	166,2	77,4	184,3	85,7
Грузия, лари	...	...	...	...
Қырғызстан ¹⁾ , сомдар	2527,2	62,9	2795,9	74,9
Молдова, лей	...	...	1099,4	90,6
Ресей рублі	...	...	3847	150,5
Тәжікстан, сомони	...	...	...	...
Өзбекстан, сум	...	...	...	...
Украина, гривень	472 ²⁾	93,5 ²⁾	532 ²⁾	105,4 ²⁾

* Ақпарат көзі: ТМД-ы Мемлекетаралық статистикалық комитеті.

** Ұлттық банкілердің орташа жылдық бағамы бойынша.

¹⁾ Минималды тұтыну бюджеті.²⁾ IV тоқсан.

2007 жылы егістік жерлер

	Егістік жерлер алаңы, млн.га	Халықтың 100 адамына шаққанда, га
Әзірбайжан	1787,8	21
Армения	...	...
Беларусь	5473,6	56
Грузия	...	...
Қазақстан	21924,6	141
Қырғызстан	1267,4	24
Молдова	1795,0	50
Ресей	115356,8	81
Тәжікстан	857,3	12
Түрікменстан	...	...
Өзбекстан	...	...
Украина	30874,4	67

2007 жылы дәнді және дәнді-бұршақты дақылдардың негізгі түрлерінің егістік алқабы құрылымы

дәнді және дәнді-бұршақты дақылдарының жалпы алаңынан %-бен

	бидай	қара бидай	жүгері	арпа	сұлы	күріш	өзгелері
Әзірбайжан	66	0,0	5	28	0,1	0,1	1
Армения	56	0,2	2	38	0,4	-	4
Беларусь	17	23	4	26	9	-	21
Грузия	...	...	...	...	...	...	...
Қазақстан	84	0,3	1	12	1	1	1
Қырғызстан	59	0,0	12	21	0,2	1	7
Молдова	33	0,1	49	14	0,4	-	4
Ресей	55	5	4	22	8	0,4	6
Тәжікстан	77	0,1	3	13	1	3	3
Түрікменстан	.....	...	...	...	...	...	...
Өзбекстан	42	...	...	...	...	...	...
Украина		2	14	33	3	0,1	6

2007 жылғы негізгі ауыл шаруашылығы дақылдарының жалпы түсімі

млн.тонна

	Дәнді және дәнді-бұршақты дақылдар	Картоп	Көкөністер мен бақшалық дақылдар
Әзірбайжан	1965,1	1037,3	1227,3
Армения	452,5	583,9	845,3
Беларусь	7216,8	8744,0	2153,3
Грузия	...	...	...
Қазақстан	20137,8	2414,8	2196,4
Қырғызстан	1491,1	1373,8	789,8

Жалғасы

	Дәнді және дәнді-бұршақты дақылдар	Картоп	Көкөністер мен бақшалық дақылдар
Молдова	901,9	199,4	221,8
Ресей	81796,5	36784,2	15510,5
Тәжікстан	931,2	662,1	835,1
Түрікменстан	...	...	...
Өзбекстан	...	1188,1	4669,9
Украина	29294,9	19102,0	6835,2

2007 жылғы дәнді және дәнді-бұршақты дақылдардың шығымдылығы

Бір гектар жиналған алаңнан центнерлер

	1990	1995	1999	2003	2004	2005	2006	2007
Әзірбайжан	23,8	14,8	20,7	26,0	25,8	25,9	25,9	26,6
Армения	19,4	15,6	17,5	15,8	22,8	19,4	13,3	25,9
Беларусь	27,2	21,1	15,0	24,2	29,6	28,1	24,9	28,5
Грузия	25,5	20,9	20,8	21,1	19,5	20,2	...	...
Қазақстан	12,2	5,0	13,0	10,8	8,8	10,0	11,7	13,3
Қырғызстан	28,0	18,1	26,2	27,3	28,2	26,3	24,8	24,3
Молдова	34,0	28,7	23,5	18,0	27,8	27,4	25,0	9,4
Ресей	19,5	13,1	14,4	17,8	18,8	18,5	18,9	19,8
Тәжікстан	13,1	8,7	12,0	19,5	19,5	19,5	20,4	22,9
Түрікменстан	23,6	16,8	...	29,4	...	...	...	...
Өзбекстан	18,8	19,4	25,8	...	...28,3	...	...	...
Украина	35,1	24,3	19,7	18,2	...	26,0	24,1	21,8

Ірі қара мал басы

млн. бас

	1990	1995	1999	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Әзірбайжан	1826,2	1632,8	1913,2	2178,6	2241,8	2315,8	2380,0	2445,0	2511,8
Армения	566,5	503,7	469,1	535,8	565,8	573,3	592,1	620,2	629,1
Беларусь	6577,1	5403,3	4685,5	4005,1	3924,1	3962,6	3980,2	3988,7	4006,7
Грузия	1207,9	944,1	1050,9	1216,0	1242,5	1250,7	1260,4	...	...
Қазақстан	9592,4	8072,9	3957,9	4559,5	4871,0	5203,9	5457,4	5660,4	5840,9
Қырғызстан	1190,0	920,1	910,6	988,0	1004,4	1034,9	1074,8	1116,7	1168,0
Молдова	1000,5	831,6	469,1	409,7	372,8	330,6	310,5	299,1	231,7
Ресей	54676,7	43296,5	28480,8	26524,6	24935,1	22987,7	21473,9	21514,9	21473,2
Тәжікстан	1390,7	1198,9	1036,9	1135,7	1218,9	1303,3	1371,9	1422,6	1702,5
Түрікменстан	898,6	1181,5	...	1890,1	1969,9	...	2065,0	...	...
Өзбекстан	5112,6	5483,3	5225,2	...	...	6242,7	6571,4	7042,5	7458,1
Украина	23727,6	19624,3	11721,6	9108,4	7712,1	6902,9	6514,1	6175,4	5490,9

2007 жылғы мал шаруашылығы өнімінің негізгі түрлерін өндіру

	Ет (сойыс салмағында)		Сүт		Жұмыртқа	
	мың тонна	халықтың адам басына, кг	мың тонна	халықтың адам басына, кг	млн. дана	халықтың адам басына, дана
Әзірбайжан	170,6	20	1341,3	156	871,0	102
Армения	69,7	22	642,0	199	525,4	163
Беларусь	815,4	84	5908,9	609	3228,3	333
Грузия	...	...	...	...	...	...
Қазақстан	838,7	54	5073,2	328	2664,2	172
Қырғызстан	183,1	35	1240,1	237	373,7	71
Молдова	109,1	31	603,5	169	704,3	197
Ресей	5706,3	40	32180,6	226	37875,3	267
Тәжікстан	59,5	8	583,6	82	111,2	16
Түрікменстан	...	...	...	...	...	...
Өзбекстан	...	...	5097,4	190	2214,7	82
Украина	1911,7	41	12262,1	264	14062,5	302

2007 жылы су алу, пайдалану және ластанған ақаба суларды жіберу

	Табиғи көздерден су алу, млн. текше м	Суды пайдалану, млн. текше м	Жер беті су қоймаларына ластанған сарқынды суларды жіберу, барлығы млн. текше м	оның ішінде тазаланбаған
Әзірбайжан	12270	8371	177	174
Армения	3012	2145	91	90
Беларусь	1618	1485	9	-
Грузия	...	...	...	...
Қазақстан	22814	19906	393	310
Қырғызстан	8530	5547	20	14,5
Молдова	...	...	...	...
Ресей*)	69597	62506	17176	3435
Тәжікстан	...	...	...	...
Түрікменстан	...	...	...	...
Өзбекстан	...	...	...	...
Украина	10650	10995	3854	1506

*) Млрд. текше м.

**2007 жылы тұрақты көздерден атмосфералық ауаға зиянды
заттектердің шығарылуы**

	Шығарылған ластанған заттектер	оның ішінде		газ тәрізді және сұйық заттардың жалпы санынан		
		қатты	газ тәрізді және сұйық	күкіртті ангидрид	азот тотығы	көміртегі тотығы
Әзірбайжан	386	28	358	9	23	25
Армения	34	3	31	26	2	3
Беларусь	399	45	354	81	56	94
Грузия	...	...	...	...	...	...
Қазақстан	2915	718	2197	1301	206	444
Қырғызстан	38	20	18	7	3,2	4,5
Молдова	...	...	...	...	...	...
Ресей	20637	2743	17894	4573	1733	6448
Тәжікстан	...	...	...	...	...	...
Түрікменстан	...	...	...	...	...	...
Өзбекстан	...	...	...	...	...	...
Украина	4813	697	...	1313	343	1404

8. ӘДІСНАМАЛЫҚ ТҮСІНІКТЕМЕЛЕР

Тұрақты даму – мемлекеттің қоршаған ортаға зиян келтірусіз әлеуметтік-экономикалық дамуы.

Санақ арасындағы жылдарда **халық санын** бағалау халық санағының қорытындылары негізінде, оған жыл сайын туғандар саны мен осы аумаққа келгендердің санын қосып және өлгендер мен осы аумақтардан кеткендердің санын шығарып жүргізіледі.

Халықты **қалалық және ауылдық** деп бөлу тұрған жері бойынша жүргізіледі, мұның өзінде қалалық қоныс болып, заңнамада белгіленген тәртіппен қалалық санатқа жатқызылған елді мекендер (қалалар, қала типтегі кенттер, жұмысшы және курорт кенттері) есептеледі. Қалған барлық елді мекендер ауылдық болып табылады.

Халықтың табиғи өсімі – туғандар мен өлгендер санының айырмасына тең.

Туу және өлім-жітімнің жалпы коэффициенттері – тірі туғандар және өлгендер сандарын жеке алғанда халықтың орташа жылдық санына, 1000-ға көбейтілген ара - қатынасы.

Туған кезден күтілетін өмір ұзақтығы – туған ұрпақтың бір адамының осы ұрпақтың бүкіл ғұмырының ұзақтығындағы әрбір жастағы өлім деңгейі осы көрсеткіш есептелген жылдағыдай сақталып отырған жағдайдағы күтілетін өмір сүрудің орташа жас саны.

Жұмыссыздық деңгейі – экономикалық тұрғыдан белсенді халық санындағы жұмыссыздар санының пайызбен өлшенген үлесі.

Өлу себептерінің негізгі жіктелімі бойынша өлім-жітімнің коэффициенттері – өлу себептерінің негізгі жіктелімі бойынша өлгендер санының халықтың орташа жылдық санына қатынасы ретінде есептеліп шығарылады.

Ана өлімі - жүктіліктен, босанғаннан және босанғаннан кейінгі асқынудан өлген әйелдердің 100 000 тірі туған балаға шаққандағы саны.

Нәресте өлімі- 1000 тірі туған балаға шаққандағы 1 жасқа дейінгі өлген балалар саны.

Ауру – сырқаулық деңгейі диагнозы алғашқы рет анықталған аурулар санының халықтың орташа жылдық санына қатынасы.

Тұрғын үй қорын көркейту – тұрғын жайларды көркейтудің жекелеген түрлері: су құбырымен, көрізбен, орталық жылумен, газбен, ыстық сумен, ванна бөлмелерімен және т.б. жабдықтау.

Егер құбырлар үй ішінен өтетін болса, онда тұрғын үй **су құбырымен** жабдықталған болып саналады. Құбырлар орталық жүйеге немесе жеке қондырғыға қосылуы мүмкін.

Егер жылу беру орталық жылу жүйесі арқылы немесе жылыту мақсатына көзделген ғимарат және тұрғын үйдің ішінде орналастырылған қондырғы (энергия көзіне қарамастан) арқылы беріліп отырса, онда тұрғын үй **орталықтандырылған жылыту жүйесімен** жабдықталған болып саналады.

Жалпы ішкі өнім - өндіріс сатысында жалпы қосылған құнды салалар бойынша жиынтықтау жолымен анықталады. Жалпы ішкі өнім нарық бағасы бойынша есептеп шығарылады, яғни өнімдерге және импортқа салынған таза салықтарды қосады. «Таза» термині салықтың тиісті демеу қаржыларының шегеріліп көрсетілгендігін білдіреді. Бұл – елдің экономикалық қызметінің түпкілікті нәтижесін сипаттайтын ұлттық шоттар жүйесінің аса маңызды көрсеткіштерінің бірі.

Өнеркәсіп өнімінің көлемі – тұтастай және оның қызметінің жекелеген түрлері бойынша меншік нысанына қарамастан, заңды тұлғалар мен олардың оқшауландырылған бөлімшелері өндірген өнеркәсіп өнімінің, өнеркәсіптік сипаттағы жұмыстар мен қызметтердің көлемі туралы деректер жиынтығы ретінде құндық тұлғалануымен анықталады. Өнеркәсіп өнімінің көлемі кәсіпорынның ағымдағы жылы қосылған құн салығы мен акцизсіз қолданыстағы нақты жіберу бағаларында анықталады. Құндық тұлғаланудағы өнеркәсіп өнімінің көлемі бойынша жиынтық деректерге ірі, орта және шағын кәсіпорындар, өнеркәсіптік емес ұйымдар жанындағы өнеркәсіптік бөлімшелер (ауыл шаруашылық, сауда, құрылыс және т.б.) жеке кәсіпкерлер шығаратын өнеркәсіп өнімінің (тауарлар, қызмет көрсетулер) көлемі бойынша деректер, сондай-ақ үй шаруашылықтары секторында өндірілген өнімдер көлемі кіреді. Өнеркәсіп кәсіпорны өнімінің көлемі зауыттық әдіс бойынша, яғни ішкі зауыттық айналым құнысыз анықталады. Кәсіпорынның ішкі зауыттық айналымы деп өздері өндірген дайын және жартылай дайын өнімдердің осы кәсіпорынның ішінде өзінің өнеркәсіптік-өндірістік мұқтаждарына пайдаланатын бөлігінің құны.

Қоршаған ортаны қорғауға және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға жұмсалған инвестициялар құрылыс салушылармен жаңа салынып жатқан, сондай-ақ өзінің қаржыландыру көздерінен жұмыс істейтін кәсіпорындарда табиғи ресурстарды қорғауға және ұтымды пайдалануға жұмсалған барлық іс-шараларды жүзеге асыру үшін инвестицияларды қосады.

Су ресурстарын қорғау және ұтымды пайдалануға жұмсалған инвестицияларға өндірістік және коммуналдық ақаба суларды тазалау стансаларын, ақаба суларды тазалайтын жағалаулық және қалқыма стансаларын салуға, айналымдық сумен жабдықтау жүйесін, су қорғау аймағын жасауға және т.б. арналған шығындар жатады.

Атмосфералық ауаны қорғауға жұмсалған инвестицияларға газ бен шаң тұтатын қондырғылар құрылысына, автомобильдердің пайдаланған газдарының улылығын тексеру және төмендету жөніндегі бақылау-реттеуші орындарды, қалдық газдардағы заттектерді кәдеге жарату қондырғыларын, ауа бассейнін қорғау бойынша басқа да ғимараттарды салуға жұмсалған шығындар жатады.

Жерді қорғауға және ұтымды пайдалануға жұмсалған инвестицияларға эрозияға қарсы, гидротехникалық, селге қарсы, мұз көшкініне қарсы, қар көшкініне қарсы құрылыстарға; тік баурайларды сатылауға; егістік қорғайтын орман алқаптарын құруға; жерді қайта өңдеуге, жерді қорғау жөніндегі басқа да шараларға жұмсалған шығындар жатады.

Орман ресурстарын қорғауға және ұтымды пайдалануға жұмсалған инвестицияларға өртке қарсы объектілердің, авиациялық базалардың құрылысына және оларға өртке қарсы техниканы және басқа да машиналарды; орман ресурстарын ұтымды пайдаланумен байланысты орманды қорғау және өзге де шаралар бойынша биостансалар мен биозертханаларды салуға жұмсалған шығындар жатады.

Жер қойнауын қорғауға және минералдық ресурстарды ұтымды пайдалануға жұмсалған инвестицияларға жер қойнауынан пайдалы қазбалардың алуын арттыру, байыту және металлургиялық қайта балқыту кезінде компоненттердің алынуын арттыру, минералдық шикізатты кешенді пайдалану, минералдық және жер асты суларын бальнеологиялық мақсаттар үшін пайдалануды арттыру, пайдалы қазба кеніштерін өрттен қорғауды қамтамасыз ету мақсатында жүзеге асырылатын шараларға жұмсалған шығындар жатады.

Табиғатты қорғауға жұмсалған ағымдағы шығындар – кәсіпорындар мен ұйымдардың қоршаған ортаны қорғауға көзделген негізгі қорларды ұстау және пайдалану бойынша шығыстары. Мұнда бүлінген жерлерді қалпына келтіру, кіші өзендердің арналарын тазалау, суды қорғау аймақтарын белгіленген тәртіпте ұстау, су көздері мен атмосфералық ауаның сапасын бақылау және басқа да шаралар бойынша табиғатты қорғаумен байланысты ағымдағы іс-шаралар жүргізуге арналған шығыстар жатады. Есеп беру объектілерімен басқа ұйымдарға ақаба сулар мен қалдықтарды келесі тазалауға (зиянсыздандыруға) және ағызуға тапсыру кезінде бұл тәсілдің ақы төлеу мөлшері де ағымдағы табиғатты қорғау шығыстары көлеміне қосылады.

Жалпы жер көлемі – мемлекеттік шекара көлеміндегі ішкі сулармен бірге құрлық бетінің көлемі.

Ауыл шаруашылығы жерлері – ауыл шаруашылығы өнімдерін алу үшін пайдаланылатын жер телімдері жатады. Оның құрамына егістік жерлер, тұрақты дақылдар егілетін жерлер, шабындықтар мен жайылымдар кіреді.

Егістік жерлер – ауыл шаруашылығы дақылдарын егуге пайдаланылатын, жүйелі өңделіп отыратын пайдалы жерлер, оған көп жылдық шөптерді егетін жерлер мен таза сүрі жерлер де кіреді.

Шабындықтар – шөп шабу үшін пайдаланылатын жер телімдері.

Жайылымдар – мал жаю үшін жарамды және шабындыққа пайдаланылмайтын табиғи немесе екпе шөптер өскен жер телімдері.

Суармалы жерлер – су ресурстары осы жерлердің суарылуын қамтамасыз ететін суару көздеріне байланысты тұрақты суарылатын желісі (арықтар, құбырлар, тартпалар) бар жерлерді қамтиды.

Бүлінген жерлер – шаруашылық қызметіне байланысты бастапқы құндылықты жоғалтқан және қоршаған ортаға жағымсыз ықпал жасаудың көзі болып табылатын жерлер.

Қайта өңделген жерлер – шаруашылықта (ауыл, орман, су және т.б.) пайдалану үшін жарамды күйге келтірілген және қайта өңделген жерлердің геологиялық барлау, іздестіру, құрылыс және өзге де топырақ қабатының бүлінуіне байланысты жұмыстарды жүргізетін, пайдалы қазбалар қойнаулары мен шым тезекті өңдейтін кәсіпорындар, ұйымдар және мекемелермен қолданыстағы тәртіпке сәйкес жер пайдаланушыларға актілер бойынша берілген жерлер.

Егістік жерлер (көктемгі өнімді алаң) – бұл ауыл шаруашылық дақылдары егілген жердің ауданы. Оның құрамына: қысқы солғандарды есептен шығарып тастағандағы өткен жылғы егілген күздіктер, дербес ауданға, соның ішінде солған күздіктердің орнына қайта себілгендерді қоса, ағымдағы жылы егілген жаздық дақылдар және берілген жылы егілген көпжылдық шөптер, бұрынғы жылдары егілген көпжылдық шөптердің биыл жиналатын ауданы, яғни көктемге сақталған шабындық алаңы кіреді.

Ауыл шаруашылық дақылдарының жалпы түсімі – бұл негізгі, сонымен қатар қайталап қатар аралық себілген барлық алқаптардан жиналған ауыл шаруашылық дақылдарының жинақталған және кіріске алынған өнімі. Дәнді және дәнді-бұршақты дақылдар бойынша жалпы түсім қайта өңделгеннен кейінгі, яғни пайдаланылмайтын қалдықтар мен кебуден жоғалтқан салмағын шегергендегі салмағында көрсетілген.

Ауыл шаруашылығы дақылдарының шығымдылығы – жер бірлігінен ауыл шаруашылық өнімінің орташа жиналымын сипаттайтын көрсеткіш, әдетте 1 гектардан жиналған центнермен есептеледі.

1 қаңтардағы жағдай бойынша **мал саны** жыл сайынғы есеп негізінде белгіленеді және малдың сәйкес түрінің барлық жыныстық-жастық топтарының саны кіреді.

Судың ластану индексі – судың ластануының кешендік индексінің (СЛИ) мөлшері $СЛИ = \sum(q_{cp.i}/ЖБШ_i)/6$ формуласы бойынша 6 көрсеткіш үшін есептеледі, мұндағы

$q_{cp.i}$ – i затының орташа шоғырлануы

$ЖБШ_i$ – i затының орташа тәуліктік жол берілетін шоғырлануы.

Су ресурстарындағы қоспаның (заттың) жол берілетін шоғырлануы (ЖБШ) – тұрақты немесе мерзімдік әсерлер кезінде халыққа, өсімдік және жануарлар дүниесіне қолайсыз салдарды туғызбайтын су көздеріндегі қоспаның жоғарғы шоғырлануы.

Су алу – алдағы уақытта суды пайдалану мақсатында жер үсті су қоймалары (теңіздерді қоса) және жер асты қабаттарындағы су ресурстарын алу көлемі. Су алудың жалпы көлеміне пайдалы қазбаларды өндіру кезінде алынған пайдаланылатын шахта-руда сулары кіреді. Бұл көрсеткішке электр энергиясын өндіру, кемелерді, балықтарды шлюз арқылы өткізу, кеме жүретін тереңдікті сақтау үшін су тораптары арқылы өтетін су көлемі қосылмайды. Сондай-ақ, ірі арналарға жіберу үшін транзиттік су алу көлемі есепке алынбайды.

Тасымалдаудағы су шығыны – су алу орнынан тұтыну (пайдалану) орнына дейін булануға, сүзілуге, төгілуге және басқаларға кеткен судың шығындары. Мұнда тысқары тұтынушыға пайдалануға берілген су көлемі қосылмайды.

Суды пайдалану – шаруашылық қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін өртүрлі көздерден алынған су ресурстарын (теңіз суын қоса) пайдалану. Бұған айналымдағы суды тұтыну, сондай-ақ ақаба және коллекторлық - көріздеу суларын қайта пайдалану қосылмайды.

Ақаба суларды ағызу – бұл ақаба сулардың барлық түрлерін тікелей су қоймаларға, жер асты қабаттарына, ағынсыз ойыстарға ағызу көлемі, сондай-ақ ақаба суларды басқа да кәсіпорындарға (ұйымдарға) беру. Ағынсыз ойыстарға сүзілу алаңы кіреді, олардан тазартылған ақаба сулар су көздеріне жіберілмейді. Ақаба сулардың көлеміне өндірістік, коммуналдық, шахта, руда және басқа да осыған ұқсас (суармалау жүйесі үшін – көріздеу және басқа ағызба) сулар, сондай-ақ тыстан алынған ақаба сулар кіреді.

Ластанған ақаба сулар – жер үсті объектілеріне тазартылмай (немесе жеткіліксіз тазартылғаннан кейін) ағызылған және құрамында бекітілген шекті рұқсатты ағыздан асатын ластағыш заттары бар өндірістік және тұрмыстық (коммуналдық) ағындылар. Мұнда суғарудан кейін суармалы жерлерден шығатын коллекторлық - көріздеу сулар кірмейді.

Айналымдық және қайталама-біртіндеп сумен жабдықтау - ақаба және коллекторлық – көріздеу суларын пайдалануды қоса, айналымдық және қайталама сумен жабдықтау жүйесін қолдану арқылы алынған таза суды үнемдеу көлемі. Айналымдық пайдалануға коммуналдық және өндірістік жылумен жабдықтау жүйелеріндегі су шығыны жатпайды.

Ақаба суларды тазалау – белгіленген нормативтерге жеткізу үшін ақаба сулардың құрамындағы ластағыш заттектерді шығару, жою, бейтараптандыру мақсатындағы өңдеу. Ақаба суларды тазалау үшін түрлі әдістер: механикалық, физика-химиялық, биологиялық қолданылады.

Нормативтік – тазартылған ақаба сулар – тиісті ғимараттарда тазартудан өткен, су объектілеріне тазартылғаннан кейін бұру, бақыланатын тұстамада немесе су пайдалану пункттерінде судың нормасы мен сапасының бұзылуын

болдырмайтын ағындылар, яғни бұл ақаба сулардағы ластағыш заттар мөлшері бекітілген жол берілетін төгіндіге (ЖБТ) сәйкес келуі керек.

Жол берілетін төгінді (ЖБТ) – су объектісінің осы пунктінде уақыттың бірлігінде төгу үшін рұқсат етілген және берілген тұстамада (су қоймасының учаскесінде) су сапасының нормасын бұзбайтын ағынды сулардағы заттың барынша көп саны. Статистикада нақты төгу мен ЖБТ-нің ара қатынасы ақаба сулар ластануының деңгейін (категориясын) сипаттайтын негізгі көрсеткіш болып табылады.

Атмосфераның ластану индексі (АЛИ5) – ол барынша үлкен мәндері бар бес зат бойынша есептелетін атмосфера ластануының кешенді индексінің шамасы

$АЛИ5 = \sum (q \text{ ср.}i / ЖБШi) C_i$, мұндағы

$q \text{ ср.}i$ – i -ші заттың орташа шоғырлануы

ЖБШ-ы- i -ші заттың орташа тәуелділік жол берілетін шоғырлануы;

C_i - 1,7; 1,3; 0,1 және 0,9 тең қабылданатын ластаушы қоспа қауіптілігінің 1, 2, 3 және 4 сыныбы үшін тиісінше i затының қауіптілік сыныбынан тәуелді коэффициент.

Ластаушы заттектің орташа шоғырлануы жыл ішінде өлшенген бір жолғы шоғырланулардың орташа арифметикалық мәні ретінде есептеледі.

Атмосферадағы қоспаның жол берілетін шоғырлануы (ЖБШ) – ол мерзімдік әсер еткен кезде немесе одан кейін болатын салдарды қоса алғанда, адамның өмірі бойы оған, сондай-ақ тұтастай алғанда қоршаған ортаға зиянды әсер етпейтін атмосферадағы қоспаның барынша көп шоғырлануы.

Атмосфераны ластайтын заттектердің шығарындылары – шығарындылардың тұрақты (жылжымайтын) көздерінен ластаушы (халықтың денсаулығы мен қызметіне, қоршаған табиғи ортаға қолайсыз әсер ететін) заттектердің атмосфераға түсуі. Атмосфералық ауаға ластанудың ұйымдастырылған көздерінде шаң газ тазарту қондырғыларды өткеннен кейін (толық емес ұстау және тазарту нәтижесінде) түскен де, сондай-ақ ластанудың ұйымдастырылған және ұйымдастырылмаған көздерінен тазартусыз түскен барлық ластағыштар ескеріледі. Атмосфераны ластайтын заттектердің шығарындыларын есепке алу агрегаттық жай-күйі бойынша да (қатты, газ тәрізді және сұйықтардың саны), сондай-ақ жеке заттар бойынша (ингредиенттер бойынша) жүргізіледі.

Атмосфераны ластайтын тұрақты көздер деп пайдалану процесінде зиянды заттар бөлетін жылжымайтын технологиялық агрегат (қондырғы, аппарат және т.б.) аталады. Бұған басқа да объектілер (террикондар, резервуарлар және т.б.) жатады.

Атмосфераны ластайтын газдарды тазарту (ұстау) – арнайы қондырғылар, құралдар және жабдық арқылы атмосфералық ауаның ластану көзінен бөлінетін газ ауа қоспасының құрамынан зиянды заттектерді жою, мұнда бөлінген (пайда болған) газдардағы зиянды заттектерді залалсыздандыру, уыттылықты төмендету, бейтараптандыру, күйдіру және тағы басқалар кіреді. Бұл жағдайда статистикалық байқаумен олар кезінде пайда болып жатқан және ұсталынып (көдеге жаратылып) жатқан заттектер регламентке сәйкес басынан бастап шикізаттың, жартылай дайын өнімдер мен дайын өнімдердің бір түрлерін алу үшін көзделген технологиялық процестер қамтылмайды.

Жол берілетін шекті шығарынды (ЖБШШ) – көзден немесе олардың жиынтығынан ауаның жер бетіне жақын қабатында ластаушы заттектердің құрамы халық, жануарлар және өсімдіктер дүниесі үшін ауа сапасының нормативтерінен аспау шартынан белгіленетін ғылыми-техникалық норматив.

Шаруашылық қызметінің түрі ретіндегі **көлік** теміржол, автомобильді (жүк тасушы, жол, автобустық, жеңіл таксомоторлы) қалалық электр (трамвай, тройлебус), құбырлар, өзен, ауа көлігіне бөлінеді.

Уытты қалдықтардың болуы, түзілуі, оларды пайдалану – халық денсаулығы мен биологиялық ресурстар үшін қауіп төндіретін түзілген, пайдаланған, залалсыздандырылудағы өндіріс пен тұтыну қалдықтарының санын есепке алу. Есепке өзінің құрамына зиянды заттектерді қосатын өнеркәсіптің уытты қалдықтарының барлығы жатады.

Қалдықтарды орналастыру (жою) – қалдықтарды сақтау және көму жөніндегі кез келген операция.

Қалдықтарды сақтау (қоймалау) – уақытша бейтараптандыруды ескере отырып, қоршаған орта үшін қауіптілікті төмендетуге бағытталған оқшаулау. Сақтау үшін оның қоймалау орындарында болу мерзімі белгіленеді.

Қалдықтарды көму – қоршаған ортаға ластағыш заттектердің түсуін болдырмауға және осы қалдықтарды бұдан әрі пайдалану мүмкіндігін жоятын қалдықтарды оқшаулау.

Қалдықтарды пайдалану (қайта өңдеу, көдеге жарату) – қалдықтарды, оларды қайта өңдеу немесе тікелей жолымен өнімнің әртүрлі түрлерін алу мақсатында шаруашылық айналымға тарту.

Орман қоры – бұл орманды, сондай-ақ ормансыз, бірақ орман шаруашылығының мұқтаждарына арналған елдің (өңірдің) аумақтың бөлігі. Орман қорына орман алаңы, яғни орман ағаштары өскен (екпе ағаштардың әр түрлі өсірілген нақты орман алаңы) және орман ағаштары өсірілмеген, бірақ жас екпелерді өсіруге арналған (өртең, кесілген, бос қалған, алаңқай, сиреген жерлер, құраған екпе ағаш алаңдары) аумақтар кіреді.

Орман алаңы – сүректі ағаш тұқымдары өскен екпе ағаштардың алаңы.

Орманды қалпына келтіру – кесілген, өртелген, бос қалған, алаңқай жерлерде және бұрын орман алаңы болған басқа да жерлерде орманды қалпына келтіру шараларын жүргізу. Орманды қалпына келтіруге ағаш отырғызу, орман егу жұмыстары және орманның табиғи қалпына келуіне ықпал ету жұмыстары жатады.

Орманды күтіп-баптау мақсатында кесу – екпелердің керекті құрамы, формасы құрылған және өсім артқан кезден бастап жүргізілетін ағаштар мен бұталар бөлігінің екпелеріндегі мерзімді кесулер.

Мемлекеттік табиғи қорық – табиғи үдерістердің табиғи күйінде және дамуында, үлгілі және бірегей экологиялық жүйелерді, өсімдіктер мен жануарлар дүниесінің биологиялық әртүрлілігі мен генетикалық қорын сақтау және зерделеуге арналған ерекше қорғалатын табиғи аумақтар.

Мемлекеттік ұлттық табиғи саябақ – ерекше экологиялық, рекреациялық және ғылыми құндылығы бар табиғи және тарихи-мәдени кешендер мен объектілерді сақтауға, қайта қалпына келтіруге және көп профиліде пайдалануға арналған ерекше қорғалатын табиғи аумақ.

Мемлекеттік табиғи резерваттар – аталған аймақта бұл ландшафтық және биологиялық әртүрлілігін сақтау және қалпына келтіруге, табиғи ресурстардың орнықты дамуын және теңдестірілген дәрежеде пайдаланылуын қамтамасыз етуге арналған әртүрлі күзет режимімен ерекше қорғалатын табиғи аумақ.

Аңшылық жерлердің ауданы – жабайы аңдар мен құстар мекендейтін жерлер және аңшылық шаруашылығын жүргізу үшін пайдаланылуы мүмкін орман, су және ауыл шаруашылығы алқаптарын алып жатқан жерлер.

1. ГЕОГРАФИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Столица - город Астана

Территория республики (тыс. кв. км) – 2724,9

Плотность населения (на 1 кв. км человек) – 5,7

Численность населения на 01.01.2008г. тыс. человек – 15 571,5

Естественный прирост населения (в промилле на 1000 человек) – 10,57

Самые крупные горные массивы, м

Пик Хан-Танири (хребет Сарыжаз) – 6995

Пик 100 лет ВГО (хребет Меридианальный) – 6276

Пик Талгар (Илейский Алатау)- 4979

Гора Шоктал (Кунгей Алатау) – 4653

Гора Бесбакан (Жетысуский Алатау) – 4771

Гора Metallург (Илейский Алатау) – 4600

Пик Музтау (горы Алтай, хребет Катун) – 4506

Пик Манас (хребет Талас) – 4484

Пик Комсомола (Илейский Алатау) – 4331

Самые крупные озера, тыс. кв. км

Каспийское море – 376,0

Аральское море (Средняя Азия) – 41,0

Балкаш – 18,2

Протяженность границ республики, км

Общая – 13349,94

в том числе:

С Российской Федерацией – 7548,10

С Республикой Узбекистан – 2351,43

С Туркменистаном – 426,08

С Кыргызской Республикой – 1241,58

С Китаем – 1782,75

По Каспийскому морю – 600

На территории республики протекает 85022 реки и временных водотока

Самые длинные реки, км

Ертыс (Иртыш) – 4248

протяженность в пределах республики – 1700

Есиль (Ишим) – 2450

протяженность в пределах республики – 1400

Жайык (Урал) - 2428

протяженность в пределах республики – 1082

Сырдария - 2219

протяженность в пределах республики – 1400

Самая крупная область - Карагандинская – 428 тыс.кв. км

Самый крупный город

Алматы, с населением 1 324,7 тыс. человек (01.01.2008г.)

**Средняя месячная температура воздуха и количество осадков
по городам в 2007 году***

	градусов/С											
	Месяцы											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Петропавловск	-8,2	-15,3	-8,5	5,3	13,3	16,3	20,4	17,7	12,3	5,3	-6,6	-13,7
Костанай	-6,8	-13,1	-9,0	6,0	15,3	17,7	21,1	20,6	13,5	5,7	-5,8	-15,4
Астана	-8,5	-10,9	-9,0	7,2	15,0	18,0	21,2	19,1	14,1	5,8	-4,4	-12,9
Павлодар	-8,3	-10,1	-8,6	9,7	14,9	18,2	22,0	18,5	13,5	4,3	-6,6	-12,5
Уральск	-0,9	-9,1	-2,4	7,8	17,1	19,8	22,3	24,9	15,7	5,9	-4,2	-15,2
Атырау	0,7	-3,1	1,8	10,6	20,1	24,6	27,0	28,9	19,4	11,3	-0,3	-6,6
Актау	3,3	1,7	5,9	10,9	18,9	23,9	25,0	28,1	22,0	14,5	5,4	0,8
Актобе	-4,5	-9,8	-7,6	5,7	16,2	19,0	22,6	24,0	15,1	5,5	-5,7	-16,0
Караганда	-7,6	-9,5	-7,5	8,6	14,2	17,4	19,8	17,9	13,4	4,5	-4,5	-12,6
Усть-Каменогорск	-10,4	-8,8	-8,8	9,9	13,9	17,6	21,8	17,7	13,3	4,8	-3,2	-9,4
Кызылорда	-2,9	-1,4	3,0	16,1	21,7	26,2	28,3	27,1	19,6	9,9	2,0	-6,1
Шымкент	-0,5	3,6	6,6	16,1	19,3	25,0	26,8	26,1	20,8	11,4	8,3	-1,2
Жамбыл	-1,4	1,9	3,8	14,6	18,4	24,3	26,0	23,9	18,7	8,9	5,8	-4,0
Алматы	-2,8	0,5	3,6	14,9	17,4	22,9	24,6	23,4	19,6	9,3	5,2	-4,3
Талдыкорган	-7,3	-2,4	1,7	14,0	17,3	22,2	25,4	22,9	18,3	8,0	3,1	-6,2

* По данным РГП «Казгидромет».

Месячное количество осадков в 2007 году*

	миллиметров											
	Месяцы											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Петропавловск	30	47	12	45	41	49	82	38	31	10	19	15
Костанай	20	40	4	30	48	27	56	13	31	4	41	8
Астана	13	36	20	25	51	19	58	11	7	29	18	17
Павлодар	5	26	15	4	22	35	102	14	9	14	15	13
Уральск	59	27	3	28	50	32	99	1	20	8	28	14
Атырау	11	9	10	45	23	7	2		17	0	50	25
Актау	24	12	7	47	2	5	12	0	0	1	38	29
Актобе	31	54	11	95	62	16	10	5	13	0	34	10
Караганда	22	27	15	44	39	81	113	25	5	38	27	16
Усть-Каменогорск	16	17	27	36	123	30	56	7	14	41	15	45
Кызылорда	5	7	21	21	7	3	2	1	0	4	12	7
Шымкент	52	96	73	84	45	5	1	1		8	83	123
Жамбыл	4	21	39	27	28	6	24	1		1	44	52
Алматы	24	39	45	109	164	35	37	42	17	32	54	53
Талдыкорган	17	51	29	50	56	37	24	25	1	10	50	40

* По данным РГП «Казгидромет».

2. СОЦИАЛЬНЫЕ ФАКТОРЫ

Основные социальные показатели

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Площадь, тыс. кв. км	2724,9	2724,9	2724,9	2724,9	2724,9	2724,9	2724,9
Население, тысяч человек , на конец года	14851,1	14866,8	14951,2	15074,8	15219,5	15396,9	15571,5
Плотность населения, на 1 кв. км., человек	5,4	5,5	5,5	5,5	5,6	5,6	5,7
Доля городского населения, %	56,5	56,6	56,7	56,4	57,1	57,4	53,1
Доля сельского населения, %	43,5	43,4	43,3	43,6	42,9	42,6	46,9
Ожидаемая продолжительность жизни при рождении, лет	65,8	66,0	65,8	66,2	65,9	66,2	66,3
Коэффициент младенческой смертности, на 1 000 родившихся живыми	19,1	17,0	15,7	14,5	15,2	13,9	14,6
Численность врачей на 10 000 человек населения	34,6	36,1	36,5	36,3	36,5	37,6	38,4
Уровень занятости населения, %	89,6	90,7	91,2	91,6	91,9	92,2	92,7
Уровень безработицы, %	10,4	9,3	8,8	8,4	8,1	7,8	7,3
Реальная начисленная заработная плата, в % к предыдущему году	111,1	110,9	107,0	114,6	111,7	110,2	116,1
Доля населения, с доходами ниже прожиточного минимума, % ¹⁾	46,7	44,5	37,5	33,9	31,6	18,2	12,7
Доля населения, с дохода- ми ниже стоимости продо- вольственной корзины, % ¹⁾	16,1	13,8	9,1	6,3	5,2	2,7	1,4
Уровень преступности, на 10 000 населения	103	91	80	96	97	92	83
Уровень грамотности населения в возрасте 15 лет и старше, % ²⁾	99,5	99,5	99,5	99,5	99,5	99,5	99,5
Расходы государственного бюд- жета на образование, в % от ВВП	3,3	3,2	3,2	3,2	3,4	3,2	3,6
Расходы государственного бюджета на здравоохранение, в % к ВВП	1,9	1,9	1,9	2,2	2,4	2,2	2,3
Расходы государственного бюд- жета на социальное обеспечение и социальную помощь, в % к ВВП	5,7	5,3	5,1	4,6	4,5	4,1	3,9

¹⁾ В целях сопоставимости с данными за 2006 год представлены данные за предыдущие годы, пересчитанные в соответствии с новой методикой расчета величины прожиточного минимума введенной с 1 января 2006 года.

²⁾ По данным переписи населения 1999 года.

**Динамика ИЧР и его компонентов
в Республике Казахстан в 2000-2007гг.**

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Индекс ожидаемой продолжительности жизни	0,675	0,680	0,683	0,681	0,686	0,682	0,687	0,690
Индекс доступности образования	0,920	0,923	0,933	0,937	0,943	0,947	0,947	0,973
Индекс дохода	0,635	0,660	0,679	0,698	0,715	0,733	0,752	0,768
ИЧР	0,743	0,754	0,765	0,772	0,782	0,787	0,795	0,810

Число родившихся, умерших и естественный прирост населения

человек

	Родившиеся			Умершие			Естественный прирост		
	все	женщины	мужчины	все	женщины	мужчины	все	женщины	мужчины
2001	221487	107462	114025	147876	65326	82550	73611	42136	31475
2002	227171	111105	116066	149381	65985	83396	77790	45120	32670
2003	247946	120336	127610	155277	68061	87216	92669	52275	40394
2004	273028	132479	140549	152250	65946	86304	120778	66533	54245
2005	278977	135482	143485	157121	68108	89013	121856	67374	54482
2006	301756	146652	155104	157210	67840	89370	144546	78812	65734
2007	321963	156420	165543	158297	67881	90416	163666	88539	75127

Общие коэффициенты рождаемости, смертности и естественного прироста

на 1000 человек

	Родившиеся			Умершие			Естественный прирост		
	все	женщины	мужчины	все	женщины	мужчины	все	женщины	мужчины
2001	14,91	13,95	15,93	9,95	8,48	11,53	4,95	5,47	4,40
2002	15,29	14,43	16,22	10,05	8,57	11,65	5,24	5,86	4,56
2003	16,63	15,57	17,77	10,41	8,81	12,15	6,22	6,76	5,63
2004	18,19	17,02	19,45	10,14	8,47	11,94	8,05	8,55	7,51
2005	18,42	17,25	19,68	10,37	8,67	12,21	8,05	8,58	7,47
2006	19,71	18,47	21,05	10,27	8,54	12,13	9,44	9,93	8,92
2007	20,79	19,47	22,22	10,22	8,45	12,14	10,57	11,02	10,08

Межгосударственная миграция

человек

	2006			2007		
	Иммигранты	Эмигранты	Сальдо миграции	Иммигранты	Эмигранты	Сальдо миграции
Всего	66731	33690	33041	53397	42435	10962
в том числе:						
страны СНГ	56635	30271	26364	42613	39767	2846
Азербайджан	301	52	249	121	61	60
Армения	317	15	302	67	9	58
Беларусь	148	623	-475	136	805	-669
Кыргызстан	2397	130	2267	1760	126	1634
Молдова	28	19	9	19	15	4
Россия	15001	28228	-13227	10966	37704	-26738
Таджикистан	684	38	646	154	25	129
Туркменистан	4565	17	4548	4090	25	4065
Узбекистан	32620	608	32012	24940	451	24489
Украина	371	535	-164	287	539	-252
Грузия	203	6	197	73	7	66
страны вне СНГ	10096	3419	6677	10784	2668	8116
Германия	615	2528	-1913	562	1848	-1286
Израиль	81	123	-42	82	63	19
Канада	38	182	-144	19	152	-133
Монголия	3648	43	3605	3706	25	3681
Турция	343	6	337	304	3	301
США	37	235	-198	40	155	-115
Греция	15	16	-1	17	6	11
Латвия	7	2	5	4	3	1
Литва	2	0	2	2	2	0
Эстония	2	0	2	6	3	3
другие страны	5308	284	5024	6042	408	5634

Умершие по полу и основным классам причин смерти в 2007 году

Классы причин смерти	Человек			Коэффициент смертности ³⁾		
	всего	женщины	мужчины	всего	женщины	мужчины
Всего	158297	67881	90416	1022,3	844,9	1213,6
из них:						
болезни системы кровообращения	81793	40638	41155	528,3	505,8	552,4
несчастные случаи, отравления и травмы	22488	4813	17675	145,2	59,9	237,2
новообразования	18224	8232	9992	117,7	102,5	134,1

Продолжение

Классы причин смерти	Человек			Коэффициент смертности ¹⁾		
	всего	женщины	мужчины	всего	женщины	мужчины
болезни органов дыхания	8691	2943	5748	56,1	36,6	77,2
болезни органов пищеварения	7831	2813	5018	50,6	35,0	67,4
инфекционные и паразитарные болезни	3612	1003	2609	23,3	12,5	35,0
другие болезни	15658	7439	8219	101,1	92,6	110,3

* На 100 000 населения.

Материнская смертность

Годы	Число умерших беременных, рожениц, родильниц, человек ^{*)}	На 100 000 родившихся живыми
2001	108	48,6
2002	118	50,5
2003	104	42,1
2004	100	36,9
2005	114	40,5
2006	138	45,6
2007	153	46,8

* По данным Министерства здравоохранения РК.

Младенческая смертность

число умерших детей до 1 года на 1000 родившихся живыми

Годы	Коэффициент смертности		
	всего	девочек	мальчиков
2001	19,13	15,92	22,16
2002	17,02	14,45	19,47
2003	15,67	13,41	17,80
2004	14,50	16,47	12,42
2005	15,15	16,81	13,38
2006	13,91	12,12	15,60
2007	14,57	12,29	16,73

Смертность детей в возрасте до 5 лет

на 1000 родившихся

Годы	Коэффициент смертности		
	всего	девочек	мальчиков
2001	24,51	20,94	27,70
2002	21,27	18,68	25,08
2003	19,54	17,58	22,69
2004	17,70	15,19	20,07

Продолжение

Годы	Коэффициент смертности		
	всего	девочек	мальчиков
2005	18,83	16,70	20,84
2006	17,54	15,33	19,64
2007	17,91	15,46	20,21

Средняя ожидаемая продолжительность жизни при рождении в 2007 году

	число лет		
	Все население	Женщины	Мужчины
Республика Казахстан	66,34	72,58	60,70
Акмолинская	63,77	70,23	58,17
Актюбинская	66,17	72,81	59,56
Алматинская	66,37	71,94	61,40
Атырауская	66,56	73,11	60,59
Восточно-Казахстанская	65,02	71,71	58,96
Жамбылская	67,28	72,92	62,12
Западно-Казахстанская	66,24	72,77	60,26
Карагандинская	63,70	70,64	57,32
Костанайская	64,93	71,50	58,86
Кызылординская	66,86	71,42	62,32
Мангистауская	66,57	72,49	61,69
Павлодарская	65,67	72,61	59,22
Северо-Казахстанская	64,73	71,25	58,93
Южно-Казахстанская	67,65	72,29	63,18
Астана г.а.	72,63	77,13	68,21
Алматы г.а.	70,45	75,50	64,65

Заболееваемость населения по группам болезней

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Число зарегистрированных заболеваний с впервые установленным диагнозом – всего, тысяч случаев	7720,3	8543,9	8410,6	8607,5	8764,5	8902,4	9070,4
из них:							
инфекционные и паразитарные болезни	390,7	389,7	370,0	350,8	333,4	336,2	327,5
новообразования	72,0	77,7	77,4	73,3	74,1	80,4	76,9
эндокринные болезни, расстройства питания и обмена веществ	115,5	160,2	144,0	153,2	152,6	161,3	150,1

Продолжение

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
болезни крови, кроветворных органов и отдельные нарушения с вовлечением иммунного механизма	209,0	302,1	267,2	273,1	296,4	417,5	408,7
психические расстройства и расстройства поведения	28,0	27,3	26,6	26,3	24,4	22,1	21,2
психические расстройства и расстройства поведения, связанные с употреблением психоактивных веществ	50,7	62,4	65,4	60,7	64,6	61,0	59,3
болезни нервной системы	275,4	337,8	312,3	327,3	322,9	321,5	321,2
болезни глаза и его придаточного аппарата	378,9	440,7	409,7	409,4	408,1	410,0	429,5
болезни уха и сосцевидного отростка	258,6	283,2	262,7	266,0	269,5	263,4	265,6
болезни системы кровообращения	207,1	294,8	261,5	277,0	264,9	292,6	295,2
болезни органов дыхания	3035,3	3141,2	3303,9	3365,7	3453,9	3420,9	3558,0
болезни органов пищеварения	487,2	591,1	549,9	563,6	569,8	578,7	564,4
болезни мочеполовой системы	537,4	629,5	588,7	608,0	661,1	670,2	684,5
осложнения беременности, родов и послеродового периода	146,9	168,1	195,9	216,5	236,8	269,7	276,5
болезни кожи и подкожной клетчатки	597,1	621,2	573,5	590,9	569,2	560,5	548,7
болезни костно-мышечной системы и соединительной ткани	231,6	300,7	268,3	280,9	278,1	271,5	278,8
врожденные аномалии (пороки развития), деформации и хромосомные нарушения	24,2	27,9	26,3	27,3	26,2	25,8	28,6
симптомы, признаки и отклонения от нормы	33,3	32,9	29,5	30,0	27,1	40,8	42,9
травмы и отравления	573,3	590,7	596,9	615,4	626,5	583,8	617,5

**Заболеваемость населения по группам болезней
в расчете на 100 000 населения**

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Число зарегистрированных заболеваний с впервые установленным диагнозом, случаев	51973,2	57518,0	56412,7	57333,7	57865,0	58154,9	58578,6
из них:							

Продолжение

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
инфекционные и паразитарные болезни	2630,0	2623,2	2482,0	2336,8	2204,0	2196,5	2115,2
новообразования	484,4	523,0	519,2	488,0	489,4	525,4	496,9
эндокринные болезни, расстройства питания и обмена веществ	777,5	1078,8	965,7	1020,4	1006,9	1053,7	969,6
болезни крови, кроветворных органов и отдельные нарушения с вовлечением иммунного механизма	1406,8	2034,0	1792,3	1819,3	1956,8	2727,4	2639,7
психические расстройства и расстройства поведения	188,5	183,8	178,4	175,2	161,7	144,2	137,1
психические расстройства и расстройства поведения, связанные с употреблением психоактивных веществ	341,3	420,1	438,7	404,5	426,6	398,3	382,9
болезни нервной системы	1853,9	2274,2	2095,0	2179,9	2131,9	2100,1	2074,5
болезни глаза и его придаточного аппарата	2550,6	2966,6	2748,1	2726,9	2694,7	2678,4	2773,6
болезни уха и сосцевидного отростка	1741,1	1906,6	1761,9	1772,1	1779,5	1720,5	1715,2
болезни системы кровообращения	1394,2	1984,4	1754,3	1845,1	1749,1	1911,4	1906,6
болезни органов дыхания	20433,5	21146,8	22161,2	22418,7	22802,7	22346,9	22978,4
болезни органов пищеварения	3279,9	3979,3	3688,6	3754,1	3762,0	3780,4	3644,8
болезни мочеполовой системы	3617,8	4238,1	3948,5	4050,1	4365,1	4377,9	4420,5
осложнения беременности, родов и послеродового периода	3567,7	4045,8	4657,3	5080,8	5493,2	6186,5	6285,2
болезни кожи и подкожной клетчатки	4019,4	4238,0	3846,9	3936,2	3758,1	3661,8	3543,4
болезни костно-мышечной системы и соединительной ткани	1559,2	2024,4	1799,9	1871,2	1836,1	1773,3	1800,7
врожденные аномалии (пороки развития), деформации и хромосомные нарушения	163,0	188,0	176,2	181,9	173,2	168,3	184,8
симптомы, признаки и отклонения от нормы	224,4	221,5	197,9	200,1	244,9	266,5	277,0
травмы и отравления	3859,4	3976,6	4003,6	4099,1	4136,5	3813,4	3987,7

Заболеваемость населения отдельными инфекционными и паразитарными болезнями*

	тысяч случаев						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Острые кишечные инфекции	36,2	30,9	26,1	26,5	25,0	22,4	22,7
Брюшной тиф и паратифы А, В, С	0,04	0,2	0,04	0,03	0,01	0,01	0,01
Салмонеллезные инфекции	3,0	2,6	2,4	2,2	2,0	2,4	3,2
Вирусный гепатит, всего	20,9	13,0	9,8	11,9	9,9	9,6	11,9
Грипп и острые вирусные инфекции	1477,0	1370,5	1756,0	1551,3	1383,9	1194,7	1397,2
Скарлатина	3,5	3,4	1,7	1,4	1,4	1,7	2,2
Дифтерия	0,01	0,01	0,004	-	0,001	0,009	0,005
Коклюш	0,07	0,03	0,01	0,06	0,2	0,1	0,1
Столбняк	0,008	0,003	0,002	0,002	0,005	0,002	0,004
Полиомиелит острый	-	-	-	-	-	-	-
Корь	0,1	0,02	0,02	2,2	16,1	0,1	0,01

* По данным РГП «Республиканская санитарно-эпидемиологическая станция».

Заболеваемость населения отдельными инфекционными и паразитарными болезнями в расчете на 100 000 населения

	число случаев						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Острые кишечные инфекции	244,1	208,3	174,9	176,6	164,7	146,3	146,7
Брюшной тиф и паратифы А, В, С	0,2	1,5	0,3	0,2	0,1	0,1	0,04
Салмонеллезные инфекции	19,9	17,6	15,8	14,9	13,2	15,7	20,8
Вирусный гепатит, всего	141,1	87,7	65,7	79,5	65,6	62,5	76,9
Грипп и острые вирусные инфекции	9958,8	9226,3	11778,3	10333,1	9136,2	7804,1	9023,5
Скарлатина	23,5	23,0	11,3	9,2	9,5	11,0	13,9
Дифтерия	0,1	0,1	0,03	-	0,01	0,1	0,03
Коклюш	0,5	0,2	0,08	0,4	1,5	0,8	0,4
Столбняк	0,05	0,02	0,01	0,01	0,03	0,01	0,03
Полиомиелит острый	-	-	-	-	-	-	-
Корь	0,6	0,1	0,2	14,7	106,4	0,7	0,08

Заболеемость туберкулезом*

	число заболевших на 100 000 населения						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	155,7	164,8	160,4	154,3	147,3	132,1	126,4
Акмолинская	195,5	220,6	219,8	189,0	169,6	167,3	155,1
Актюбинская	213,7	259,4	279,7	242,6	208,3	163,4	145,4
Алматинская	115,5	123,1	120,6	108,9	113,7	106,0	98,7
Атырауская	267,8	242,6	225,7	218,1	209,7	204,4	181,9
Восточно-Казахстанская	138,1	149,6	143,2	153,2	152,8	144,1	138,3
Жамбылская	157,4	151,1	155,4	150,9	149,6	126,7	120,6
Западно-Казахстанская	211,4	222,6	208,8	189,9	182,6	171,9	159,8
Карагандинская	148,0	172,4	171,7	173,8	167,2	145,6	136,7
Костанайская	170,0	178,8	165,6	162,9	158,7	150,4	148,8
Кызылординская	291,6	292,2	278,2	255,0	233,3	193,7	167,0
Мангистауская	247,8	237,9	217,6	209,2	209,4	166,0	157,9
Павлодарская	196,9	194,7	198,0	198,5	178,9	163,1	147,5
Северо-Казахстанская	136,5	140,7	134,2	183,7	181,7	167,2	167,2
Южно-Казахстанская	112,6	119,6	115,7	105,8	98,4	82,2	86,2
г. Астана	131,2	162,8	132,7	113,7	111,7	147,0	128,3
г. Алматы	67,9	69,4	72,3	69,9	67,7	49,4	72,2

* Здесь и далее данные Министерства здравоохранения РК.

Смертность от туберкулеза

	число умерших на 100 000 населения						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	24,4	25,5	23,7	22,0	23,6	20,3	18,1
Акмолинская	29,6	25,5	24,7	15,4	12,9	145	15,5
Актюбинская	35,3	33,7	31,5	27,5	28,4	24,0	23,9
Алматинская	17,9	13,9	12,1	13,3	14,5	7,8	8,6
Атырауская	29,8	34,0	23,5	21,7	21,8	21,8	16,7
Восточно-Казахстанская	28,2	29,7	24,1	24,7	24,1	24,9	22,6
Жамбылская	22,5	22,4	22,6	21,3	21,9	22,3	19,5
Западно-Казахстанская	23,0	28,4	23,2	25,6	30,6	20,9	20,7
Карагандинская	29,7	29,7	28,6	30,9	36,2	30,8	26,1
Костанайская	25,4	32,0	30,3	23,6	28,8	22,6	21,3
Кызылординская	27,8	28,4	26,9	25,9	25,2	21,6	20,7
Мангистауская	43,9	35,4	38,6	36,3	34,2	27,5	26,8
Павлодарская	34,9	38,9	40,3	34,8	40,6	31,7	29,6
Северо-Казахстанская	28,1	31,7	26,1	28,9	38,4	41,7	27,5
Южно-Казахстанская	14,4	15,8	15,1	12,0	11,5	9,7	10,1
г. Астана	27,2	33,2	27,7	22,7	23,7	26,3	15,8
г. Алматы	11,9	15,9	20,0	18,9	19,0	12,4	10,9

Заболееваемость болезнями органов дыхания

	число заболевших на 100 000 населения						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	20433,5	21146,8	22160,2	22418,7	22802,7	22346,9	15484,2
Акмолинская	16145,6	15660,7	14612,4	17950,4	19192,8	19881,3	748,0
Актюбинская	22177,1	27022,5	24675,7	23975,7	23099,3	20591,9	699,6
Алматинская	19246,7	24494,6	26167,4	26256,8	28521,1	27605,0	1632,0
Атырауская	11781,7	10358,6	11012,5	11732,4	12073,7	12243,8	485,5
Восточно-Казахстанская	28325,0	28534,0	29326,0	30940,1	29539,0	28277,2	1420,9
Жамбылская	13225,4	13955,0	15415,1	16749,2	17255,1	17847,7	1014,0
Западно-Казахстанская	17709,8	18189,2	18504,2	17736,3	18176,8	19368,6	613,9
Карагандинская	19652,4	21304,8	22229,6	22157,4	21397,3	21619,8	1340,7
Костанайская	14106,4	14783,1	17767,1	17214,0	18913,6	18477,4	897,3
Кызылординская	22212,2	20225,5	21629,2	20738,6	20237,4	19517,9	628,7
Мангистауская	22969,5	24474,2	23076,1	25974,5	23223,0	20309,5	399,0
Павлодарская	21265,9	22096,6	23329,9	24814,9	28734,7	26907,8	745,7
Северо-Казахстанская	19870,9	14494,6	15219,6	15811,4	16177,4	16527,5	657,4
Южно-Казахстанская	12631,2	12924,2	13779,4	14625,6	16050,0	14451,8	2307,0
г. Астана	19001,9	19186,9	24167,7	24135,4	23462,9	23728,6	588,6
г. Алматы	43871,2	43049,8	44307,5	39831,4	37817,8	39527,2	1306,0

Смертность от болезней органов дыхания

	число умерших на 100 000 населения						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	65,5	66,1	69,1	58,3	58,7	53,9	56,1
Акмолинская	83,3	90,7	89,4	84,0	83,4	89,9	77,5
Актюбинская	74,9	72,3	70,7	52,6	40,1	43,3	32,6
Алматинская	54,1	62,9	69,7	61,5	57,4	45,5	45,9
Атырауская	55,7	48,7	52,8	24,5	23,1	17,6	20,6
Восточно-Казахстанская	68,3	67,3	72,3	67,6	69,6	66,3	64,5
Жамбылская	48,0	46,4	50,0	42,5	40,0	40,6	25,7
Западно-Казахстанская	55,7	57,7	62,9	40,6	49,7	64,5	59,3
Карагандинская	62,8	64,5	66,8	55,7	53,0	48,1	60,7
Костанайская	78,4	80,1	98,3	78,2	92,0	83,1	82,8
Кызылординская	77,3	70,7	65,7	49,2	51,4	41,0	47,7
Мангистауская	38,6	39,3	32,0	28,4	23,1	38,7	111,0
Павлодарская	62,2	52,0	58,4	54,5	56,8	45,2	48,8
Северо-Казахстанская	118,7	121,9	126,9	118,9	121,4	99,2	114,4
Южно-Казахстанская	73,4	75,5	71,2	57,7	60,9	55,8	60,6
г. Астана	43,1	49,8	48,2	46,2	48,0	43,6	43,2
г. Алматы	42,0	39,1	46,9	40,8	40,0	32,7	32,5

Заболееваемость злокачественными новообразованиями

число заболевших на 100 000 населения							
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	195,6	197,3	193,4	194,2	192,5	190,4	184,7
Акмолинская	239,8	235,2	224,8	239,4	230,7	230,5	229,3
Актюбинская	155,2	157,8	152,2	163,8	162,9	160,9	159,0
Алматинская	149,3	145,3	124,7	127,1	135,3	134,0	133,0
Атырауская	157,1	152,5	151,6	128,8	136,0	133,5	131,4
Восточно-Казахстанская	278,5	286,8	294,7	289,6	276,8	278,5	266,9
Жамбылская	130,1	120,5	113,0	121,0	119,7	118,7	120,9
Западно-Казахстанская	222,6	232,1	201,3	204,1	207,3	206,3	205,2
Карагандинская	240,8	244,2	244,3	246,5	244,0	243,3	238,7
Костанайская	219,4	235,1	233,2	239,9	258,9	259,9	258,5
Кызылординская	143,6	160,6	169,6	168,3	154,4	152,8	157,3
Мангистауская	141,2	131,7	124,9	120,3	133,9	128,9	109,5
Павлодарская	246,3	256,8	265,7	279,5	284,1	283,9	266,9
Северо-Казахстанская	245,1	275,0	253,4	265,1	264,8	265,7	235,3
Южно-Казахстанская	104,8	98,2	104,2	111,3	105,9	103,9	93,2
г. Астана	186,4	176,7	186,7	185,0	179,5	172,3	181,6
г. Алматы	275,8	274,5	270,3	241,0	233,5	226,3	228,3

Заболееваемость анемией по возрастным группам

число заболевших на 100 000 населения							
Возрастные группы	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Дети 0-14 лет	2316,0	2825,8	3011,7	3061,1	3645,3	5713,1	5556,7
Подростки 15-17 лет	1556,1	2516,6	2256,4	2418,5	2576,2	4480,0	4047,7
Взрослые 18 лет и старше	917,4	1517,3	1138,9	1170,3	1183,6	1350,8	1195,3
Всего	1332,9	1922,1	1686,0	1719,0	1870,6	2589,7	2404,9

Число больных анемией, состоящих на диспансерном учете

человек							
Возрастные группы	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Дети 0-14 лет	99960	111817	121338	126298	144311	188487	187633
Подростки 15-17 лет	10823	15522	16413	16564	18494	28357	26984
Взрослые 18 лет и старше	90710	117477	120958	126322	130166	131994	121867
Всего	201493	244816	258709	269184	292971	348838	336484

Заболееваемость анемией по областям

число заболевших на 100 000 населения				
	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	1719,0	1870,6	2589,7	2404,9
Акмолинская	762,6	1017,0	1464,3	1237,8

Продолжение

	2004	2005	2006	2007
Актюбинская	2960,9	2796,4	2908,6	3239,3
Алматинская	2119,6	2393,0	4449,5	2946,8
Атырауская	1871,7	2172,3	2473,5	2489,2
Восточно-Казахстанская	1471,2	1405,9	1763,2	1562,8
Жамбылская	1370,5	1618,8	3233,9	3042,6
Западно-Казахстанская	2269,9	2136,9	2663,2	2485,8
Карагандинская	944,9	1075,0	1474,8	1356,5
Костанайская	591,6	635,2	849,0	893,5
Кызылординская	4950,6	5373,6	6569,8	6828,1
Мангистауская	3573,7	3894,1	4760,8	4234,2
Павлодарская	1008,7	1427,4	1456,9	1383,5
Северо-Казахстанская	837,6	980,7	1723,0	1597,3
Южно-Казахстанская	2340,8	2620,9	3164,2	3066,6
г. Астана	1216,9	1014,4	1281,2	1365,2
г. Алматы	881,0	884,7	1624,6	2017,5

Заболееваемость населения в экологически неблагоприятных областях и г. Алматы в 2007 году

число заболевших на 100 000 населения

	Республика Казахстан	Восточно- Казахстанская ¹⁾	Кызылординская ²⁾	Карагандинская ³⁾	г. Алматы
Активный туберкулез	126,4	138,3	167,0	136,7	72,2
Злокачественные новообразования	184,7	266,9	157,3	238,7	228,3
Злокачественные новообразования молочной железы, чел.	3078	342	72	364	452
Психические и поведенческие рас- стройства в резуль- тате употребления алкоголя	317,9	479,3	305,4	357,7	1144,7
Психические и поведенческие рас- стройства	137,1	161,4	209,7	205,8	181,6

Примечание:

¹⁾ Восточно-Казахстанская область - зона экологического бедствия бывшего Семипалатинского ядерного полигона.

²⁾ Кызылординская область - зона экологической катастрофы Приаралья.

³⁾ Карагандинская область - самые крупные загрязнители окружающей среды - Балхашский горно-металлургический комбинат и АООТ «Испат-Кармет», дающие более трети всех загрязнений в республике.

Охват детей профилактическими прививками*

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
БЦЖ ¹⁾	104,0	105,0	106,0	65,4	98,3	107,1	97,6
ОПВ-3 ²⁾	100,0	100,0	100,0	99,3	99,5	99,4	100,6
АКДС-3 ³⁾	99,5	98,9	99,4	81,6	98,2	100,3	99,9
АДС-3	100,0	99,5	99,8	82,7	...	...	...
Эпидемический паротит (в возрасте до 2 лет)	100,0	99,4	99,8	99,5	...	...	...
Корь (в возрасте до 2 лет)	100,0	98,7	99,6	98,9	99,3	99,4	100,0
Ревакцинация по БЦЖ (в возрасте до 7 лет)	67,1	70,0	70,4	1,7	...	...	...
Ревакцинация кори	99,9	99,9	100,0	100,0	96,4	100,2	99,2
ВГВ-3 ⁴⁾	100,0	100,0	100,0	99,5	...	...	...

¹⁾ по данным РГП «Республиканской санитарно-эпидемиологической станции»
% детей, иммунизированных против:

¹⁾БЦЖ – туберкулеза;

²⁾ОПВ-3 – законченная вакцинация курса против полиомиелита

³⁾АКДС-3 – дифтерии, коклюша, и столбняка;

⁴⁾ВГВ-3 – против вирусного гепатита В.

Результаты профилактических осмотров детей в возрасте 0-14 лет в 2007 году*

	На 1000 осмотренных детей выявлено			
	с понижением остроты слуха	с понижением остроты зрения	со сколиозом	с нарушением осанки
Республика Казахстан	2,6	22,3	4,6	9,8
Акмолинская	1,3	23,4	3,3	6,8
Актюбинская	2,7	18,6	3,3	7,8
Алматинская	2,7	12,8	2,8	7,9
Атырауская	3,0	13,2	1,0	1,3
Восточно-Казахстанская	2,6	25,8	11,7	16,1
Жамбылская	1,7	6,3	1,1	2,1
Западно-Казахстанская	4,6	24,8	4,2	5,2
Карагандинская	1,8	32,7	3,4	7,1
Костанайская	2,0	31,2	5,3	15,0
Кызылординская	9,1	21,9	3,0	4,7
Мангистауская	3,1	58,3	5,7	12,9
Павлодарская	3,0	44,2	25,8	58,8
Северо-Казахстанская	2,9	20,8	4,1	8,8
Южно-Казахстанская	2,2	11,1	1,5	2,1
г. Астана	0,8	53,1	5,1	22,7
г. Алматы	1,3	27,1	4,7	13,0

* По данным Министерства здравоохранения РК.

Профилактические осмотры сельских жителей в возрасте 18 лет и старше в 2007 году*

в процентах

	Подлежало осмотру, тыс. человек	Осмотрено	Выявлено больных	Оздоровлено
Республика Казахстан	1370,1	92,3	20,0	11,1
Акмолинская	216,8	91,2	13,3	7,9
Актюбинская	54,9	100,0	23,0	14,9
Алматинская	247,3	83,7	23,5	17,1
Атырауская	32,5	100,0	22,8	16,3
Восточно-Казахстанская	98,7	74,9	17,5	9,8
Жамбылская	104,8	95,8	21,1	13,3
Западно-Казахстанская	78,1	99,4	27,9	20,9
Карагандинская	72,5	95,2	15,2	11,9
Костанайская	66,4	99,8	15,1	1,1
Кызылординская	31,6	95,9	34,5	28,8
Мангистауская	16,4	98,2	25,6	17,1
Павлодарская	72,2	98,3	18,6	14,3
Северо-Казахстанская	73,9	100,0	19,6	5,5
Южно-Казахстанская	204,0	95,2	20,5	1,7

* По данным Министерства здравоохранения РК.

Численность работников, занятых во вредных и опасных условиях труда

человек

	2001		2002	
	Численность работников, всего	их доля в общей числен- ности работ- ников, в %	Численность работников, всего	их доля в общей числен- ности работ- ников, в %
Численность работников, всего	1251813	100	1281166	100
из них:				
занятые в условиях, не отвеча- ющих санитарно-гигиеническим требованиям	244379	19,5	247903	19,3
из них:				
работающие под воздействи- ем повышенного уровня шума и вибрации	80537	6,4	88630	6,9
повышенной запыленности и загазованности рабочей зоны, превышающей ПДК	120436	9,6	120629	9,4
неблагоприятного температурного режима	46000	3,7	49083	3,8

Продолжение

	2001		2002	
	Численность работников, всего	их доля в общей численности работников, в %	Численность работников, всего	их доля в общей численности работников, в %
занятые тяжелым физическим трудом	32457	2,6	33782	2,6
работающие на оборудовании, не отвечающим требованиям безопасности	1266	0,1	1884	0,1

продолжение

	2003		2004	
	Численность работников, всего	их доля в общей численности работников, в %	Численность работников, всего	их доля в общей численности работников, в %
Численность работников, всего	1286821	100	1340433	100
из них:				
занятые в условиях, не отвечающих санитарно-гигиеническим требованиям	254876	19,8	263792	19,7
из них:				
работающие под воздействием повышенного уровня шума и вибрации	85014	6,6	91452	6,8
повышенной запыленности и загазованности рабочей зоны, превышающей ПДК	121827	9,5	120854	9,0
неблагоприятного температурного режима	47333	3,7	48687	3,6
занятые тяжелым физическим трудом	36885	2,9	37002	2,8
работающие на оборудовании, не отвечающим требованиям безопасности	1743	0,1	1843	0,1

продолжение

	2005		2006		2007	
	Численность работников, всего	их доля в общей численности работников, в %	Численность работников, всего	их доля в общей численности работников, в %	Численность работников, всего	их доля в общей численности работников, в %
Численность работников, всего	1390944	100	1458102	100	1511207	100
из них:						
занятые в условиях, не отвечающих санитарно-гигиеническим требованиям	284804	20,5	314172	21,5	314198	20,8
из них:						

Продолжение

	2005		2006		2007	
	Численность работников, всего	их доля в общей численности работников, в %	Численность работников, всего	их доля в общей численности работников, в %	Численность работников, всего	их доля в общей численности работников, в %
работающие под воздействием повышенного уровня шума и вибрации	96725	7,0	116998	8,0	114334	7,6
повышенной запыленности и загазованности рабочей зоны, превышающей ПДК	124331	8,9	125600	8,6	132711	8,8
неблагоприятного температурного режима	54925	3,9	51837	3,6	50995	3,4
занятые тяжелым физическим трудом	41794	3,0	43067	3,0	41112	2,7
работающие на оборудовании, не отвечающим требованиям безопасности	1160	0,1	484	0,0	351	0,0

*) Информация о состоянии условий труда на предприятиях и учреждениях промышленности, строительства, транспорта и связи, здравоохранения и науки.

Численность работников, занятых во вредных и опасных условиях труда в 2007 году по видам экономической деятельности¹

	Численность работников, всего	из них					
		занятых в условиях, не отвечающих санитарно-гигиеническим требованиям (нормам)	из них, работающих под воздействием			занятые тяжелым физическим трудом	работающие на оборудовании, не отвечающим требованиям безопасности
			повышенного уровня шума и вибрации	повышенной запыленности и загазованности рабочей зоны, превышающей ПДК	неблагоприятного температурного режима		
Промышленность, всего	715977	214420	80299	112079	38332	24528	247
в том числе:							
горнодобывающая промышленность	169252	53083	22970	25522	7608	9729	-
обрабатывающая промышленность	417563	123047	41573	68277	19602	13168	48
производство и распределение электроэнергии, газа и воды	129162	38290	15756	18280	11122	1631	199

Продолжение

	Численность работников, всего	из них					
		занятых в условиях, не отвечающих санитарно-гигиеническим требованиям (нормам)	из них, работающих под воздействием			занятые тяжелым физическим трудом	работающие на оборудовании, не отвечающим требованиям безопасности
			повышенного уровня шума и вибрации	повышенной запыленности и загазованности рабочей зоны, превышающей ПДК	неблагоприятного температурного режима		
Строительство	227457	24471	8499	10101	5020	6429	4
Транспорт и связь	271177	40787	25008	8687	6839	9390	2
Исследования и разработки	17545	1134	143	222	182	12	-
Здравоохранение	279051	33386	385	1622	622	753	98

* Информация о состоянии условий труда на предприятиях и учреждениях промышленности, строительства, транспорта и связи, здравоохранения и науки.

Численность пострадавших при несчастных случаях, связанных с трудовой деятельностью

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Численность пострадавших при несчастных случаях, связанных с трудовой деятельностью, всего, человек	3513	3395	3348	3333	3197	2829
из них со смертельным исходом	325	294	345	357	414	341
Численность пострадавших при несчастных случаях, связанных с трудовой деятельностью на 1000 работающих, человек	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9	0,7
из них со смертельным исходом	0,1	0,09	0,1	0,1	0,1	0,09

Распределение числа пострадавших при несчастных случаях в соответствии с родом занятий

Наименование групп	человек					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Вооруженные силы	20	15	12	15	4	6
Руководители (представители) органов власти и управления всех уровней, включая руководителей организаций	44	49	50	49	39	39
Специалисты высшего уровня квалификации	115	116	162	181	147	134

Продолжение

Наименование групп	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Специалисты среднего уровня квалификации (вспомогательный персонал)	237	218	256	219	244	221
Служащие, занятые подготовкой информации, оформлением документации, учетом и обслуживанием	31	34	32	35	35	37
Работники сферы обслуживания, жилищно-коммунального хозяйства, торговли и родственных видов деятельности	186	174	104	131	130	114
Квалифицированные работники сельского, лесного, охотничьего хозяйств, рыбоводства и рыболовства	134	86	69	68	56	43
Квалифицированные рабочие крупных и мелких промышленных организаций, художественных промыслов, строительства, транспорта, связи, геологии и разведки недр	1535	1439	1738	1682	1664	1489
Операторы, аппаратчики, машинисты установок и машин и слесари - сборщики	515	500	510	494	502	409
Неквалифицированные рабочие	452	473	415	459	376	337

Численность пострадавших при несчастных случаях по причинам несчастных случаев

Причины несчастных случаев	человек					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Конструктивные недостатки, несовершенство, недостаточная надежность машин, механизмов, оборудования, санитарно-технических установок	62	60	44	37	37	31
Эксплуатация неисправных машин, механизмов, оборудования, санитарно-технических установок	60	62	36	37	23	23
Несовершенство технологических процессов	32	21	15	28	16	20
Нарушение технологических процессов	141	175	131	100	92	100
Нарушение требований безопасности при эксплуатации транспортных средств	161	142	118	102	100	104
Нарушение правил дорожного движения	150	169	154	153	170	182
Неудовлетворительная организация производства работ	306	271	259	263	349	234
Неудовлетворительное содержание и недостатки в организации рабочих мест	106	125	103	115	105	104

Продолжение

Причины несчастных случаев	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Неудовлетворительное техническое состояние зданий, сооружений, территорий	49	27	30	31	22	26
Недостатки в обучении безопасным приемам труда	111	114	101	87	74	91
Неприменение средств индивидуальной защиты	100	86	75	73	52	33
Неприменение средств коллективной защиты	28	20	32	28	38	24
Нарушение трудовой и производственной дисциплины	180	158	133	131	103	102
Использование работающего не по специальности	23	13	10	20	14	14
Повышенная запыленность воздуха рабочей зоны	7	2	2	2	2	1
Повышенная загазованность воздуха рабочей зоны	16	6	4	6	2	12
Повышенный уровень шума	2	2	-	-	-	1
Повышенный уровень общей и локальной вибрации	1	1	1	-	1	2
Повышенное, пониженное барометрическое давление	1	2	1	1	1	-
Повышенная, пониженная влажность, подвижность воздуха	6	1	4	5	2	4
Повышенный уровень ультрафиолетовой, инфракрасной радиации	-	1	2	-	-	-
Контакт с источниками инфекционных заболеваний	-	-	1	1	1	1
Воздействие на организм человека физических перегрузок	9	5	4	9	3	7
Отсутствие санитарно-технических установок	3	1	1	3	-	1
Нарушение установленного режима труда	26	15	21	13	6	8
Аварии	71	67	82	73	113	52
Грубая неосторожность пострадавшего	1089	1030	1184	1240	1147	946
Прочие	529	528	479	496	398	375

Численность погибших при несчастных случаях по причинам несчастных случаев

Причины несчастных случаев	человек							
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
Конструктивные недостатки, несовершенство, недостаточная надежность машин, механизмов, оборудования, санитарно-технических установок		7	9	4	5	5	2	7
Эксплуатация неисправных машин, механизмов, оборудования, санитарно-технических установок		4	6	10	5	7	4	6

Продолжение

Причины несчастных случаев	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Контакт с источниками инфекционных заболеваний	-	-	-	-	1	-	-
Несовершенство технологических процессов	-	4	4	1	3	3	1
Нарушение технологических процессов	21	20	12	24	21	14	16
Нарушение требований безопасности при эксплуатации транспортных средств	27	21	16	21	18	27	20
Нарушение правил дорожного движения	17	35	34	22	28	31	35
Неудовлетворительная организация производства работ	38	37	44	40	34	99	47
Неудовлетворительное содержание и недостатки в организации рабочих мест	10	5	7	7	6	16	17
Неудовлетворительное техническое состояние зданий, сооружений, территорий	4	11	5	4	5	1	4
Недостатки в обучении безопасным приемам труда	19	10	5	4	5	10	14
Неприменение средств индивидуальной защиты	12	6	5	7	7	11	5
Неприменение средств коллективной защиты	4	12	4	10	7	13	11
Нарушение трудовой и производственной дисциплины	31	27	22	29	32	20	19
Использование работающего не по специальности	3	1	2	2	1	3	1
Повышенная запыленность воздуха рабочей зоны	-	1	-	-	1	1	-
Повышенная загазованность воздуха рабочей зоны	2	1	2	1	3	1	4
Повышенный уровень шума	-	-	-	-	-	-	-
Повышенный уровень общей и локальной вибрации	-	-	-	1	-	-	1
Повышенное, пониженное барометрическое давление	-	-	1	-	-	-	-
Повышенная, пониженная влажность, подвижность воздуха	-	-	-	-	-	-	-
Воздействие на организм человека физических перегрузок	1	-	-	1	-	-	1
Отсутствие санитарно-технических установок	-	-	-	-	1	-	1
Нарушение установленного режима труда	1	4	3	3	6	-	1
Аварии	9	23	14	37	20	18	8
Грубая неосторожность пострадавшего	45	61	66	84	100	98	89
Прочие	27	31	34	36	46	42	32

Численность пострадавших от профессиональных заболеваний

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Численность лиц, с впервые установленным профессиональным заболеванием (отравлением) - всего, человек	246	244	291	321	279	326	330
Число случаев заболеваний по видам заболеваний:							
токсическое действие органических растворителей	1	-	-	-	-	-	-
токсическое действие алкоголя	-	-	-	-	-	1	-
токсическое действие разъедающих веществ	1	-	-	-	-	-	-
токсическое действие других неорганических веществ	33	8	54	49	25	15	18
токсическое действие других и неуточненных веществ	-	-	1	-	-	-	-
токсическое действие других ядовитых веществ содержащихся в съеденных пищевых продуктах	4	-	-	-	-	-	-
последствия отравлений лекарственными средствами, медикаментами и биологическими веществами	-	-	-	1	-	-	-
бронхит и пневмонит, вызванный химическими веществами, газами, дымами и парами	5	5	5	-	1	-	2
другие острые и подострые респираторные состояния, вызванные химическими веществами, газами, дымами и парами	1	-	-	-	-	-	-
химические респираторные состояния, вызванные химическими веществами, газами, дымами и парами: эмфизема (диффузная) (хроническая), облитерирующий бронхит (хронический) (подострый), легочный фиброз (хронический) - вызванные вдыханием химических веществ, газов, дымов и паров	12	2	-	1	1	1	-
токсическая энцефалопатия	-	1	-	-	-	1	2
другие респираторные состояния, вызванные химическими веществами, газами, дымами и парами	2	-	-	-	-	-	-
расстройство вегетативной (автономной) нервной системы неуточненное	1	-	-	-	-	-	-
острый легочный отек, вызванный химическими веществами, газами, дымами и парами	-	-	2	-	-	-	-
болезни кожи: эпидермоз, контактный дерматит, фотодерматит, онехии, паранехии, токсическая меланодермия, масляные фолликулиты	1	1	2	-	1	-	3
токсическое действие алкоголя	-	-	-	1	-	1	-
токсическое действие металлов	-	8	5	14	3	1	-
других металлов	2	-	-	-	-	-	-

Продолжение

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
пневмокониоз угольщика	4	2	4	5	1	1	1
пневмокониоз, вызванный асбестом и другими минеральными веществами	-	-	-	-	-	1	-
пневмокониоз, вызванный пылью, содержащей кремний	-	-	4	3	21	10	5
пневмокониоз, вызванный другой неорганической пылью	1	-	-	-	1	4	3
пневмокониоз, связанный с туберкулезом	-	-	-	1	-	-	-
пневмокониозы (микотоксикозы, актиномикозы)	-	-	-	1	-	-	-
пневмокониоз неуточненный	6	7	1	-	1	-	1
болезнь дыхательных путей, вызванная специфической органической пылью (биссиноз и др.)	1	-	-	-	-	-	-
профессиональный бронхит (пылевой, токсико-пылевой), включая необструктивный и обструктивный	34	81	102	95	98	101	91
хронический фарингит	-	-	1	-	1	-	-
вибрационная болезнь	31	52	16	35	33	46	20
двухсторонняя нейросенсорная тугоухость	13	19	6	12	23	26	31
смешанная кондуктивная и нейросенсорная тугоухость двухсторонняя	-	5	5	2	1	-	1
вегетативно-сенсорная (ангионевроз) полиневропатия рук	29	24	42	53	36	69	48
другие полиневропатии	-	-	-	-	-	1	-
облитерирующий эндартерит, вегетативно-сенсорная полиневропатия	-	-	-	1	-	-	-
другие уточненные полиневропатии	2	-	1	1	-	1	-
координаторные невроты, в том числе писчий спазм	1	-	-	-	-	-	-
другие мононевропатии	4	-	-	-	-	-	-
поражения других черепных нервов	-	-	1	-	-	-	-
коксартроз (артроз тазобедренного сустава)	-	-	2	-	-	-	-
гонартроз (артроз коленного сустава)	-	-	-	1	1	5	-
другие артрозы	2	5	5	12	4	3	6
внутриставные поражения колена	-	-	-	-	-	1	-
другие специфические поражения суставов	-	-	1	-	-	1	-
другие системные поражения соединительной ткани	-	1	-	-	-	-	-
системные поражения соединительной ткани при болезнях, классифицированных в других рубриках	-	1	-	-	-	-	-
поражения межпозвоночных дисков шейного отдела	1	-	1	-	-	-	-
поражения межпозвоночных дисков других отделов	53	63	62	97	75	83	107

Продолжение

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
поражения плеча	-	1	-	-	-	-	-
другие поражения мышцы	-	-	-	1	-	-	-
туберкулез органов дыхания, подтвержденный бактериологически и гистологически	-	4	1	2	1	5	8
туберкулез других органов	-	2	1	1	1	-	-
вазомоторный и аллергический ринит	-	-	1	-	-	1	-
бруцеллез	1	1	-	-	-	-	-
злокачественное новообразование гортани	1	-	-	-	-	-	-
астма	-	1	1	3	-	4	-
астматический статус	-	-	-	-	1	-	-
моноклевопатии нижних конечностей	-	-	-	-	1	-	-
другие приобретенные деформации костно-мышечной системы и соединительные ткани.	-	-	-	-	1	3	21
злокачественное новообразование бронхов и легкого	-	-	-	1	-	1	-
миелоидный лейкоз (миелолейкоз)	-	-	-	-	-	1	-

Распределение первично признанных инвалидами по формам болезней

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Всего	40820	38993	37577	42825	43957	43810	35908
по видам болезней:							
туберкулез	2862	2776	3016	2849	2903	2865	2770
злокачественные новообразования	6979	6964	6829	6383	5874	5656	5863
эндокринные болезни, расстройства питания и обмена веществ	1461	1536	1410	1322	1339	1256	1144
психические расстройства поведения	4227	3471	3103	2732	2572	2624	2196
болезни нервной системы	1913	1524	1434	1271	1317	1302	1251
болезни глаза и его придатков	2485	2187	1840	1740	3045	3059	2726
болезни уха и сосцевидного отростка	361	270	224	229	428	517	509
болезни системы кровообращения	8792	8884	8874	8550	8236	8246	8530
болезни органов дыхания	1061	990	959	833	758	702	710
болезни органов пищеварения	903	932	842	789	722	690	682
болезни костно-мышечной системы и соединительной ткани	2527	2371	2319	2312	2246	2378	2358
травмы (всех локализации)	4566	4605	4635	4615	5422	5545	5467

Продолжение

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
профессиональные болезни и отравления (за исключением силикотуберкулез и пневмокониоза)	134	95	141	209	126	127	185
состояние критического психосоматического десинхроноза после Y-облучения	385	357	282	178	120	122	164
прочие	2164	2031	1669	924	878	895	822

Смертность от дорожно-транспортных происшествий

	человек											
	Число умерших, человек						на 100 000 человек					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	2203	2421	3042	3783	4896	4934	14,83	16,24	20,26	24,98	31,98	31,86
Акмолинская	136	112	126	175	260	267	18,10	14,96	16,84	23,43	34,78	35,70
Актюбинская	18	81	125	141	165	154	2,69	12,09	18,51	20,65	23,88	22,01
Алматинская	181	269	346	503	718	809	11,62	17,18	21,89	31,50	44,53	49,57
Атырауская	31	80	97	148	94	53	6,89	17,60	21,07	31,63	19,73	10,92
Восточно-Казахстанская	238	241	251	338	375	372	16,14	16,50	17,33	23,53	26,26	26,18
Жамбылская	116	144	176	277	366	385	11,84	14,65	17,80	27,79	36,41	37,97
Западно-Казахстанская	84	94	66	113	157	152	13,97	15,59	10,91	18,59	25,70	24,76
Карагандинская	230	233	320	332	435	465	17,18	17,49	24,04	24,90	32,54	34,68
Костанайская	92	89	104	127	161	164	9,92	9,71	11,42	14,03	17,85	18,28
Кызылординская	85	116	113	152	203	188	14,11	19,15	18,53	24,71	32,65	29,91
Мангистауская	61	54	106	154	123	132	18,29	15,69	29,80	41,84	32,16	33,09
Павлодарская	98	119	171	178	280	254	13,01	15,93	22,97	23,95	37,64	34,06
Северо-Казахстанская	124	106	127	121	124	104	18,06	15,63	18,95	18,21	18,73	15,82
Южно-Казахстанская	554	591	713	684	867	941	26,44	27,73	32,83	30,90	38,40	40,79
Астана г.а.	63	23	66	130	182	157	12,66	4,54	12,69	24,08	32,36	26,67
Алматы г.а.	92	69	135	210	386	337	8,06	5,94	11,32	17,09	30,45	25,80

Неравномерность распределения доходов

в процентах

	Доля населения с доходами ниже ^{*)}		Глубина бедности ¹⁾ (по величине прожиточного минимума)	Острота бедности ¹⁾ (по величине прожиточного минимума)	Коэффициент Джини по 20% группам населения	Соотношение доходов 10% наиболее и наименее обеспеченного населения, раз
	величины прожиточного минимума	стоимости продовольственной корзины				
2005	31,6	5,2	7,5	2,5	0,290	6,8
2006	18,2	2,7	3,9	1,3	0,296	7,4
2007	12,7	1,4	2,4	0,8	0,293	7,2

^{*)} Здесь и далее данные получены с использованием шкалы эквивалентности доходов.

Доля населения, имеющего доходы, использованные на потребление ниже величины прожиточного минимума по регионам

в процентах

	2006			2007		
	доля населения, имеющего доходы ниже величины прожиточного минимума	в том числе		доля населения, имеющего доходы ниже величины прожиточного минимума	в том числе	
		в городской местности	в сельской местности		в городской местности	в сельской местности
Республика Казахстан	18,2	13,6	24,4	12,7	6,9	18,1
Акмолинская	25,4	25,7	25,1	16,6	15,9	17,0
Актюбинская	17,2	5,7	32,6	10,3	3,7	17,8
Алматинская	21,3	20,0	21,9	18,1	5,2	20,3
Атырауская	23,8	11,6	42,8	13,0	6,3	17,6
Восточно-Казахстанская	12,5	9,7	16,4	9,8	7,2	12,2
Жамбылская	23,6	21,5	25,2	9,9	4,5	12,6
Западно-Казахстанская	13,2	6,2	18,0	10,3	3,5	14,9
Карагандинская	20,2	15,5	41,0	8,5	5,6	15,0
Костанайская	14,0	4,4	24,9	10,4	4,1	15,8
Кызылординская	37,5	37,2	38,2	24,6	17,4	31,6
Мангистауская	26,5	17,2	63,2	26,9	7,0	56,3
Павлодарская	12,0	6,5	21,1	8,3	3,7	16,3
Северо-Казахстанская	22,3	10,0	30,1	16,0	4,4	23,3
Южно-Казахстанская	14,1	11,4	16,2	14,3	9,3	17,3
г. Астана	5,5	5,5	-	3,2	3,2	-
г. Алматы	12,1	12,1	-	8,5	8,5	-

Доля населения, имеющего доходы, использованные на потребление ниже стоимости продовольственной корзины по регионам

в процентах

	2006			2007		
	доля населения, имеющего доходы ниже стоимости продовольственной корзины	в том числе		доля населения, имеющего доходы ниже стоимости продовольственной корзины	в том числе	
		в городской местности	в сельской местности		в городской местности	в сельской местности
Республика Казахстан	2,7	1,8	3,8	1,4	0,7	2,1
Акмолинская	5,6	5,8	5,4	4,1	3,0	4,8
Актюбинская	2,0	-	4,6	2,4	0,9	4,0
Алматинская	3,4	4,3	3,0	3,1	1,7	3,3
Атырауская	3,7	0,8	8,4	0,4	1,0	-
Восточно-Казахстанская	1,6	1,0	2,5	1,2	1,0	1,4
Жамбылская	3,0	1,4	4,3	0,6	-	0,9
Западно-Казахстанская	2,6	2,0	3,0	1,8	-	3,1
Карагандинская	4,0	3,2	8,0	0,9	0,2	2,6
Костанайская	2,7	0,1	5,6	0,2	-	0,4
Кызылординская	4,1	5,7	1,5	2,9	2,5	3,4
Мангистауская	0,8	-	4,0	2,3	-	5,7
Павлодарская	0,6	0,1	1,3	0,8	-	2,2
Северо-Казахстанская	5,6	1,8	7,9	1,2	0,9	1,4
Южно-Казахстанская	1,6	1,6	1,5	1,0	1,5	0,7
г. Астана	0,4	0,4	-	-	-	-
г. Алматы	0,8	0,8	-	0,5	0,5	-

Региональное распространение бедности в Казахстане

в процентах

	Доля населения к общему числу населения в республике		Доля бедных к общему числу бедных в республике	
	2006	2007	2006	2007
	Республика Казахстан	100,0	100,0	100,0
Акмолинская	5,6	5,6	7,8	7,4
Актюбинская	4,3	4,3	4,1	3,5
Алматинская	10,4	10,1	12,1	14,4
Атырауская	3,1	3,2	4,1	3,3
Восточно-Казахстанская	10,0	10,0	6,9	7,7
Жамбылская	6,8	6,9	8,8	5,4
Западно-Казахстанская	4,1	4,0	3,0	3,3
Карагандинская	10,3	10,3	11,4	6,9

Продолжение

	Доля населения к общему числу населения в республике		Доля бедных к общему числу бедных в республике	
	2006	2007	2006	2007
Костанайская	7,1	7,1	5,5	5,8
Кызылординская	4,2	4,1	8,5	8,0
Мангыстауская	2,5	2,4	3,6	5,2
Павлодарская	5,5	5,6	3,6	3,7
Северо-Казахстанская	4,6	4,6	5,6	5,8
Южно-Казахстанская	12,5	12,9	9,7	14,3
г. Астана	1,9	1,8	0,6	0,5
г. Алматы	7,1	7,1	4,7	4,8

Показатели бедности по регионам

в процентах

	Доля бедных		Глубина бедности		Острота бедности	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Республика Казахстан	18,2	12,7	3,9	2,4	1,3	0,8
Акмолинская	25,4	16,6	7,0	4,5	2,7	1,7
Актюбинская	17,2	10,3	2,9	2,4	1,0	0,9
Алматинская	21,3	18,1	5,0	4,1	1,7	1,4
Атырауская	23,8	13,0	5,1	1,9	1,6	0,5
Восточно-Казахстанская	12,5	9,8	2,3	1,9	0,7	0,6
Жамбылская	23,6	9,9	4,7	1,6	1,5	0,4
Западно-Казахстанская	13,2	10,3	3,3	2,2	1,1	0,7
Карагандинская	20,2	8,5	5,0	1,7	1,9	0,5
Костанайская	14,0	10,4	3,5	1,4	1,2	0,3
Кызылординская	37,5	24,6	7,8	4,6	2,5	1,4
Мангыстауская	26,5	26,9	4,8	5,0	1,2	1,3
Павлодарская	12,0	8,3	1,8	1,6	0,5	0,5
Северо-Казахстанская	22,3	16,0	5,6	3,0	2,1	0,9
Южно-Казахстанская	14,1	14,3	2,6	2,3	0,8	0,6
г. Астана	5,5	3,2	1,0	0,3	0,3	0,1
г. Алматы	12,1	8,5	2,2	1,4	0,6	0,4

Доля низкодоходного населения в зависимости от размера домохозяйства

	2006			2007		
	общая численность населения в выборочной совокупности, человек	доля населения с доходами ниже		общая численность населения в выборочной совокупности, человек	доля населения с доходами ниже	
		величины прожиточного минимума, %	стоимости продовольственной корзины, %		величины прожиточного минимума, %	стоимости продовольственной корзины, %
Домашние хозяйства, состоящие						
из 1 лица	1495	2,5	0,1	1555	1,5	0,1
из 2 лиц	5126	5,4	0,4	5348	2,9	0,2
из 3 лиц	8298	8,3	0,9	8358	5,4	0,2
из 4 лиц	10480	15,1	2,3	9996	9,6	0,8
из 5 и более лиц	14718	32,2	5,0	14313	23,9	3,2

Доля доходов населения по 10-процентным (децильным) группам населения*

в процентах

	Доля дохода населения по децильным группам									
	1 (с наименьшими доходами)	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (с наибольшими доходами)
2005	3,60	4,85	5,77	6,68	7,79	9,02	10,45	12,36	15,14	24,34
2006	3,50	4,94	5,83	6,67	7,62	8,75	10,08	11,93	14,82	25,86
2007	3,58	4,96	5,81	6,74	7,70	8,75	10,06	11,86	14,84	25,70

*) Без шкалы эквивалентности, по сложившимся доходам.

Доля доходов населения по 10-процентным (децильным) группам населения по регионам*

в процентах

	Децильные группы в 2006 году										Всего
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Республика Казахстан	3,50	4,94	5,83	6,67	7,62	8,75	10,08	11,93	14,82	25,86	100,0
Акмолинская	3,12	4,54	5,70	6,59	7,69	8,88	10,15	12,02	15,23	26,08	100,0
Актыубинская	3,62	5,05	5,45	6,13	7,25	8,46	9,81	11,85	15,05	27,33	100,0
Алматинская	3,81	5,37	6,49	7,24	7,90	8,93	10,21	11,63	14,27	24,15	100,0
Атырауская	3,85	5,16	6,07	6,56	7,15	8,36	9,45	11,38	15,59	26,43	100,0
Восточно-Казахстанская	3,66	4,99	5,89	6,85	7,83	8,95	10,41	12,12	14,59	24,71	100,0
Жамбылская	4,12	5,67	6,55	7,56	8,34	9,31	10,44	12,10	14,47	21,44	100,0

Продолжение

	Децильные группы в 2006 году										Всего
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Западно-Казахстанская	3,90	5,78	6,59	7,26	8,05	9,30	10,58	12,10	14,53	21,91	100,0
Карагандинская	3,06	4,54	5,46	6,47	7,51	8,64	9,96	11,82	14,77	27,77	100,0
Костанайская	3,57	5,21	5,84	6,71	7,75	9,07	10,36	12,05	14,73	24,71	100,0
Кызылординская	4,27	5,69	6,45	7,21	7,79	8,61	9,62	11,23	13,45	25,68	100,0
Мангистауская	4,16	5,02	5,86	7,15	8,59	9,77	11,11	12,51	14,74	21,09	100,0
Павлодарская	3,67	5,06	6,25	7,11	8,18	9,25	10,57	11,95	14,27	23,69	100,0
Северо-Казахстанская	3,40	4,98	6,21	7,16	8,21	9,36	10,69	12,60	15,19	22,20	100,0
Южно-Казахстанская	4,45	5,98	6,67	7,51	8,36	9,20	10,26	11,83	14,27	21,47	100,0
г. Астана	3,06	4,51	5,33	5,94	6,82	7,91	9,43	12,12	16,65	28,23	100,0
г. Алматы	3,81	5,21	6,11	6,86	7,74	8,83	10,09	11,86	14,46	25,03	100,0

продолжение

	Децильные группы в 2007 году										Всего
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Республика Казахстан	3,58	4,96	5,81	6,74	7,70	8,75	10,06	11,86	14,84	25,70	100,0
Акмолинская	2,92	4,54	5,41	6,25	7,44	8,80	10,08	11,97	15,06	27,53	100,0
Актюбинская	3,39	4,74	5,28	6,26	7,27	8,28	9,57	11,44	14,66	29,11	100,0
Алматинская	3,52	5,00	6,02	6,99	7,92	9,00	10,22	12,15	15,25	23,93	100,0
Атырауская	4,60	6,02	7,27	7,92	8,36	8,97	9,82	11,19	13,45	22,40	100,0
Восточно-Казахстанская	3,51	4,78	5,66	6,69	7,75	9,03	10,39	12,25	15,03	24,91	100,0
Жамбылская	4,23	5,69	6,75	7,62	8,45	9,30	10,26	11,74	14,58	21,38	100,0
Западно-Казахстанская	4,00	5,47	5,92	6,70	7,90	9,15	10,39	12,07	15,24	23,16	100,0
Карагандинская	3,64	5,00	5,83	6,75	7,69	8,72	10,04	12,00	14,74	25,59	100,0
Костанайская	3,75	4,84	5,78	6,66	7,64	8,80	10,02	11,87	14,93	25,71	100,0
Кызылординская	4,29	5,62	6,40	7,09	7,98	8,84	9,89	11,27	13,88	24,74	100,0
Мангистауская	4,30	5,27	6,09	7,58	8,70	9,87	10,80	11,98	14,10	21,31	100,0
Павлодарская	3,46	4,92	6,38	7,35	8,32	9,25	10,18	11,99	14,87	23,28	100,0
Северо-Казахстанская	3,60	5,00	6,23	7,10	8,21	9,30	10,74	12,53	15,11	22,18	100,0
Южно-Казахстанская	4,58	5,97	6,98	7,61	8,36	9,23	10,24	11,64	14,07	21,32	100,0
г. Астана	3,46	4,63	5,60	6,57	7,42	8,88	10,15	12,01	15,42	25,86	100,0
г. Алматы	3,91	5,15	5,86	6,73	7,53	8,50	9,67	11,70	14,22	26,73	100,0

*) Без шкалы эквивалентности, по сложившимся доходам.

Благоустройство жилищного фонда

	процентов					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Удельный вес площади жилищного фонда оборудованной:						
водопроводом	52	53	54	54	55	56
канализацией	43	43	44	45	45	46
центральным отоплением	37	38	38	39	39	39
газом	88	88	88	88	87	88
горячим водоснабжением	32	33	34	34	34	34
ваннами	38	36	38	40	40	41
напольными электроплитами	7	7	7	7	8	8
в городской местности						
водопроводом	77	77	77	78	79	82
канализацией	69	68	68	69	70	73
центральным отоплением	62	62	62	62	62	65
газом	86	86	86	85	85	84
горячим водоснабжением	53	54	55	55	55	57
ваннами	62	59	61	63	64	67
напольными электроплитами	12	11	12	12	12	13
в сельской местности						
водопроводом	17	17	17	17	17	21
канализацией	7	6	6	6	6	8
центральным отоплением	2	2	2	2	2	3
газом	91	91	91	91	91	94
горячим водоснабжением	1	1	1	1	1	2
ваннами	3	3	3	3	3	4
напольными электроплитами	-	-	-	-	-	-

Качество питьевой воды объектов децентрализованного водоснабжения*

удельный вес проб воды, не соответствующих нормативам, %

	по санитарно-химическим показателям						по микробиологическим показателям					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика												
Казахстан	15,0	10,2	9,2	7,0	8,1	6,2	7,5	6,2	5,3	4,4	5,0	3,8
Акмолинская	21,1	14,8	7,0	7,2	12,1	7,5	8,1	7,7	7,5	7,2	8,6	7,8
Актюбинская	23,1	16,8	11,5	5,6	5,0	5,0	3,9	4,9	2,8	0,4	1,4	4,0
Алматинская	1,01	3,2	1,0	0,4	1,7	0,5	20,6	3,3	3,2	2,3	2,4	2,2
Атырауская	7,1	5,4	4,0	3,3	4,6	0,0	5,4	9,2	2,9	2,4	6,3	2,8
Восточно-Казахстанская	1,0	2,5	3,3	2,7	1,8	3,6	2,7	2,1	2,4	2,2	2,8	2,6
Жамбылская	4,7	6,3	7,1	7,8	10,1	6,0	11,3	7,8	6,2	5,7	7,9	1,7
Западно-Казахстанская	2,1	3,3	1,8	1,3	12,3	5,4	6,8	8,5	4,4	3,2	3,5	4,0
Карагандинская	22,7	19,9	19,7	17,2	14,8	4,5	6,5	2,3	4,0	2,4	3,5	1,5
Костанайская	25,6	8,1	4,6	3,4	2,8	1,6	13,5	10,2	8,4	6,6	5,5	4,5

Продолжение

	по санитарно-химическим показателям						по микробиологическим показателям					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Кызылординская	49,2	38,1	40,1	28,5	23,4	29,6	3,9	7,8	7,7	8,7	5,3	6,5
Мангистауская	3,6	6,6	4,8	0,0	1,7	0,8	1,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0
Павлодарская	17,6	10,6	13,3	7,7	6,8	6,0	12,0	7,2	5,6	3,6	2,4	5,0
Северо-Казахстанская	14,7	14,7	11,8	8,4	7,3	5,8	6,5	3,6	3,9	2,7	2,6	1,6
Южно-Казахстанская	10,0	10,0	9,6	12,4	11,7	14,6	7,7	7,5	6,1	8,1	9,0	8,2
ЦУСЭН на транспорте	13,6	5,7	7,6	2,7	13,6	2,6	12,2	9,8	7,4	3,4	7,4	2,6
Республиканская СЭС	...	19,5	18,2	21,0	...	0,0	...	22,7	19,2	62,0	...	0,0

*) Здесь и далее по данным РГП «Республиканская санитарно-эпидемиологическая станция».

Качество питьевой воды объектов централизованного водоснабжения

удельный вес проб водопроводной воды, не соответствующих нормативам, %

	по санитарно-химическим показателям						по микробиологическим показателям					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	7,2	4,7	4,3	2,9	2,4	1,8	3,2	2,8	3,0	2,5	2,2	1,8
Акмолинская	18,0	14,8	14,2	6,5	7,2	6,5	5,2	4,8	5,2	3,8	4,2	3,8
Актюбинская	5,8	3,4	3,5	3,6	3,5	2,8	2,6	2,7	3,0	1,2	1,7	1,4
Алматинская	2,9	2,2	1,0	1,2	1,1	0,4	2,6	2,5	2,4	2,5	1,3	1,6
Атырауская	3,4	2,2	2,4	2,5	1,7	2,3	2,0	2,2	2,3	1,5	1,5	2,3
Восточно-Казахстанская	2,6	1,3	1,9	1,3	1,1	0,8	1,6	0,9	1,6	1,1	1,3	1,1
Жамбылская	1,7	0,8	0,5	0,7	0,6	0,5	5,6	2,2	1,6	1,6	1,6	0,6
Западно-Казахстанская	14,8	9,3	3,2	1,8	1,4	3,2	4,2	2,7	1,1	1,5	2,1	2,0
Карагандинская	4,2	2,5	5,1	2,1	1,8	0,8	1,2	1,3	3,0	1,5	0,6	0,3
Костанайская	10,9	4,8	1,6	0,4	0,7	0,6	3,8	3,0	2,8	1,7	2,3	1,2
Кызылординская	23,3	15,4	14,9	13,6	9,2	5,1	4,5	5,1	7,4	6,9	6,4	5,3
Мангистауская	4,1	5,5	3,0	1,9	1,5	0,5	0,2	0,2	0,3	0,1	0,3	0,3
Павлодарская	4,1	1,6	2,5	1,9	1,9	1,8	2,2	1,9	1,1	2,13	1,1	1,2
Северо-Казахстанская	13,0	6,8	7,4	5,7	1,5	1,1	2,7	1,8	1,8	1,9	1,3	1,3
Южно-Казахстанская	1,7	3,3	2,5	2,9	2,2	2,0	3,8	2,7	2,6	3,0	2,8	3,0
Астана	3,4	1,7	1,3	2,01	1,7	2,0	1,2	1,0	2,4	0,9	1,7	1,1
Алматы	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	1,6	1,4	1,8	2,0	1,0	0,8
ЦУСЭН на транспорте	7,8	4,3	4,9	2,6	2,3	1,4	5,0	4,8	3,7	3,3	2,9	2,0
Республиканская СЭС	...	2,7	16,7	15,6	...	10,7	...	2,7	4,5	15,1	...	0,0

Доля населения, обеспеченная водопроводной водой

	процентов						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	74,0	73,7	75,1	76,4	77,4	78,7	79,4
Акмолинская	77,0	77,7	74,4	76,1	77,8	79,8	79,0
Актюбинская	75,8	76,2	71,3	71,0	71,3	71,7	71,9
Алматинская	77,6	75,9	79,5	81,0	78,6	79,7	80,1
Атырауская	61,9	63,8	65,6	67,0	68,9	73,5	81,2
Восточно-Казахстанская	68,7	68,4	70,2	72,4	73,6	74,9	75,3
Жамбылская	60,6	61,4	64,7	65,5	67,0	68,2	68,2
Западно-Казахстанская	56,8	61,2	63,8	65,3	71,7	74,3	76,9
Карагандинская	88,0	88,8	86,7	90,0	91,8	92,2	92,9
Костанайская	57,1	62,9	64,4	64,8	67,5	68,4	72,2
Кызылординская	74,4	76,5	82,4	84,3	86,3	86,7	87,0
Мангистауская	70,1	70,3	70,6	70,4	73,3	72,5	79,8
Павлодарская	75,4	76,8	73,9	74,4	73,6	75,5	76,7
Северо-Казахстанская	51,2	52,3	55,5	56,9	63,2	64,6	71,9
Южно-Казахстанская	61,1	62,5	63,7	65,5	65,7	67,5	67,5
г. Астана	100	100	100	100	100	99,6	100
г. Алматы	100	100	100	100	100	100	100
Центральная СЭС на транспорте	89,2	88,0	93,7	91,8	92,5	94,7	0,0

Доля населения, обеспеченная питьевой водой из децентрализованных источников водоснабжения

	процентов						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	21,3	20,6	20,2	19,9	19,2	18,1	17,5
Акмолинская	18,7	19,6	22,4	20,7	19,3	18,6	18,3
Актюбинская	23,9	23,4	28,2	28,4	28,2	28,0	27,8
Алматинская	19,3	19,1	18,0	17,0	19,2	18,9	18,6
Атырауская	40,9	4,7	4,2	3,8	4,0	2,7	1,6
Восточно-Казахстанская	28,8	29,1	27,8	25,9	24,9	23,8	23,5
Жамбылская	37,0	35,6	34,3	33,3	31,5	30,7	30,3
Западно-Казахстанская	33,8	33,7	32,3	31,2	26,4	24,4	21,7
Карагандинская	10,8	10,5	12,2	9,2	8,0	7,7	7,0
Костанайская	34,4	29,0	29,0	29,2	26,6	25,2	21,8
Кызылординская	19,8	18,1	10,9	10,5	8,4	10,0	10,8
Мангистауская	1,1	1,0	1,0	1,0	1,2	3,5	4,5
Павлодарская	20,0	21,2	25,4	25,3	25,6	23,6	22,6
Северо-Казахстанская	38,9	37,8	35,8	35,2	33,4	32,6	26,2
Южно-Казахстанская	29,6	28,9	28,6	26,8	27,2	25,0	25,0
Центральная СЭС на транспорте	2,4	3,6	3,4	4,1	3,5	2,4	0,0

3. ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ФАКТОРЫ

Основные экономические показатели

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Индекс физического объема ВВП, в % к предыдущему году	113,5	109,8	109,3	109,6	109,7	110,7	108,9
Индекс физического объема ВВП, в % к 1990 году	78,8	86,5	94,5	103,6	113,6	125,8	137,0
ВВП в текущих ценах, млн. тенге	3250593,3	3776277,3	4611975,3	5870134,3	7590593,5	10213731,2	12849794,0
ВВП в текущих ценах, млн. долларов США	22152,1	24636,5	30832,8	43150,1	57123,7	81003,5	104853,5
ВВП на душу населения, тенге	218772,4	254141,6	309338,0	391003,8	501127,5	667211,6	829865,3
ВВП на душу населения, долларов США	1490,9	1658,1	2068,0	2874,2	3771,3	5291,6	6771,6
Доля промышленности, в % от ВВП	30,7	29,5	29,1	29,3	29,8	29,5	28,3
Доля горнодобывающей промышленности, в % от ВВП	11,4	12,1	12,1	13,6	15,8	16,1	15,1

Продолжение

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Доля обрабатывающей промышленности, в % от ВВП	16,5	14,5	14,5	13,3	12,0	11,6	11,5
Доля производства и распределения электроэнергии, газа и воды, в % от ВВП	2,8	2,9	2,9	2,4	2,0	1,8	1,5
Ввод в действие жилых домов, тыс. кв. метров (общей площади)	1506	1552	2111	2591	4992	6245	6679
Внешнеторговый оборот со странами вне СНГ, млн. долларов США ¹⁾	9131,0	11016,7	14422,6	22662,4	33000,6	45289,7	57974,1
в том числе:							
экспорт	5994,5	7475,9	9946,2	15999,0	23782,3	32676,3	39790,0
импорт	3136,5	3540,8	4476,4	6663,4	9218,3	12613,4	18157,1
Внешнеторговый оборот со странами СНГ, млн. долларов США ¹⁾	5954,1	5237,6	6912,8	10215,1	12200,6	16637,5	22564,6
в том числе:							
экспорт	2644,6	2194,4	2980,5	4097,2	4066,7	5574,0	7965,3
импорт	3309,5	3043,2	3932,3	6117,9	8133,9	11063,5	14599,3

¹⁾ Свыше одного года.

Структура производства ВВП Казахстана по отраслям

	Удельный вес отраслей экономики в общем объеме ВВП, в %						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ВВП Казахстана	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Сельское хозяйство	8,7	8,0	7,8	7,1	6,4	5,5	5,7
Промышленность	30,7	29,5	29,1	29,1	29,8	29,5	28,3
Строительство	5,5	6,3	6,0	6,1	7,8	9,8	9,4
Торговля	12,1	12,2	11,6	12,5	11,8	11,4	12,4
Транспорт и связь	11,2	11,6	12,4	11,8	11,8	11,5	11,5
Прочие услуги *)	31,8	32,4	33,1	33,4	32,4	32,4	32,7

*) Включая чистые налоги и косвенно-измеряемые услуги финансового посредничества.

Валовой региональный продукт за 2007 год

	Валовой региональный продукт*)		
	млн.тенге	в % к республиканскому уровню	на душу населения, тыс.тенге
Республика Казахстан	12 849 794,0	100,0	830,0
Акмолинская	406 298,4	3,1	543,3
Актюбинская	678 938,6	5,3	970,7
Алматинская	550 708,3	4,3	337,5
Атырауская	1 234 007,6	9,6	2 541,7
Восточно-Казахстанская	800 527,5	6,2	563,6
Жамбылская	266 467,7	2,1	262,8
Западно-Казахстанская	617 693,4	4,8	1 006,2
Карагандинская	1 144 309,4	8,9	853,6
Костанайская	560 378,3	4,4	624,6
Кызылординская	499 619,9	3,9	794,9
Мангистауская	756 591,8	5,9	1 896,7
Павлодарская	591 977,8	4,6	794,0
Северо-Казахстанская	320 390,7	2,5	487,4
Южно-Казахстанская	611 763,8	4,8	265,2
г.Астана	1 134 213,5	8,8	1 927,3
г.Алматы	2 675 907,3	20,8	2 049,6

*) Валовой региональный продукт (ВРП) представляет собой произведенную на региональном уровне валовую добавленную стоимость за вычетом услуг, оказываемых государственными учреждениями обществу, услуг финансовых организаций, а также налогов на продукты и импорт, которые рассчитываются по экономике Казахстана в целом.

Индексы физического объема промышленной продукции по регионам Республики Казахстан

	в % к предыдущему году						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	113,8	110,5	109,1	110,4	104,8	107,2	105,0
Акмолинская	107,3	110,1	121,1	101,4	121,6	131,3	120,1
Актюбинская	115,8	118,7	120,4	115,5	110,2	103,4	101,4
Алматинская	116,3	118,4	114,5	108,0	109,9	111,9	103,8
Атырауская	116,0	106,9	102,1	109,1	103,2	100,4	104,7
Восточно-Казахстанская	116,5	101,4	104,8	104,8	103,0	105,5	107,1
Жамбылская	121,5	102,3	110,8	128,7	100,7	105,4	114,1
Западно-Казахстанская	107,5	121,5	106,3	130,7	121,5	102,4	112,7
Карагандинская	108,2	105,5	101,4	103,0	90,9	104,9	99,6
Костанайская	102,3	109,5	113,0	106,6	96,5	109,1	108,1
Кызылординская	116,0	135,6	119,6	109,6	85,4	129,0	104,0
Мангистауская	117,1	116,4	109,3	117,9	109,3	105,4	103,0
Павлодарская	113,0	101,1	114,6	108,8	110,4	107,5	106,3
Северо-Казахстанская	110,6	101,2	98,7	116,5	102,5	105,0	96,8
Южно-Казахстанская	111,3	108,5	109,4	100,3	112,5	110,1	105,3
г. Астана	118,5	113,7	110,8	124,7	110,5	116,7	122,6
г. Алматы	122,9	111,6	117,8	112,4	120,2	111,2	117,5

Объем промышленного производства по видам экономической деятельности

	млн. тенге						
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
Промышленность – всего	2336929	2836002	3867857	5253000	6509896	7815865	
в том числе:							
горнодобывающая промышленность	1120177	1371299	2065903	3121064	3761259	4445405	
добыча топливно- энергетических полезных ископаемых	1023975	1250422	1878623	2885135	3487003	4077164	
добыча угля, лигнита и торфа	33116	40557	42301	64713	64374	71817	
добыча сырой нефти и природного газа; предоставление услуг по добыче нефти и газа	986042	1204322	1820171	2812843	3408775	3988424	
добыча сырой нефти и попутного газа	922701	1123119	1689898	2645996	3214760	3776625	
добыча природного (горючего) газа	9398	12714	22621	27159	31666	25140	

Продолжение

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
горнодобывающая промышленность, кроме добычи топливно-энергетических полезных ископаемых	96202	120876	187281	235928	274256	368241
добыча металлических руд	82084	96410	155470	201910	231938	304264
прочие отрасли горнодобывающей промышленности	14118	24466	31811	34018	42318	63977
обрабатывающая промышленность	1011410	1217121	1536622	1851566	2406501	2955881
производство пищевых продуктов, включая напитки, и табака	279272	334423	404779	463098	518506	637253
текстильная и швейная промышленность	39673	37839	38556	39759	39564	28548
производство кожи, изделий из кожи и производство обуви	2685	2709	3052	1786	2135	2581
обработка древесины и производство изделий из дерева	6939	5337	5250	5899	6439	8377
целлюлозно-бумажная промышленность; издательское дело	22816	28220	35683	46052	56448	69918
производство кокса, нефтепродуктов и ядерных материалов	91571	125242	134434	165881	17990	193098
химическая промышленность	31084	38511	43170	53912	54064	72258
производство резиновых и пластмассовых изделий	9350	13302	19839	29037	38083	56833
производство прочих неметаллических минеральных продуктов	31461	45054	71210	109674	151479	247184
металлургическая промышленность и производство готовых металлических изделий	414203	482309	631876	733188	1092291	1306183
машиностроение	72081	92198	127953	179491	228732	281243
прочие отрасли промышленности	10276	11976	20820	23787	38859	52407
производство и распределение электроэнергии, газа и воды	205342	247583	265332	280370	342136	414579

Инвестиции в основной капитал по видам экономической деятельности

в фактических ценах, млн. тенге

	2002	2003	2004	2005	2006*	2007
Инвестиции в основной капитал						
- всего	1099986	1327864	1703684	2420976	2824523	3392122
в том числе:						
Сельское хозяйство, охота и лесное хозяйство	15972	17612	34617	39743	30676	41240
Рыбоводство и рыболовство	237	280	173	165	215	395
Промышленность	587953	630418	687775	838278	983063	1212685
горнодобывающая промышленность	457010	470972	459565	540152	643924	826489
обрабатывающая промышленность	103421	131012	200368	263078	299227	320234
производство и распределение электроэнергии, газа и воды	27522	28434	27842	35048	39912	65962
Строительство	50366	82025	151222	297888	355774	412707
Торговля, ремонт автомобилей, бытовых изделий и предметов личного использования	46845	58790	89699	114140	124284	103252
Гостиницы и рестораны	2953	3869	9096	7493	9312	5558
Транспорт и связь	121613	163112	194171	195531	235235	283000
Финансовая деятельность	9569	12554	16829	31153	43433	63143
Операции с недвижимым имуществом, аренда и предоставление услуг	138640	190997	302503	612300	660895	717034
Государственное управление	106458	145959	190722	255471	338895	501365
Образование	7976	9156	7704	9979	12344	20444
Здравоохранение и предоставление социальных услуг	4939	2425	5001	5819	8456	11806
Предоставление коммунальных, социальных и персональных услуг	6465	10667	14172	13016	21941	19493

*) По оперативным данным.

Производство электро и теплоэнергии

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Электроэнергия, млн. кВт. ч	55384	58331	63866	66942	67920	71668	76621
в том числе по областям:							
Акмолинская	364	478	431	422	533	696	662
Актюбинская	1179	1513	1604	1033	2017	1741	1848
Алматинская	3998	4425	4594	4543	4237	4280	4163
Атырауская	2033	2167	2172	2316	2435	2552	2689
Восточно-Казахстанская	7346	7502	7456	7207	7234	7238	7800
Жамбылская	169	622	649	604	1286	1598	3145
Западно-Казахстанская	169	417	601	678	817	899	1135

Продолжение

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Карагандинская	10777	11180	11210	11977	11524	11287	11700
Кызылординская	111	88	94	410	467	660	799
Костанайская	1064	1268	1453	1551	1615	1613	1555
Мангистауская	2276	2443	2662	2868	2925	3312	3729
Павлодарская	21517	21615	26132	28218	27790	30768	31851
Северо-Казахстанская	1556	1495	1655	1964	1950	1977	1878
Южно-Казахстанская	848	1093	1074	1084	1048	1004	1146
г. Астана	1425	1456	1482	1492	1451	1479	2042
г. Алматы	551	567	598	575	589	564	480
Теплоэнергия, тыс. Гкал	76398	78651	85699	87324	90829	83183	93218
в том числе по областям:							
Акмолинская	3021	3165	3975	3539	3251	3584	4430
Актюбинская	3938	4662	4790	4189	5480	4918	5334
Алматинская	5568	6087	6477	5493	7109	6164	6888
Атырауская	1947	3829	4295	3630	3906	3166	3898
Восточно-Казахстанская	9642	8815	8540	10522	11711	9493	10845
Жамбылская	1359	1556	2070	2198	2015	1649	1798
Западно-Казахстанская	2204	2600	2368	3629	3458	3188	3633
Карагандинская	15191	15470	16833	16330	15678	15004	15918
Кызылординская	487	768	834	1016	1113	827	1068
Костанайская	5231	4771	5305	5864	5862	4856	5533
Мангистауская	2757	2671	2769	3380	3465	3678	4059
Павлодарская	12581	12188	13989	13817	13477	13652	14964
Северо-Казахстанская	3340	3299	3350	3570	4299	3155	3680
Южно-Казахстанская	1373	1446	1635	2004	1839	1564	2168
г. Астана	2686	2793	3403	3308	3329	3460	4072
г. Алматы	5073	4531	5064	4835	4837	4825	4930

Посевная площадь сельскохозяйственных культур

во всех категориях хозяйств, тысяч гектаров

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Вся посевная площадь	16785,2	17756,3	17454,2	18036,4	18445,2	18369,1	18954,5
в том числе:							
зерновые культуры - всего	13208,7	14022,7	13872,6	14278,0	14841,9	14839,8	15427,9
сахарная свекла (фабричная)	19,9	19,8	22,2	22,3	17,5	14,4	13,7
картофель	164,6	163,0	166,9	168,2	168,2	153,9	155,5
овощи	107,7	108,7	110,2	111,3	110,6	102,2	104,1
бахчи	41,4	47,0	42,2	43,6	43,4	42,0	38,8
масличные культуры - всего	347,5	409,6	631,9	665,0	669,7	751,4	672,8
в том числе подсолнечник	253,5	321,2	446,0	457,6	454,5	492,6	365,7

Валовой сбор основных сельскохозяйственных культур

во всех категориях хозяйств, тысяч тонн

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Зерно	15896,9	15959,9	14777,4	12374,2	13781,4	16511,5	20137,8
Подсолнечник	149,1	189,8	292,6	265,6	267,4	268,0	205,8
Сахарная свекла (фабричная)	282,4	372,2	423,6	397,9	310,8	339,0	309,4
Картофель	2184,8	2268,8	2308,3	2260,7	2520,8	2361,6	2414,8
Овощи	1782,0	1857,0	1938,3	2059,3	2168,8	2059,2	2196,4

Урожайность основных сельскохозяйственных культур

во всех категориях хозяйств, центнеров с одного гектара

	2001 *)	2002 *)	2003 *)	2004	2005	2006	2007	
Зерновые - всего		12,2	11,5	10,8	8,8	10,0	11,7	13,3
Подсолнечник		6,0	5,9	6,8	5,9	6,3	5,9	5,9
Сахарная свекла (фабричная)		173	207	210	197	209	241	249
Картофель		133	139	139	134	150	154	156
Овощи		166	172	177	186	196	201	211

*) Урожайность с убранный площади.

Поголовье скота и птицы

во всех категориях хозяйств, на конец года, тысяч голов

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Крупный рогатый скот	4293,5	4559,5	4871,0	5203,9	5457,4	5660,4	5840,9
Свиньи	1123,8	1229,8	1368,8	1292,1	1281,9	1304,9	1352,7
Овцы и козы	10478,6	11273,0	12247,1	13409,1	14334,5	15350,3	16080,0
Лошади	989,5	1019,3	1064,3	1120,4	1163,5	1235,6	1291,1
Верблюды	103,8	107,5	114,9	125,7	130,5	138,6	143,2
Птица	21130,2	23790,6	24823,1	25606,1	26215,5	28239,3	29506,8

Производство основных видов продукции животноводства

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Мясо (в убойном весе), млн. тонн	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8
Молоко, млн. тонн	3,9	4,1	4,3	4,6	4,7	4,9	5,1
Яйца, млрд. штук	1,9	2,1	2,3	2,3	2,5	2,5	2,7

4. ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ФАКТОРЫ

4.1. ЗАТРАТЫ НА ОХРАНУ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ

Затраты на охрану окружающей среды

в фактически действовавших ценах, млн. тенге

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Инвестиции, направленные на охрану окружающей среды и использование природных ресурсов	22418,2	21769,5	26704,7	37163,0	42087,3	64471,5	77776,1
Текущие затраты на охрану окружающей среды	17780,8	18555,3	24664,0	28682,1	43558,2	56320,1	58725,5
Затраты на капитальный ремонт производственных фондов по охране окружающей среды	2699,8	3743,5	5275,1	3136,5	3319,7	4503,2	4236,9

Инвестиции, направленные на охрану окружающей среды и рациональное использование природных ресурсов

в фактически действовавших ценах, млн. тенге

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Всего	21769,5	26704,7	37163,0	42087,3	64471,5	77776,1
в том числе на:						
охрану и рациональное использование водных ресурсов	4207,7	6336,5	6300,1	8791,4	8531,2	7526,0
охрану атмосферного воздуха	12745,2	9085,8	24786,7	24879,6	42842,5	56442,6
охрану и рациональное использование земель	4385,9	4221,1	2420,5	4983,1	9082,9	9264,5
на охрану и рациональное использование лесных ресурсов	6,9	-	-	-	0,2	46,0
на охрану недр и рациональное использование минеральных ресурсов, на управление отходами	406,5	7049,4	2735,3	3371,1	4006,0	4491,3
на организацию заповедников	9,0	9,0	16,0	60,5	7,8	2,1
другие мероприятия	8,3	2,9	904,4	1,6	0,9	3,6

Инвестиции, направленные на охрану окружающей среды и рациональное использование природных ресурсов, по источникам финансирования в 2007 году

в фактически действовавших ценах, млн. тенге

	Освоено инвестиций	из них за счет средств			
		республиканского бюджета	местного бюджета	собственных средств предприятий и организаций	иностран-ных инвестиций
Всего	77776,1	1955,6	3211,1	68092,5	4516,9
в том числе на:					
охрану и рациональное использование водных ресурсов	7526,0	199,3	895,5	5395,2	1036,0
охрану атмосферного воздуха	56442,6	-	142,0	54384,9	1915,7
охрану и рациональное использование земель	9264,5	1742,4	1568,6	5714,2	239,3
на охрану недр и рациональное использование минеральных ресурсов, на управление отходами	4491,3	13,9	555,4	2596,1	1325,9
на организацию заповедников и других природоохранных территорий	2,1	-	-	2,1	-
на другие мероприятия	49,6	-	49,6	-	-

Инвестиции, направленные на охрану окружающей среды и рациональное использование природных ресурсов по видам экономической деятельности инвестора

в фактически действовавших ценах, тысяч тенге

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Сельское хозяйство, охота и лесоводство	554786	586010	715414	935605	1158240	1320859
Горнодобывающая промышленность	16590665	16605948	25347299	28273801	53434465	63156066
Обрабатывающая промышленность	2424189	3875432	5282919	7934087	4566522	6488732
Производство и распределение электроэнергии, газа и воды	740009	1740870	1037825	837062	1081519	1380817
Строительство	597859	780000	-	-	-	249342
Транспорт и связь	96258	43020	149926	431417	46004	482593
Операции с недвижимым имуществом, аренда и услуги предприятиям	63198	1550363	1608521	823205	1496536	954899
Государственное управление	700370	1521121	3020040	2796451	2662370	3418046
Прочие коммунальные, социальные и персональные услуги	2196	1901	1040	55684	25015	324761

Инвестиции, направленные на охрану окружающей среды и рациональное использование природных ресурсов

в фактически действовавших ценах, тысяч тенге

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	22418223	21769530	26704665	37162984	42087312	64471489	77776115
Акмолинская	20000		1002	-	-	-	133852
Актюбинская	704656	996057	1307722	787028	2195645	1612201	8196186
Алматинская	593865	597859	780000	982095	505014	113051	152925
Атырауская	11965874	6386258	5252804	22800981	20785557	37407661	20463542
Восточно-Казахстанская	1984878	1415007	3016471	4546232	1403600	2054026	3380632
Жамбылская	19665	1800	9091	19250	80963	138750	380354
Западно-Казахстанская	1897271	4742735	6275403	868277	1802146	2710592	3368528
Карагандинская	913931	509273	1146019	463712	465869	1059904	2357383
Костанайская	653217	492243	570779	1556170	452834	329330	1796990
Кызылординская	1477919	4183597	4281558	1147093	4170447	3033820	20801355
Мангистауская	442884	424620	801636	1259753	5634247	11859668	11295441
Павлодарская	1033126	1173848	2434211	1747147	2596725	1986377	2872798
Северо-Казахстанская	66430	56820	21487	60097	776536	82000	89737
Южно-Казахстанская	352766	160811	118186	116395	149331	680849	329486
Астана	284475	628602	688296	808754	1057194	1179830	1417400
Алматы	7266	-	-	-	11204	223430	739506

Текущие затраты на охрану окружающей среды

в фактически действовавших ценах, тыс. тенге

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Всего	17780775	18555290	24664041	28682088	43558238	56320119	58725516
в том числе на:							
охрану и рациональное использование водных ресурсов	8344627	8391619	10370770	11935904	16937160	22710746	17934563
охрану атмосферного воздуха	5121929	4831500	5772873	7582847	10857948	10357501	21451077
охрану окружающей среды от отходов производства и потребления	3862459	4666047	7169101	8339825	14339059	21478792	16751260
на рекультивацию земель	451760	666124	1351297	823512	1424071	1773080	2588616

Текущие затраты на охрану окружающей среды по видам экономической деятельности

в фактически действовавших ценах, тыс. тенге

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Сельское хозяйство, охота и лесное хозяйство	19 555,4	28493,6	38681,5	46275,5	55729,8	65127,7
Рыболовство и рыбоводство	-	-	-	2946,5	740,4	740,4
Горнодобывающая промышленность	6515317,9	10308755,5	10972030,4	20980095,2	29010809	26145568,9
Добыча топливно-энергетических полезных ископаемых	3247188,2	5784428,1	5567975,5	15216440,9	20308583,7	18389267,8
Горнодобывающая промышленность, кроме добычи топливно-энергетических полезных ископаемых	3268129,7	4524327,4	5404054,9	5763654,3	8702225,3	7756301,1
Обрабатывающая промышленность	8 051475,0	9019899,2	11277831,3	16125370,9	17471720,9	20528273,7
Производство пищевых продуктов, включая напитки и табака	185 631,6	166545,6	204491,5	257620,5	353842,9	428320,7
Текстильная и швейная промышленность	7 483,3	9059,0	14351,7	10015,8	13308,3	14328,9
Производство кожи, изделия из кожи и производство обуви	1356,5	1449,8	1514,5	2137,2	3573,8	3710,8
Обработка древесины и производство изделий из дерева	2 372,4	3102,3	4013	3104,4	4333,6	5572,7
Целлюлозно-бумажная промышленность; издательское дело	1 223,9	2392,5	3143	6834,3	8454,8	12350,5
Производство кокса, перегонка нефти, производство и переработка ядерных материалов	1791699,2	1999310,9	2954877,9	6007899,3	3287470,2	4424624,2
Химическая промышленность	569 471,2	842955,2	422921	938493,2	835478,9	962200
Производство резиновых и пластмассовых изделий	2005,9	6124,4	5343,8	5294,3	11025,5	11396,4

Продолжение

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Производство прочих неметаллических минеральных продуктов	75713,2	101684,4	135634,8	160644,6	335475,4	250794
Металлургическая промышленность и производство готовых металлических изделий	5265 805,6	5667285,0	7248932,6	8445446,2	12288270,7	14076185
Производство машин и оборудования	98041,2	128435,4	156086,2	130352,4	133948	149185,8
Производство электрооборудования, электронного и оптического оборудования	8357,3	21501,4	19116,5	25870,2	32363,2	28116,1
Производство транспортных средств и оборудования	38666,5	62312,0	88241	107776	112422,4	134690
Прочие отрасли промышленности	3 647,2	7741,3	19163,8	23882,5	51753,2	26798,6
Производство и распределение электроэнергии, газа и воды	3121 494,7	3619919,1	4108219,3	4298022,9	5074570,7	6644407,7
Строительство	204101,5	71968,8	90705,8	136096,4	172894	353953,5
Торговля, ремонт автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования	10317,7	15613,6	17133,8	18826,7	68682,8	123461,9
Гостиницы и рестораны	2240,0	2054,9	2399,6	7079,2	28701,3	39173,1
Транспорт и связь	181464,5	258901,5	231545	492111,2	684584,5	720524,2
Финансовая деятельность	22,3	221,8	214	756,3	4663,5	5032,9
Операции с недвижимым имуществом, аренда и предоставление услуг потребителям	368 972,4	1214168,3	1696780,5	1137915,5	3281089,5	3352067,2
Государственное управление	609,9	1649,3	1135,2	2049,2	23772,3	24497,6
Образование	2808,4	2198,5	3271,1	12103,5	35634,1	55470,9
Здравоохранение и предоставление социальных услуг	3409,0	9113,5	8334,8	8794,1	44187,4	75621,2
Предоставление коммунальных, социальных и персональных услуг	73500,9	111083,0	233805,3	289794,4	362338,4	591594,8

Текущие затраты на охрану окружающей среды

в фактически действовавших ценах, тыс. тенге

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	17780775	18555290	24664041	28682088	43558237,5	56320118,6	58725515,7
Акмолинская	234548	202074	254787	263336	324101,6	387532,8	304445,6
Актюбинская	864824	1236927	2121425	2839126	4741222	3052725,3	3998799
Алматинская	239555	178990	212731	266836	306336,6	374943,2	379405
Атырауская	2392944	1662083	3192490	3922287	5631372,2	3345944,6	5059147,8
Восточно-Казахстанская	2724390	2693628	3028502	2661219	3493976,9	4990306,9	6431564,9
Жамбылская	47785	279299	588777	604930	683472,8	601426,4	578236
Западно-Казахстанская	529972	515880	583131	608285	359934,5	247483,2	271769,5
Карагандинская	3578788	3837969	3660083	5088883	5363153,5	7834578,2	9896975,8
Костанайская	1493802	2214422	3069600	3964385	4089098	7071751,2	5607060,4
Кызыл-ординская	149589	44956	86815	103587	856102,6	883379,3	1210163,4
Мангистауская	1356850	1371626	2724444	1952335	10894270,3	19103499,2	14890999,1
Павлодарская	2875773	2849668	3518434	4404327	4938780,1	5967055,6	6857608,4
Северо-Казахстанская	108716	120424	144793	176921	179980	213584,4	221017
Южно-Казахстанская	573830	647826	730452	944715	862982,8	1033019,5	1206855
Астана	30560	189157	106950	189039	85607,8	122786,7	148297,2
Алматы	578849	510361	640627	691879	747845,8	1090102,1	1663171,3

Ввод в действие мощностей по охране от загрязнения природных ресурсов

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Сооружений для очистки сточных вод, тыс. куб. м воды в сутки	195,5	73,6	3,6	211,1	83,7	18,4	93,3
Системы оборотного водоснабжения, тыс. куб. м воды в сутки	738,1	19,8	318,6	-	3,0	210,0	0,9
Установки для улавливания и обезвреживания вредных веществ из отходящих газов, тыс. куб. м газа в час	131,4	1169,1	1585,3	295,0	872,4	3133,4	110,2

Ввод в действие мощностей по охране водных ресурсов от загрязнения (сооружений для очистки сточных вод)

тысяч куб. м воды в сутки

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	195,5	73,6	3,6	211,1	83,7	18,4	93,3
Акмолинская	-	-	-	-	-	-	-
Актюбинская	43,4	1,5	-	-	0,1	-	49,1
Алматинская	-	-	-	7,0	-	-	-
Атырауская	-	-	-	-	-	15,5	-
Восточно-Казахстанская	67,0	-	3,5	88,5	-	-	1,5
Жамбылская	4,0	-	-	-	0,03	-	-
Западно-Казахстанская	3,5	-	-	11,7	0,07	-	-
Карагандинская	-	-	-	0,7	-	0,1	-
Костанайская	-	0,04	-	-	-	-	-
Кызылординская	-	-	-	0,7	70,0	-	42,6
Мангистауская	0,01	66,0	0,01	-	-	-	0,1
Павлодарская	51,5	6,0	-	100,0	-	-	-
Северо-Казахстанская	-	-	-	2,5	13,0	-	-
Южно-Казахстанская	26,0	-	-	-	0,5	2,8	-
Алматы	-	-	-	-	-	-	-

Ввод в действие мощностей по охране атмосферного воздуха от загрязнения (установок для улавливания и обезвреживания вредных веществ из отходящих газов)

тысяч куб. м газа в час

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	1169,1	1585,3	295,0	872,4	3133,4	110,2
Актюбинская	30,0	-	-	450,4	613,4	102,2
Алматинская	-	-	-	77,0	-	-
Восточно-Казахстанская	56,9	-	291,0	345,0	-	-
Западно-Казахстанская	25,3 ¹⁾	-	-	-	-	8,0
Карагандинская	696,0	-	-	-	-	-
Костанайская	0,8	-	-	-	-	-
Мангистауская	-	-	-	-	-	-
Павлодарская	380,3	1575,9	-	-	1400,0	-
Южно-Казахстанская	5,1	9,4	4,0	-	-	-
Астана	-	-	-	-	-	-
Алматы	-	-	-	-	1120,0	-

¹⁾ Тысяч тонн вредных веществ в год.

4.2. ЗЕМЕЛЬНЫЕ РЕСУРСЫ

Распределение земельного фонда по учетным категориям (по состоянию на 1 ноября)*

Категории земель	тысяч гектаров					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Всего земель в пользовании Республики Казахстан	272490,2	272490,2	272490,2	272490,2	272490,2	272490,2
из них:						
земли сельскохозяйственного назначения	86218,8	83336,6	82214,2	82214,7	85034,5	86824,1
удельный вес в %	31,6	30,6	30,2	30,2	31,2	31,9
земли населенных пунктов	20505,2	20472	20446,8	20874,6	21228,2	21938,7
удельный вес в %	7,5	7,5	7,5	7,7	7,8	8,0
земли промышленности, транспорта, связи, обороны и иного несельскохозяйственного назначения	13656,2	13679,2	13714,1	13753,1	13786,1	13853,1
удельный вес в %	5	5	5	5	5,1	5,1
земли особо охраняемых природных территорий	1378,1	2659,9	2892,6	2893,8	3281,4	4540,8
удельный вес в %	0,5	1	1,1	1,1	1,2	1,7
земли лесного фонда	22432,4	22363,3	23348,4	23408,8	23426,4	23245,5
удельный вес в %	8,2	8,2	8,6	8,6	8,6	8,5
земли водного фонда	3603,9	3612,1	3652,6	3789,8	3713,9	4020,9
удельный вес в %	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,5
земли запаса	124696,5	126368	126222,4	125556,3	122020,6	118068,0
удельный вес в %	45,8	46,4	46,3	46,1	44,8	43,3

* Здесь и далее по данным Агентства РК по управлению земельными ресурсами.

Земли сельскохозяйственного назначения

	тысяч гектаров					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Земли сельскохозяйственного назначения	86218,8	83336,6	82214,2	82214,7	85034,5	86824,1
из них:						
земли граждан для ведения садоводства и дачного строительства	83,8	83	82,2	71,3	64,1	64,8
земли граждан для ведения крестьянского хозяйства	31524,3	32770,7	34964,4	37429,0	39901,1	41851,4
земли негосударственных сельскохозяйственных юридических лиц	51715,2	47744,8	44553,5	42315,9	42770,2	42722,7
земли государственных сельскохозяйственных юридических лиц	2895,5	2738,1	2614,1	2398,5	2299,1	2185,2

Земли населенных пунктов (городов, поселков, и сельских населенных пунктов)

	тысяч гектаров					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Земли населенных пунктов (городов, поселков, и сельских населенных пунктов)	20505,2	20472	20446,8	20874,6	21228,2	21938,7
в том числе:						
городов и поселков	1963,1	1941,8	1930,5	1931,6	1919,2	1829,4
сельских населенных пунктов	18542,1	18530,2	18516,3	18943,0	19309,0	20109,3

Земли промышленности, транспорта, связи, обороны и иного несельскохозяйственного назначения*

	тысяч гектаров					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Земли промышленности, транспорта, связи, обороны и иного несельскохозяйственного назначения	13656,2	13679,2	13714,1	13753,1	13786,1	13853,1
в том числе:						
промышленности	602,7	639,8	674,2	702,5	737,4	774,7
автомобильного транспорта	291,0	291,0	291,2	292,4	295,3	298,8
железнодорожного транспорта	194	190,5	191,5	191,8	192,2	191,7
связи	4,8	5,2	5,0	5,1	5,2	5,1
других несельскохозяй- ственных предприятий	12563,7	12552,7	12552,2	12561,3	12556,0	12582,8

* По данным Агентства РК по управлению земельными ресурсами с учетом земель военных полигонов и космодрома «Байконур», находящихся в аренде России.

Земли особо охраняемых природных территорий и лесного фонда*

	тысяч гектаров					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Земли особо охраняемых природных территорий	1378,1	2659,9	2892,6	2893,8	3281,4	4540,8
из них:						
лечебно-оздоровительного назначения	5,8	3,3	3,1	3,2	3,1	3,2
заповедников, национальных парков, дендрологических и зоологических парков, ботанических садов	1367,8	1983,6	1991,3	2186,5	2335,6	2772,5
Земли лесного фонда	22432,4	22363,3	23348,4	23408,8	23426,4	23245,5
из них:						
заповедников, национальных парков, дендрологических и зоологических парков, ботанических садов	838,8	344,0	341,2	341,1	347,9	297,1

*Здесь и далее по данным Агентства РК по управлению земельными ресурсами.

**Распределение земельного фонда по составу угодий
(по состоянию на 1 ноября)**

тысяч гектаров

	Общая площадь	в том числе								
		пашни	много-летние насаждения	залежи	сенокосы	пастбища	лесные площади	болота	под водой	прочие
2000	272490,2	21399,9	135,8	8759,4	5015,5	187081,8	12955,5	1105,5	7716,3	28320,5
2001	272490,2	22270,6	125,9	7089,1	5037,6	187902,2	12952,0	1107,0	7716,2	28289,6
2002	272490,2	22800,3	123,0	5545,6	5048,2	189017,4	12953,8	1105,1	7713,4	28100,7
2003	272490,2	22656,9	121,8	5686,7	5047,5	189034,2	12957,3	1101,5	7714,3	28170,0
2004	272490,2	23230,4	119,7	5248,4	5045,1	188902,6	12941,8	1104,7	7711,3	28186,2
2005	272490,2	23397,6	115,7	5164,7	5024,7	188844,7	12952,5	1104,7	7710,9	28174,7
2006	272490,2	23249,3	115,5	5366,7	5024,3	188769,5	12954,3	1105,9	7711,3	28193,4
2007	272490,2	23145,3	114,4	5495,9	5022,7	188642,8	12998,2	1104,7	7712,4	28253,8

**Распределение земельного фонда по составу угодий
по состоянию на 1 ноября 2007 года**

тысяч гектаров

	Общая площадь	в том числе			
		пашни	многолетние насаждения	залежи	сенокосы
Территория республики	272490,2	23145,3	114,4	5495,9	5022,7
из них:					
земли сельскохозяйственного назначения	86824,1	21924,6	66,2	3501,9	1805,6
земли населенных пунктов (городов и поселков и сельских населенных пунктов)	21938,7	291,6	28,5	89,3	242,1
земли промышленности, транспорта и связи, обороны и иного несельскохозяйственного назначения	2519,4	10,2	1,1	2,0	1,3
земли особо охраняемых природных территорий	4540,8	3,4	1,6	0,2	88,8
земли лесного фонда	23245,5	79,4	3,3	5,8	257,2
земли водного фонда	4020,9	0,1	0,2	0	26,3
земли запаса	118068,0	836,1	13,5	1896,7	2372,4

продолжение

	в том числе				
	пастбища	лесные площади	болота	под водой	прочие
Территория республики	188642,8	12998,2	1104,7	7712,4	28253,8
из них:					

Продолжение

	в том числе				
	пастбища	лесные пло- щади	болота	под водой	прочие
земли сельскохозяйственного назначения	55839,5	5,6	667,9	224,0	3288,8
земли населенных пунктов (городов и поселков и сельских населенных пунктов)	19184,1	10,6	57,8	226,0	1808,7
земли промышленности, транспорта и связи, обороны и иного несельскохозяйственного назначения	1088,4	5,5	3,6	164,3	1243,0
земли особо охраняемых природных территорий	1702,9	1402,1	46,7	376,8	918,3
земли лесного фонда	8675,7	11563,1	48,6	85,8	2526,6
земли водного фонда	80,0	0,2	37,9	3790,4	85,8
земли запаса	95529,8	10,8	742,0	2843,9	13822,8

Распределение земельного фонда по составу угодий по состоянию на 1 ноября 2007 года

тысяч гектаров

	Общая площадь	в том числе			
		пашни	многолетние насаждения	залежи	сенокосы
Республика Казахстан	272490,2	23145,3	114,4	5495,9	5022,7
Акмолинская	14621,9	5031,8	5,2	1057,9	257,9
Актюбинская	30062,9	843,9	1,6	419,7	312,8
Алматинская	22392,4	1057,6	31,4	156,8	467,7
Атырауская	11863,1	2,0	0,7	6,8	132,6
Восточно-Казахстанская	28322,6	1138,6	5,8	501,2	1056,2
Жамбылская	14426,4	824,7	8,9	-	230,8
Западно-Казахстанская	15133,9	580,0	2,7	1066,8	1226,4
Карагандинская	42798,2	1063,5	3,0	459,7	384,4
Костанайская	19600,1	5659,3	11,4	28,3	351,6
Кызылординская	22601,9	146,5	2,9	53,4	116,9
Мангистауская	16564,2	0,5	0,6	0,3	0,3
Павлодарская	12475,5	1461,6	3,1	1242,9	301,2
Северо-Казахстанская	9799,3	4466,8	5,1	336,1	41,6
Южно-Казахстанская	11724,9	860,1	26,9	165,5	141,0
Астана	71,0	6,1	0,6	0,5	1,3
Алматы	31,9	2,3	4,5	-	-

продолжение

	в том числе				
	пастбища	лесные площади	болота	под водой	прочие
Республика Казахстан	188642,8	12998,2	1104,7	7712,4	28253,8
Акмолинская	6881,3	431,6	64,5	448,8	442,9
Актюбинская	25390,3	83,7	17,8	280,3	2712,8
Алматинская	14698,0	1907,0	155,3	1354,8	2563,8
Атырауская	9671,9	22,9	409,1	97,0	1520,1
Восточно-Казахстанская	19922,8	2372,9	88,0	857,9	2379,2
Жамбылская	9425,0	1014,9	29,4	352,3	2540,4
Западно-Казахстанская	11025,6	150,8	34,4	152,1	895,1
Карагандинская	35505,5	169,4	19,2	535,4	4658,1
Костанайская	12072,2	286,3	136,5	447,4	607,1
Кызылординская	10541,5	5004,3	12,6	2357,1	4366,7
Мангистауская	12690,7	128,1	-	3,9	3739,8
Павлодарская	8159,4	368,7	43,1	297,7	597,8
Северо-Казахстанская	3530,3	592,3	91,9	368,7	366,5
Южно-Казахстанская	9107,0	453,9	2,0	155,0	813,5
Астана	20,5	11,2	0,9	3,0	26,9
Алматы	0,8	0,2	-	1,0	23,1

Характеристика сельскохозяйственных угодий по признакам, влияющим на их плодородие на 1 ноября 2006 года

тысяч гектаров

	Общая площадь	в том числе				
		неосложненная отрицательными признаками		защелбленная и каменистая	засоленная	солонцовая
		всего	в т.ч. безусловно пригодная			
Республика Казахстан	215825,4	42081,7	22668,0	42260,7	34268,1	58874,0
Акмолинская	13235,7	5299,3	5297,9	2080,8	1292,3	3679,3
Актюбинская	26223,7	7841,2	1446,2	1809,8	1488,7	11476,8
Алматинская	16419,5	2969,3	778,6	3567,3	2902,6	573,1
Атырауская	9155,0	579,3	11,9	137,3	1757,9	3393,2
Восточно-Казахстанская	22661,6	3573,6	1478,6	12094,1	1573,9	3573,7
Жамбылская	9350,5	822,1	459,0	3098,3	1141,1	879,5
Западно-Казахстанская	12857,6	1427,0	1047,8	282,8	1324,2	6775,2
Карагандинская	33038,3	3870,4	1184,9	12963,9	2566,7	11456,8
Костанайская	18127,7	5901,9	5406,2	577,8	2894,2	7096,2
Кызылординская	12165,1	1350,7	51,0	236,3	6975,0	605,4
Мангистауская	12695,8	1606,3	0,5	934,2	6885,5	1637,7
Павлодарская	11168,6	1336,0	959,0	2898,7	701,8	3783,8
Северо-Казахстанская	8389,8	3627,2	3627,2	492,9	527,5	2919,3

Продолжение

	Общая площадь	в том числе				
		неосложненная отрицательными признаками		защелбленная и каменистая	засоленная	солонцовая
		всего	в т.ч. безусловно пригодная			
Южно-Казахстанская	10301,5	1868,7	911,6	1083,9	2231,9	1010,8
г.Астана	27,1	4,3	4,3	1,1	4,8	13,2
г.Алматы	7,9	4,4	3,3	1,5	0,0	0,0

продолжение

	в том числе					
	смытая	дефлированная	подверженная ветровой и водной эрозии	перевлаженная	заболоченная	прочая
Республика Казахстан	4988,9	25493,1	189,7	3059,3	941,9	3668,0
Акмолинская	561,0	1,5	0,0	170,9	75,8	74,8
Актюбинская	473,1	2101,1	8,3	268,7	25,9	730,1
Алматинская	802,4	4988,3	0,0	207,3	186,1	223,1
Атырауская	0,0	3083,3	0,0	45,7	4,3	154,0
Восточно-Казахстанская	424,9	856,9	1,4	251,7	121,9	189,5
Жамбылская	352,6	2849,0	0,0	128,2	78,9	0,8
Западно-Казахстанская	257,1	1915,6	180,0	321,4	64,3	310,0
Карагандинская	140,9	854,6	0,0	485,4	64,9	634,7
Костанайская	160,2	611,6	0,0	297,6	182,2	406,0
Кызылордская	2,9	2914,1	0,0	40,4	2,0	38,3
Мангистауская	802,8	657,8	0,0	0,0	0,0	171,5
Павлодарская	1,0	1546,4	0,0	281,3	38,5	581,1
Северо-Казахстанская	49,9	0,0	0,0	555,9	94,8	122,3
Южно-Казахстанская	958,7	3112,9	0,0	1,0	1,8	31,8
г.Астана	0,0	0,0	0,0	3,2	0,5	0,0
г.Алматы	1,4	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0

Характеристика сельскохозяйственных угодий по признакам, влияющим на их плодородие на 1 ноября 2007 года

тысяч гектаров

	Общая площадь	в том числе				
		неосложненная отрицательными признаками		защелбленная и каменистая	засоленная	солонцовая
		всего	в т.ч. безусловно пригодная			
Республика Казахстан	215719,3	42081,7	22668,0	42260,7	34268,1	58768,2
Акмолинская	13237,2	5299,3	5297,9	2080,8	1292,3	3680,8
Актюбинская	26224,4	7841,2	1446,2	1809,8	1488,7	11477,5
Алматинская	16418,2	2969,3	778,6	3567,3	2902,6	571,8

Продолжение

	Общая площадь	в том числе				
		неосложненная отрицательными признаками		зацебленная и каменистая	засоленная	солонцовая
		всего	в т.ч. безусловно пригодная			
Атырауская	9151,2	579,3	11,9	137,3	1757,9	3389,4
Восточно-Казахстанская	22661,3	3573,6	1478,6	12094,1	1573,9	3573,4
Жамбылская	9350,5	822,1	459,0	3098,3	1141,1	879,5
Западно-Казахстанская	12775,8	1427,0	1047,8	282,8	1324,2	6693,4
Карагандинская	33018,2	3870,4	1184,9	12963,9	2566,7	11436,7
Костанайская	18127,6	5901,9	5406,2	577,8	2894,2	7096,1
Кызылордская	12165,0	1350,7	51,0	236,3	6975,0	605,3
Мангистауская	12692,5	1606,3	0,5	934,2	6885,5	1634,4
Павлодарская	11168,5	1336,0	959,0	2898,7	701,8	3783,7
Северо-Казахстанская	8389,3	3627,2	3627,2	492,9	527,5	2918,8
Южно-Казахстанская	10301,5	1868,7	911,6	1083,9	2231,9	1010,8
г.Астана	30,5	4,3	4,3	1,1	4,8	16,6
г.Алматы	7,6	4,4	3,3	1,5	-	-

продолжение

	в том числе					
	смытая	дефлированная	подверженная ветровой и водной эрозии	перевлаженная	заболоченная	прочая
Республика Казахстан	4988,9	25493,1	189,7	3059,0	941,9	3668,0
Акмолинская	561,0	1,5	-	170,9	75,8	74,8
Актюбинская	473,1	2101,1	8,3	268,7	25,9	730,1
Алматинская	802,4	4988,3	-	207,3	186,1	223,1
Атырауская	-	3083,3	-	45,7	4,3	154,0
Восточно-Казахстанская	424,9	856,9	1,4	251,7	121,9	189,5
Жамбылская	352,6	2849,0	0	128,2	78,9	0,8
Западно-Казахстанская	257,1	1915,6	180,0	321,4	64,3	310,0
Карагандинская	140,9	854,6	-	485,4	64,9	634,7
Костанайская	160,2	611,6	-	297,6	182,2	406,0
Кызылордская	2,9	2914,1	-	40,4	2,0	38,3
Мангистауская	802,8	657,8	-	-	-	171,5
Павлодарская	1,0	1546,4	-	281,3	38,5	581,1
Северо-Казахстанская	49,9	0	-	555,9	94,8	122,3
Южно-Казахстанская	958,7	3112,9	-	1,0	1,8	31,8
г.Астана	-	-	-	3,2	0,5	0
г.Алматы	1,4	-	-	0,3	0	0

Нарушенные, оработанные и рекультивированные земли

	на конец года, гектаров					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Нарушено земель	172068	170957	170645	169446	169707	170969
Отработано нарушенных земель	51610	50814,5	51176	49520	49346	48482
Рекультивировано	9019	4913	5759	7205	4641	1644
из них под:						
пашню	287	37	604	53	44	-
другие сельхозугодья	6883	2972	3389	4520	2536	637
лесные, кустарниковые насаждения	16	5	68	800	43	11
водоемы (другие цели)	1833	1899	1698	1832	2018	996

Нарушенные и оработанные земли

	На начало 2004 года		На начало 2005 года	
	нарушенных земель	отработано нарушенных земель	нарушенных земель	отработано нарушенных земель
Республика Казахстан	170957	50814,5	170645	51176
Акмолинская	16472	7081	16480	7089
Актюбинская	9901	2664	10500	2876
Алматинская	3250	820	3250	842
Атырауская	1455	37	1542	124
Восточно-Казахстанская	12256	5917	12800	6268
Жамбылская	6353	1983	6353	1983
Западно-Казахстанская	910	365	870	687
Карагандинская	44015	12650	43104	12473
Костанайская	29549	8280	29606	8230
Кызылординская	1680	544,5	1722	549
Мангистауская	21162	3592	21162	3592
Павлодарская	14284	1703	13644	1242
Северо-Казахстанская	7368	5090	7310	5133
Южно-Казахстанская	1735	-	1735	-
г.Астана	468	88	468	88
г.Алматы	99	-	99	-

продолжение

	На начало 2006 года		На начало 2007 года	
	нарушенных земель	отработано нарушенных земель	нарушенных земель	отработано нарушенных земель
Республика Казахстан	169471	49520	169707	49346
Акмолинская	16480	7089	17287	7089
Актюбинская	10492	2845	10047	2929

Продолжение

	На начало 2006 года		На начало 2007 года	
	нарушенных земель	отработано нарушенных земель	нарушенных земель	отработано нарушенных земель
Алматинская	3250	842	3250	842
Атырауская	1542	124	1542	124
Восточно-Казахстанская	12899	6296	12878	6252
Жамбылская	6353	1983	6353	1983
Западно-Казахстанская	1059	631	1109	631
Карагандинская	42018	10949	42102	10949
Костанайская	30202	8296	30723	8347
Кызылординская	1752	555	1956	569
Мангистауская	21162	3592	21147	3592
Павлодарская	12816	1232	12146	1232
Северо-Казахстанская	7144	4998	6865	4719
Южно-Казахстанская	1735	0	1735	0
г.Астана	468	88	468	88
г.Алматы	99	0	99	0

Наличие орошаемых земель по угодьям

на 1 ноября, в тыс. гектарах

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Площадь орошаемых земель, всего	2141,1	2131,2	2132,2	2127,7	2127,5	2133,7
из них:						
земли сельскохозяйственного назначения	1591,5	1578,3	1597,7	1598,4	1602,3	1637,9
земли населенных пунктов (городов и поселков и сельских населенных пунктов)	141,8	142,3	142,4	146,5	145,3	152,0
земли промышленности, транспорта и связи, обороны и иного несельскохозяйственного назначения	3,5	3,6	3,8	3,8	3,7	4,5
земли особо охраняемых природных территорий	1,5	0,4	0,9	0,9	0,9	1,2
земли лесного фонда	8,1	7,8	6,3	6,6	6,5	8,6
земли водного фонда	0,9	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3
земли запаса	393,3	398,5	380,8	371,0	368,4	329,2
земли, используемые землепользователями других районов, областей, государств	0,5	-	-	-	-	-

Наличие орошаемых земель по областям

тысяч гектаров

	2002		2003		2004	
	общая площадь	в том числе пашня	общая площадь	в том числе пашня	общая площадь	в том числе пашня
Республика Казахстан	2141,1	1441,3	2131,2	1474	2132,2	1500,0
Акмолинская	42,2	22	42,2	18,5	42,2	18,8
Актюбинская	29,3	11,8	29,3	11,5	29,3	11,7
Алматинская	596,4	456,2	596,3	463,6	597,1	480,5
Атырауская	11,7	1,9	11,8	1,8	12,1	1,9
Восточно-Казахстанская	219,1	84,7	219,1	87	219,1	80,9
Жамбылская	226,5	205,4	226,5	205,4	226,5	205,6
Западно-Казахстанская	55,8	14,7	55,8	15,2	55,8	16,4
Карагандинская	88,2	40,3	88,2	47,5	88,2	52,8
Костанайская	41,6	18,4	41,6	18,4	41,6	18,4
Кызылордская	224,8	122,6	214,9	131,6	214,9	130,4
Мангистауская	1,9	0,4	1,9	0,4	1,8	0,4
Павлодарская	59,5	19,6	59,5	23,2	59,5	22,4
Северо-Казахстанская	22,8	14,3	22,8	13,8	22,0	11,9
Южно-Казахстанская	511,7	423,4	511,7	430,5	512,5	442,3
г.Астана	4,7	3,8	4,7	3,8	4,9	3,8
г.Алматы	4,9	1,8	4,9	1,8	4,7	1,8

продолжение

	2005		2006		2007	
	общая площадь	в том числе пашня	общая площадь	в том числе пашня	общая площадь	в том числе пашня
Республика Казахстан	2127,7	1474,5	2127,5	1429,1	2133,7	1423,5
Акмолинская	42,2	18,8	42,2	18,8	42,2	18,9
Актюбинская	29,4	11,5	29,4	11,3	28,1	10,0
Алматинская	597,1	455,3	597,1	447,7	597,1	455,3
Атырауская	12,5	1,9	12,4	2,0	12,4	2,0
Восточно-Казахстанская	219,1	82,6	219,1	68,2	219,1	55,8
Жамбылская	226,5	205,6	226,5	205,6	226,5	205,6
Западно-Казахстанская	55,8	11,2	55,8	11,2	55,8	11,2
Карагандинская	88,1	53,5	88,1	49,5	87,9	54,0
Костанайская	32,4	9,2	32,4	9,2	32,4	9,2
Кызылордская	215,4	143,8	215,4	142,9	217,6	146,5
Мангистауская	1,8	0,4	2,0	0,5	2,0	0,5
Павлодарская	59,5	20,9	59,5	18,9	59,5	19,3
Северо-Казахстанская	22,0	10,9	22,0	10,9	22,0	10,9
Южно-Казахстанская	516,3	443,2	516,3	427,0	522,1	419,1
г.Астана	4,7	3,9	4,4	3,6	4,3	3,5
г.Алматы	4,9	1,8	4,9	1,8	4,7	1,7

Внесение органических удобрений

	тысяч тонн					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	135,1	164,2	122,6	76,8	127,0	77,9
Акмолинская	1,4	9,3	8,9	5,0	2,1	0,0
Актюбинская	-	-	-	-	-	0,0
Алматинская	29,3	41,1	70,2	32,5	30,3	10,1
Атырауская	-	0,6	0,4	0,1	-	-
Восточно-Казахстанская	8,3	5,0	3,7	-	10,2	20,4
Жамбылская	13,5	21,6	3,7	0,1	-	0,9
Западно-Казахстанская	-	-	-	-	-	-
Карагандинская	0,0	2,8	0,9	0,4	1,3	1,4
Костанайская	33,1	33,6	9,3	12,7	76,8	32,6
Кызылординская	0,1	0,7	0,1	0,2	0,0	0,3
Павлодарская	24,7	46,3	1,4	15,7	5,6	6,4
Северо-Казахстанская	16,5	1,8	16,8	9,6	0,6	5,2
Южно-Казахстанская	3,7	1,4	4,2	0,5	0,1	0,4
г. Алматы	4,5	0,0	3,0	-	0,0	0,2

Внесение минеральных удобрений

	тысяч центнеров, в пересчете на 100% питательных веществ					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	236,5	337,3	420,3	374,8	414,5	589,6
Акмолинская	23,9	34,9	37,5	39,7	51,4	62,1
Актюбинская	-	6,2	4,6	4,9	1,4	0,0
Алматинская	45,4	55,5	96,3	20,1	39,7	63,1
Атырауская	0,2	0,6	0,5	0,2	0,2	0,1
Восточно-Казахстанская	-	0,0	-	0,2	1,9	1,9
Жамбылская	1,5	4,0	10,7	11,5	2,5	11,5
Западно-Казахстанская	-	0,0	0,1	0,8	0,4	-
Карагандинская	4,0	6,3	7,0	5,3	8,2	5,2
Костанайская	29,7	24,1	29,6	69,6	81,1	170,7
Кызылординская	86,4	155,7	131,9	128,4	184,3	135,5
Мангистауская	0,1	-	-	0,1	0,3	0,0
Павлодарская	-	1,9	0,9	2,5	1,6	3,1
Северо-Казахстанская	25,2	24,6	71,3	73,4	20,4	108,7
Южно-Казахстанская	20,1	22,9	29,8	18,1	20,8	27,1
г.Астана	-	0,6	0,0	0,0	0,3	0,2
г. Алматы	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,4

Основные показатели контрольной деятельности по земельным ресурсам

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Аварийные сбросы и выбросы загрязняющих веществ - всего, случаев	8	4	14	6	20	7
Сумма ущерба, тысяч тенге	1655,9	537,2	38140,0	4767,7	103723,2	237020,3
Приостановка производственной деятельности предприятий, цехов, агрегатов, объектов из-за нарушений природоохранного законодательства	28	19	39	58	51	59
Передано дел в прокуратуру за нарушение природоохранного законодательства	76	39	15	41	6	8
Фактически привлечено к уголовной ответственности (с учетом ранее рассмотренных дел), лиц	20	7				-
Взыскано штрафов за нарушение природоохранного законодательства, тыс.тенге	18835,4	21229,7	33832,2	56089,0	291470,3	326245,0
Взыскано исков за нарушение природоохранного законодательства, тыс.тенге	135942,1	1234703,9	390717,6	577936,8	499973,3	925957,8

4.3. ВОДНЫЕ РЕСУРСЫ

Ресурсы речного стока*

Годы	Объем водных ресурсов, млн. куб. метров		
	Всего	в том числе	
		формирующийся на территории РК	поступающий из сопредельных государств
2000	102,5	50,1	52,4
2001	121,7	68,5	53,2
2002	141,6	75,7	65,9
2003	125,1	65,1	60,0
2004	115,7	60,1	55,6
2005	123,7	57,8	65,9
2006	112,7	58,9	53,8
2007	117,5	64,9	52,6

* Здесь и далее по данным Комитета по водным ресурсам Министерства сельского хозяйства РК.

Основные характеристики крупных рек

Наименование наиболее крупных рек	Длина, в км		Общая площадь бассейна (водосбора, тыс. кв. км)	Объем годового стока, куб. км	
	общая длина	на территории РК		в 2007 году	средне-многолетний
Ертыс (Иртыш)	4248	1698	15292	31,38	33,5
Есиль (Ишим)	2450	1400	155	6,1	2,23
Тобол	1591	800	395	1,63	0,6
Нура	978	978	55,1	0,4	0,91
Жайык (Урал)	2428	1082	231	13,21	9,2
Сырдария	2219	1400	462	26,72	17,9
Шу	1186	800	148	2,49	2,79
Талас	661		52,7	0,74	0,76
Или	1001	815	131	19,8	17,8

Основные характеристики крупнейших озер

Наименование озер	Площадь водной поверхности (зеркала), кв. км	Объем воды, млн. куб. м	Глубина, м	
			средняя	наибольшая
Балкаш*	18200	106	5,8	26,5
Алаколь*	2650	58,6	22,1	54,0
Маркаколь	449	6,3	14,0	25,0

* Основные морфометрические характеристики : по оз. Балкаш – отнесены к уровню 324,0 м БС, по оз. Алаколь – определены для высокого стояния уровня воды (347,3 м БС).

Объем воды в крупнейших водохранилищах

Наименование водохранилищ	Площадь зеркала при НПУ, кв.км	Объем воды, млн.куб.м	
		полный	полезный
Бухтарминское ¹⁾	5490 (3750) ¹⁾	49,6	30,8
Сергеевское	117	0,69	0,63
Вячеславское	61	0,42	-
Капчагайское	1850	28,1	6,64
Шардаринское	900	5,7	4,7

¹⁾ Для Бухтарминского водохранилища, состоящего из речной и озерной части, приведено два значения площади зеркала - общая и занимаемая озером (в скобках).

Качественное состояние вод основных рек*

Водный объект	Индекс загрязнения воды					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ертыс (Иртыш)	1,10	1,18	1,72	1,34	1,20	1,20
Жайык (Урал)	0,7	0,73	0,74	0,99	0,69	0,98
Сырдария		1,98	1,87	2,12	2,14	2,20

Продолжение

Водный объект	Индекс загрязнения воды					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Нура	2,08	1,95	1,90	1,62	1,70	1,46
Или	2,36	1,8	1,55	1,78	2,04	2,54
Есиль (Ишим)	0,9	1,0	0,87	1,08	0,95	1,10
Шу	1,20	1,8	1,93	1,85	2,20	2,34
Талас	0,5	0,63	0,70	1,21	1,57	1,38
Тобол	0,53	0,6	0,66	0,46	0,46	1,76
оз.Балкаш	3,35	2,6	2,23	2,44	2,20	2,42

* По данным РГП «Казгидромет».

Состояние качества поверхностных вод Казахстана по гидрохимическим показателям в 2007 году*

Наименование реки	Индекс загрязненности воды		Ингредиенты и показатели качества воды	Средняя концентрация, мг/л	Кратность превышения ПДК	Характеристика качества воды
	2006	2007				
Ертыс (Восточно-Казахстанская)	1,44	1,31	Азот аммонийный	0,46	1,2	3 кл., умеренно-загрязненная
			Медь	0,0018		
			Цинк	0,05		
Ертыс (Павлодарская)	0,95	1,07	Медь	0,0023	1,3	3 кл., умеренно-загрязненная
			Азот нитритный	0,025		
			Азот аммонийный	0,61		
Бухтарма (Восточно-Казахстанская)	1,47	1,06	Медь	0,0019	1,9	3 кл., умеренно-загрязненная
			Цинк	0,054		
			Железо общ.	0,29		
Есил (Северо-Казахстанская)	1,16	1,32	Железо общ.	0,28	3 кл., умеренно-загрязненная	
			Никель	0,0132		
Нура (Акмолинская)	1,23	1,08	Сульфаты	379	3,8	умеренно-загрязненная
			Нефтепродукты	0,06		
			Азот нитритный	0,111		
			Медь	0,0032		
Нура (Карагандинская)	2,16	1,84	Нефтепродукты	0,17	3,4	3 кл., умеренно-загрязненная
			Сульфаты	303		
			Фенолы	0,002		
Или (Алматинская)	2,04	2,54	Медь	0,0013	13,2	4 кл., умеренно-загрязненная
			Хром (6+)	0,0245		
			Железо общ.	0,12		
Шу (Жамбылская)	2,20	2,34	Медь	0,0046	4,6	3 кл., умеренно-загрязненная
			Азот нитритный	0,074		
			Фенолы	0,002		
оз. Балхаш (Карагандинская)	2,20	2,42	Нефтепродукты	0,06	13,2	3 кл., умеренно-загрязненная
			Медь	0,0132		
			Цинк	0,012		
			Нефтепродукты	0,06	1,2	умеренно-загрязненная

Продолжение

Наименование реки	Индекс загрязненности воды		Ингредиенты и показатели качества воды	Средняя концентрация, мг/л	Кратность превышения ПДК	Характеристика качества воды
	2006	2007				
Сырдарья (Южно-Казахстанская)	1,97	2,20	Сульфаты Медь Магний Азот нитритный	580 0,004 63,1 0,035	5,8 4,0 1,6 1,7	3 кл., умеренно-загрязненная

*) По данным РГП «Казгидромет».

Основные показатели, характеризующие охрану и использование водных ресурсов*

	млн. куб. метров							
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
Забор воды из природных водных источников – всего	19695	21105	21856	26436	24798	21244	22814	
в том числе из подземных горизонтов	1135	1157	1106	1174	1153	1723	1217	
Потери воды при транспортировке	4978	5486	6149	3814	3777	3166	3483	
Водопотребление (использование воды) - всего	14580	14930	15242	20204	21422	18442	19906	
в том числе на производственные нужды	3698	3710	3983	4390	4062	4419	4905	
Объем оборотного и последовательного использования воды	5950	6528	6991	8532	7190	7141	7394	
в % от общего использования воды на производственные нужды	62	64	64	66	64	62	60	
Объем сброса нормативно-очищенных вод	212	217	253	188	298	237	260	
Объем сброса загрязненных сточных вод (без очистки и недостаточно очищенных)	155	156	76	210	132	240	393	
в том числе без очистки	32	46	14	96	118	132	310	

*) Здесь и далее по данным Комитета по водным ресурсам Министерство сельского хозяйства РК.

Забор воды из природных источников

	млн. куб. метров							
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
Республика Казахстан	19695	21105	21856	26436	24797	21244	22814	
Акмолинская	133	134	148	84	91	88	102	
Актюбинская	188	223	231	207	203	266	585	
Алматинская	3262	2997	3131	3392	3020	3156	3069	
Атырауская	226	240	245	200	283	280	282	
Восточно-Казахстанская	695	668	642	669	614	597	582	

Продолжение

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Жамбылская	2271	1974	1883	2273	2321	1556	2789
Западно-Казахстанская	565	714	748	826	885	403	582
Карагандинская	1374	1322	1305	1418	1392	1413	1540
Костанайская	144	152	147	154	159	154	159
Кызылординская	3894	5165	6022	6228	7543	5260	5453
Мангистауская	666	670	663	858	718	857	1034
Павлодарская	2388	2282	2587	2598	2609	2758	2818
Северо-Казахстанская	51	51	52	55	63	62	64
Южно-Казахстанская	3571	4246	3778	7141	4550	4038	3378
Астана	...	...	...	62	64	66	68
Алматы	267	267	274	271	282	290	309

Забор воды из природных источников на душу населения

тыс. куб. метров на душу населения

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	1,3	1,4	1,5	1,8	1,6	1,4	1,5
Акмолинская	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Актюбинская	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,8
Алматинская	2,1	1,9	2,0	2,2	1,9	2,0	1,9
Атырауская	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6	0,6	0,6
Восточно-Казахстанская	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,9
Жамбылская	2,3	2,0	1,9	2,3	2,3	1,5	2,8
Западно-Казахстанская	0,9	1,2	1,2	1,4	1,5	0,7	0,4
Карагандинская	1,0	1,0	1,0	1,1	1,0	1,1	1,7
Костанайская	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Кызылординская	6,4	8,6	9,9	10,2	12,3	8,5	13,7
Мангистауская	2,0	2,0	1,9	2,4	2,0	2,2	0,4
Павлодарская	3,1	3,0	3,5	3,5	3,5	3,7	3,8
Северо-Казахстанская	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Южно-Казахстанская	1,7	2,0	1,8	3,3	2,1	1,8	2,4
Астана	...	...	...	0,1	0,1	0,1	0,1
Алматы	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

Потери воды при транспортировке

млн. куб. метров

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	4978	5486	6149	3814	3777	3166	3483
Акмолинская	37	33	34	18	16	23	18
Актюбинская	8	9	9	7	15	40	47
Алматинская	1299	1036	1181	937	792	824	790
Атырауская	36	37	40	38	38	48	40
Восточно-Казахстанская	51	59	72	56	65	54	49

Продолжение

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Жамбылская	849	620	581	624	908	561	944
Западно-Казахстанская	190	233	231	246	274	127	192
Карагандинская	102	102	112	22	27	23	22
Костанайская	10	14	16	13	15	15	12
Кызылординская	1135	1945	2565	1171	712	672	684
Мангистауская	2	2	2	2	2	3	3
Павлодарская	101	138	195	85	98	13	13
Северо-Казахстанская	3	3	4	4	6	7	7
Южно-Казахстанская	1072	1169	1017	509	716	652	563
Астана	...	...	...	20	17	16	10
Алматы	83	86	90	62	76	88	89

Использование воды

млн. куб. метров

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	14580	14930	15242	20204	21422	18442	19906
Акмолинская	91	99	109	67	72	63	81
Актюбинская	180	179	180	200	186	221	527
Алматинская	1927	1906	1893	2321	2097	2214	2193
Атырауская	181	193	194	175	236	252	269
Восточно-Казахстанская	604	572	540	587	524	506	498
Жамбылская	1440	1346	1292	1574	1419	1007	1839
Западно-Казахстанская	258	352	287	579	624	273	383
Карагандинская	1332	1369	1354	1542	1453	1515	1634
Костанайская	89	84	86	140	82	83	75
Кызылординская	2762	3462	3457	5020	6831	4640	4786
Мангистауская	674	677	670	878	745	892	1038
Павлодарская	2151	2005	2256	2497	2302	2557	2612
Северо-Казахстанская	47	48	48	47	52	50	51
Южно-Казахстанская	2670	2468	2704	4342	4550	3916	3647
Астана	...	...	...	44	48	52	59
Алматы	174	170	172	191	201	201	214

Использование свежей воды на производственные нужды

млн. куб. метров

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	3698	3710	3983	4390	4062	4419	4905
Акмолинская	26	25	26	10	15	18	17
Актюбинская	18	19	20	34	15	16	24
Алматинская	69	65	79	87	84	92	84
Атырауская	65	76	91	78	88	100	101
Восточно-Казахстанская	206	197	194	202	206	204	216

Продолжение

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Жамбылская	29	32	29	30	33	33	155
Западно-Казахстанская	7	9	9	11	8	10	10
Карагандинская	1246	1271	1249	1376	1309	1357	1464
Костанайская	17	21	21	18	20	20	23
Кызылординская	55	61	53	15	16	17	19
Мангистауская	656	659	653	809	673	801	947
Павлодарская	1215	1191	1466	1625	1497	1638	1721
Северо-Казахстанская	14	17	16	14	16	16	14
Южно-Казахстанская	43	42	33	37	26	40	45
Астана	...	...	...	15	16	17	22
Алматы	32	25	44	29	40	40	43

Использование свежей воды на хозяйственно-питьевые нужды

млн. куб. метров

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	602	599	601	621	694	698	709
Акмолинская	33	40	43	18	16	15	18
Актюбинская	29	27	28	17	35	17	29
Алматинская	34	34	34	29	32	34	34
Атырауская	15	15	15	6	18	20	19
Восточно-Казахстанская	67	60	57	70	60	68	67
Жамбылская	28	32	30	30	29	27	22
Западно-Казахстанская	17	18	17	12	17	16	15
Карагандинская	59	74	79	90	90	111	104
Костанайская	44	39	41	42	40	41	42
Кызылординская	11	11	25	21	42	36	36
Мангистауская	15	14	14	14	15	24	23
Павлодарская	48	41	39	42	40	40	42
Северо-Казахстанская	16	14	14	14	17	16	18
Южно-Казахстанская	49	40	40	31	56	43	39
Астана	...	...	...	25	28	31	33
Алматы	137	140	125	160	159	159	168

Использование свежей воды на орошение, обводнение и сельскохозяйственное водоснабжение

млн. куб. метров

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	10235	10590	10573	12020	11329	10897	11512
Акмолинская	31	34	40	33	41	30	46
Актюбинская	132	132	133	149	135	126	141
Алматинская	1824	1807	1781	2205	1981	2089	2075
Атырауская	61	74	48	43	74	75	94

Продолжение

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Восточно-Казахстанская	331	316	289	292	254	235	215
Жамбылская	1383	1282	1233	1510	1357	947	1662
Западно-Казахстанская	233	325	261	557	308	82	13
Карагандинская	27	24	26	38	40	47	52
Костанайская	27	24	24	22	23	23	11
Кызылординская	2695	3389	3379	3041	3323	3408	3572
Мангистауская	3	3	3	8	8	3	3
Павлодарская	888	773	751	823	765	787	764
Северо-Казахстанская	17	17	18	19	19	17	19
Южно-Казахстанская	2578	2385	2584	3273	2995	3023	2840
Астана	...	...	...	4	3	3	3
Алматы	5	5	3	3	3	2	2

Объем оборотного и последовательного водоснабжения

млн. куб. метров

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	5950	6528	6991	8532	7190	7141	7394
Акмолинская	149	137	66	27	132	176	200
Актюбинская	55	51	64	0	0	0	86
Алматинская	416	313	255	306	295	297	345
Атырауская	169	172	179	0	91	100	50
Восточно-Казахстанская	302	341	337	328	280	280	271
Жамбылская	91	97	149	142	232	188	322
Западно-Казахстанская	4	2	3	0	4	0	0
Карагандинская	1499	1924	1972	1529	1495	1444	1414
Костанайская	450	426	603	654	760	532	582
Кызылординская	0	25	...	...	...	...	0
Мангистауская	31	36	36	...	...	...	0
Павлодарская	2298	2501	2823	5243	3335	3418	3431
Северо-Казахстанская	288	315	319	5	335	412	344
Южно-Казахстанская	141	132	142	119	65	122	123
Астана	...	...	...	148	145	149	207
Алматы	57	56	43	31	21	23	19

Сброс загрязненных сточных вод в поверхностные водные объекты*

млн. куб. метров

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	155	156	76	210	131	240	393
Акмолинская	0	1	0	6	5	0	0
Актюбинская	0	0	0	0	0	6	5
Алматинская	1	1	9	50	112	124	115
Атырауская	0	0	0	38	1	0	0

Продолжение

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Восточно-Казахстанская	107	82	61	85	11	82	161
Жамбылская	0	0	0	0	0	0	0
Карагандинская	6	6	6	6	0	4	111
Кызылординская	0	23	0	0	0	0	0
Мангистауская	0	0	0	25	0	0	0
Павлодарская	41	43	0	0	0	0	0
Алматы	0	0	0	0	2	24	1

* По данным Комитета по водным ресурсам Министерство сельского хозяйства РК.

Основные показатели контрольной деятельности по водным ресурсам

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Аварийные сбросы и выбросы загрязняющих веществ - всего, случаев	7	7	5	6	21	12	4
Сумма ущерба, тысяч тенге	1863,6	5863,0	847,3	12314,1	9267,6	5984,6	4859,6
Приостановка производственной деятельности предприятий, цехов, агрегатов, объектов из-за нарушений природоохранного законодательства	70	27	12	22	28	50	63
Передано дел в прокуратуру за нарушение природоохранного законодательства	38	35	22	15	13	4	9
Фактически привлечено к уголовной ответственности (с учетом ранее рассмотренных дел), лиц	-	8	6	-	-	-	-
Взыскано штрафов за нарушение природоохранного законодательства, тыс.тенге	5843,9	10180,7	9884,1	16827,3	24337,6	45849,5	445157,4
Взыскано исков за нарушение природоохранного законодательства, тыс.тенге	32551,7	30364,9	164599,2	301036,1	125948,5	71569,8	8712460,08

4.4. АТМОСФЕРНЫЙ ВОЗДУХ

Качество атмосферного воздуха городов*

Город	Индекс загрязнения атмосферного воздуха						Отрасли промышленности, оказывающие влияние на загрязнение воздуха
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
Актау	4,8	5,4	4,4	4,0	3,5	4,3	химическая
Актобе	9,5	9,0	9,6	10,1	9,7	9,5	химическая
Алматы	11,7	11,3	15,0	15,2	12,1	12,6	энергетика, автотранспорт
Астана	2,6	3,9	3,1	3,7	4,7	4,5	энергетика, автотранспорт
Атырау	2,0	1,2	1,6	2,2	2,3	2,4	нефтеперерабатывающая
Балхаш	2,4	2,7	3,8	3,0	2,8	3,8	цветная металлургия,
Жезказган	6,8	5,1	5,0	5,5	5,8	5,2	энергетика
Караганда	6,5	11,8	12,5	13,9	10,7	7,5	энергетика, угледобывающая,
Костанай	3,4	3,6	3,5	3,5	2,9	3,1	автотранспорт
Риддер	11,3	8,3	7,4	8,3	7,6	7,4	энергетика
Павлодар	1,5	1,3	1,2	1,3	1,7	1,9	нефтеперерабатывающая,
Петропавловск	3,4	3,9	4,5	4,0	4,2	4,3	энергетика, приборостроение
Семипалатинск	2,6	3,6	4,1	4,8	4,0	4,6	энергетика, строительных
Тараз	7,3	7,2	8,0	8,0	7,6	7,5	материалов
Темиртау	8,8	7,3	7,4	8,3	8,9	8,6	химическая
Уральск	1,2	0,7	1,2	1,0	0,8	0,7	энергетика
Усть-Каменогорск	16,0	8,9	7,0	8,7	6,5	7,2	цветная металлургия,
Шымкент	9,5	13,6	15,1	11,8	10,7	11,2	энергетика
Экибастуз	1,9	1,9	1,3	1,5	1,3	1,2	цветная металлургия, химическая, нефтеперерабатывающая
							угледобывающая

* По данным РГП «Казгидромет».

Загрязнение воздушного бассейна городов Казахстана в 2007 году*

Город, населенный пункт	Индекс загрязнения атмосферы (ИЗА5)	Название примесей, превышающих ПДК	Средняя концентрация,		Максимальная концентрация,		Повторяемость концентраций примесей, выше ПДК, в %
			мг/м ³	кратность превышения ПДК	мг/м ³	кратность превышения ПДК	
Актау	4,3	Взвешенные	0,27	1,8	1,0	2,0	4
		Диоксид азота	0,04	1,0	0,17	2,0	3
Актобе	9,5	Оксид углерода	1,5		5,0	1,0	
		Диоксид азота	0,05	1,3	0,11	1,3	2
		Сероводород	0,005		0,014	1,8	1
Алматы	12,6	Формальдегид	0,013	4,3	0,024		
		Взвешенные	0,34	2,3	1,40	2,8	14
		Оксид углерода	2,7		27	5,4	10
		Диоксид азота	0,09	2,2	0,29	3,4	47
		Фенол	0,001		0,011	1,1	0,1
Астана	4,5	Формальдегид	0,012	4,0	0,053	1,5	1
		Взвешенные	0,37	2,5	32,6	65,2	21
		Оксид углерода	0,7		10	2,0	1
		Диоксид азота	0,04	1,0	2,02	23,8	12
		Фтористый водород	0,003		0,080	4,0	4
Атырау	2,4	Взвешенные	0,17	1,2	1,7	3,4	9
Балхаш	3,8	Взвешенные	0,17	1,2	5,8	11,6	1
		Диоксид серы	0,109	2,2	10,660	21,3	4
		Оксид углерода	0,7		10	2,0	0,2
		Диоксид азота	0,01		0,11	1,3	0,1
пос. Глубокое	3,0	Взвешенные	0,05		0,9	1,8	0,3
		Диоксид азота	0,06	1,5	0,22	2,6	24
		Фенол	0,002		0,028	2,8	4
Жезказган	5,2	Взвешенные	0,25	1,7	1,0	2,0	6
		Диоксид серы	0,016		0,497	1,0	
		Оксид углерода	0,9		6	1,2	0,1
		Диоксид азота	0,03		0,14	1,6	3
		Фенол	0,005	1,7	0,018	1,8	10
Караганда	7,5	Взвешенные	0,07		0,7	1,4	0,1
		Оксид углерода	1,7		15	3,0	2
		Диоксид азота	0,03		0,29	3,4	3
		Фенол	0,005	1,7	0,020	2,0	3
		Формальдегид	0,008	2,7	0,022		
Костанай	3,1	Оксид углерода	1,6		27	5,4	1
		Диоксид азота	0,06	1,5	0,22	2,6	5

Продолжение

Город, населенный пункт	Индекс загрязнения атмосферы (ИЗА5)	Название примесей, превышающих ПДК	Средняя концентрация,		Максимальная концентрация,		Повторяемость концентраций примесей, выше ПДК, в %
			мг/м3	кратность превышения ПДК	мг/м3	кратность превышения ПДК	
Кызыл-орда	5,5	Взвешенные	0,43	2,8	7,0	14,0	10
		Диоксид серы	0,051	1,0	0,129		
		Диоксид азота	0,04	1,0	0,14	1,6	0,2
Павлодар	1,9	Взвешенные	0,11		2,4	4,8	1,4
		Оксид углерода	1,2		24	4,8	1,0
		Диоксид азота	0,02		0,29	3,4	1,9
		Сероводород	0,001		0,011	1,4	0,1
		Фенол	0,001		0,011	1,1	0,1
		Хлористый водород	0,030		0,57	2,9	1,6
Петропавловск	4,3	Оксид углерода	1,9		10	2,0	2
		Диоксид азота	0,05	1,3	0,15	1,8	2
		Формальдегид	0,004	1,3	0,010		
Риддер	7,4	Взвешенные	0,15	1,0	0,30		
		Диоксид серы	0,092	1,8	0,243		
		Диоксид азота	0,07	1,7	0,17	2,0	21
		Фенол	0,005	1,7	0,011	1,1	0,1
Семипалатинск	4,6	Взвешенные	0,15	1,0	2,0	4,0	1
		Оксид углерода	1,6		10	2,0	0,6
		Диоксид азота	0,06	1,5	0,26	3,1	21
		Фенол	0,003	1,0	0,040	4,0	6
Тараз	7,5	Взвешенные	0,14		2,4	4,8	0,7
		Оксид углерода	1,9		26	5,2	3
		Диоксид азота	0,06	1,5	0,32	3,8	17
		Фтористый водород	0,002		0,036	1,8	0,3
		Аммиак	0,028		0,42	2,1	0,1
		Формальдегид	0,008	2,7	0,048	1,4	0,1
Темиртау	8,6	Взвешенные	0,20	1,3	1,0	2,0	5
		Оксид углерода	1,1		23	4,6	1
		Диоксид азота	0,03		0,20	2,4	6
		Сероводород	0,002		0,018	2,3	1
		Фенол	0,009	3,0	0,048	4,8	29
		Аммиак	0,083	2,1	0,540	2,7	4
Уральск	0,7	Диоксид азота	0,02		0,04		

Продолжение

Город, населенный пункт	Индекс загрязнения атмосферы (ИЗА5)	Название примесей, превышающих ПДК	Средняя концентрация,		Максимальная концентрация,		Повторяемость концентраций примесей, выше ПДК, в %
			мг/м3	кратность превышения ПДК	мг/м3	кратность превышения ПДК	
Усть-Каменогорск	7,2	Взвешенные	0,15	1,0	2,0	4,0	6
		Диоксид серы	0,048	1,0	1,530	3,1	0,4
		Оксид углерода	0,8		12	2,4	1
		Диоксид азота	0,06	1,5	0,46	5,4	23
		Фенол	0,003	1,0	0,039	3,9	6
		Хлор	0,004		0,19	1,9	0,1
		Формальдегид	0,006	2,0	0,056	1,6	0,1
		Фтористый водород	0,002		0,051	2,6	1
Шымкент	11,2	Взвешенные	0,22	1,5	1,0	2,0	0,1
		Оксид углерода	2,1		20	4,0	3
		Диоксид азота	0,05	1,3	0,25	2,9	6
		Сероводород	0,001		0,009	1,1	0,1
		Аммиак	0,045	1,1	0,230	1,2	0,1
Экибастуз	1,2	Оксид углерода	0,06		1,3	2,6	0,2
		Диоксид азота	0,9		9	1,8	0,6

*) По данным РГП «Казгидромет».

Выбросы и улавливание загрязняющих атмосферу веществ, отходящих от стационарных источников

Годы	Выброшено в атмосферу загрязняющих веществ, млн. тонн	Уловлено и обезврежено загрязняющих веществ	
		млн. тонн	в процентах от общего количества отходящих загрязняющих веществ от стационарных источников
2001	2,6	18,1	87,5
2002	2,5	17,7	87,5
2003	2,9	18,8	86,7
2004	3,0	21,3	87,6
2005	3,0	21,7	87,9
2006	2,9	23,1	88,8
2007	2,9	23,8	89,1

Выбросы загрязняющих атмосферу веществ, отходящих от стационарных источников

	тысяч тонн						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	2582,7	2529,3	2884,3	3016,5	2968,8	2921,2	2915,0
Акмолинская	40,0	40,3	53,4	41,4	44,0	53,9	78,2
Актюбинская	80,8	92,7	107,5	130,8	168,2	199,0	204,6
Алматинская	60,2	59,6	67,0	69,8	68,4	71,8	62,4
Атырауская	130,4	110,1	117,8	92,2	89,4	95,0	107,7
Восточно-Казахстанская	274,7	193,7	185,3	184,1	165,7	157,8	166,5
Жамбылская	11,7	12,6	15,1	17,5	18,9	20,0	21,2
Западно-Казахстанская	33,6	66,3	58,7	93,7	76,4	52,3	47,3
Карагандинская	1142,3	1144,0	1373,6	1465,2	1415,4	1303,2	1265,9
Костанайская	113,5	126,4	157,1	133,8	100,4	118,1	115,6
Кызылординская	31,2	34,9	18,8	22,4	40,0	35,9	36,3
Мангистауская	61,1	69,3	73,3	57,6	63,5	66,7	64,9
Павлодарская	463,6	443,7	506,9	556,1	556,8	582,9	575,4
Северо-Казахстанская	54,7	57,6	60,8	63,4	65,5	66,2	69,3
Южно-Казахстанская	21,6	22,4	27,7	31,1	36,8	38,9	39,9
Астана	50,6	44,5	45,9	44,8	43,9	44,4	44,7
Алматы					15,5	15,1	15,1

Выбросы загрязняющих атмосферу веществ, отходящих от стационарных источников, на душу населения

	килограмм						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	174	170	193	201	196	191	188
Акмолинская	53	54	71	55	59	72	105
Актюбинская	121	139	160	194	246	288	292
Алматинская	39	38	43	44	43	45	38
Атырауская	291	244	258	200	191	199	222
Восточно-Казахстанская	185	132	127	127	115	111	117
Жамбылская	12	13	15	18	19	20	21
Западно-Казахстанская	56	110	97	155	126	86	77
Карагандинская	850	858	1032	1101	1062	975	944
Костанайская	121	138	172	147	111	131	129
Кызылординская	52	58	31	37	65	58	58
Мангистауская	186	205	210	162	173	174	163
Павлодарская	612	593	680	747	749	784	772
Северо-Казахстанская	79	84	90	95	99	100	105
Южно-Казахстанская	10	11	13	14	17	17	17
Астана	103	89	90	86	81	79	76
Алматы	11	10	13	11	13	12	12

**Выбросы загрязняющих атмосферу веществ, отходящих от
стационарных
источников, по отдельным городам**

	тысяч тонн						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Кокшетау	7,2	4,3	7,7	7,0	5,5	7,8	10,1
Актобе	75,1	71,3	86,1	104,2	129,0	178,1	178,2
Атырау	19,4	20,5	23,9	15,5	13,7	14,1	15,1
Талдыкорган	5,5	3,9	5,3	5,3	4,5	5,2	5,8
Усть-Каменогорск	111,0	27,6	103,9	96,0	70,7	72,3	70,3
Семипалатинск	27,2	27,0	31,3	32,7	35,6	29,6	33,4
Риддер	12,6	11,5	11,2	11,3	11,2	11,1	10,8
Зыряновск	4,1	3,5	4,3	4,5	4,4	4,5	4,2
п.Глубокое	88,3	18,6	0,0	1,4	1,6	1,6	1,7
Тараз	6,5	7,9	9,0	11,6	12,1	12,7	13,3
Уральск	2,9	2,0	1,5	2,1	2,1	2,7	2,9
Караганды	66,4	62,7	59,2	51,6	48,6	47,7	47,4
Темиртау	334,7	338,4	338,9	348,4	321,0	293,8	328,1
Жезказган	141,1	137,3	137,9	147,3	144,5	136,4	127,4
Балхаш	491,5	491,2	718,6	780,8	764,0	689,0	620,7
Кызылорда	25,7	27,8	15,2	19,9	36,3	24,8	21,1
Костанай	4,3	5,9	9,4	5,7	3,0	5,3	9,5
Аркалык	4,3	4,3	4,5	2,8	4,5	4,7	4,1
Рудный	54,0	59,8	76,8	63,9	69,1	69,8	72,6
Актау	0,3	0,3	1,6	9,8	27,8	21,5	23,3
Павлодар	114,1	103,6	146,9	145,8	150,7	154,4	154,4
Аксу	169,2	144,1	162,3	161,5	148,3	161,4	149,6
Экибастуз	177,2	192,7	194,6	137,2	138,2	160,1	162,6
Петропавловск	37,9	37,0	38,6	42,0	42,1	41,3	41,0
Шымкент	17,2	18,2	23,2	27,9	34,0	35,5	34,0

**Выбросы наиболее распространенных загрязняющих атмосферу
веществ, отходящих от стационарных источников**

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Всего, тыс. тонн	2582,7	2529,3	2884,3	3016,5	2968,8	2921,2	2915,0
в том числе:							
твердые вещества	672,4	673,4	729,6	752,9	713,7	721,4	717,6
газообразные и жидкие вещества	1910,3	1855,9	2154,7	2263,6	2255,1	2199,8	2197,4
из них:							
сернистый ангидрид	1208,6	1132,2	1385,4	1492,1	1452,8	1367,2	1300,7
окислы азота	178,6	176,1	191,6	196,9	199,0	201,8	205,8
окись углерода	375,9	377,6	393,5	411,9	408,1	421,5	444,8

Продолжение

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
углеводороды (без летучих органических соединений)	31,3	108,3	130,1	115,3	116,0	107,7	115,0
летучие органические соединения	31,3	20,3	26,0	22,9	41,3	49,5	52,5

Выбросы загрязняющих веществ и установленные нормативы на выброс загрязняющих веществ в 2007 году

тонн

	Выброс в атмосферу загрязняющих веществ	Установленные нормативы на выброс загрязняющих веществ		Уменьшение (-), увеличение (+) выбросов загрязняющих веществ, по сравнению с разрешенным выбросом
		предельно-допустимый выброс	временно-согласованный выброс	
Всего	2915034,485	2161203,217	1228031,149	-474199,881
в том числе:				
сернистый ангидрид	1300682,287	645079,647	811264,973	-155662,333
сероводород	1876,039	1233,982	245,283	+396,774
окись углерода	444819,956	292953,079	230216,991	-78350,114
окислы азота (в пересчете на NO ₂)	205786,169	226668,004	34801,431	-55683,266
аммиак	1749,406	2538,984	297,569	-1087,147
ванадия пятиокись	13,248	38,589	6,147	-31,488
кадмия оксид (в пересчете на кадмий)	0,111	0,142		0,031
марганец и его соединения (в пересчете на двуокись марганца)	338,296	625,190	1,846	-288,740
меди оксид (в пересчете на медь)	621,708	11,702	667,543	-57,537
никель металлический	1,223	0,710		+0,513
ртуть	0,318	0,001	0,327	-0,010
свинец и его соединения(кроме тетраэтилсвинца в пересчете на свинец)	2667,879	54,151	2631,584	-17,856
хром шестивалентный(в пересчете на триокись хрома)	8,205	11,941	0,104	-3,84
азотная кислота	11,637	21,516		-9,879
водород хлористый (соляная кислота) по молекуле HCl	127,515	118,543	79,523	-70,551
кислота серная по молекуле H ₂ SO ₄	182,696	89,620	157,334	-64,258

Продолжение

	Выброс в атмосферу загрязняющих веществ	Установленные нормативы на выброс загрязняющих веществ		Уменьшение (-), увеличение (+) выбросов загрязняющих веществ, по сравнению с разрешенным выбросом
		предельно-допустимый выброс	временно-согласованный выброс	
мышьяк (неорганические соединения)	1548,071	3,160	1635,995	-91,084
сажа	10773,549	13611,535	651,183	-3489,169
селена диоксид	2,743	2,671	0,019	+0,053
сероуглерод	88,123	118,804	43,432	-74,113
Фтористые соединения газообразные (фтористый водород, четырехфтористый кремний)	106,078	158,392	12,015	-64,329
хлор	61,631	58,978	583,688	-581,035
циклогексан	0,174	0,331		-0,157
бензин	474,374	492,862	153,581	-172,069
ксилол	694,409	960,007	15,240	-280,838
стирол	6,763	13,270		-6,507
толуол	970,668	1168,515	192,868	-390,715
бенз(а)пирен	2,254	2,502		-0,248
нафталин	69,439	19,250	72,571	-22,382
дихлорэтан	625,005	800,049		-175,044
углерод 4-хлористый	6,663	6,697		-0,034
спирт изопропиловый	26,161	48,269	3,985	-26,093
спирт метиловый	114,097	135,136		-21,039
трикрезол	0,028	0,443		-0,415
фенол	73,970	25,136	10,593	+38,241
бутилацетат	112,227	164,389	1,388	-53,550
этилацетат	149,084	174,031	0,378	-25,325
акролеин	21,764	79,940	0,003	-58,179
формальдегид	141,416	190,121	7,363	-56,068
ацетон	258,041	187,596	18,627	+51,818
ангидрид фталевый (пары,аэрозоль)	0,489	2,450		-1,961
капролактам	23,830	23,830		
уксусная кислота	50,719	91,375	0,028	-40,684
метилмеркаптан	2,881	4,463		-1,582
белок пыли белковитиминного коцнтрата	2,502	2,502		
бензин (нефтяной, малосернистый в пересчете на углерод)	5840,582	7556,476	4,138	-1720,032

Продолжение

	Выброс в атмосферу загрязняющих веществ	Установленные нормативы на выброс загрязняющих веществ		Уменьшение (-), увеличение (+) выбросов загрязняющих веществ, по сравнению с разрешенным выбросом
		предельно-допустимый выброс	временнo-согласованный выброс	
краска порошковая эпоксидная	3,533	3,104		+0,429
масло минеральное нефтяное (веретен., машин., др.)	141,373	157,043	2,049	-17,719
фенол. фракц. лег. смолы выс. скор. пиролиза бур. угля	0,598	0,608		-0,01
взвешенные вещества	31052,163	18991,143	14486,069	-2425,049
зола сланцевая	40,565	6,127		+34,438
мазутная зола (в пересчете на ванадий)	3035,941	4125,822	7,026	-1096,907
пыль неорганическая, содержащая двуокись кремния в % > 70	72007,825	76360,001	1114,126	-5466,302
пыль клея карбомидного сухого	0,054	0,067		-0,013
пыль комбикормовая	422,417	321,908		+100,509
пыль неорг. гипс. вяж. из фосф. гипса с цементом	253,848	422,176		-168,328
пыль стеклопластика	2,628	4,548		-1,92
пыль хлопковая	362,837	662,279		-299,442
пыль цем. производства (содерж. оксида кальция 60%)	83,698	303,633		-219,935
угольная зола с содерж. окиси кальция 35-40%	73491,557	39039,171	42943,371	-8490,985
пыль древесная	1240,370	1618,521	74,245	-452,396
прочие	751760,650	823638,085	85626,513	-157503,948

Выбросы наиболее распространенных загрязняющих атмосферу веществ, отходящих от стационарных источников 2007 году

тысяч тонн

	Всего	в том числе:						
		твер- дых	газооб- разных и жидких - всего	из них				
				сер- нистый анги- дрид	окислы азота	окись угле- рода	углево- дороды (без ЛОС)	летучие органи- ческие соеди- нения (ЛОС)
Республика Казахстан	2915,0	717,6	2197,4	1300,7	205,8	444,8	115,0	52,5
Акмолинская	78,2	43,1	35,1	19,8	3,0	7,7	0,1	0,1
Актюбинская	204,6	16,2	188,4	74,0	10,5	52,4	3,7	21,3
Алматинская	62,4	21,9	40,5	22,7	7,4	7,6	0,4	0,4
Атырауская	107,7	2,0	105,6	17,0	13,1	26,0	38,5	1,6
Восточно-Казахстанская	166,5	45,0	121,5	58,4	15,0	40,4	1,0	0,8
Жамбылская	21,2	9,5	11,7	4,3	2,7	1,9	0,3	1,5
Западно-Казахстанская	47,3	2,6	44,8	6,5	6,4	11,2	18,5	1,4
Карагандинская	1265,9	210,1	1055,8	804,2	36,8	209,8	0,8	0,5
Костанайская	115,6	53,7	61,9	32,6	7,0	14,7	1,1	0,1
Кызылординская	36,3	5,6	30,7	1,4	4,6	18,9	1,6	4,1
Мангистауская	64,9	2,9	62,0	0,5	10,2	10,0	32,6	4,0
Павлодарская	575,4	239,7	335,7	214,6	68,5	27,9	13,1	0,1
Северо-Казахстанская	69,3	39,6	29,7	18,3	4,3	5,7	0,4	0,4
Южно-Казахстанская	39,9	6,3	33,6	8,3	2,3	4,7	2,2	15,5
Астана	44,7	16,3	28,4	14,0	10,0	3,6	0,3	0,1
Алматы	15,1	3,1	12,0	4,1	4,0	2,3	0,4	0,6

Выбросы наиболее распространенных загрязняющих атмосферу веществ, отходящих от стационарных источников, по отдельным городам в 2007 году.

тысяч тонн

	Всего	в том числе:						
		твер- дых	газооб- разных и жидких - всего	из них				
				сер- нистый анги- дрид	окислы азота	окись угле- рода	углево- дороды (без ЛОС)	летучие органи- ческие соеди- нения (ЛОС)
Кокшетау	10,1	3,9	6,2	3,2	0,4	2,2	0,0	0,1
Актобе	178,2	11,2	167,0	63,5	8,7	44,6	2,9	21,2
Атырау	15,1	1,3	13,8	3,5	2,3	3,6	1,3	1,5
Талдыкорган	5,8	2,0	3,8	1,6	0,4	1,5	0,0	0,0
Усть-Каменогорск	70,3	5,6	64,7	41,6	5,6	14,8	0,7	0,4
Семипалатинск	33,4	14,0	19,4	4,6	4,0	10,5	0,1	0,0

Продолжение

	Всего	в том числе:						
		твердых	газообразных и жидких - всего	из них				летучие органические соединения (ЛОС)
				сернистый ангидрид	окислы азота	окись углерода	углеводороды (без ЛОС)	
Риддер	10,8	2,0	8,8	6,1	1,4	1,1	0,0	0,0
Зыряновск	4,2	1,5	2,7	0,7	0,4	1,4	0,0	0,0
п.Глубокое	1,7	0,9	0,8	0,2	0,1	0,5	0,0	0,0
Тараз	13,3	5,8	7,5	3,5	2,3	0,5	0,2	0,1
Уральск	2,9	0,9	2,0	0,0	0,4	1,2	0,2	0,1
Караганды	47,4	26,2	21,2	12,0	5,0	3,3	0,4	0,2
Темиртау	328,1	46,5	281,6	77,4	12,9	190,3	0,1	0,2
Жезказган	127,4	34,8	92,6	84,9	4,2	3,1	0,2	0,0
Балхаш	620,7	21,7	599,0	593,1	3,2	1,5	0,0	0,0
Кызылорда	21,1	1,9	19,2	0,7	3,2	10,0	1,6	3,8
Костанай	9,5	2,1	7,4	0,2	0,5	1,0	0,2	0,0
Аркалык	4,1	2,5	1,6	0,5	0,2	0,8	0,1	0,0
Рудный	72,6	31,3	41,3	29,6	5,1	5,8	0,6	0,0
Ақтау	23,3	1,8	21,5	0,4	4,8	6,0	8,0	1,1
Павлодар	154,4	52,1	102,3	63,0	16,6	6,6	13,0	0,0
Аксу	149,6	63,6	86,0	53,6	17,2	12,2	0,1	0,0
Экибастуз	162,6	73,3	89,3	54,4	24,0	7,1	0,0	0,0
Петропавловск	41,0	20,0	21,0	14,0	3,5	2,2	0,3	0,3
Шымкент	34,0	4,3	29,7	8,0	2,1	3,9	0,3	15,4

**Выбросы наиболее распространенных загрязняющих веществ,
отходящих от стационарных источников
по видам деятельности в 2007 году**

тысяч тонн

	Всего	в том числе:						
		твердых	газообразных и жидких - всего	из них				летучие органические соединения (ЛОС)
				сернистый ангидрид	окислы азота	окись углерода	углеводороды (без ЛОС)	
Сельское хозяйство, охота и лесное хозяйство	26,8	16,0	10,8	3,0	0,9	5,1	0,0	0,1
Горнодобывающая промышленность	432,5	79,5	353,0	126,2	30,6	116,4	35,2	12,4
добыча топливно-энергетических полезных ископаемых	316,4	17,9	298,5	93,5	23,4	104,0	34,2	12,3

Продолжение

	Всего	в том числе:							
		твердых	газообразных и жидких -всего	из них					летучие органические соединения (ЛОС)
				сернистый ангидрид	окислы азота	окись углерода	углеводороды (без ЛОС)		
добыча угля, лигнита и торфа	24,0	12,8	11,2	2,4	1,1	7,5	0,0	0,0	
добыча сырой нефти и природного газа; предоставление услуг в этих областях	292,1	5,1	287,0	91,0	22,3	34,1	34,1	12,3	
добыча урановой и ториевой руд	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	
горнодобывающая промышленность, кроме добычи топливно-энергетических полезных ископаемых	116,1	61,7	54,4	32,7	7,3	12,4	1,0	0,0	
добыча металлических руд	102,1	50,4	51,7	32,1	6,8	11,1	0,9	0,0	
прочие отрасли горнодобывающей промышленности	14,0	11,2	2,8	0,5	0,4	1,3	0,1	0,0	
Обрабатывающая промышленность	1338,6	169,1	1169,5	845,5	39,4	247,0	14,4	15,4	
производство пищевых продуктов, включая напитки и табака	15,5	5,0	10,5	2,8	1,4	5,3	0,0	0,5	
текстильная и швейная промышленность	1,0	0,6	0,4	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	
обработка древесины и производство изделий из дерева	0,6	0,3	0,3	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	
целлюлозно-бумажная промышленность; издательское дело	0,7	0,1	0,6	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	
производство кокса, нефтепродуктов и ядерных материалов	48,7	0,7	48,0	15,3	2,3	2,3	13,0	13,7	
химическая промышленность	13,9	7,3	6,6	1,8	0,4	3,2	0,0	0,1	
производство резиновых и пластмассовых изделий	1,2	0,2	1,0	0,1	0,1	0,5	0,0	0,1	

	Всего	в том числе:						
		твердых	газообразных и жидких -всего	из них				летучие органические соединения (ЛОС)
				сернистый ангидрид	окислы азота	окись углерода	углеводороды (без ЛОС)	
производство прочих неметаллических минеральных продуктов	47,3	24,3	23,0	5,4	5,0	12,0	0,2	0,0
металлургическая промышленность и производство готовых металлических изделий	1196,4	127,0	1069,4	818,0	29,3	218,3	0,9	0,4
производство машин и оборудования	4,6	1,2	3,4	0,7	0,3	2,0	0,1	0,1
производство электрооборудования, электронного и оптического оборудования	1,8	0,2	1,6	0,3	0,0	0,2	0,0	0,3
производство транспортных средств и оборудования	5,7	2,0	3,7	1,0	0,4	2,0	0,0	0,1
прочие отрасли промышленности	1,2	0,4	0,8	0,1	0,1	0,5	0,0	0,0
Производство и распределение электроэнергии, газа и воды	848,4	375,4	473,0	306,8	114,8	35,5	1,4	1,3
Строительство	15,7	8,0	7,7	1,5	0,8	3,2	0,7	0,3
Торговля; ремонт автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования	8,8	2,2	6,6	0,3	0,2	1,0	3,3	1,3
Гостиницы и рестораны	0,6	0,2	0,4	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0
Транспорт и связь	130,2	9,2	121,0	2,1	12,9	11,7	58,7	20,7
Финансовая деятельность	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Операции с недвижимым имуществом, аренда и предоставление услуг потребителям	23,8	7,8	16,0	3,7	2,8	5,8	1,0	0,9
Государственное управление	34,4	18,4	16,0	3,8	1,3	7,6	0,0	0,0

Продолжение

	Всего	в том числе:						
		твердых	газообразных и жидких - всего	из них				
				сернистый ангидрид	окислы азота	окись углерода	углеводороды (без ЛОС)	летучие органические соединения (ЛОС)
Образование	32,2	19,8	12,4	3,9	1,0	6,7	0,1	0,1
Здравоохранение и предоставление социальных услуг	14,0	8,0	6,0	2,1	0,6	2,8	0,0	0,0
Предоставление коммунальных, социальных и персональных услуг	9,0	4,0	5,0	1,6	0,4	1,6	0,1	0,1

Улавливание и утилизация загрязняющих атмосферу веществ, отходящих от стационарных источников в 2007 году

	Уловлено и обезврежено загрязняющих веществ		Утилизировано загрязняющих веществ	
	фактически, тыс. тонн	в процентах от общего объема отходящих загрязняющих веществ от стационарных источников	фактически, тыс. тонн	в процентах от общего объема уловленных и обезвреженных загрязняющих веществ
Республика Казахстан	23802,4	89,1	5316,3	22,3
Акмолинская	452,3	85,2	11,1	2,4
Актюбинская	84,5	29,2	48,7	57,7
Алматинская	679,0	91,6	26,6	3,9
Атырауская	9,0	7,7	0,6	6,5
Восточно-Казахстанская	1385,3	89,3	1090,3	78,7
Жамбылская	200,0	90,4	9,4	4,7
Западно-Казахстанская	12,3	20,7	12,2	99,0
Карагандинская	5659,3	81,7	606,1	10,7
Костанайская	1215,1	91,3	520,6	42,8
Кызылординская	0,4	1,2	0,4	100
Мангистауская	0,1	0,2	0,1	96,9
Павлодарская	12323,6	95,5	2829,3	23,0
Северо-Казахстанская	703,4	91,0	3,1	0,4
Южно-Казахстанская	143,2	78,2	138,8	96,9
Астана	815,3	94,8	7,5	0,9
Алматы	119,6	88,8	11,5	9,5

**Улавливание и утилизация загрязняющих атмосферу веществ,
отходящих от стационарных источников,
в отдельных городах в 2007 году**

	Уловлено и обезврежено загрязняющих веществ		Утилизировано загрязняющих веществ	
	фактически, тыс. тонн	в процентах от общего объема отходящих загрязняющих веществ от стационарных источников	фактически, тыс. тонн	в процентах от общего объема уловленных и обезвреженных загрязняющих веществ
Актобе	82,3	31,6	48,7	52,9
Атырау	9,0	37,4	0,6	6,5
Аркалык	0,2	5,6	0,2	100
Ақтау	0,1	0,5	0,1	96,5
Ақсу	3798,6	96,2	353,0	9,3
Балхаш	728,6	54,0	246,8	33,9
п.Глубокое	1,3	42,4	0,0	0,4
Жезказган	731,5	85,2	-	-
Зыряновск	19,2	82,2	0,0	0,0
Кокшетау	96,9	90,6	6,3	6,5
Караганда	894,0	95,0	8,7	1,0
Костанай	3,5	26,9	3,2	93,2
Кызылорда	0,4	2,0	0,4	100
Павлодар	4645,3	96,8	2471,3	53,2
Петропавловск	692,4	94,4	1,0	0,1
Рудный	1051,1	93,5	444,6	42,3
Риддер	297,3	96,5	247,2	83,1
Семипалатинск	187,0	84,8	141,1	75,5
Талдыкорган	13,0	69,2	13,0	99,2
Тараз	195,2	93,6	5,2	2,6
Темиртау	1610,6	83,1	204,0	12,7
Уральск	2,5	47,0	2,4	95,1
Усть-Каменогорск	546,0	88,6	376,6	69,0
Шымкент	132,3	79,5	129,5	97,9
Экибастуз	2398,3	93,6	3,8	0,0

**Улавливание и утилизация загрязняющих атмосферу веществ,
отходящих от стационарных источников,
по видам деятельности в 2007 году**

	Уловлено и обезврежено загрязняющих атмосферу веществ		Утилизировано загрязняющих веществ	
	фактически, тыс. тонн	в процентах от общего количества отходящих загрязняющих веществ от стационарных источников	фактически, тыс. тонн	в процентах от общего количества уловленных и обезвреженных загрязняющих веществ
Сельское хозяйство, охота и лесное хозяйство	5,5	17,0	3,0	53,2
Горнодобывающая промышленность	1283,0	74,8	554,3	43,2
добыча топливно-энергетических полезных ископаемых	26,6	7,8	12,6	47,4
добыча угля, лигнита и торфа	26,6	52,6	12,6	47,4
добыча урановой и ториевой руд	0,0	4,7	0,0	100
горнодобывающая промышленность, кроме добычи топливно-энергетических полезных ископаемых	1256,3	91,5	541,6	43,1
добыча металлических руд	1089,9	91,4	471,0	43,2
прочие отрасли горнодобывающей промышленности	166,4	92,2	70,7	42,5
Обрабатывающая промышленность	8756,3	86,7	4690,0	53,5
производство пищевых продуктов, включая напитки и табака	35,1	69,4	25,3	72,0
текстильная и швейная промышленность	2,2	67,2	2,1	94,4
обработка древесины и производство изделий из дерева	0,8	59,6	0,5	61,6
производство кокса, нефтепродуктов и ядерных материалов	23,2	32,3	3,0	12,9
химическая промышленность	249,9	94,7	50,4	20,2
производство резиновых и пластмассовых изделий	0,3	22,2	0,3	94,0
производство прочих неметаллических минеральных продуктов	723,9	93,9	712,5	98,4

Продолжение

	Уловлено и обезврежено загрязняющих атмосферу веществ		Утилизировано загрязняющих веществ	
	фактически, тыс. тонн	в процентах от общего количества отходящих загрязняющих веществ от стационарных источников	фактически, тыс. тонн	в процентах от общего количества уловленных и обезвреженных загрязняющих веществ
металлургическая промышленность и производство готовых металлических изделий	7707,4	86,6	3891,3	50,5
производство машин и оборудования	3,7	44,3	0,5	15,1
производство электрооборудования, электронного и оптического оборудования	0,6	25,6	0,3	44,6
производство транспортных средств и оборудования	3,4	37,4	0,8	24,9
прочие отрасли промышленности	5,7	82,3	3,0	50,9
Производство и распределение электроэнергии, газа и воды	13700,3	94,2	46,7	0,3
Строительство	23,6	60,1	9,2	39,0
Торговля; ремонт автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования	6,3	41,8	5,0	79,5
Транспорт и связь	17,9	12,1	5,3	29,7
Операции с недвижимым имуществом, аренда и предоставление услуг потребителям	3,3	12,2	1,7	51,8
Государственное управление	3,3	8,7	0,2	5,3
Образование	1,2	3,7	0,6	47,9
Здравоохранение и предоставление социальных услуг	0,9	6,0	0,3	29,8
Предоставление коммунальных, социальных и персональных услуг	0,7	7,1	0,0	8,1

Основные показатели контрольной деятельности по атмосферному воздуху

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Аварийные сбросы и выбросы загрязняющих веществ, всего, случаев	7	12	6	37	32	39	35
Сумма ущерба, тысяч тенге	15363,8	1524,2	286,7	603925,6	267179,4	653699,9	7976658,08
Приостановка производственной деятельности предприятий, цехов, агрегатов, объектов из-за нарушений природоохранного законодательства	24	43	44	27	59	117	98
Передано дел в прокуратуру за нарушение природоохранного законодательства	44	47	23	4	7	22	11
Фактически привлечено к уголовной ответственности (с учетом ранее рассмотренных дел), лиц	-	18	7	-	-	-	-
Взыскано штрафов за нарушение природоохранного законодательства, тыс.тенге	25370,1	28209,9	30307,9	46069,1	49217,4	275960,6	384954,7
Взыскано исков за нарушение природоохранного законодательства, тыс.тенге	90096,4	274520,8	489042,9	1345012,4	3041275,2	2884781,8	3995692,7

Наличие транспортных средств

	Количество автомобилей, тыс. единиц	в том числе:				Количество автомобилей на 1000 жителей
		грузовые	автобусы	легковые	специальные	
2001	1349,5	204,5	50,2	1057,8	37,0	91
2002	1365,1	214,2	51,4	1062,6	36,9	92
2003	1471,5	223,1	61,4	1148,7	38,3	98
2004	1532,3	224,9	62,9	1204,1	40,4	102
2005	1752,6	281,5	65,7	1405,3	-	116
2006	2131,9	311,8	75,0	1745,1	-	139
2007	2625,7	359,2	83,4	2183,1	-	170

Наличие транспортных средств в 2007 году

	Количество автомобилей, единиц	в том числе				Количество автомобилей на 1000 жителей
		грузовые	автобусы	легковые	специальные	
Республика Казахстан	2625697	359194	83372	2183131	-	170
Акмолинская	111738	29181	4469	78088	-	149
Актюбинская	133521	18098	3804	111619	-	191
Алматинская	209877	37516	5208	167153	-	129
Атырауская	58259	12716	5667	39876	-	120
Восточно-Казахстанская	188235	26350	5479	156406	-	132
Жамбылская	100045	11126	4048	84871	-	99
Западно-Казахстанская	95393	13965	4188	77240	-	155
Карагандинская	198307	23119	6022	169166	-	148
Костанайская	150495	26898	3592	120005	-	168
Кызылординская	75751	16412	4148	55191	-	120
Мангистауская	94013	16078	3928	74007	-	236
Павлодарская	141895	22555	4525	114815	-	190
Северо-Казахстанская	92241	14999	2111	75131	-	140
Южно-Казахстанская	328352	36614	12895	278843	-	142
г. Астана	151809	17611	3712	130486	-	258
г. Алматы	495766	35956	9576	450234	-	380

4.5. ТОКСИЧНЫЕ ОТХОДЫ ПРОИЗВОДСТВА

Образование, использование и обезвреживание токсичных отходов производства

Годы	млн. тонн		
	Образование токсичных отходов	Использование токсичных отходов на предприятиях	Обезвреживание токсичных отходов
2001	130,0	23,7	1,6
2002	137,1	34,8	0,1
2003	141,9	29,1	3,7
2004	146,1	24,6	5,7
2005	228,2	13,8	5,1
2006	264,0	42,2	6,5
2007	281,8	24,9	31,3

Образование, использование и обезвреживание наиболее распространенных видов токсичных отходов производства в 2007 году

	Образование токсичных отходов	Использование токсичных отходов на предприятиях	Обезвреживание токсичных отходов
Всего	281768754,7	24898463,0	31268939,8
из них отходы, содержащие:			
нефтепродукты	86,0	9715,9	11997,5
мышьяк	5411,9	-	-
нефтешламы	20366,4	45,8	6320,8
свинец	11290352,8	3918628,0	44,3
асбест	3391479,7	166438,1	-
фтор	53,2	854,5	-
фосфор	18259,5	2515,8	-

Образование, использование и обезвреживание токсичных отходов производства в 2007 году

	Образование токсичных отходов, тонн	Использование токсичных отходов на предприятиях	Обезвреживание токсичных отходов
Республика Казахстан	281768754,7	24898463,0	31268939,8
Акмолинская	21226451,9	704054,9	-
Актюбинская	16445758,4	377678,7	13558234,0
Алматинская	339903,0	30600,0	-
Атырауская	469173,3	-	10336,8
Восточно-Казахстанская	44313398,9	6039171,0	17658753,3
Жамбылская	40791,7	1005,2	-
Западно-Казахстанская	320500,7	262178,9	13558,3
Карагандинская	48956357,3	13904482,5	1279,5
Костанайская	134437959,3	2494248,5	62,5
Кызылординская	26882,5	14068,4	5184,3
Мангистауская	283497,6	55040,8	12519,3
Павлодарская	13166730,5	928200,3	2,4
Северо-Казахстанская	862104,0	2356,2	9000,4
Южно-Казахстанская	60144,6	85186,0	-
Астана	818524,9	-	3,7
Алматы	576,1	191,6	5,3

**Образование, использование и обезвреживание токсичных отходов
производства по видам экономической деятельности
предприятий в 2007 году**

	Образование токсичных отходов, тонн	Использование токсичных отходов на предприятиях	Обезвреживание токсичных отходов
Сельское хозяйство, охота и лесное хозяйство	78381,3	7240,3	5262,5
Горнодобывающая промышленность	199317371,1	18223175,1	27576334,8
добыча топливно-энергети- ческих полезных ископаемых	29268230,9	10343458,8	17753141,1
горнодобывающая промыш- ленность, кроме добычи топливно-энергетических полезных ископаемых	170049140,2	7879716,3	9823193,7
Обрабатывающая промышленность	70917664,1	6498870,0	3675298,0
производство пищевых продуктов, включая напитки и табака	9203,5	267,4	103,1
текстильная и швейная промышленность	741,6	389,4	-
производство кожи, изделий из кожи и производство обуви	999,8	-	-
обработка древесины и произ- водство изделий из дерева	1191,1	14,7	61,5
целлюлозно-бумажная промышленность; издательское дело	985,0	23,9	9,0
производство кокса, нефтепродуктов и ядерных материалов	255670,8	2343,1	32,9
химическая промышленность	568444,9	232129,5	0,6
производство резиновых и пластмассовых изделий	813,0	3,4	0,4
производство прочих неметаллических минеральных продуктов	156143,0	264244,6	746,6
металлургическая промыш- ленность и производство гото- вых металлических изделий	69850298,0	5989757,4	3674185,8
производство машин и оборудования	27008,9	9613,9	72,5
производство электрообору- дования, электронного и оптического оборудования	667,7	15,0	-
производство транспортных средств и оборудования	4848,7	67,7	7,8

Продолжение

	Образование токсичных отходов, тонн	Использование токсичных отходов на предприятиях	Обезвреживание токсичных отходов
прочие отрасли промышленности	40648,1	-	77,8
Производство и распределение электроэнергии, газа и воды	10508904,6	2662,2	1199,5
Строительство	46185,8	553,3	458,6
Торговля, ремонт автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования	5604,2	1730,7	298,5
Гостиницы и рестораны	2015,1	-	-
Транспорт и связь	36557,0	2527,1	731,5
Операции с недвижимым имуществом, аренда и предоставление услуг потребителям	799339,3	143336,6	6433,7
Государственное управление	15556,1	211,8	331,1
Образование	30157,8	215,7	2348,0
Здравоохранение и предостав- ление социальных услуг	7001,6	139,2	56,0
Предоставление комму- нальных, социальных и персональных услуг	4009,0	17801,0	179,0

Наличие токсичных отходов производства на предприятиях

(на конец года, тысяч тонн)

	2001	2002	2003	2004
Республика Казахстан	3541675,8	3583728,1	3576009,3	4248885,3
Акмолинская	20720,6	21060,1	27610,8	21584,7
Актюбинская	147439,8	165071,0	190218,4	198075,9
Алматинская	54186,9	55353,2	55873,6	56919,5
Атырауская	26,4	102,5	145,4	167,5
Восточно-Казахстанская	1443357,6	1460199,7	1356397,9	1374843,7
Жамбылская	1197,2	1207,8	1220,7	1319,0
Западно-Казахстанская	104,0	121,0	136,6	99,2
Карагандинская	937284,9	976288,7	1013820,2	1076398,6
Костанайская	493067,9	578111,1	596596,6	1173211,1
Кызылординская	0,0	0,0	0,0	0,0
Мангистауская	824,0	890,1	1061,1	1148,6
Павлодарская	257749,9	265381,4	271633,0	282679,0
Северо-Казахстанская	33510,0	34088,9	34682,5	35350,1
Южно-Казахстанская	138403,5	11352,2	11364,3	11411,3
Астана	12278,2	12895,5	13537,1	13891,6
Алматы	1524,9	1604,9	1710,9	1785,5

продолжение

	2005	2006	2007
Республика Казахстан	5915655,3	6118701,5	6280783,7
Акмолинская	21818,4	25319,9	52195,1
Актюбинская	221540,5	228645,7	231184,0
Алматинская	57959,4	58967,3	362,5
Атырауская	219,9	257,2	644,3
Восточно-Казахстанская	1393811,0	1400458,7	1421656,1
Жамбылская	1378,1	1417,9	1453,3
Западно-Казахстанская	105,5	124,8	162,4
Карагандинская	1122101,1	1175422,7	1210891,9
Костанайская	2738076,5	2864989,0	2996932,3
Кызылординская	3,6	13,6	21,2
Мангистауская	1214,2	1349,8	1190,2
Павлодарская	293494,1	304908,0	316971,7
Северо-Казахстанская	36036,7	24866,6	25594,9
Южно-Казахстанская	11473,7	14794,3	5688,4
Астана	14534,6	15187,4	15835,4
Алматы	1888,0	1978,6	0,0

4.6. ПРОМЫШЛЕННЫЕ И БЫТОВЫЕ ОТХОДЫ

Объем обработки вторичного сырья предприятиями промышленного производства

	тысяч тенге			
	2001	2002	2003	2004
Республика Казахстан	6549944	3834510	3940259	10553320
Акмолинская	268530	179798	118833	323413
Актюбинская	285358	271434	430951	526660
Алматинская	511756	47299	121233	715578
Атырауская	-	3950	3240	-
Восточно-Казахстанская	417272	384759	288353	789518
Жамбылская	175882	96443	83272	567936
Западно-Казахстанская	101358	45640	62965	98595
Карагандинская	225580	260228	640395	1220363
Костанайская	383517	416957	415161	659819
Мангистауская	646	7558	6939	15340
Павлодарская	544320	718406	1143642	960481
Северо-Казахстанская	72491	40392	41740	331904
Южно-Казахстанская	125526	75143	44547	249798
Астана	499555	186318	222173	460269
Алматы	2938153	1100185	316815	3633646

продолжение

	2005	2006	2007
Республика Казахстан	10614592	22600927	31426003
Акмолинская	139679	451020	541974
Актюбинская	415923	884048	1240299
Алматинская	353538	386934	706350
Атырауская	-	-	-
Восточно-Казахстанская	1058051	1487263	2164092
Жамбылская	383506	931068	1140828
Западно-Казахстанская	454107	694108	1237847
Карагандинская	1473900	1976696	1440804
Костанайская	505337	1139826	1841018
Мангистауская	50792	72245	119489
Павлодарская	822837	6520849	12110910
Северо-Казахстанская	416343	1003434	918835
Южно-Казахстанская	371152	585114	745644
Астана	366525	763978	1361180
Алматы	3802902	5704344	5856733

Объем услуг, оказанных предприятиями по удалению мусора

млн. тенге

	2002				2003			
	Объем услуг, всего	в том числе за счет средств:			Объем услуг, всего	в том числе за счет средств:		
		бюджета	предприятий	населения		бюджета	предприятий	населения
Республика Казахстан	3016,1	1166,1	1113,6	815,7	3311,9	1182,8	1272,1	949,2
Акмолинская	30,7	1,2	10,6	21,6	37,4	-	16	21,4
Актюбинская	63,7	12,4	33,2	18,1	47,9	18,9	15,4	13,6
Алматинская	107,2	37,2	51,3	19,6	279,9	72,5	177,7	31,1
Атырауская	212,3	152,5	41,5	20,8	230,2	135	65,9	29,3
Восточно-Казахстанская	301,3	71,6	158,5	80,9	396,8	78,5	234	87,9
Жамбылская	58,5	23,8	9,5	26,9	102,4	51,5	23,6	27,4
Западно-Казахстанская	360,4	231,6	104,9	27,6	289,9	165,5	96,2	32,8
Карагандинская	187	23,5	121,6	46,1	67	14,2	22,8	33,6
Костанайская	202,9	91,6	31,2	91,7	179,2	52,7	36,7	101,1
Кызылординская	28,8		19,2	11,1	48,4	1	34,6	14,9
Мангистауская	135,9	24,5	108,4	3,3	165,5	83,6	79,8	2,3
Павлодарская	164	8,9	55,1	100,9	98	0,8	36,5	65,5
Северо-Казахстанская	127,8	29,7	44,8	60,8	145,2	56,6	33,2	64,2
Южно-Казахстанская	162,5	114,6	6,8	46,7	179,6	110,4	20,5	55,4
Астана	204,5	4	153,1	52,8	219,8	-	149,1	82
Алматы	668,6	338,9	163,8	186,9	824,6	341,6	230	286,8

продолжение

	2004				2005			
	Объем услуг, всего	в том числе за счет средств:			Объем услуг, всего	в том числе за счет средств:		
		бюд- жета	пред- приятый	насе- ления		бюд- жета	пред- приятый	насе- ления
Республика Казахстан	1593,6	192,3	1110,1	323,6	2038,4	154,6	1323,9	559,9
Акмолинская	4,0	0,0	4,0	0,0	5,4		5,4	
Актюбинская	56,8	4,6	32,9	19,3	221,5	8,6	162,4	50,5
Алматинская	151,4	29,8	104,6	17,3	186,6	78,9	70,0	37,7
Атырауская	253,2	126,7	76,1	57,1	79,4	22,5	48,1	8,8
Восточно-Казахстанская	39,3	0,0	39,3	0,0	22,3	-	22,3	-
Жамбылская	7,9	0,0	0,0	7,9	24,9	7,5	10,7	6,7
Западно-Казахстанская	-	-	-	-	-	-	-	-
Карагандинская	127,3	0,3	50,6	87,0	93,2	-	38,8	54,4
Костанайская	162,9	1,9	159,4	1,7	154,5	-	154,5	-
Кызылординская	-	-	-	-	-	-	-	-
Мангистауская	-	-	-	-	-	-	-	-
Павлодарская	-	-	-	-	-	-	-	-
Северо-Казахстанская	122,3	7,5	55,4	68,3	66,5	3,6	33,9	29,0
Южно-Казахстанская	32,3	21,6	7,3	3,4	64,3	33,5	27,5	3,3
Астана	4,3	0,0	4,3	0,0	33,8	-	33,8	
Алматы	631,9	0,0	576,3	61,6	1086,0	-	716,6	369,4

Продолжение

	2006				2007			
	Объем услуг, всего	в том числе за счет средств:			Объем услуг, всего	в том числе за счет средств:		
		бюд- жета	пред- приятый	насе- ления		бюд- жета	пред- приятый	насе- ления
Республика Казахстан	2368,6	170,5	2022,1	176,0	4332,3	259,8	3894,8	177,7
Акмолинская	0,0	-	0,0	-	20,1	0,0	20,1	0,0
Актюбинская	645,1	35,4	567,1	42,6	967,4	19,0	892,6	55,8
Алматинская	225,4	75,4	103,6	46,4	214,7	119,7	61,9	33,1
Атырауская	239,3	24,1	201,4	13,8	842,4	25,3	801,7	15,5
Восточно-Казахстанская	30,0	0,9	29,1	-	18,5	0,0	18,5	0,0
Жамбылская	13,7	-	12,9	0,8	15,6	0,0	14,0	1,6
Западно-Казахстанская	-	-	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Карагандинская	18,5	-	17,7	0,8	5,1	0,0	5,1	0,0
Костанайская	188,5	-	188,5	-	255,5	0,0	255,5	0,0
Кызылординская	35,9	-	32,6	3,3	37,8	0,0	37,8	0,0
Мангистауская	50,8	-	17,9	32,9	164,2	0,0	125,9	38,3
Павлодарская	-	-	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Северо-Казахстанская	52,8	-	39,3	13,5	56,9	0,0	44,6	12,3
Южно-Казахстанская	73,6	34,7	33,6	5,3	115,5	95,9	17,2	2,4

Продолжение

	2006				2007			
	Объем услуг, всего	в том числе за счет средств:			Объем услуг, всего	в том числе за счет средств:		
		бюджета	предприятий	населения		бюджета	предприятий	населения
Астана	8,3	-	8,3	-	0,4	0,0	0,4	0,0
Алматы	786,7	-	770,1	16,6	1618,4	0,0	1599,7	18,7

4.7. ЛЕСНЫЕ РЕСУРСЫ

Основные показатели лесного фонда*

	на начало года						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Площадь лесного фонда (включая леса, переданные во временное пользование), млн.га	26,5	26,7	26,1	26,2	26,2	26,2	27,7
Земли покрытые лесом, млн.га	11,4	11,7	11,7	12,4	12,4	12,3	12,3
Общий запас древесины на корню, млн.м ³	366,1	373,6	373,6	375,6	376,7	376,7	376,7
Лесистость территории, в %	4,2	4,3	4,3	4,6	4,5	4,5	4,5

* Здесь и далее по данным Комитета лесного и охотничьего хозяйства Министерства сельского хозяйства РК.

Лесной фонд

	на 01.01.2008 года			
	Общая площадь лесного фонда, млн.га	Земли покрытые лесом, млн.га	Общий запас древесины на корню*, млн.куб.м	Лесистость, в %
Республика Казахстан	27,7	12,3	376,7	4,5
Акмолинская	0,9	0,4	42,9	2,7
Актюбинская	0,9	0,1	1,1	0,2
Алматинская	4,9	1,8	38,5	8,0
Атырауская	0,1	0,01	0,4	0,1
Восточно-Казахстанская	3,6	1,8	167,1	6,4
Жамбылская	4,2	2,3	3,6	15,3
Западно-Казахстанская	0,2	0,1	8,1	0,7
Карагандинская	0,3	0,1	4,5	0,3
Костанайская	0,6	0,2	18,5	1,2
Кызылординская	6,6	3,1	6,0	13,6
Мангистауская	0,5	0,1	0,04	0,7
Павлодарская	0,5	0,3	26,8	2,0
Северо-Казахстанская	0,7	0,5	55,1	5,5
Южно-Казахстанская	3,4	1,6	3,2	13,7

* Общий запс древесины на 01.07.2003г.

Распределение площадей основных лесообразующих пород государственного лесного фонда в 2003 году

тысяч гектаров

	Площадь, тыс.га	в том числе по основным преобладающим породам			
		хвойным	твердо- лиственным	мягко- лиственным	саксаулов
Республика Казахстан	9260,7	1650,8	100,3	1372,6	6136,9
Акмолинская	351,1	190,2	6,3	154,6	0,0
Актюбинская	29,6	0,5	21,6	4,8	2,7
Алматинская	1348,3	169,4	5,8	37,6	1135,5
Атырауская	7,0	0,0	0,3	6,7	0,0
Восточно-Казахстанская	1395,0	974,3	3,8	417,0	0,0
Жамбылская	1168,2	4,9	6,9	0,7	1155,7
Западно-Казахстанская	80,7	0,6	26,3	53,8	0,0
Карагандинская	54,0	25,4	7,6	21,0	0,0
Костанайская	195,5	68,9	3,2	123,3	0,1
Кызылординская	2683,0	0,0	0,8	0,4	2681,8
Мангистауская	20,0	0,0	0,0	0,0	20,0
Павлодарская	253,8	166,4	13,0	74,3	0,0
Северо-Казахстанская	522,8	42,1	3,4	477,3	0,0
Южно-Казахстанская	1151,7	8,0	1,4	1,1	1141,2

Лесовосстановление

тысяч гектаров

	Лесовосстановление		Доля посева и посадки леса в общей площади, на которой проводились лесо- восстановительные работы, в процентах
	всего	в том числе посадка и посев леса	
2001	10,0	6,7	67,0
2002	15,1	10,9	72,2
2003	18,9	15,2	80,4
2004	22,4	20,8	92,8
2005	30,9	24,9	80,5
2006	36,9	30,7	83,2
2007	40,9	31,8	77,7

Лесовосстановление в лесах государственного значения

тысяч гектаров

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	10,0	15,1	18,9	22,4	30,9	36,9	40,9
Акмолинская	0,8	1,1	1,4	1,1	1,1	0,9	2,3
Актюбинская	0,2		0,0	0,4	0,4	0,4	0,5
Алматинская	0,8	2,6	0,7	0,7	2,4	3,1	3,3
Атырауская	0,3	0,0	0,0	0,3	0,2	0,3	0,2

Продолжение

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Восточно-Казахстанская	1,1	1,0	0,0	0,6	2,0	2,3	3,2
Жамбылская	1,0	2,1	4,2	4,2	5,7	6,7	7,8
Западно-Казахстанская	0,2	0,2	-	0,1	0,1	0,1	0,5
Карагандинская	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1
Костанайская	0,4	0,3	0,7	0,5	1,0	0,9	1,5
Кызылординская	0,0	0,2	0,0	3,2	3,6	3,8	4,1
Мангистауская	0,1	-	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
Павлодарская	-	-	0,8	0,8	1,2	1,2	2,4
Северо-Казахстанская	0,7	0,5	0,4	0,4	0,6	0,7	1,2
Южно-Казахстанская	2,8	2,4	2,0	2,0	7,1	11,0	8,6
Зеленая зона г.Астаны	0,7	2,5	4,5	4,7	5,1	5,0	5,0
г. Астана	0,7	1,9	3,8	3,3	-	-	-

Создание насаждений на оврагах, балках, песках и других неудобных землях

тысяч гектаров

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	0,7	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,35
Акмолинская	-	-	-	0,0	-	-	0,0
Актюбинская	0,3	-	-	-	0,1	0,1	-
Алматинская	-	-	-	-	-	-	-
Атырауская	-	-	-	-	-	-	-
Восточно-Казахстанская	-	-	-	-	-	-	-
Жамбылская	-	-	-	0,0	-	-	0,0
Западно-Казахстанская	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,35
Карагандинская	-	-	-	-	-	-	-
Костанайская	-	-	-	-	-	-	-
Кызылординская	0,0	-	0,0	-	-	-	-
Мангистауская	-	-	-	-	-	-	-
Павлодарская	-	-	-	-	-	-	-
Северо-Казахстанская	-	-	-	-	-	-	-
Южно-Казахстанская	-	-	-	-	-	-	-

Ввод молодых насаждений в категорию ценных (высокопродуктивных) лесных насаждений

тысяч гектаров

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Республика Казахстан	20,3	9,2	7,1	7,3	8,7	4,9	21,18
Акмолинская	0,5	0,7	0,7	0,9	1,4	1,6	2,4
Актюбинская	-	-	-	-	-	1,9	-
Алматинская	0,0	2,2	1,7	2,0	2,2	0,3	0,5

Продолжение

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Атырауская	-	-	-	-	-	0,0	-
Восточно-Казахстанская	1,5	0,4	-	-	-	-	3,1
Жамбылская	15,7	-	-	-	-	-	5,0
Западно-Казахстанская	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,3	0,2
Карагандинская	-	-	-	-	-	-	0,01
Костанайская	0,8	0,2	0,9	0,9	2,0	0,4	2,9
Кызылординская	-	-	-	0,6	-	-	0,04
Мангистауская	-	-	-	-	-	-	-
Павлодарская	-	-	0,3	-	0,1	0,1	0,03
Северо-Казахстанская	1,7	2,1	2,3	0,3	0,3	0,3	5,0
Южно-Казахстанская	-	3,5	1,1	2,4	2,6	0,0	2,0

Рубки ухода и выборочно-санитарные рубки леса

	Площадь рубки, всего, гектаров	Вырублено древесины, тыс. плотных кубических метров		
		всего	в том числе ликвидной	из нее деловой
2001	36003	763,5	714,8	79,6
2002	27975	360,8	337,3	83,9
2003	28800	282,8	276,1	72,9
2004	39662	833,8	735,8	105,7
2005	41414	793,9	760,7	55,1
2006	47518	815,4	795,1	47,6
2007	17074	345,4	301,9	

Рубки ухода и выборочно-санитарные рубки леса в 2007 году

	Площадь рубки – всего, гектаров	Вырублено древесины, тыс. плотных кубических метров		
		всего	в том числе ликвидной	из нее: деловой
Республика Казахстан	17074	345,5	301,9	
Акмолинская	1160	29,7	28,9	
Актюбинская	424	3,7	3,0	
Алматинская	1330	7,6	3,8	
Атырауская	191	1,6	1,2	
Восточно-Казахстанская	6241	176,5	144,3	
Жамбылская	0	0	0	
Западно-Казахстанская	980	19,5	19,5	
Карагандинская	220	0,7	0,7	
Костанайская	1672	37,2	35,9	
Кызылординская	0	0	0	
Мангистауская	0	0	0	
Павлодарская	750	18,1	18,1	

Продолжение

	Площадь рубки – всего, гектаров	Вырублено древесины, тыс. плотных кубических метров		
		всего	в том числе ликвидной	из нее: деловой
Северо-Казахстанская	4106	50,8	46,4	
Южно-Казахстанская	0	0	0	
г.Астана	0	0	0	
г.Алматы	0	0	0	

Лесные пожары

Годы	Число лесных пожаров, случаев	Лесная площадь пройденная пожарами, гектаров	Ущерб, причиненный пожарами в текущих ценах, млн.тенге	Средняя площадь одного пожара, гектаров
2001	786	30863	359,0	39,2
2002	668	31426	184,0	47,0
2003	1057	91929	359,0	87,0
2004	1315	59570	137,1	45,3
2005	760	21685	724,1	28,5
2006	959	46160	387,3	48,1
2007	505	139366	501915	275,9

Основные показатели контрольной деятельности по растительному миру

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Передано дел в прокуратуру за нарушение природоохранного законодательства	18	9	209	322	94	16	399
Фактически привлечено к уголовной ответственности (с учетом ранее рассмотренных дел), лиц	2	5	87	198	44	16	38
Взыскано штрафов за нарушение природо- охранного законода- тельства, тыс.тенге	1381,1	2369,7	3916,6	6101,8	5161,1	8328,8	5963
Взыскано исков за нарушение природо- охранного законода- тельства, тыс.тенге	1140,7	9864,3	4318,2	4764,3	8061,4	17893,8	139944

4.8. ОСОБО ОХРАНЯЕМЫЕ ПРИРОДНЫЕ ТЕРРИТОРИИ

Основные характеристики государственных природных заповедников в 2007 году

Название заповедников	Общая площадь, га	Число охраняемых видов			
		млекопитающих	птиц	рыб	растений
Коргалжынский (Акмолинская)	258963,0	42	335	14	443
Алматинский (Алматинская)	71700,0	39	177	-	1440
Алакольский (Алматинская)	20743	33	269	17	271
Западно-Алтайский (Восточно-Казахстанская)	56078	52	129	2	824
Маркакольский (Восточно-Казахстанская)	102979,0	58	260	6	935
Наурузумский (Костанайская)	191381,0	44	288	10	687
Барсакельмесский (Кызылординская)	160826,0	25	178	-	306
Устюртский (Мангистауская)	223342,0	29	111	-	263
Аксу-Джабгалинский (Южно-Казахстанская)	131934,0	52	267	5	1737
Каратауский (Южно-Казахстанская)	34300,0	20	118	2	539

Основные характеристики государственных национальных парков и природных резерватов в 2007 году

	Общая площадь, га	Число охраняемых видов			
		млекопитающих	птиц	рыб	растений
Государственные национальные природные парки					
«Бурабай (Акмолинская)	83511,0	32	223	15	757
«Кокшетау» (Акмолинская)	182076,0	51	224	19	624
Иле-Алатауский (Алматинская)	199703,0	48	198	8	1031
«Алтын Эмэль» (Алматинская)	161153,0	78	260	26	1800
«Чарынский каньон» (Алматинская)	93150,0	8	63		740
Катон-Карагайский (Восточно-Казахстанская)	643477,0	65	255	8	1000
Каркаралинский (Карагандинская)	90323,0	45	124	16	244
Баянаульский (Павлодарская)	68453,0	45	143	11	474
Сайрам-Угамский (Южно-Казахстанская)	149053	59	300	2	1635
«Келсай көлдері» (Алматинская)	161045	29	197	1	704
Государственные лесные природные резерваты					
«Семей орманы» (Восточно-Казахстанская)	665502,0	19	10	-	54
«Ертіс орманы» (Павлодарская)	277961,0	19	40	-	84
Иргиз-Тургайский (Актюбинская)	763	42	250	8	390

4.9. ОХРАНА ЖИВОТНОГО МИРА

Затраты на охрану, учет и воспроизводство диких животных, охотохозяйственные мероприятия, охотустройство охотничьих хозяйств

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Общие затраты на ведение охотничьего хозяйства	188212	345953	541773	660811	764466	820626
в том числе:						
за счет средств республиканского бюджета	63208	187705	133526	244939	...	...
за счет средств местного бюджета	46879	61424	268601	209507	...	...
Из общего объема затрат:						
зарплата и содержание инспекторов госживохраны	18748	41417	109244	97082	...	...
зарплата и содержание егерской службы охраны	58704	90465	137162	140257	231866	235592
зарплата и содержание прочих работников охотничьего хозяйства	42317	58099	49810	60342	98603	130954
охрана диких животных	12270	29621	40070	208928	220487	231235
учет численности диких животных	19624	14390	17409	22634	31789	25981
биотехнические мероприятия по сохранению и воспроизводству диких животных	36549	63605	145367	122931	179850	157300
из них						
расселение диких зверей и птиц (включая работы по обследованию охотугодий)	5251	933	241	3551	15945	...
заготовка кормов для подкормки животных	8525	8029	17378	13425	26737	24507
устройство биотехнических сооружений	2178	14654	4111	30681	8523	12196
затраты на доставку кормов диким животным в уголья	1258	1133	1235	3655	3570	2869
охотохозяйственные мероприятия	9739	36797	47760	50751	85774	90367
внутрихозяйственное устройство	868	189	3001	11180	32825	68191
охотустройство и охотозкономическое обследование	1342	985	645	159	4571	7366

Плата в бюджет за пользование животным миром в результате охотохозяйственной деятельности

	тыс. тенге					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Доходы от охотхозяйственной деятельности – всего, тыс.тенге	103729	88891	93680	95136	150756	160170
в том числе						

Продолжение

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
от иностранного охоттуризма	58247	17391	17395	14604	28649	30500
от реализации разрешений гражданам на производство охоты в закрепленных охотничьих угодьях	20782	20847	40620	43282	70802	82800
от услуг оказанных гражданам при производстве охоты	14245	8631	14326	13776	19721	16178
от реализации пушнины, шкурок	1147	2426	3102	4266	10071	1612
от реализации мяса диких копытных животных	181	377	-	-	-	-
от реализации жира диких животных	40	675	188	3066	325	296
от реализации рогов лося, оленей, сибирского горного козла	-	4430	3653	-	-	-
от реализации рогов сайги	-	2723	-	-	-	-
от реализации пантов маралов	-	-	-	-	-	-
прочие доходы	9087	31391	14395	16142	21188	30784
Перечислено платежей в бюджет за пользование животным миром	62246	64793	66374	47084	84026	82800

Площадь охотничьих угодий

тыс. га

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Общая площадь охотничьих угодий	270034	238060	241041	240362	253382	242073
Площадь закрепленных охотничьих угодий за охотничьими хозяйствами	124540	116957	129681	145468	134796	108636
Площадь закрепленных охотничьих угодий за особо охраняемыми природными территориями	12665	12470	7756	15022	...	...
Площадь закрепленных охотничьих угодий, охваченных внутрихозяйственным охотостроительством	74711	59553	76201	81820	42430	105902
Площадь охотничьих угодий, на которых проведен учет численности диких животных	48534	78650	73334	73015	118288	242073
в том числе:						
на охотничьих угодьях охотничьего хозяйства	37083	53642	54872	59289	52839	108636
на охотничьих угодьях – особо охраняемых природных территорий	11451	25008	5843	13726	...	...

Численность и добыча диких животных на закрепленных охотничьих угодьях

	2003		2004		2005	
	Общая численность	Добыто (отстрелено)	Общая численность	Добыто (отстрелено)	Общая численность	Добыто (отстрелено)
Копытные животные, всего	86472	1478	116942	1685	86472	1478
из них:						
лось	809	-	1065	-	809	-
сайгак	21207	-	30700	-	21207	-
косуля	33327	1108	37873	1126	33327	1108
джейран	1840	-	7739	-	1840	-
кабан	10184	162	15844	286	10184	162
сибирский горный козел	8501	108	12155	164	8501	108
олени - всего	5296	100	5497	88	5296	100
из них маралы	3164	74	3693	74	3164	74
муфлон	-	-	366	-	-	-
кабарга	360	-	-	-	360	-
кулан	53	-	887	-	53	-
архары	4895	-	4816	21	4895	-
Пушные звери, всего	3627908	74234	4061677	118934	3627908	74234
из них:						
медведи	915	17	1316	-	915	17
белка	15101	627	7829	340	15101	627
горностай	34750	-	21209	50	34750	-
зайцы	624002	37651	819937	55594	624002	37651
лисица	100417	2615	125202	4098	100417	2615
корсак	34670	295	60078	722	34670	295
ондатра	190865	10740	237404	29320	190865	10740
сурки	2496419	16817	2645252	23470	2496419	16817
волк	29309	4508	21628	3830	29309	4508
бобр	876	-	3808	-	876	-
суслики	20173	400	4235	-	20173	400
соболь	2200	423	950	353	2200	423
куница лесная	1139	-	1102	-	1139	-
степной хорек	54787	74	62538	374	54787	74
барсук	14209	46	23942	468	14209	46
шакал	6930	21	17911	315	6930	21
Пернатая дичь, всего	9289847	352710	23729482	519189	9289847	352710
из них:						
глухарь	5300	2	6735	-	5300	2

Продолжение

	2003		2004		2005	
	Общая численность	Добыто (отстрелено)	Общая численность	Добыто (отстрелено)	Общая численность	Добыто (отстрелено)
тетерев	124210	2183	111466	2241	124210	2183
куропатки	292839	3235	671399	10262	292839	3235
гуси	3405578	36442	8104642	83489	3405578	36442
утки	4162106	293564	10021719	351775	4162106	293564
фазан	121611	3888	169246	5629	121611	3888
лысуха	915134	12792	1683942	42946	915134	12792
кулики	259714	584	468353	3123	259714	584
дрофа	279	20	678	-	279	20
рябки	470	-	2616	-	470	-
стрепет	1006	-	1541	-	1006	-
саджа	1600	-	50	-	1600	-

продолжение

	2006		2007	
	Общая численность	Добыто (отстрелено)	Общая численность	Добыто (отстрелено)
Копытные животные, всего	116942	1685	207911	3620
из них:				
лось	1065	-	2103	16
сайгак	30700	-	61000	-
косуля	37873	1126	57271	2222
джейран	7739	-	22186	-
кабан	15844	286	20741	878
сибирский горный козел	12155	164	18682	293
опени - всего	5497	88	8971	211
из них маралы	3693	74	8614	211
муфлон	366	-	1350-	-
кабарга	-	-	600-	-
кулан	887	-	1872	-
архары	4816	21	13135	-
Пушные звери, всего	4061677	118934	3820096	218516
из них:				
медведи	1316	-	1283	41
белка	7829	340	22586	160
горностаи	21209	50	34372	50
зайцы	819937	55594	1612723	105298
лисица	125202	4098	145665	7235
корсак	60078	722	60368	1386
ондатра	237404	29320	520749	72535
сурки	2645252	23470	1234077	28196
волк	21628	3830	21500	1500

Продолжение

	2006		2007	
	Общая численность	Добыто (отстрелено)	Общая численность	Добыто (отстрелено)
бобр	3808	-	2070	4
суслики	4235	-	-	-
соболь	950	353	5200	200
куница лесная	1102	-	-	-
степной хорек	62538	374	103382	517
барсук	23942	468	50139	1394
шакал	17911	315		
Пернатая дичь, всего	23729482	519189	42762002	931218
из них:				
глухарь	6735	-	3290	18
тетерев	111466	2241	300870	20207
куропатки	671399	10262	932550	39011
гуси	8104642	83489	1124688	131593
утки	10021719	351775	31082706	576766
фазан	169246	5629	244220	41304
лысуха	1683942	42946	7627566	110385
кулики	468353	3123	1446112	11934
дрофа	678	-	-	-
рябки	2616	-	-	-
стрепет	1541	-	-	-
саджа	50	-	-	-

Основные показатели контрольной деятельности по животному миру

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Выявлено нарушений правил охоты, единиц	1586	2060	1767	1967	1492	2661
Количество составленных протоколов (актов), единиц	1452	1853	1551	1634	1410	1882
Передано протоколов на рассмотрение: органу (должностному лицу)	441	584	421	433	292	254
органам внутренних дел, прокуратуре, судам	257	494	251	226	160	139
Взыскано штрафов за нарушение природоохранного законодательства, тыс.тенге	960	1526	3230	2684	3722	2452
Взыскано исков за нарушение природоохранного законодательства, тыс. тенге	13838	12173	6665	8949	6792	9617
Изъято у нарушителей, конфисковано судами, единиц						
орудий отстрела	239	389	438	411	421	218
транспортных средств	9	16	15	13	5	
диких животных, голов	277	134	77	75	176	

5. ПОДГОТОВКА КАДРОВ

Выпуск по экологическим специальностям высшего профессионального образования

Наименование специальностей	Человек							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Экология и природопользование	165	416	469	328	449	158	407	480
Пожарная безопасность	137	172	225	139	187	260	186	187
Безопасность труда и жизнедеятельности	50	58	90	82	66	127	37	245
Прикладная экология	225	245	298	263	365	425	436	421
Инженерная защита окружающей среды	75	160	120	94	80	111	139	168
Защита в чрезвычайных ситуациях	-	-	20	30	40	20	36	22
Гидротехническое строительство	5	44	42	5	18	8	-	47
Водоснабжение, водоотведение и охрана водных ресурсов	164	131	77	134	102	107	108	126
Охотоведение и звероводство	-	36	31	36	37	83	81	58
Водные ресурсы и водопользование	-	24	16	12	1	-	18	34
Мелиорация, рекультивация и охрана земель	78	106	36	14	11	103	119	96
Лесное и парковое хозяйство	105	66	46	88	71	99	89	103
Управление земельными ресурсами и землеустройство	97	176	171	137	122	116	107	100
Бакалавриат								
Экология	-	129	58	81	85	212	248	354
Магистратура								
Экология	-	-	29	76	55	59	67	-
Гидрометеорология	-	4	7	-	-	13	8	9
Прикладная экология	-	-	30	86	62	3	-	-
Безопасность жизнедеятельности и защита окружающей среды	-	-	10	9	32	2	37	304

**Выпуск по экологическим специальностям среднего
профессионального образования**

Наименование специальностей	человек						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Экология и рациональное использование природных ресурсов	100	126	121	103	111	186	426
Мелиорация и охрана земель	-	-	-	31	-	-	10
Защита в чрезвычайных ситуациях	34	25	68	79	88	128	111
Землеустройство	78	-	43	35	60	230	183
Защита растений и агроэкология	27	36	52	36	68	74	49
Гидромелиорация	22	8	-	-	-	8	34
Охотоведение и звероводство	-	-	9	24	25	69	55
Лесное и лесопарковое хозяйство	67	36	70	74	129	161	252

**Выпуск по экологическим специальностям начального
профессионального образования**

Наименование специальностей	человек						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Лаборант-эколог (широкого профиля)	105	204	46	99	77	48	53
Мастер по лесному хозяйству	53	34	-	17	33	22	69

6. ЦЕЛИ ТЫСЯЧЕЛЕТИЯ ООН И КАЗАХСТАНА (ХАРАКТЕРИЗУЮЩИЕ СОСТОЯНИЕ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ)

Цели тысячелетия	Задачи	Индикаторы	Современное состояние в Казахстане (2006г.)
Цель 7: Обеспечение экологической устойчивости	Задача 9: Включить принципы устойчивого развития в национальные стратегии и программы, обратить вспять процесс утраты природных ресурсов	1. Доля земельных площадей, покрытых лесом 2. Доля особо охраняемых территорий 3. Выбросы двуокси углерода (на душу населения) 4. Накопленные отходы	1. Территория Казахстана, покрытая лесом, - 4,5% (на начало 2007г.) (на начало 2003г.: - 4,3%) 2. Доля особоохраняемых территорий – 1,7% (2,9 млн. га, на 1 ноября 2007г.) (на 1 ноября 2003г.: 1% (2,7 млн. га)) 3. Выбросы CO2 на душу населения – 12,7 тонн в год (2006г.) 4. Более 21 млрд. тонн отходов производства и потребления, в т.ч. более 230 млн. тонн радиоактивных отходов
	Задача 10: Снизить вдвое к 2015г. долю людей, не имеющих доступа к чистой питьевой воде	1. Доля населения, сельского и городского, не имеющая постоянного доступа к надежному источнику питьевой воды	1. Не имеют доступа к безопасной питьевой воде 20,6% городского и 63,9% сельского населения (UNDP, 2006)

7. МЕЖДУНАРОДНЫЕ СОПОСТАВЛЕНИЯ

Основные социально-экономические показатели Стран СНГ в 2007 году

	Азербай- джан	Армения	Беларусь	Грузия	Казах- стан
Территория, тыс. кв. км	86,6	29,8	207,6	69,7	2724,9
Плотность населения, человек на 1 кв. км	99,7	108,4	46,7	64,6	5,7
Численность населения на начало 2008 года, млн. человек	8,6	3,2	9,7	4,5	15,6
Доля городского населения, %	51,7	64,1	73,4	...	53,1
Доля сельского населения, %	48,3	35,9	26,6	...	46,9
Ожидаемая продолжительность жизни при рождении, число лет	72,4 ¹⁾	73,3 ¹⁾	69,4 ¹⁾	74,3 ¹⁾	66,3
Коэффициент младенческой смертности, на 1 000 родившихся живыми	12,1	10,9	-3,0	...	14,6
Уровень безработицы, %	1,2	6,6	1,0	...	0,7
Численность врачей на 10 000 населения	38,1	37,9	48,5	49,3 ¹⁾	38,4
Уровень преступности, на 100 000 населения	218	261	1860	...	827
Расходы государственного бюджета на образование, в % от ВВП	3	3	...	...	4
Расходы государственного бюджета на здравоохранение, в % к ВВП	1	1	...	...	2
Индекс физического объема ВВП (в постоянных ценах), 2007 г. в % к 2006г.	125,0	113,8	108,2	112,4	108,7
Индекс физического объема ВВП, ВВП (в постоянных ценах) 2007 г. в % к 1991 году	187,6	176,1	153,1	83,3	153,7

продолжение

	Кыргыз- стан	Мол- дова	Россия	Таджи- кистан	Туркме- нистан	Узбе- кистан	Украина
Территория, тыс. кв. км	199,9	33,8	17098,2	143,1	491,2	448,9	603,5
Плотность населения, человек на 1 кв. км	26,1	115	8,3	50,4	...	60,3	76,5
Численность населения на начало 2008 года, млн. человек	5,2	3,9	142,0	7,2	...	27,1	46,2
Доля городского населения, %	34,7	41,3	73,1	26,3	...	...	68,0
Доля сельского населения, %	65,3	58,7	26,9	73,7	...	...	32,0
Ожидаемая продолжительность жизни при рождении, число лет,	66,4	67,8 ³⁾	66,1 ¹⁾	70,6	...	...	68,1 ¹⁾

Продолжение

	Кыргыз- стан	Мол- дова	Россия	Таджи- кистан	Туркме- нистан	Узбе- кистан	Украина
Коэффициент младен- ческой смертности, на 1 000 родившихся живыми	30,6	11,3	9,4	...	...	13,7	11,0
Уровень безработицы, %	3,3	1,4	2,0	2,5	...	0,2	2,3
Численность врачей на 10 000 населения	24,7	35,6	49,4 ²⁾	18,8 ²⁾	27,9 ³⁾	26,6 ²⁾	48,3
Уровень преступности, на 100 000 населения	557	681	2521	171	...	...	921
Расходы государственного бюджета на образование, в % от ВВП	6	...	4	4	...	...	6
Расходы государственного бюджета на здраво- охранение, в % к ВВП	3	...	12	1	...	...	4
Индекс физического объема ВВП, 2007 г. в % к 2006г.	108,2	103,0	108,1	107,8	...	109,5	107,6
Индекс физического объема ВВП, 2007 г. в % к 1991 году	96,9	64,0	110,7	74,5	...	150,6	79,3

¹⁾ 2004.²⁾ 2006.³⁾ 2003.⁴⁾ Уровень зарегистрированной безработицы на конец года

Число родившихся, умерших и естественный прирост населения

	тысяч человек				
	Азербайджан	Армения	Беларусь	Грузия ¹⁾	Казахстан
Число родившихся					
2001	110	32	92	40	222
2002	111	32	89	...	227
2003	114	36	89	46,1	248
2004	132	37	89	...	273
2005	142	37,5	90	...	279
2006	149	38	98	...	302
2007	152	40	104	...	322
Число умерших					
2001	45	24	140	39	148
2002	47	25	147	...	149
2003	49	26	143	46,0	155
2004	49	26	141	...	152
2005	52	26	142	...	157
2006	52	27	138	...	157
2007	54	27	133	...	158

Продолжение

	Азербайджан	Армения	Беларусь	Грузия ¹⁾	Казахстан
Естественный прирост, убыль (-)					
2001	65	8	-48	1	74
2002	64	7	-58	...	78
2003	65	10	-54	0,1	93
2004	82	12	-51	...	121
2005	90	11	-52	...	121
2006	97	10	-42	...	144
2007	98	13	-29	...	164

продолжение

	Кыргыз-стан	Молдова	Россия	Таджи-кистан	Туркме-нистан	Узбе-кистан	Украина
Число родившихся							
2001	98	36,4	1312	172	...	513	376
2002	101	36	1397	165	...	...	391
2003	105	36,5	1477	178	...	...	409
2004	110	38,3	1502	...	...	...	427
2005	110	38	1457	181	...	534	426
2006	121	38	1480	186	...	551	460
2007	123	38	1610	...	...	604	473
Число умерших							
2001	33	40	2255	32	...	133	746
2002	35	42	2332	31	...	...	755
2003	36	43	2366	33	...	...	765
2004	35	42	2295	...	...	...	761
2005	37	45	2304	31	...	141	782
2006	39	43	2167	32	...	139	758
2007	38	43	2080	...	...	140	763
Естественный прирост, убыль (-)							
2001	65	-3,6	-943	140	...	380	-370
2002	66	-6	-935	138	...	...	-364
2003	69	-7	-889	145	...	...	-356
2004	75	-4	-793	...	...	...	-334
2005	73	-7	-847	149	...	782	-356
2006	82	-5	-687	154	...	758	-298
2007	85	-5	-470	...	...	464	-290

Общие коэффициенты рождаемости, смертности и естественного прироста населения

	на 1000 населения				
	Азербайджан	Армения	Беларусь	Грузия ¹⁾	Казахстан
Число родившихся					
2001	13,8	8,4 ¹⁾	9,2	10,8	14,9
2002	13,8	10,1	8,9	10,7	15,3
2003	14,0	11,2	9,0	10,7	16,6
2004	16,1	11,7	9,1	...	18,2
2005	17,2	11,7	9,2	...	18,4
2006	17,8	11,7	9,9	...	19,7
2007	18,0	12,4	10,7	...	20,8
Число умерших					
2000	5,9	6,3 ¹⁾	13,5	10,7	10,1
2001	5,7	6,3 ¹⁾	14,1	10,5	10,0
2002	5,8	8,0	14,8	10,7	10,1
2003	6,0	8,1	14,5	10,6	10,4
2004	6,1	8,0	14,3	...	10,1
2005	6,3	8,2	14,5	...	10,4
2006	6,2	8,5	14,2	...	10,3
2007	6,3	8,3	13,7	...	10,2
Естественный прирост, убыль (-)					
2000	8,9	2,7 ¹⁾	-4,1	0,3	4,8
2001	8,1	2,1 ¹⁾	-4,9	0,3	4,9
2002	8,0	2,1	-5,9	0,0	5,2
2003	8,0	3,1	-5,5	0,1	6,2
2004	10,0	3,7	-5,2	...	8,1
2005	10,9	3,5	-5,3	...	8,1
2006	11,6	3,2	-4,3	...	9,4
2007	11,7	4,1	-3,0	...	10,6

продолжение

	Кыргыз-стан	Молдова	Россия	Таджи-кистан	Туркме-нистан	Узбе-кистан	Украина
Число родившихся							
2001	19,8	10,0	9,1 ¹⁾	27,2	...	20,4	7,7
2002	20,2	9,9	9,8 ¹⁾	27,3	...	...	8,1
2003	20,9	10,1	10,2	27,1	...	19,8	8,5
2004	21,6	10,6	10,4	26,8 ²⁾	...	20,8	9,0
2005	21,4	10,5	10,2	26,4 ³⁾	...	20,3	9,0
2006	23,3	10,5	10,4	26,7	...	20,9	9,8
2007	23,5	10,6	11,3	...	...	22,4	10,2
Число умерших							
2001	6,6	11,0	15,6	5,1	...	5,3	15,3

Продолжение

	Кыргыз- стан	Молдова	Россия	Таджи- кистан	Туркме- нистан	Узбе- кистан	Украина
2002	7,1	11,6	16,3	4,8	...	...	15,7
2003	7,1	11,9	16,4	5,1	...	5,3	16,0
2004	6,9	11,6	16,0	4,4 ²⁾	...	5,0	16,0
2005	7,2	12,4	16,1	4,6 ³⁾	...	5,4	16,6
2006	7,4	12,0	15,2	4,6	...	5,3	16,2
2007	7,3	12,0	14,6	...	...	5,2	16,4
Естественный прирост, убыль (-)							
2001	13,2	-1,0	-6,5	22,1	...	15,1	-7,6
2002	13,1	-1,7	-6,5	22,5	...	...	-7,6
2003	13,8	-1,8	-6,2	22,0	...	14,5	-7,5
2004	14,7	-1,0	-5,6	22,4 ²⁾	...	15,8	-7,0
2005	14,2	-1,9	-5,9	21,8 ³⁾	...	14,9	-7,6
2006	15,9	-1,6	-4,8	22,1	...	15,6	-6,4
2007	16,2	-1,4	-3,3	...	...	17,2	-6,2

¹⁾ Здесь и далее без сведений по Абхазии и Южной Асетии

Младенческая смертность

число умерших детей до 1 года на 1000 родившихся живыми

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Азербайджан	12,5	12,8	12,8	9,8	9,3	10,1	12,1
Армения	15,3	...	12,0	11,6	12,3	13,9	10,9
Беларусь	9,1	7,8	7,7	6,9	6,4	6,1	5,2
Грузия	11,8	...	24,8	23,8	19,7	15,8	...
Казахстан	19,1	17,0	15,3	14,5	15,1	13,9	14,6
Кыргызстан	21,7	21,2	20,9	25,7	29,7	29,2	30,6
Молдова	16,3	14,7	14,4	12,2	12,4	11,8	11,3
Россия	14,6	13,3	12,4	11,6	11,0	10,2	9,4
Таджикистан	...	...	...	...	...	...	...
Туркменистан	...	...	...	...	...	...	...
Узбекистан	18,3	...	...	...	...	...	13,7
Украина	11,3	10,3	9,6	9,5	10,0	10,1	11,0

Заболеемость населения злокачественными новообразованиями

число заболевших на 100 000 населения

	1991	1995	2003	2004	2005	2006	2007
Азербайджан	107	81	69	75	76	94	83
Армения	136	125	185	192	199	222	226
Беларусь	273	296	352	377	367	374	402
Грузия		43	...	...	...	...	...

Продолжение

	1991	1995	2003	2004	2005	2006	2007
Казахстан	195	181	193	194	192	187	185
Кыргызстан	113	96	89	85	89	88	85
Молдова	180	169	177	190	193	205	210
Россия	266	279	317	328	330	334	...
Таджикистан	69	26	46	31	29	12	...
Туркменистан	86	55	...	...	...	...	...
Узбекистан	76	69	...	...	...	...	...
Украина	305	309	326	330	336	330	333

Заболеемость населения активным туберкулезом

число заболевших на 100 000 населения

	1991	1995	2003	2004	2005	2006	2007
Азербайджан	37	39	48	45	44	44	44
Армения	20	22	45	48	62	49	47
Беларусь	31	44	52	55	54	53	50
Грузия	...	...	...	...	...	...	...
Казахстан	66	70	160	154	147	132	126
Кыргызстан	56	78	138	129	126	121	118
Молдова	43	55	88	91	106	103	99
Россия	34	58	83	83	84	83	...
Таджикистан	39	29	60	58	74	74	...
Туркменистан	59	43	...	...	...	...	...
Узбекистан	46	44	...	...	...	...	...
Украина	32	42	78	81	84	83	80

Численность пострадавших при несчастных случаях, связанных с трудовой деятельностью

на 10 000 работающих

	1991	1995	2003	2004	2005	2006	2007
Азербайджан	5,6	1,4	2,0	2,8	2,0	3,0	3,0
Армения	...	3,3	8,0	8,0	7,0	9,0	9,0
Беларусь	46,7	33,4	15,0	14,2	11,7	10,0	8,9
Грузия	...	...	...	...	...	...	...
Казахстан	56,4	29,0	10,7	10,1	9,6	8,7	7,25
Кыргызстан	21,8	11,0	4,0	5,0	4,0	4,0	3,0
Молдова	38,0	15,0	9,0	8,8	8,8	8,7	7,8
Россия	64,7	55,0	39,0	34,0	31,0	29,0	27,0
Таджикистан	15,2	6,3	2,5	1,3	1,0	1,0	0,9
Туркменистан	12,2	3,0	2,0	...	...	...	...
Узбекистан	9,0	3,0	...	2,3	2,3	...	...
Украина	60,0	45,0	21,0	19,0	18,0	17,0	16,0

Численность погибших при несчастных случаях, связанных с трудовой деятельностью

на 10 000 работающих

	1991	1995	2003	2004	2005	2006	2007
Азербайджан	0,5	0,5	0,6	0,8	0,6	0,8	1,3
Армения	...	0,3	2,0	2,0	2,0	2,0	1,0
Беларусь	0,9	0,9	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5
Грузия	...	...	...	...	...	...	...
Казахстан	1,4	1,2	0,9	1,0	1,0	1,1	0,9
Кыргызстан	1,0	0,8	0,5	1,0	0,5	0,5	0,5
Молдова	1,3	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5	0,7
Россия	1,3	1,4	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2
Таджикистан	1,0	0,4	0,25	0,3	0,3	0,3	0,2
Туркменистан	1,1	0,6	0,7	...	...	...	...
Узбекистан	0,6	0,4	...	0,4	0,6	...	...
Украина	1,2	1,2	0,9	0,9	0,8	0,8	0,9

Средний размер назначенных месячных пенсий в странах СНГ*

за декабрь

	2006		2007	
	в национальной валюте	в долларах США**	в национальной валюте	в долларах США**
Казахстан ¹⁾ , тенге	9898	77,94		
Азербайджан, манатов	41,1	47,16	62,9	74,41
Армения, драмов	10912	30,02	12746	41,90
Беларусь, белорусских рублей	277626	129,73	328163	152,63
Грузия, лари	...	...	...	...
Кыргызстан, сомов	747	19,59	881	24,82
Молдова, лей	442,2	34,27	548,3	48,44
Россия, рублей	2842	107,92	3309	134,82
Таджикистан ²⁾ , сомони	42	12,35	45	13,05
Узбекистан, сумов	...	...	...	...
Украина, гривен	478	94,73	751	148,79

* Источник информации: Межгосударственный статистический комитет СНГ.

** По курсу Национальных банков.

¹⁾ Данные с учетом силовых структур.²⁾ Без учета компенсационных выплат.

Минимальный размер пенсий по возрасту в странах СНГ*

за декабрь

	2006		2007	
	в национальной валюте	в долларах США**	в национальной валюте	в долларах США**
Казахстан, тенге ²⁾	6700	52,76	7236	60,15
Азербайджан, манатов	35	40,16	50	59,15
Армения, драмов ¹⁾	4250	11,69	4250	13,97
Беларусь, белорусских рублей	165022	77,11	189795	88,28
Грузия, лари	33	19,26	...	...
Кыргызстан, сомов ¹⁾	293	7,69	400	11,27
Молдова, лей	291	22,55	336	29,68
Россия, рублей ¹⁾	1035	39,31	1560	63,57
Таджикистан, сомони ²⁾	20	5,84	20	5,77
Узбекистан, сумов ¹⁾	...	...	...	...
Украина, гривен	359	71,09	395	78,22

* Источник информации: Межгосударственный статистический комитет СНГ.

** По курсу Национальных банков.

¹⁾ Размер базовой пенсии.²⁾ Без учета компенсационных выплат.

Величина прожиточного минимума в странах СНГ*

	2006		2007	
	в национальной валюте	в долларах США**	в национальной валюте	в долларах США**
Казахстан, тенге	8410	66,7	9653	78,8
Азербайджан, манатов	58,2	65,1	69,1	80,5
Армения, драмов	...	...	...	...
Беларусь, тыс. белорусских рублей	166,2	77,4	184,3	85,7
Грузия, лари	...	...	...	...
Кыргызстан ¹⁾ , сомов	2527,2	62,9	2795,9	74,9
Молдова, лей	...	...	1099,4	90,6
Россия, рублей	...	...	3847	150,5
Таджикистан, сомони	...	...	...	...
Узбекистан, сумов	...	...	...	...
Украина, гривен	4722)	93,52)	532	105,4

* Источник информации: Межгосударственный статистический комитет СНГ.

** По среднегодовому курсу Национальных банков.

¹⁾ Минимальный потребительский бюджет.²⁾ IV квартал.

Пахотные земли в 2007 году

	Площадь пахотных земель, млн.га	на 100 человек населения, га
Азербайджан	1787,8	21
Армения	...	...
Беларусь	5473,6	56
Грузия	...	...
Казахстан	21924,6	141
Кыргызстан	1267,4	24
Молдова	1795,0	50
Россия	115356,8	81
Таджикистан	857,3	12
Туркменистан	...	...
Узбекистан	...	...
Украина	30874,4	67

Структура посевных площадей основных видов зерновых и зернобобовых культур в 2007 году

	в % от общей площади зерновых и зернобобовых культур						
	пшеница	рожь	кукуруза	ячмень	овес	рис	прочие
Азербайджан	66	0,0	5	28	0,1	0,1	1
Армения	56	0,2	2	38	0,4	-	4
Беларусь	17	23	4	26	9	-	21
Грузия	...	...	...	...	...	...	...
Казахстан	84	0,3	1	12	1	1	1
Кыргызстан	59	0,0	12	21	0,2	1	7
Молдова	33	0,1	49	14	0,4	-	4
Россия	55	5	4	22	8	0,4	6
Таджикистан	77	0,1	3	13	1	3	3
Туркменистан	.....	...	...	...	...	...	...
Узбекистан	42	...	...	...	...	...	...
Украина		2	14	33	3	0,1	6

Валовой сбор основных сельскохозяйственных культур в 2007 году

	млн. тонн		
	Зерновых и зернобобовых культур	Картофеля	Овощей и бахчевых
Азербайджан	1965,1	1037,3	1227,3
Армения	452,5	583,9	845,3
Беларусь	7216,8	8744,0	2153,3
Грузия	...	...	...
Казахстан	20137,8	2414,8	2196,4
Кыргызстан	1491,1	1373,8	789,8
Молдова	901,9	199,4	221,8

Продолжение

	Зерновых и зернобобовых культур	Картофеля	Овощей и бахчевых
Россия	81796,5	36784,2	15510,5
Таджикистан	931,2	662,1	835,1
Туркменистан	...	...	...
Узбекистан	...	1188,1	4669,9
Украина	29294,9	19102,0	6835,2

Урожайность зерновых и зернобобовых культур

центнеров с одного гектара убранный площади

	1990	1995	1999	2003	2004	2005	2006	2007
Азербайджан	23,8	14,8	20,7	26,0	25,8	25,9	25,9	26,6
Армения	19,4	15,6	17,5	15,8	22,8	19,4	13,3	25,9
Беларусь	27,2	21,1	15,0	24,2	29,6	28,1	24,9	28,5
Грузия	25,5	20,9	20,8	21,1	19,5	20,2	...	...
Казахстан	12,2	5,0	13,0	10,8	8,8	10,0	11,7	13,3
Кыргызстан	28,0	18,1	26,2	27,3	28,2	26,3	24,8	24,3
Молдова	34,0	28,7	23,5	18,0	27,8	27,4	25,0	9,4
Россия	19,5	13,1	14,4	17,8	18,8	18,5	18,9	19,8
Таджикистан	13,1	8,7	12,0	19,5	19,5	19,5	20,4	22,9
Туркменистан	23,6	16,8	...	29,4	...	...	...	...
Узбекистан	18,8	19,4	25,8	...	...28,3	...	...	...
Украина	35,1	24,3	19,7	18,2		26,0	24,1	21,8

Поголовье крупного рогатого скота

млн. голов

	1990	1995	1999	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Азербайджан	1826,2	1632,8	1913,2	2178,6	2241,8	2315,8	2380,0	2445,0	2511,8
Армения	566,5	503,7	469,1	535,8	565,8	573,3	592,1	620,2	629,1
Беларусь	6577,1	5403,3	4685,5	4005,1	3924,1	3962,6	3980,2	3988,7	4006,7
Грузия	1207,9	944,1	1050,9	1216,0	1242,5	1250,7	1260,4	...	...
Казахстан	9592,4	8072,9	3957,9	4559,5	4871,0	5203,9	5457,4	5660,4	5840,9
Кыргызстан	1190,0	920,1	910,6	988,0	1004,4	1034,9	1074,8	1116,7	1168,0
Молдова	1000,5	831,6	469,1	409,7	372,8	330,6	310,5	299,1	231,7
Россия	54676,7	43296,5	28480,8	26524,6	24935,1	22987,7	21473,9	21514,9	21473,2
Таджикистан	1390,7	1198,9	1036,9	1135,7	1218,9	1303,3	1371,9	1422,6	1702,5
Туркменистан	898,6	1181,5	...	1890,1	1969,9	...	2065,0	...	...
Узбекистан	5112,6	5483,3	5225,2	...	...	6242,7	6571,4	7042,5	7458,1
Украина	23727,6	19624,3	11721,6	9108,4	7712,1	6902,9	6514,1	6175,4	5490,9

**Производство основных видов продукции животноводства
в 2007 году**

	Мясо (в убойном весе)		Молоко		Яйца	
	тыс. тонн	на душу населения, кг	тыс. тонн	на душу населения, кг	млн. штук	на душу населения, штук
Азербайджан	170,6	20	1341,3	156	871,0	102
Армения	69,7	22	642,0	199	525,4	163
Беларусь	815,4	84	5908,9	609	3228,3	333
Грузия	...	...	...	...	...	...
Казахстан	838,7	54	5073,2	328	2664,2	172
Кыргызстан	183,1	35	1240,1	237	373,7	71
Молдова	109,1	31	603,5	169	704,3	197
Россия	5706,3	40	32180,6	226	37875,3	267
Таджикистан	59,5	8	583,6	82	111,2	16
Туркменистан	...	...	...	...	...	...
Узбекистан	...	...	5097,4	190	2214,7	82
Украина	1911,7	41	12262,1	264	14062,5	302

**Забор, использование воды и сброс загрязненных
сточных вод в 2007 году**

	Забор воды из природных источников, млн. куб. м	Использование воды, млн. куб. м	Сброс загрязненных сточных вод в поверхностные водоемы, всего млн. куб. м	в том числе без очистки
Азербайджан	12270	8371	177	174
Армения	3012	2145	91	90
Беларусь	1618	1485	9	-
Грузия	...	...	...	...
Казахстан	22814	19906	393	310
Кыргызстан	8530	5547	20	14,5
Молдова	...	...	...	...
Россия ¹⁾	69597	62506	17176	3435
Таджикистан	...	...	...	...
Туркменистан	...	...	...	...
Узбекистан	...	...	...	...
Украина	10650	10995	3854	1506

¹⁾ Млрд. куб. м.

Выбросы вредных веществ в атмосферный воздух от стационарных источников в 2007 году

	Выброшено вредных веществ	в том числе		из общего числа газообразных и жидких		
		твердых	газообразных и жидких	сернистый ангидрид	окислы азота	окись углерода
Азербайджан	386	28	358	9	23	25
Армения	34	3	31	26	2	3
Беларусь	399	45	354	81	56	94
Грузия	...	...	...	...	...	...
Казахстан	2915	718	2197	1301	206	444
Кыргызстан	38	20	18	7	3,2	4,5
Молдова	...	...	...	...	...	...
Россия	20637	2743	17894	4573	1733	6448
Таджикистан	...	...	...	...	...	...
Туркменистан	...	...	...	...	...	...
Узбекистан	...	...	...	...	...	...
Украина	4813	697	...	1313	343	1404

8. МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОЯСНЕНИЯ

Устойчивое развитие – социально-экономическое развитие государства без нанесения ущерба окружающей среде

Оценка **численности населения** в годы между переписями производится на основании итогов переписи населения, к которым ежегодно прибавляются числа родившихся и прибывших на данную территорию и вычитаются числа умерших и выбывших с данной территории.

Распределение населения на **городское и сельское** производится по месту проживания, при этом городскими поселениями считаются населенные пункты, отнесенные в установленном законодательством порядке к категории городских (города, поселки городского типа, рабочие и курортные поселки). Все остальные населенные пункты являются сельскими.

Естественный прирост населения - равен разности числа родившихся и умерших.

Общие коэффициенты рождаемости и смертности – соотношение по отдельности числа живородившихся и числа умерших к среднегодовой численности населения, умноженное на 1000.

Ожидаемая продолжительность жизни при рождении - число лет, которое в среднем предстояло бы прожить одному человеку из поколения родившихся при условии, что на протяжении всей жизни этого поколения уровень смертности в каждом возрасте останется таким, как в годы, для которых вычислен показатель.

Уровень безработицы - доля численности безработных в численности экономически активного населения, измеряется в процентах.

Коэффициент смертности по основным классам причин смерти вычисляется как отношение числа умерших по основным классам причин смерти к среднегодовой численности населения.

Материнская смертность – число умерших женщин от осложнений беременности, родов и послеродового периода на 100 000 родившихся живыми детей.

Младенческая смертность - число умерших детей в возрасте до 1 года на 1 000 родившихся живыми

Уровень заболеваемости определяется отношением числа больных с впервые установленным диагнозом к среднегодовой численности населения.

Благоустройство жилищного фонда - оборудование жилых помещений отдельными видами благоустройства: водопроводом, канализацией, центральным отоплением, газом, горячим водоснабжением, ванными комнатами и т.п.

Жилое помещение считается оборудовано:

водопроводом, если трубы проложены внутри жилища. Может предусматриваться водопровод либо от центральной сети, либо от индивидуальной установки.

центральным отоплением, если отопление осуществляется либо с помощью центральной отопительной системы, либо установки, предусмотренной внутри здания или жилища и предназначенной для целей отопления (независимо от источника энергии).

Валовый внутренний продукт на стадии производства определяется путем суммирования валовых добавленных стоимостей по отраслям. Валовый внутренний продукт рассчитывается по рыночным ценам, т.е. включает чистые налоги на продукты и импорт. Термин «чистый» означает, что налоги показаны за

вычетом соответствующих субсидий. Это один из важнейших показателей системы национальных счетов, характеризующих конечный результат экономической деятельности страны.

Объем промышленного производства в целом и по отдельным отраслям определяется в стоимостном выражении как сумма данных об объеме промышленной продукции, работ и услуг промышленного характера, осуществляемых юридическими лицами и их обособленными подразделениями независимо от формы собственности. Данные об объеме продукции приводятся в ценах, действовавших в соответствующем году. В сводные данные по объему промышленной продукции в стоимостном выражении включаются данные по объему промышленной продукции (работ, услуг), выпускаемой крупными и средними предприятиями, совместными, малыми, подсобными производствами (предприятиями), состоящими на балансе непромышленных организаций, подсобной промышленности сельхозформирований, промышленной продукции крестьянских (фермерских хозяйств), а также сектора домашних хозяйств на республиканском и региональных уровнях. Объем продукции промышленного предприятия определяется по заводскому методу без стоимости внутривзаводского оборота. Внутривзаводским оборотом предприятия считается стоимость той части выработанных им готовых изделий и полуфабрикатов, которая используется внутри данного предприятия на собственные промышленно-производственные нужды.

Инвестиции на охрану окружающей среды и рациональное использование природных ресурсов включают в себя инвестиции на все мероприятия по охране и рациональному использованию природных ресурсов, осуществляемые застройщиками как на вновь строящихся предприятиях, так и на действующих за счет всех источников финансирования.

К инвестициям на охрану и рациональное использование водных ресурсов относятся затраты на строительство станций для очистки производственных и коммунальных сточных вод, береговых и плавучих станций очистки сточных вод, систем оборотного водоснабжения, создания водоохраных зон и т. д.

К инвестициям на охрану атмосферного воздуха относятся затраты на строительство газопылеулавливающих установок, контрольно-регулирующих пунктов по проверке и снижению токсичности выхлопных газов автомобилей, установок для утилизации веществ из отходящих газов, других сооружений по охране воздушного бассейна.

К инвестициям на охрану и рациональное использование земель относятся затраты на строительство противозерозионных гидротехнических, противоселевых, противооползневых, противолавинных сооружений; террасирование крутых склонов; создание защитных лесных полос; рекультивацию земель и другие мероприятия по охране земель.

К инвестициям на охрану и рациональное использование лесных ресурсов относятся затраты на строительство объектов противопожарного назначения, авиационных баз и на приобретение для них противопожарной техники и других машин; биостанций и биологических лабораторий по защите леса и другие мероприятия, связанные с рациональным использованием лесных ресурсов.

К инвестициям на охрану недр и рациональное использование минеральных ресурсов относятся затраты на мероприятия, осуществляемые с целью повышения извлечения полезных ископаемых из недр, повышения извлечения компонентов при обогащении и металлургическом переделе,

комплексного использования минерального сырья, повышения использования минеральных и термальных вод, обеспечению защиты месторождений полезных ископаемых от пожаров.

Текущие затраты на охрану природы – расходы предприятий и организаций по содержанию и эксплуатации основных фондов, предназначенных для охраны окружающей среды. Сюда же относятся затраты на проведение текущих природоохранных мероприятий, по рекультивации нарушенных земель, расчистке русел малых рек, поддержанию в установленном порядке водоохраных зон, контролю качества водных источников и атмосферного воздуха и иных мероприятий. При передаче отчитывающимися объектами сточных вод и отходов сторонним организациям для их последующей очистки (обезвреживания) и сброса, величина оплаты за этот прием также включается в объем текущих природоохранных расходов.

Общая земельная площадь – площадь поверхности суши вместе с внутренними водами, находящаяся внутри государственной границы.

Сельскохозяйственные земли – земельные участки, используемые для получения сельскохозяйственной продукции. В их состав входят пахотные земли, земли под постоянными культурами, сенокосы и пастбища.

Пахотные земли (пашня) – это систематически обрабатываемые угодья, используемые под посевы сельскохозяйственных культур, включая посевы многолетних трав и чистые пары.

Сенокосы – земельные участки, используемые для сенокосения.

Пастбища – участки земли, занятые природными или сеянными травами, пригодными для выпаса скота и не используемые под сенокос.

Орошаемые земли – включает земли, имеющие постоянную орошаемую сеть (каналы, трубопроводы, лотки), связанную с источниками орошения, водные ресурсы которых обеспечивают полив этих земель.

Нарушенные земли - земли, утратившие в связи с хозяйственной деятельностью первоначальную ценность и являющиеся источником отрицательного воздействия на окружающую среду.

Рекультивированные земли - земли, приведенные в состояние, пригодное для использования в хозяйстве (сельском, лесном, водном и др.), и переданные землепользователям по актам в соответствии с действующим порядком передачи рекультивированных земель предприятиями, организациями и учреждениями, разрабатывающими месторождения полезных ископаемых и торфа, проводящими геологоразведочные, изыскательские, строительные и иные работы, связанные с нарушением почвенного покрова.

Посевная площадь (весенняя продуктивная площадь) – это площадь пашни, засеянная сельскохозяйственными культурами. В ее состав входят: озимые посевы прошлого года за вычетом зимней гибели; яровые, посеянные в текущем году на самостоятельной площади, включая пересев озимых и многолетние травы посева данного года; многолетние травы посева прошлых лет на площади, которая будет убираться в текущем году, т.е. укосная площадь, сохранившаяся к весне.

Валовый сбор сельскохозяйственных культур - это собранный и оприходованный урожай сельскохозяйственных культур со всей убранной площади, как с основных, так и с повторных междурядных посевов. По зерновым и зернобобовым культурам валовый сбор показан в весе после доработки, то есть за вычетом неиспользуемых отходов и усушки при доработке

Урожайность сельскохозяйственных культур – показатель, характеризующий средний сбор сельскохозяйственной продукции с единицы площади; исчисляется, как правило, в центнерах с 1 гектара убранной площади.

Поголовье скота по состоянию на первое января устанавливается на основе ежегодных учетов и включает поголовье всех половозрастных групп соответствующего вида скота.

Индекс загрязнения воды – величина комплексного индекса загрязнения вод (ИЗВ), который рассчитывается для 6 показателей по формуле

$$\text{ИЗВ} = \sum (\text{q ср.}i / \text{ПДК}i) / 6, \text{ где}$$

q ср.i – средняя концентрация i-того вещества

ПДКi – среднесуточная предельно допустимая концентрация i-того вещества.

Предельно-допустимая концентрация (ПДК) примеси (вещества) в водных ресурсах – максимальная концентрация примеси в водных источниках, не вызывающая при постоянном или периодическом воздействии неблагоприятных последствий для населения, растительного и животного мира.

Забор воды – объем изъятия водных ресурсов из поверхностных (включая моря) водоемов и подземных горизонтов с целью дальнейшего потребления воды. В общий объем забора входят используемые шахтно-рудничные воды, получаемые при добыче полезных ископаемых. В этот показатель не включается объем пропуска воды через гидроузлы для производства электроэнергии, шлюзования судов, пропуска рыбы, поддержания судоходных глубин и др. Также не учитывается объем забора транзитной воды для подачи в крупные каналы.

Потери воды при транспортировке – потери воды от места забора до места потребления (использования) на испарение, фильтрацию, утечки и др. Сюда не включаются объемы воды, переданной для использования стороннему потребителю.

Использование воды – использование забранных из различных источников водных ресурсов (включая морскую воду) для удовлетворения хозяйственных нужд. Сюда не включается оборотное водопотребление, а также повторное использование сточной и коллекторно-дренажной воды.

Сброс сточных вод – объем сброса всех видов сточных вод непосредственно в водоемы, подземные горизонты, бессточные впадины, а также передача сточных вод другим предприятиям (организациям). К бессточным впадинам приравниваются поля фильтрации, с которых очищенные сточные воды в водные источники не отводятся. В объем сточных вод включают также производственные, коммунальные, шахтные, рудничные и другие аналогичные воды (для оросительных систем – дренажные и др. сбросные воды), а также сточные воды, полученные со сторон.

Загрязненные сточные воды – производственные и бытовые (коммунальные) стоки, сброшенные в поверхностные водные объекты без очистки (или после недостаточной очистки) и содержащие загрязняющие вещества в количествах, превышающих утвержденный предельно допустимый сброс. Сюда не включаются коллекторно-дренажные воды, отводимые с орошаемых земель после полива.

Оборотное и повторно-последовательное водоснабжение – объем экономии забора свежей воды за счет применения систем оборотного и повторного водоснабжения, включая использование сточной и коллекторно-дренажной воды. К оборотному использованию не относится расход воды в системах коммунального и производственного теплоснабжения.

Очистка сточных вод – обработка сточных вод с целью извлечения, удаления, нейтрализации содержащихся в них загрязняющих примесей до установленных

нормативов. Для очистки сточных вод применяют различные методы: механический, физико-химический, биологический.

Нормативно-очищенные сточные воды – стоки, которые прошли очистку на соответствующих сооружениях, отведение которых после очистки в водные объекты не приводит к нарушению норм качества воды в контролируемом створе или пункте водопользования, т.е. содержание загрязняющих веществ в этих сточных водах должно соответствовать утвержденному предельно-допустимому сбросу (ПДС)

Предельно допустимый сброс (ПДС) - максимальное количество веществ в сточных водах, допустимое для сброса в данном пункте водного объекта в единицу времени, не нарушающее нормы качества воды в заданном створе (участке водоема). В статистике соотношение фактического сброса и ПДС является основным показателем, характеризующим степень (категорию) загрязненности сточных вод.

Индекс загрязнения атмосферы (ИЗА5) - величина комплексного индекса загрязнения атмосферы, который рассчитывается по пяти веществам с наибольшими значениями

$$ИЗА_5 = \sum (q \text{ ср.}i / ПДК_i) C_i, \text{ где}$$

$q \text{ ср.}i$ – средняя концентрация i -того вещества

$ПДК_i$ - среднесуточная предельно допустимая концентрация i -того вещества;

C_i – коэффициент, зависящий от класса опасности i -того вещества принимаемый равным 1,7; 1,3; 0,1 и 0,9 соответственно для 1, 2, 3, и 4 класса опасности загрязняющей примеси

Средняя концентрация загрязняющего вещества рассчитывается как среднее арифметическое значение разовых концентраций, измеренных в течении года.

Предельно допустимая концентрация примеси в атмосфере (ПДК) - максимальная концентрация примеси в атмосфере, отнесенная к определенному времени осреднения, которая при периодическом воздействии или на протяжении всей жизни человека не оказывает на него вредного воздействия, включая отдаленные последствия, а также на окружающую среду в целом.

Выбросы загрязняющих атмосферу веществ - поступление в атмосферный воздух загрязняющих (оказывающих неблагоприятное действие на здоровье или деятельность населения, на окружающую природную среду) веществ от стационарных (непередвижных) источников выбросов. Учитываются все загрязнители, поступающие в атмосферный воздух как после прохождения пылегазоочистных установок (в результате неполного улавливания и очистки) на организованных источниках загрязнения, так и без очистки от организованных и неорганизованных источников загрязнения. Учет выбросов загрязняющих атмосферу веществ ведется как по агрегатному состоянию (количество твердых, газообразных и жидких), так и по отдельным веществам (ингредиентам).

Стационарный источник загрязнения атмосферы - неподвижный технологический агрегат (установка, устройство, аппарат и т.п.), выделяющий в процессе эксплуатации вредные вещества. Сюда же относятся другие объекты (терриконы, резервуары и т.д.).

Очистка газов, загрязняющих атмосферу (улавливание) - удаление вредных веществ из состава газовой смеси, отходящей от источников загрязнения атмосферного воздуха, с помощью специальных устройств, установок и оборудования; сюда же включается обезвреживание, снижение токсичности, нейтрализация, дожиг и т.п. вредных веществ в отходящих (образующихся) газах.

Статистическим наблюдением в данном случае не охватываются технологические процессы, при которых образующиеся и улавливаемые (утилизируемые) вещества в соответствии с регламентом изначально предусматривались для получения каких-либо видов сырья, полуфабрикатов или готовой продукции.

Предельно допустимый выброс (ПДВ) - научно-технический норматив, устанавливаемый из условия, чтобы содержание загрязняющих веществ в приземном слое воздуха от источника или их совокупности не превышало нормативов качества воздуха для населения, животного и растительного мира.

Транспорт, как вид хозяйственной деятельности подразделяется на железнодорожный, автомобильный (грузовой, дорожный, автобусный, легковой таксомоторный), городской электрический (трамвайный, троллейбусный), трубопроводный, речной, воздушный транспорт.

Наличие, образование, использование токсичных отходов – учет количества образовавшихся, использованных, обезвреживаемых отходов производства и потребления, представляющих угрозу для здоровья населения и биологических ресурсов. Учету подлежат все виды промышленных токсичных отходов, включающих в свой состав вредные вещества

Размещение (удаление) отходов - любая операция по хранению и захоронению отходов.

Хранение (складирование) отходов - изоляция с учетом временной нейтрализации, направленная на снижение опасности для окружающей среды. Для хранения устанавливается срок его нахождения в местах складирования.

Захоронение отходов - изоляция отходов, направленная на исключение попадания загрязняющих веществ в окружающую среду и исключая дальнейшее использование этих отходов.

Использование (переработка, утилизация) отходов - вовлечение отходов в хозяйственный оборот в целях получения различных видов продукции путем их переработки или непосредственно.

Лесной фонд - часть территории страны (региона), занятая лесом, а также незанятая им, но предназначенная для нужд лесного хозяйства. Лесной фонд включает лесную площадь, т.е. территорию, покрытую лесом (фактически занятую древесными породами, образующими насаждения) и непокрытую лесом, но предназначенную для лесовыращивания (гари, вырубки, пустыри, прогалины, редины, площади погибших насаждений).

Покрытая лесом площадь – площадь, фактически занятая древесными породами, образующими насаждения.

Лесовосстановление - проведение мероприятий по восстановлению лесов на вырубках, гарях, пустырях, прогалинах и иных бывших под лесом площадях. Лесовосстановление включает посадку, посев леса и содействие естественному возобновлению.

Рубки ухода за лесом - периодическая вырубка в насаждениях части деревьев и кустарников, проводимая с момента образования нужного состава, формы насаждений и повышения прироста.

Государственный природный заповедник – особо охраняемая природная территория, предназначенная для сохранения и изучения в естественном состоянии и развитии природных процессов, типичных и уникальных экологических систем, биологического разнообразия и генетического фонда растительного и животного мира.

Государственный национальный природный парк – особо охраняемая природная территория, предназначенная для сохранения, восстановления и

многопрофильного использования природных и историко-культурных комплексов и объектов, имеющих особую экологическую, рекреационную и научную ценность.

Государственный природный резерват – особо охраняемая природная территория с различными режимами охраны, предназначенная для сохранения и восстановления ландшафтного и биологического разнообразия, обеспечения устойчивого развития и сбалансированного использования природных ресурсов на данной территории.

Площадь охотничьих угодий - земли, занятые лесом, водой и сельхозугодьями, которые служат местом обитания диких зверей и птиц и могут быть использованы для ведения охотничьего хозяйства.

МАЗМҰНЫ

1. Қазақстан Республикасының географиялық сипаттамасы	3
2007 жылы қалалар бойынша айлық орташа ауа температурасы және жауын-шашын мөлшері.....	4
2007 жылы ай сайынғы жауын-шашын мөлшері.....	4
2. Әлеуметтік факторлар	5
Негізгі әлеуметтік көрсеткіштер	5
2000-2007 жылдардағы Қазақстан Республикасындағы адам дамуы индексі мен оның құрамдастарының серпіні	6
Туғандар, өлгендер саны және халықтың табиғи өсімі.....	6
Туу, өлім-жітім және табиғи өсімнің жалпы коэффициенттері	6
Халықаралық көші-қон.....	6
2007 жылы жынысы және өлім себептерінің негізгі жіктелімі бойынша өлгендер	7
Аналардың өлімі	8
Нәресте өлімі	8
5 жасқа дейінгі балалар өлімі	8
2007 жылы туғандардан күтілетін орташа өмір ұзақтығы.....	8
Халықтың ауру топтары бойынша сырқаттанушылығы.....	9
100 000 адамға шаққандағы халықтың ауру топтары бойынша сырқаттанушылығы	10
Халықтың жекелеген жұқпалы және паразиттік аурулармен сырқаттанушылығы*	11
Халықтың 100 000 адамына шаққандағы халықтың жекелеген жұқпалы және паразиттік аурулармен сырқаттанушылығы	11
Туберкулезбен сырқаттанушылық.....	12
Туберкулезден өлгендер.....	12
Тыныс алу мүшелерінің ауруымен сырқаттанушылық	13
Тыныс алу мүшелері ауруынан өлгендер.....	13
Қатерлі жаңа өскін сырқаттанушылығы	14
Жас топтары бойынша анемиямен ауыру	14
Диспансерлік есепте тұрған анемиямен ауырғандар саны.....	15
Облыстар бойынша анемиямен сырқаттанушылық	15
2007 жылы экологиясы қолайсыз облыстар мен Алматы қаласы халқының сырқаттанушылығы.....	15

Балалардың алдын ала егумен қамтылуы	16
2007 жылы 0-14 жастағы балаларды алдын ала қарау нәтижесі	16
2007 жылы 18 және одан жоғары жастағы ауыл тұрғындарына алдын ала қарау	17
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайында жұмыс істейтін қызметкерлердің саны	17
2007 жылы экономикалық қызмет түрлері бойынша зиянды және қауіпті еңбек жағдайында жұмыс істейтін қызметкерлердің саны	20
Еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғалар кезінде зардап шеккендердің саны	20
Жазатайым оқиғалар кезінде зардап шеккендердің санын қызмет түріне қарай бөлу	21
Жазатайым оқиғалар себебінен зардап шеккендердің саны	21
Жазатайым оқиғалар себебінен өлгендер саны	22
Кәсіптік аурулардан зардап шеккендердің саны	24
Бірінші рет мүгедек деп танылғандарды ауру түрлері бойынша бөлу	26
Жол апатынан болған өлім көрсеткіштері	27
Табыстың біркелкі бөлінуі	28
Ең төменгі күнкөріс деңгейінен де төмен тұтынуға жұмсалған табыстары бар халық үлесі, өңірлер бойынша	28
Азық-түлік қоржынының құнынан төмен тұтынуға жұмсаған табыстары бар халық үлесі, өңірлер бойынша	29
Қазақстандағы кедейліктің өңірлер бойынша бөлінуі	30
Өңірлер бойынша кедейлік көрсеткіштері	30
Үй шаруашылықтары көлеміне байланысты ең төмен табысы бар халық үлесі	31
10 пайыздық (децильдік) халық топтары бойынша халықтың табыс үлесі	31
Өңірлер бойынша 10 пайыздық (децильдік) халық топтары бойынша халықтың табыс үлесі	31
Тұрғын үй қорын көркейту	33
Орталықтандырылмаған сумен жабдықтау объектілерінің ауыз су сапасы	34
Орталықтандырылған сумен жабдықтау объектілерінің ауыз су сапасы	34
Құбырдағы сумен қамтамасыз етілген халық үлесі	35
Орталықтандырылмаған сумен жабдықтау көздерінен ауыз сумен қамтамасыз етілген халық үлесі	36

3. Экономикалық факторлар	37
Негізгі экономикалық көрсеткіштер	37
Салалар бойынша Қазақстанның ЖІӨ өндірісінің құрылымы	38
2007 жылғы жалпы өңірлік өнім	38
Қазақстан Республикасының өңірлері бойынша өнеркәсіп өнімдерінің нақты көлемінің индекстері	39
Экономикалық қызмет түрлері бойынша өнеркәсіп өндірісінің көлемі	39
Экономикалық қызмет түрлері бойынша негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар	41
Электр және жылу энергия өндірісі	41
Ауыл шаруашылығы дақылдарының егіс алқабы	42
Негізгі ауыл шаруашылығы дақылдарының жалпы түсімі	43
Негізгі ауыл шаруашылығы дақылдарының шығымдылығы	43
Мал және құс басы	43
Мал шаруашылығы өнімінің негізгі түрлерін өндіру	44
4. Экологиялық факторлар	45
Қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған шығындар	45
Қоршаған ортаны қорғауға және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға бағытталған инвестициялар	45
2007 жылғы қаржыландыру көздері бойынша қоршаған ортаны қорғауға және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға бағытталған инвестициялар	46
Инвестордың экономикалық қызмет түрлері бойынша қоршаған ортаны қорғауға және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға бағытталған инвестициялар	46
Қоршаған ортаны қорғауға және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға бағытталған инвестициялар	47
Қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған ағымдағы шығындар	47
Экономикалық қызмет түрлері бойынша қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған ағымдағы шығындар	48
Қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған ағымдағы шығындар	50
Табиғи ресурстарды ластанудан қорғау қуаттарын іске қосу	51
Су ресурстарын ластаудан қорғау қуаттарын іске қосу (ақба суларды тазартуға арналған қондырғылар)	51
Атмосфералық ауаны ластаудан қорғау бойынша қуаттарды іске қосу (газ қалдықтарынан зиянды заттарды ұстау және зарарсыздандыру үшін қондырғылар)	51

Есептік санаттар бойынша жер қорының бөлінуі (1 қарашадағы жағдай бойынша)	52
Ауыл шаруашылығына арналған жерлер	53
Елді мекен (қалалар, кенттер және ауылдық елді мекендер) жерлері	53
Өнеркәсіп, көлік, байланыс, қорғаныс және өзге ауылшаруашылық емес мақсаттағы жерлер.....	53
Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар мен орман қорының жері.....	54
Пайдалы жер құрамы бойынша жер қорының бөлінуі (1 қарашадағы жағдай бойынша)	54
2007 жылғы 1 қарашадағы пайдалы жерлердің құрамы бойынша жер қорының бөлінуі	55
2007 жылғы 1 қарашадағы жағдайына пайдалы жерлердің құрамы бойынша жер қорының бөлінуі	56
Құнарлылығына ықпал ететін белгілері бойынша 2006 жылғы 1 қарашадағы ауыл шаруашылығы пайдалы жерлерінің сипаттамасы	56
Құнарлылығына ықпал ететін белгілері бойынша 2007 жылғы 1 қарашадағы ауыл шаруашылығы пайдалы жерлерінің сипаттамасы	58
Бүлінген, жұмыс істелінген, қайта өңделген жерлер	59
Бүлінген және жұмыс істелінген жерлер	59
Пайдалы жерлер бойынша суармалы жерлердің қолда бары	60
Облыстар бойынша суармалы жерлердің болуы	61
Органикалық тыңайтқыштарды шашу	62
Минералдық тыңайтқыштарды шашу	62
Жер ресурстары бойынша бақылау қызметінің негізгі көрсеткіштері	63
Өзен ағындысының ресурстары	63
Ірі өзендердің негізгі сипаттамасы	64
Аса ірі көлдердің негізгі сипаттамасы	64
Аса ірі су қоймаларындағы су көлемі	64
Негізгі өзендер суларының сапалық жағдайы	65
2007 жылы Қазақстандағы жер беті суларының гидрохимиялық көрсеткіштері бойынша сапасының жағдайы	65
Су ресурстарын қорғау және пайдалануды сипаттайтын негізгі көрсеткіштер.....	66
Табиғи көздерден су алу	66
Суды табиғи ресурстардан алу, халықтың жан басына шаққанда	67
Тасымалдау кезіндегі су шығыны.....	67
Суды пайдалану	68

Өндірістік қажеттілікке таза суды пайдалану.....	69
Таза суды шаруашылық-ауыз су қажеттіліктеріне пайдалану	69
Таза суды суаруға, суландыруға және ауыл шаруашылығын сумен қамтамасыз етуге пайдалану	70
Айналымдық және қайталама - біртіндеп сумен жабдықтау көлемі	70
Жер беті су объектілеріне ластанған ақаба суларды төгу	71
Су ресурстары бойынша бақылау қызметінің негізгі көрсеткіштері.....	71
Қалалардағы атмосфералық ауаның сапасы.....	72
2007 жылы Қазақстан қалалары ауа бассейнінің ластануы.....	73
Атмосфераны ластайтын заттектердің тұрақты көздерден шығарылуы және ұстау	75
Атмосфераны ластайтын заттектердің тұрақты көздерден шығарылуы	76
Тұрақты көздерден шығатын атмосфераны ластайтын заттектердің шығарылуы, халықтың жан басына шаққанда	76
Тұрақты көздерден шығатын атмосфераны ластайтын заттектердің шығарылуы, жеке қалалар бойынша	77
Тұрақты көздерден шығатын атмосфераны ластайтын ең көп таралған заттектердің шығарылуы	77
Ластайтын заттектердің шығарылуы және 2007 жылы ластайтын заттектерді шығаруға белгіленген нормативтер	78
2007 жылы тұрақты көздерден шығатын ең көп таралған атмосфераны ластайтын заттектердің шығарылуы.....	80
2007 жылы тұрақты көздерден шығатын ең көп таралған атмосфераны ластайтын заттектердің шығарылуы, жеке қалалар бойынша	81
2007 жылы тұрақты көздерден шығатын ең көп таралған атмосфераны ластайтын заттектердің шығарылуы, қызмет түрлері бойынша	82
2007 жылы тұрақты көздерден шығатын атмосфераны ластайтын заттектерді ұстау және кәдеге жарату	84
2007 жылы жеке қалаларда тұрақты көздерден шығатын атмосфераны ластайтын заттектерді ұстау және кәдеге жарату	85
2007 жылы қызмет түрі бойынша тұрақты көздерден шығатын атмосфераны ластайтын заттектерді ұстау және кәдеге жарату.....	86
Атмосфералық ауа бойынша бақылау қызметінің негізгі көрсеткіштері	88
Көлік құралдарының қолда бары.....	88
2007 жылы көлік құралдарының қолда бары	89
Өндірістің уытты қалдықтарының пайда болуы, пайдаланылуы және зиянсыздандырылуы	89
2007 жылы ең көп таралған өндірістің уытты қалдықтарының пайда болуы, пайдаланылуы мен зиянсыздандырылуы.....	90

2007 жылы өндірістің уытты қалдықтарының пайда болуы, пайдаланылуы мен зиянсыздандырылуы	90
2007 жылы кәсіпорындардың экономикалық қызмет түрлері бойынша өндірістің уытты қалдықтарының пайда болуы, пайдаланылуы мен зиянсыздандырылуы	91
Кәсіпорындарда өндірістің уытты қалдықтарының бары	92
“Қайталама шикізатты өңдеу” экономикалық қызмет түрлері кәсіпорындарының өнеркәсіп өндірісінің көлемі	93
Кәсіпорындарға қоқысты жою бойынша көрсетілетін қызметтер көлемі	93
Орман қорының негізгі көрсеткіштері	96
Орман қоры	96
2003 жылы мемлекеттік орман қорының орманды құрайтын негізгі түрлеріне алаңдардың бөлінуі	97
Орманды қалпына келтіру	97
Мемлекеттік маңызы бар ормандарды қалпына келтіру	97
Жыралы, құмды, сай жерлерде және басқа қолайсыз жерлерде екпе ағаштарын салу	98
Жас екпе ағаштарды құнды (жоғары өнімді) екпе ағаштар санатына қосу	98
Орманды күтіп-баптау үшін кесу және іріктеп санитарлық кесу	99
2007 жылы орманды күтіп-баптау үшін кесу және іріктеп санитарлық кесу	99
Орман өрттері	100
Өсімдіктер әлемінің бақылау қызметінің негізгі көрсеткіштері	100
2007 жылы мемлекеттік табиғи қорықтардың негізгі сипаттамалары	101
2007 жылы мемлекеттік ұлттық саябақтардың және табиғи резерваттардың негізгі сипаттамалары	101
Жабайы жануарларды қорғау, есепке алу мен өсімін молайтуға, аңшылық - шаруашылық шараларына, аңшылық шаруашылықтарының аңшылық ісін ұйымдастыруға жұмсалған шығындар	102
Аңшылық шаруашылығы қызметінің нәтижелері және жануарлар дүниесін пайдаланғаны үшін бюджетке төленетін төлем	102
Аңшылық жерлердің алаңы	103
Бекітілген аңшылық жерлердегі жабайы жануарлардың саны мен түсімі	104
Жануарлар дүниесі бойынша бақылау қызметінің негізгі көрсеткіштері	105
5. Кадрларды даярлау	106
Экология мамандықтары бойынша жоғары кәсіптік білім беруді бітіргендер	106

Экологиялық мамандықтар бойынша орта кәсіптік білім беруді бітіргендер	106
Экологиялық мамандықтар бойынша бастауыш кәсіптік білімді бітіргендер	107
6. Қазақстан мен БҰҰ-ның мыңжылдық мақсаттары (қоршаған ортаның жағдайын сипаттайтын).....	108
7. Халықаралық салыстырулар.....	109
2007 жылы ТМД елдерінің әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштері.....	109
Туғандар, өлгендер саны және халықтың табиғи өсімі.....	111
Туудың, өлім-жітімнің жалпы коэффициенттері және халықтың табиғи өсімі.....	112
Нәрестелік өлім.....	113
Халықтың қатерлі жаңа өскінмен сырқаттанушылығы	114
Халықтың белсенді туберкулезбен сырқаттанушылығы	114
Еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғалар кезінде зардап шеккендердің саны	114
Еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғалар кезінде өлгендер саны.....	115
ТМД елдерінде тағайындалған ай сайынғы зейнетақының орташа мөлшері.....	115
ТМД елдерінде жас бойынша зейнетақының ең төменгі мөлшері.....	116
ТМД елдеріндегі күнкөріс деңгейінің мөлшері	116
2007 жылы егістік жерлер	117
2007 жылы дәнді және дәнді-бұршақты дақылдардың негізгі түрлерінің егістік алқабы құрылымы	117
2007 жылғы негізгі ауыл шаруашылығы дақылдарының жалпы түсімі	117
2007 жылғы дәнді және дәнді-бұршақты дақылдардың шығымдылығы	118
Ірі қара мал басы	118
2007 жылғы мал шаруашылығы өнімінің негізгі түрлерін өндіру	119
2007 жылы су алу, пайдалану және ластанған ақаба суларды жіберу	119
2007 жылы тұрақты көздерден атмосфералық ауаға зиянды заттардың шығарылуы	120
8. Әдіснамалық түсініктемелер	121

СОДЕРЖАНИЕ

1. Географическая характеристика Республики Казахстан	127
Столица - город Астана.....	127
Средняя месячная температура воздуха и количество осадков по городам в 2007 году.....	128
Месячное количество осадков в 2007 году	128
2. Социальные факторы	129
Основные социальные показатели	129
Динамика ИЧР и его компонентов в Республике Казахстан в 2000-2007гг.....	130
Число родившихся, умерших и естественный прирост населения	130
Общие коэффициенты рождаемости, смертности и естественного прироста	130
Межгосударственная миграция	131
Умершие по полу и основным классам причин смерти в 2007 году.....	131
Материнская смертность	132
Младенческая смертность	132
Смертность детей в возрасте до 5 лет	132
Средняя ожидаемая продолжительность жизни при рождении в 2007 году.....	133
Заболеваемость населения по группам болезней	133
Заболеваемость населения по группам болезней в расчете на 100 000 населения.....	134
Заболеваемость населения отдельными инфекционными и паразитарными болезнями	136
Заболеваемость населения отдельными инфекционными и паразитарными болезнями в расчете на 100 000 населения.....	136
Заболеваемость туберкулезом	137
Смертность от туберкулеза	137
Заболеваемость болезнями органов дыхания	138
Смертность от болезней органов дыхания	138
Заболеваемость злокачественными новообразованиями	139
Заболеваемость анемией по возрастным группам	139
Число больных анемией, состоящих на диспансерном учете	139

Заболеваемость анемией по областям	139
Заболеваемость населения в экологически неблагоприятных областях и г. Алматы в 2007 году	140
Охват детей профилактическими прививками.....	141
Результаты профилактических осмотров детей в возрасте 0-14 лет в 2007 году	141
Профилактические осмотры сельских жителей в возрасте 18 лет и старше в 2007 году	142
Численность работников, занятых во вредных и опасных условиях труда.....	142
Численность работников, занятых во вредных и опасных условиях труда в 2007 году по видам экономической деятельности.....	144
Численность пострадавших при несчастных случаях, связанных с трудовой деятельностью	145
Распределение числа пострадавших при несчастных случаях в соответствии с родом занятий.....	145
Численность пострадавших при несчастных случаях по причинам несчастных случаев.....	146
Численность погибших при несчастных случаях по причинам несчастных случаев.....	147
Численность пострадавших от профессиональных заболеваний	149
Распределение первично признанных инвалидами по формам болезней	151
Смертность от дорожно-транспортных происшествий.....	152
Неравномерность распределения доходов	153
Доля населения, имеющего доходы, использованные на потребление ниже величины прожиточного минимума по регионам.....	153
Доля населения, имеющего доходы, использованные на потребление ниже стоимости продовольственной корзины по регионам	154
Региональное распространение бедности в Казахстане	154
Показатели бедности по регионам.....	155
Доля низкодоходного населения в зависимости от размера домохозяйства	156
Доля доходов населения по 10-процентным (децильным) группам населения	156
Доля доходов населения по 10-процентным (децильным) группам населения по регионам	156
Благоустройство жилищного фонда	158
Качество питьевой воды объектов децентрализованного водоснабжения...	158

Качество питьевой воды объектов централизованного водоснабжения	159
Доля населения, обеспеченная водопроводной водой	160
Доля населения, обеспеченная питьевой водой из децентрализованных источников водоснабжения	160
3. Экономические факторы	161
Основные экономические показатели	161
Структура производства ВВП Казахстана по отраслям	163
Валовой региональный продукт за 2007 год	163
Индексы физического объема промышленной продукции по регионам Республики Казахстан	164
Объем промышленного производства по видам экономической деятельности	164
Инвестиции в основной капитал по видам экономической деятельности	166
Производство электро и теплоэнергии	166
Посевная площадь сельскохозяйственных культур	167
Валовой сбор основных сельскохозяйственных культур	168
Урожайность основных сельскохозяйственных культур	168
Поголовье скота и птицы	168
Производство основных видов продукции животноводства	168
4. Экологические факторы	169
Затраты на охрану окружающей среды	169
Инвестиции, направленные на охрану окружающей среды и рациональное использование природных ресурсов	169
Инвестиции, направленные на охрану окружающей среды и рациональное использование природных ресурсов, по источникам финансирования в 2007 году	170
Инвестиции, направленные на охрану окружающей среды и рациональное использование природных ресурсов по видам экономической деятельности инвестора	170
Инвестиции, направленные на охрану окружающей среды и рациональное использование природных ресурсов	171
Текущие затраты на охрану окружающей среды	171
Текущие затраты на охрану окружающей среды по видам экономической деятельности	172
Текущие затраты на охрану окружающей среды	174

Ввод в действие мощностей по охране от загрязнения природных ресурсов.....	174
Ввод в действие мощностей по охране водных ресурсов от загрязнения(сооружений для очистки сточных вод)	175
Ввод в действие мощностей по охране атмосферного воздуха от загрязнения (установок для улавливания и обезвреживания вредных веществ из отходящих газов).....	175
Распределение земельного фонда по учетным категориям (по состоянию на 1 ноября)	176
Земли сельскохозяйственного назначения	176
Земли населенных пунктов (городов, поселков, и сельских населенных пунктов)	177
Земли промышленности, транспорта, связи, обороны и иного несельскохозяйственного назначения	177
Земли особо охраняемых природных территорий и лесного фонда	177
Распределение земельного фонда по составу угодий (по состоянию на 1 ноября)	178
Распределение земельного фонда по составу угодий по состоянию на 1 ноября 2007 года	178
Распределение земельного фонда по составу угодий по состоянию на 1 ноября 2007 года	179
Характеристика сельскохозяйственных угодий по признакам, влияющим на их плодородие на 1 ноября 2006 года	180
Характеристика сельскохозяйственных угодий по признакам, влияющим на их плодородие на 1 ноября 2007 года	181
Нарушенные, оработанные и рекультивированные земли	183
Нарушенные и оработанные земли	183
Наличие орошаемых земель по угодьям	184
Наличие орошаемых земель по областям	185
Внесение органических удобрений.....	186
Внесение минеральных удобрений.....	186
Основные показатели контрольной деятельности по земельным ресурсам.....	187
Ресурсы речного стока	187
Основные характеристики крупных рек	188
Основные характеристики крупнейших озер.....	188
Объем воды в крупнейших водохранилищах.....	188
Качественное состояние вод основных рек	188

Состояние качества поверхностных вод Казахстана по гидрохимическим показателям в 2007 году.....	189
Основные показатели, характеризующие охрану и использование водных ресурсов.....	190
Забор воды из природных источников	190
Забор воды из природных источников на душу населения	191
Потери воды при транспортировке	191
Использование воды	192
Использование свежей воды на производственные нужды	192
Использование свежей воды на хозяйственно-питьевые нужды	193
Использование свежей воды на орошение, обводнение и сельскохозяйственное водоснабжение	193
Объем оборотного и последовательного водоснабжения	194
Сброс загрязненных сточных вод в поверхностные водные объекты	194
Основные показатели контрольной деятельности по водным ресурсам	195
Качество атмосферного воздуха городов	196
Загрязнение воздушного бассейна городов Казахстана в 2007 году.....	197
Выбросы и улавливание загрязняющих атмосферу веществ, отходящих от стационарных источников.....	199
Выбросы загрязняющих атмосферу веществ, отходящих от стационарных источников.....	200
Выбросы загрязняющих атмосферу веществ, отходящих от стационарных источников, на душу населения	200
Выбросы загрязняющих атмосферу веществ, отходящих от стационарных источников, по отдельным городам	201
Выбросы наиболее распространенных загрязняющих атмосферу веществ, отходящих от стационарных источников.....	201
Выбросы загрязняющих веществ и установленные нормативы на выброс загрязняющих веществ в 2007 году.....	202
Выбросы наиболее распространенных загрязняющих атмосферу веществ, отходящих от стационарных источников 2007 году	205
Выбросы наиболее распространенных загрязняющих атмосферу веществ, отходящих от стационарных источников, по отдельным городам в 2007 году.....	205
Выбросы наиболее распространенных загрязняющих веществ, отходящих от стационарных источников по видам деятельности в 2007 году	206
Улавливание и утилизация загрязняющих атмосферу веществ, отходящих от стационарных источников в 2007 году.....	209

Улавливание и утилизация загрязняющих атмосферу веществ, отходящих от стационарных источников, в отдельных городах в 2007 году	210
Улавливание и утилизация загрязняющих атмосферу веществ, отходящих от стационарных источников, по видам деятельности в 2007 году	211
Основные показатели контрольной деятельности по атмосферному воздуху	213
Наличие транспортных средств	213
Наличие транспортных средств в 2007 году	214
Образование, использование и обезвреживание токсичных отходов производства.....	214
Образование, использование и обезвреживание наиболее распространенных видов токсичных отходов производства в 2007 году	215
Образование, использование и обезвреживание токсичных отходов производства в 2007 году	215
Образование, использование и обезвреживание токсичных отходов производства по видам экономической деятельности предприятий в 2007 году	216
Наличие токсичных отходов производства на предприятиях	217
Объем обработки вторичного сырья предприятиями промышленного производства.....	218
Объем услуг, оказанных предприятиями по удалению мусора	219
Основные показатели лесного фонда	221
Лесной фонд	221
Распределение площадей основных лесообразующих пород государственного лесного фонда в 2003 году	222
Лесовосстановление	222
Лесовосстановление в лесах государственного значения	222
Создание насаждений на оврагах, балках, песках и других неудобных землях	223
Ввод молодых насаждений в категорию ценных (высокопродуктивных) лесных насаждений	223
Рубки ухода и выборочно-санитарные рубки леса	224
Рубки ухода и выборочно-санитарные рубки леса в 2007 году	224
Лесные пожары	225
Основные показатели контрольной деятельности по растительному миру	225

Основные характеристики государственных природных заповедников в 2007 году	226
Основные характеристики государственных национальных парков и природных резерватов в 2007 году	226
Затраты на охрану, учет и воспроизводство диких животных, охотохозяйственные мероприятия, охотоустройство охотничьих хозяйств	227
Плата в бюджет за пользование животным миром в результате охотохозяйственной деятельности	227
Площадь охотничьих угодий	228
Численность и добыча диких животных на закрепленных охотничьих угодьях	229
Основные показатели контрольной деятельности по животному миру	231
5. Подготовка кадров	232
Выпуск по экологическим специальностям высшего профессионального образования	232
Выпуск по экологическим специальностям среднего профессионального образования	233
Выпуск по экологическим специальностям начального профессионального образования	233
6. Цели тысячелетия ООН и Казахстана (характеризующие состояние окружающей среды)	234
7. Международные сопоставления	235
Основные социально-экономические показатели Стран СНГ в 2007 году	235
Число родившихся, умерших и естественный прирост населения	236
Общие коэффициенты рождаемости, смертности и естественного прироста населения	238
Младенческая смертность	239
Заболеваемость населения злокачественными новообразованиями	239
Заболеваемость населения активным туберкулезом	240
Численность пострадавших при несчастных случаях, связанных с трудовой деятельностью	240
Численность погибших при несчастных случаях, связанных с трудовой деятельностью	241
Средний размер назначенных месячных пенсий в странах СНГ	241
Минимальный размер пенсий по возрасту в странах СНГ	242

Величина прожиточного минимума в странах СНГ	242
Пахотные земли в 2007 году.....	243
Структура посевных площадей основных видов зерновых и зернобобовых культур в 2007 году.....	243
Валовой сбор основных сельскохозяйственных культур в 2007 году	243
Урожайность зерновых и зернобобовых культур.....	244
Поголовье крупного рогатого скота.....	244
Производство основных видов продукции животноводства в 2007 году	245
Забор, использование воды и сброс загрязненных сточных вод в 2007 году	245
Выбросы вредных веществ в атмосферный воздух от стационарных источников в 2007 году.....	246
8. Методологические пояснения.....	247

Қоршаған ортаны қорғау және Қазақстанның орнықты дамуы (статистикалық жинақ)
/Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі/ Астана/
Охрана окружающей среды и устойчивое развитие Казахстана (статистический
сборник) /Агентство Республики Казахстан по статистике/ Астана/

Қоршаған ортаны қорғау және Қазақстанның орнықты дамуы
Охрана окружающей среды и устойчивое развитие Казахстана

Публикация подготовлена коллективом в составе:

Алкуатова Н.Е.

Морозова Т.И.

Тагаева Ф.Е.

Ответственная за выпуск Касенова А.К., тел.: 749501, 749061

По вопросам приобретения статлитературы обращаться:

Город Астана,

Левый берег, 35 улица, дом 2,

«Дом министерств», 4 подъезд,

Тел. 8 (7172) 749295; 749509

Электронный адрес: stat@mail.online.kz

Веб-сайт: <http://www.stat.kz>

Объем 15,74 УПЛ

Тираж 500 экз.